

Tam Sahna

TFF'nin Aylık Futbol Dergisi

● Ocak 2007 ● Sayı: 27

**Kaleniz bu gollerle dolsun,
Yeni yılınız kutlu olsun**

Türkiye Futbol

Federasyonu Adına Sahibi:

Affan M. Keçeci

Yayın Yönetmeni:

Zeki Çol

Sorumlu Yazışları Müdürü:

Mazlum Uluç

Yazışları:

Bağış Erten

İlker Uğur

Cem Zamur

Çağdaş Güzer

Mustafa Kemal Artalan

Görsel Tasarım:

Hasan Teoman

Baskı:

Elma Basım

Organize Sanayi Bölgesi

Keresteciler Sitesi 13/B Blok

Kat: 4 D: 3

İkitelli / İstanbul

Tel: (212) 670 05 25

Fax: (212) 670 05 25

Yazışma Adresi:

Türkiye Futbol Federasyonu

Medya İletişim Departmanı

Konaklar Mah. İhlamurlu Sok.

No: 9 34330

4. Levent/İstanbul

Telefon: (212) 282 70 20

Dahili: 157-159

E-mail: tamsaha@tff.org.tr

Web Sitesi:

http://www.tff.org

YEREL SÜRELİ YAYIN

Para ile satılmaz.

Bu sayıya fotoğraf katkısı sağlayan

Vatan ve Türkiye

gazeteleriyle foto muhabiri
dostlarımız Haydar Tanışan,
Eser Erenler, Şafak Kayarlar,
Bahadır Çekişler, Cemil Sağlam,
Mustafa Karagöl, Süha Gürsoy,
İsmail Başer, Engin Akdemir,
Beytullah Süat, Halid Kayacan
ve Fehim Kayacan'a
teşekkür ederiz

Bağış Erten

Fenerbahçe maç başına ortalama 2.2 puanla İngiltere, İspanya, İtalya, Fransa, Portekiz, Hollanda ve Yunanistan liderlerinden daha düşük bir yüzdeyle lider durumda. Sekiz zorlu Avrupa ligiyle kıyaslandığında Werder Bremen'den sonra en çok puan kaybı yaşayan lig lideri Fenerbahçe.

Fenerbahçe ve Sivasspor dışında bütün takımlar en az üç haftalık bir kriz yaşadı ve galibiyete hasret kaldı. Vestel Manisaspur altı maç üst üste kazanamadı fakat yerini neredeyse hiç kaybetmedi. Çünkü takipçileri de en az onlar kadar zor günler yaşadı.

Dört ya da daha fazla maçı üst üste kazanmayı başaran bir Manisaspur bir de Ankaragücü vardı. Lider Fenerbahçe bile dört maç üst üste kazanmayı başaramadı. İlk iki sırada yer alan takımlar geçen sezon sadece iki kez yenilmişken bu sezon tam beş mağlubiyet tatmış durumda.

Ligin en fazla gol bulunan dakikaları 89 ve 90 oldu. Konsantrasyon ve gücün azaldığı bu dakikalarda takımlar 23 gol buldu. Zaten maçı 15'er dakikalık periyotlara böldüğümüzde en fazla gol bulunan periyot yine 76-90 arası çıktı. Tam 81 gol oldu bu bölümde.

Tam on takım direkt frikik golü atamadı. Bunların arasında Beşiktaş, Galatasaray ve Trabzonspor da vardı. Buna karşın Ankaraspor frikikten tam dört gol buldu. Başkent ekibini üç frikik golüyle Kayserispor izledi.

Ligin en az oyuncu değişikliği yapan takımı, 37 değişiklikle Fenerbahçe'ydi. Zico'nun maça müdahalesiyle ilgili neden eleştirildiğini gösteren verilerden biriydi bu. En çok değişiklik yapan teknik adam ise her maçta üç değişiklik hakkını kullanan Aykut Kocaman oldu.

Gelelim hakemlerin gösterdiği kartların gerekçelerine. İlginçtir, sarı kartların yüzde 23'ü oyun gereği olmayan kartlardı. Yüzde 16'sı ise futbolcuların hakeme veya hakemin kararlarına sözle veya hareketle itiraz ettikleri gerekçesiyle çıktı.

Rekabet kıyasıya

Maratonun 17 haftalık ilk bölümü bitti ve Süper Lig tatile girdi. Şimdi herkes için bilanço çıkarma zamanı. İşe rekabetin hakkını vererek başlayalım. Tamam, ligimizde tempo ve kalite sorunları var ama şurası kesin ki, belki de Avrupa'nın en çekişmeli lig mücadelesini izliyoruz.

Maratonun 17 haftalık ilk bölümü bitti ve Süper Lig tatile girdi. Şimdi herkes için bilanço çıkarma zamanı. Yaralar sarılacak, kötü giden yerlere takviyeler yapılacak, iyi giden yerler taze tutulacak, ama asıl önemlisi karneler dağıtılacak. İşte *TamSaha* olarak biz de ligin ilk yarısını değerlendirmek için çıktık yola.

Verilere başvurduk. Karşılaştırma yaptık, değerlendirmelerimize bilimsel dayanaklar aradık. Ve nihayet bir Süper Lig panoraması çıkarmayı başardık.

Genel değerlendirme

Her şeyden önce Süper Lig'e kuşbakışı bakalım ve toplam kalite analiziyle girelim. İşe rekabetin hakkını vererek başlayalım. Tamam, ligimizde tempo, kalite sorunları var ama şurası kesin ki, belki de Avrupa'nın en çekişmeli lig mücadelesini izliyoruz. Evet, lider Fenerbahçe en yakın iz sürücüsünün 7 puan önünde. Bu puan farkı onlar için önemli bir güvence. Ama biliyoruz ki bu farklar sadece üç puanlı sistemde değil, özellikle de Türkiye Ligi deneyiminde hızla eriyebiliyor. Vestel Manisaspur'un altı puanlık farkını ne kadar kısa sürede yitirdiğini hatırlamak bile bunun için yeterli kanıt olsa gerek. Peki, bu rekabetin sayılara dökülmüş halinde neler var:

► Puan ortalamalarına bakıldığında Fenerbahçe maç başına ortalama 2.2 puanla, İngiltere, İspanya, İtalya, Fransa, Portekiz, Hollanda ve Yunanistan liderlerinden daha düşük bir yüzdeyle lider durumda. Yani bu sekiz zorlu Avrupa ligiyle kıyaslandığında Werder Bremen'den sonra en çok puan kaybı yaşayan lig lideri Fenerbahçe. ► Yine lig ikincilerine baktığımızda da yukarıdaki veri teyit ediliyor. Çünkü

kalite vasat

Galatasaray tüm bu ligler arasında Fransız Lens'la birlikte en fazla puan kaybeden ikinci durumunda.

► Bu verileri tarihsel olarak da teyit edebiliyoruz. O kadar ki, 2000'li yılların en düşük puanlı lideri oldu Fenerbahçe. Hem de geçen sezonun 8 puan gerisinde. ► Yine puan aralıklarına bakıldığında, ligin dibini ve tepesini ihmal ederse, sıralamada art arda gelen iki takım arasındaki puan farkının en düşük olduğu lig Turkcell Süper Lig. Takımlar en fazla iki puan farkla sıralanıyor. Oysa Avrupa'nın önde gelen 8 liginde bu puan farkının 3'e, 4'e hatta

zaman zaman daha da büyük farklara ulaştığı görülüyor. Bu durumda puan sıralamasındaki hareketlilik ihtimali en fazla olan lig Süper

Ligimiz. En uzak takım bir galibiyet mesafede. ► Gelelim bu puan aralığını kısın ve herkesi birbirine yaklaştıran nedenlere. Bu nedenler içinde en önemlisinin yaşanan başarısızlık serileri olduğunu söylemek gerek. İlginçtir, lider Fenerbahçe ve 11. Sivasspor dışında ligdeki bütün takımlar en az üç haftalık bir kriz yaşadılar ve galibiyete hasret kaldılar. ► Erciyesspor tam 12 hafta kazanamadı ve ligin dibine oturdu. Aslında bu gayet mantıklıydı. Bu kadar puan kaybeden tabii ki ligin dibine düşerdi. Ama

mantıklı olmayan şeyler de oldu. Mesela Manisaspur altı maç üst üste kazanamadı fakat yerini neredeyse hiç kaybetmedi. Çünkü takipçileri de en az onlar kadar zor günler yaşadı. ► Sürekli kazanmak açısından

Hafta Bazında Kart ve Gol Sayıları			
Hafta	Gol Sayısı	Sarı Kart	Kırmızı Kart
1	17	40	4
2	19	40	2
3	21	46	3
4	26	30	3
5	32	44	6
6	20	48	5
7	23	45	6
8	23	39	2
9	22	43	1
10	22	41	3
11	21	50	1
12	31	36	2
13	18	39	2
14	14	35	1
15	21	44	3
16	23	44	5
17	17	57	3
Toplam	370	721	52

PUAN DURUMU							
TAKIMLAR	O	G	B	M	A	Y	P
Fenerbahçe	17	11	4	2	35	15	37
Galatasaray	17	8	6	3	32	20	30
Beşiktaş	17	8	5	4	23	16	29
Vestel Manisaspur	17	8	4	5	32	23	28
Gençlerbirliği	17	8	3	6	20	18	27
Kayserispor	17	7	5	5	22	20	26
Bursaspor	17	7	3	7	21	21	24
Konyaspor	17	6	6	5	19	20	24
Ankaraspor	17	4	11	2	21	18	23
Ankaragücü	17	5	7	5	20	16	22
Sivasspor	17	6	4	7	17	22	22
Gaziantepspor	17	5	5	7	18	25	20
Trabzonspor	17	5	4	8	20	21	19
Denizlispor	17	4	7	6	13	15	19
Çaykur Rizespor	17	5	3	9	14	20	18
Antalyaspor	17	3	8	6	18	21	17
Sakaryaspor	17	3	6	8	10	21	15
Kayseri Erciyesspor	17	2	5	10	15	38	11

Kendi Kalesine Gol Atanlar

Kulüp	Gol Sayısı
Ankaraspor	1
Antalyaspor	1
K. Erciyesspor	1
Kayserispor	1
Sakaryaspor	1
Sivasspor	1

Gol Tipleri

Gol Tipi	Gol Sayısı
Ayakla	254
Kafayla	86
Penaltı	24
Kendi Kalesine	6

Gollerin Dakika Dağılımı

Periyot	Gol Sayısı
1-15	44
16-30	54
31-45	60
46-60	62
61-75	59
76-90	81

Oyuncu Değişiklik Sayıları

Kulüp	Değişiklik Say.
Ankaraspor	51
Antalyaspor	46
Beşiktaş	44
Bursaspor	44
Ç. Rizespor	43
Denizlispor	47
Fenerbahçe	37
Galatasaray	45
Gaziantepspor	49
Gençlerbirliği	49
K. Erciyesspor	46
Kayserispor	46
Konyaspor	45
Ankaragücü	46
Sakaryaspor	44
Sivasspor	49
Trabzonspor	43
V. Manisaspur	42

da “bir seri yakalamak” son derece zor oldu bu sene. Dört ya da daha fazla maçı üst üste kazanmayı başaran bir Manisaspur bir de Ankaragücü vardı. Lider Fenerbahçe bile dört maç üst üste kazanmayı başaramadı. ► Yine ilk ikiye baktığımızda, Avrupa'nın diğer sekiz büyük ligine göre en fazla puan kaybeden ikili Fenerbahçe ve Galatasaray. Almanya'da zirvedeki ikili

toplam 12 maçta puan kaybı yaşamışken, Süper Lig'de bu rakam tam 15'ti. ► Geçen sezonla karşılaştırdığımızda da bazı rakamlar daha da etkileyici gözüküyor. İlk iki sırada yer alan takımlar geçen sezon sadece iki kez yenilmişken bu sezon tam beş mağlubiyet tatmış durumda. Avrupa'da ilk iki sırada yer alanlar karşılaştırmasında, Türkiye'den daha fazla yenilgi alan tek lig var, o da Bundesliga. Werder Bremen ve Schalke toplam altı kez mağlup oldu. ► Peki ya küme düşme hattı? Orada da önemli bir hareketlilik vardı ilk yarıda. Avrupa'da küme düşme hattının hemen üzerinde yer alan takımlara baktığımızda Çaykur Rizespor'un aldığı beş galibiyetin bir rekor olduğunu görüyoruz. Gerçekten de önde gelen sekiz futbol liginde bunu başaraabilen başka bir takım yok. İşte bu veriler sayesinde lig inanılmaz bir dinamizm kazandı. Bu konuda bir örnek yeterli olacaktır. Ligin ilk dokuz haftasını bir tek maç kazanamadan kapatan Ankaragücü devre bittiğinde 10. sıraya oturmuştu bile. Çünkü kalan sekiz haftada onlardan daha fazla puan toplayan sadece Galatasaray ve Fenerbahçe vardı, zaten onlar da ligin zirvesine kurulmuşlardı.

Kalite kontrol

Evet, rekabet konusundaki ilerlemeden kimsenin şüphesi yoktu. Ama oynanan futbol aynı ölçüde güzel miydi, orası tartışılır. Bu konuda değerlendirmeleri verilere dayandırarak birkaç noktayı öne çıkaralım. TFF Bilgi İşlem Merkezi'nin yardımıyla çıkardığımız verilerde ilginç noktalar var. ► Bu sezon performansı sorgulanan takımlardan Beşiktaş ilk golü attığı maçlarda sadece iki kez puan kaybetti. Yani kötü diye şikâyet edilen bir takım bile golü attığı maçların büyük bölümünü kazandı. ► Aslında sadece Beşiktaş değil, bütün takımlar ilk golü buldukları maçlarda rahattı. İlk golü attıktan sonra hiç maç kaybetmeyen tam 9 takım vardı. Yine ilk golü attıktan sonra toplam 92 galibiyet ve sadece 13 mağlubiyet görüldü Turkcell Süper Lig'de. Yani adeta “atan galip” oynandı. Zaten ilk golün en çok bulan takım liderliğe oturdu, en az bulan ise sonuncu oldu. ► Yenik duruma düştükten sonra maçı çevirebilme becerisi de çok noksandı. Ankaraspor ve Trabzonspor yenik duruma düştükleri maçlardan toplam 9 puan çıkarmayı başardı ve bu istatistikte liderliğe yerleşti.

GOL KRALLIĞI

11 Gol: Alex de Souza (Fenerbahçe)
8 Gol: Ümit Karan, Şaşa İliç (Galatasaray), Rafael Mardues Mariano (Vestel Manisaspur)
7 Gol: Bobo (Beşiktaş)
6 Gol: Okan Öztürk (Gençlerbirliği), Burak Akdiş (Bursaspor), Ersen Martin (Trabzonspor)
5 Gol: Coşkun Birdal (Antalyaspor), Zdravko Lazarov (K.Erciyesspor), Pini Felix Balili (Sivasspor), Wederson (Ankaraspor), Filip Holosko (Vestel Manisaspur), Kaba Diawara (Gaziantepspor), Burak Yılmaz (Beşiktaş), Umut Bulut (Trabzonspor), Sinan Kaloğlu (Bursaspor), Gökhan Ünal (Kayserispor)

Yenik duruma düştükten sonra tam 8 takım galip gelememi.
► Lider Fenerbahçe iki maçta ilk golü yiyen taraftı. Ve bu iki maçta da galip gelememi.
► Vestel Manisaspor öne geçtiği maçlarda en fazla puan bırakan takım oldu. Bu şekilde tam 12 puan dağıttı Manisa ekibi. Bursaspor ve Antalyaspor da 9 puanla Manisaspor'u takip etti.
► Gol istatistiklerine geçelim şimdi. Deplasmanda 10'dan fazla gol bulabilen sadece üç ekip vardı: Fenerbahçe, Manisaspor ve Kayserispor. Ki bunlardan Kayserispor sıralamada üzerinde yer alan hiçbir takımı yenemedi.
► İlk golü atıp da ikiden fazla maç kaybeden sadece bir takım vardı. O da Bursaspor oldu.
► Ligin en fazla gol bulunan dakikaları 89 ve 90 oldu. Konsantrasyon ve gücün azaldığı bu dakikalarda takımlar toplam 23 gol buldu. Zaten maçı 15'er dakikalık periyotlara böldüğümüzde en fazla gol bulunan periyot yine 76-90'la arası çıktı. Tam 81 gol oldu bu bölümde.

► İkinci yarılarda hep daha fazla gol buldu takımlar. Bir tek Bursaspor bunu başaramadı. Denizlispor ve Sakaryaspor maçların ilk yarılarında en az gol bulan takımlardı. Sadece 3'er gol gönderebildiler rakip kaleye.
► İlk 15 dakikada gol yememeyi başaran üç takım vardı: Fenerbahçe, Bursaspor ve Gençlerbirliği. Son 15 dakikada en çok gol giyen takımlar ise Kayserispor ve Trabzonspor'du.
► İlk 15 dakikada en fazla gol bulan takımlar 5'er golle Manisaspor ve Gençlerbirliği'ydi. Sakaryaspor ilk 15'te hiç gol atamadı. İkinci yarının ilk 15'ini golsüz kapatan ise Bursaspor'du. Son yarım saate gol bulamayan hiçbir takım yoktu. Hatta son yarım saatte 5'ten az gol bulan takım da yoktu.

► Bir maçta kalesinde ikiden fazla gol görmeyen üç takım vardı. Lider Fenerbahçe'nin yanı sıra, Ankaragücü ve Çaykur Rizespor da hiçbir maçta üç veya daha fazla gol yemedi.
► Deplasmanda en az gol atan takım 3 golle Rizepor oldu. Sakaryaspor ise kendi evinde sadece 5 gol buldu.
► Kendi evinde en fazla gol yiyen iki takım

13 golle Vestel Manisaspor ve Kayseri Erciyesspor'du. İçeride kalesini en iyi koruyan ekip ise Kayseri oldu. Sadece 4 gol yedi Kayserispor. Gençlerbirliği ise deplasmanların en dirençlisiydi. Sadece 6 gol yediler.
► Kendi evinde 10'dan az gol atan takım sayısı 5'ti. Deplasmanda 10'dan fazla gol atan takım sayısı ise 3'te kaldı. Yine kendi evinde 20 golün üzerine çıkan iki takım vardı. Deplasmanda ise 14 gol atan çıkmadı.
► Kendi evinde 15 gol yiyen hiçbir takım yoktu. Deplasmanda ise 10'dan az gol yiyen beş takım vardı.
► Vestel Manisaspor'un maçlarında toplam 55 gol oldu ve bu açıdan en cömert takımdı Ege temsilcisi. Zaten ligin tepesinde yer alan üç takımın maçları en çok gol gözlemlenen maçlar oldu.
► Ligde her dört golden biri kafayla atıldı. Denizlispor en az kafa golü bulan takımdı.

Sadece bir gol buldular ve onları iki golle Ankaragücü izledi.
► Paslaşarak kullanılan frikiklerden sadece iki gol geldi.
► Galatasaray ve Ankaraspor bunu başaran iki ekipti.
► Tam 10 takım direkt frikik golü atamadı. Bunların arasında Beşiktaş, Galatasaray ve Trabzonspor da vardı. Buna karşın Ankaraspor tam 4 gol buldu. Onları 3 golle Kayserispor izledi.
► Ceza sahası

dışından en fazla gol atan takım Vestel Manisaspor'du. Tam 10 gol buldu kırmızı-beyazlılar. Ceza sahası dışından gol atmayan takım yoktu, ama tam 10 takım ikiden yukarı çıkamadı.
► Ligin en az oyuncu değişikliği yapan takımı, 37 değişiklikle Fenerbahçe'ydi. Teknik direktörleri Zico'nun maça müdahalesiyle ilgili neden eleştirildiğini gösteren verilerden biriydi bu. En çok değişiklik yapan teknik adam ise Aykut Kocaman'dı. Her maç üç değişiklik hakkını kullandı Ankaraspor.
► Gelelim hakemlerin gösterdiği kartların gerekçelerine. İlginçtir, sarı kartların yüzde 23'ü oyun gereği olmayan kartlardı. Yüzde 16'sı ise futbolcuların hakeme veya hakemin kararlarına sözle veya hareketle itiraz ettikleri gerekçesiyle çıktı. Artık Turkcell Süper Lig'i takım takım analiz edebiliriz.

Fenerbahçe Bütün unvanları topladı

Lider Fenerbahçe ligi domine eden tek takımdı. Zaten en yakın takipçisine bir galibiyetten daha uzak durabilen tek takım da onlar oldu. En fazla galip gelen, en çok gol atan, en az gol yiyen, en iyi averaja sahip, en az yenilen ekiptiler. 10'dan fazla galibiyet alabilen tek takım oldular. Tam sekiz takım Fenerbahçe'nin averajından bile daha az gol attı. 13 kez ilk golü atan takımdılar ve bunların 11'inde galip geldiler. 90 dakikayı 15'erlik bölümlere ayırdığımızda, en az golü ilk 15'te (2), en çok golü ise 16-30 arasında (9) attılar. Yenilen goller açısından baktığımızda ilk yarıda sadece 3 gol yediklerini, buna karşın ikinci yarılarn ilk 15 dakikasında toplam 6 golü kalelerinde bulduklarını ve toplamda ikinci yarılarda 12 gol yediklerini görüyoruz. Attıkları gollerin niteliğine bakalım biraz da. Toplam 9 golle en fazla kafa golü bulan takımdı Fenerbahçe. Hiç penaltı atamadılar. Ama hiç penaltı golü de yemediler. Ceza sahası dışından 4 gol buldular. Sağdan gelen ortarlardan sadece tek bir gol yediler. Frikiklere de kapalıydı kaleleri.

Galatasaray Beraberliğe abone

Ligin zirveyi zorlayan ekiplerinden, son şampiyon Galatasaray ise inişli çıkışlı bir ilk yarı yaşadı. İlk 10 sıra içinde onlardan daha fazla gol yiyen sadece iki takım vardı. Altı maçta berabere kaldılar ve bunların dördünde geriye düştüler. İlk 7 içinde en fazla berabere kalan takım oldular. Sonra açılmaya başladılar. Gol atamadıkları maç olmadı. Beş maçta sırıra karşı galip geldiler. En az golü ilk yarım saatte attılar (5). Ama en çok golü de bu dönemde yediler (12). En çok golü ilk yarının son 15 dakikasında buldular (8). En az golü ise ilk yarının sonunda yediler (1). Fenerbahçe'yle birlikte kendi evinde en

çok gol atan iki takımdan biriydiler. Lakin hiç direkt frikik golü bulamadılar.

Beşiktaş İyi başlıyor, kötü bitiriyor

Ligde yine zorlu bir dönem geçirdi Beşiktaş. Kalesinde en az gol gören ekiplerdendiler ama bir türlü istedikleri hücum zenginliğini sağlayamadılar. Bu kadar az gol yemiş olmalarına rağmen galip duruma geçtikleri maçlarda tam 7 puan verdiler. İlk 15 dakikada en fazla gol atan dört takımdan biriydiler. Hatta her iki devre başlarına bakıldığında Vestel Manisaspor ve Trabzonspor'la birlikte en fazla gol atan (9) takımdılar. En çok golü ise son 15'te buldular (6). Ama kritik anlarda çok gol yediler. Devre sonlarında yedikleri gol sayısı şampiyonluk yarışındaki rakiplerinin neredeyse iki katıydı (9). Hiç direkt frikik golü atamadılar ama üç tane yediler. Ceza sahası dışından sadece bir gol bulabildiler.

Vestel Manisaspor Duran top ustaları

Ligin flaş başlangıçlı ekibiydi Manisaspor. Müthiş başlangıç yaptılar, öne fırladılar, en zorlu maçlardan kafaları dik ayrıldılar. İlk dokuz maçın yedisini galibiyetle kapattılar. Ama

sonrasında dengeleri bozuldu ve kriz yaşadılar. Ligi o aşamada lider götüren takım dört maç üst üste kaybetti ve sonrasında oynadıkları altı maçta hiç galibiyet alamadılar. Bu yüzden de ligi dördüncü sırada bitirdiler. Ama rakamlara baktığımızda istatistikleri hâlâ son derece iyi. Ceza sahası dışından en çok gol atan takım onlar (10). Duran toptan da toplam 9 gol buldular ve bu kategorinin de birincisi oldular. Korneiden gol yemeyen dört takımdan biriydiler. Ama oyunun tamamını bir türlü istikrarlı bir şekilde oynayamadılar. Dahası, yenik duruma düştükten sonra çok zor toparladılar ve böyle anlardan sadece bir puan çıkarabildiler. Oysa galip durumdayken dağıttıkları puan toplamı 12'yi buldu. Öne geçtikleri beş maçta puan kaybettiler. Ama hırslarıyla karşılaşmaların her anını renklendirdiler. Son 15 dakikada en çok gol bulan takım oldular.

Gençlerbirliği Sıkıntıları devre sonlarında

Lige sıkıntılı başlayan takımlar arasında Gençlerbirliği de vardı. İlk altı maçta iki galibiyet alabildiler. Kendi evlerindeki ilk üç maçta 2 gol atıp 8 gol yediler. Ama sonra istikrarı yakaladılar ve arabayı düzlüğe çıkardılar.

üst sıralarda bitirdiler. Ama geçen sezondan kalma bazı sıkıntıları da yaşamaya devam ettiler. Şampiyonluğa oynayan takımlar karşısında deplasmanda hiç beklediklerini bulamadılar. Özellikle iki sezondur İstanbul'da oynadıkları maçların büyük bölümünü kaybediyorlar. Geçen sezondan bu yana Fenerbahçe, Galatasaray ve Beşiktaş'la toplam sekiz maç yaptılar ve 7 mağlubiyet, 1 de beraberlik aldılar. 2 gol attılar, 18 gol yediler. Ayrıca sıralamada kendilerinden yukarıda yer alan hiçbir takımı mağlup edemediler. Ama her şeye rağmen iyiydiler. Karşılaşmaların ilk yarılarında biraz sıkıntı yaşasalar da ikinci yarıları hep iyi bağladılar.

Bursaspor Ah o ikinci yarı başları!

Ligin sonunu iyi getiren takımlardan biriydi Bursaspor. Antrenör değiştiren takımlar arasında ligin ilk yarısını en iyi konumda bitiren onlardı. Son altı maçta dört galibiyet aldılar. Bu rakam ilk 12 maçta sadece 3'tü. Ligin sıfır averajlı tek takımı oldular. Duran topları bir türlü durduramadılar. Beşiktaş ve Erciyesspor'la birlikte duran toptan en çok gol yiyen üç takımdan biri oldular (7). Üstelik tam tersine Ankaragücü'yle birlikte duran toptan en az gol atan takım da onlardı (2). Devre başlarını hiç sevmediler. Toplam 3 golün üzerine çıkamadılar. Ama ilk yarıları hep sevdiler. Ligde maçların ilk yarısında ikinci yarılardan daha fazla gol atan tek takım oldular. En ilginç istatistiğe ise ikinci yarının ilk 15 dakikasında imza attılar. Hiç gol atamadıkları bu bölümde kalelerinde tam 9 gol gördüler.

Kayserispor Dertleri büyüklerle

Geçen sezonun flaş takımıydı Kayserispor. Beklenmeyen bir başarı elde edip, çok güzel bir yerde bitirmişlerdi ligi. Bunun ödülünü bu sezon Intertoto'yla almak istediler. Bu yüzden de her şeye erken başladılar. Kıl payı kaybedilen AZ Alkmaar maçının ardından lige döndüklerinde sezona erken başlamanın sıkıntıları baş gösterdi. Erken form tutmanın sıkıntısıyla cebelleştiler uzun süre. Sona doğru ise toparladılar ve ligi beklendiği gibi

üst sıralarda bitirdiler. Ama geçen sezondan kalma bazı sıkıntıları da yaşamaya devam ettiler. Şampiyonluğa oynayan takımlar karşısında deplasmanda hiç beklediklerini bulamadılar. Özellikle iki sezondur İstanbul'da oynadıkları maçların büyük bölümünü kaybediyorlar. Geçen sezondan bu yana Fenerbahçe, Galatasaray ve Beşiktaş'la toplam sekiz maç yaptılar ve 7 mağlubiyet, 1 de beraberlik aldılar. 2 gol attılar, 18 gol yediler. Ayrıca sıralamada kendilerinden yukarıda yer alan hiçbir takımı mağlup edemediler. Ama her şeye rağmen iyiydiler. Karşılaşmaların ilk yarılarında biraz sıkıntı yaşasalar da ikinci yarıları hep iyi bağladılar.

Bursaspor Ah o ikinci yarı başları!

Ligin sonunu iyi getiren takımlardan biriydi Bursaspor. Antrenör değiştiren takımlar arasında ligin ilk yarısını en iyi konumda bitiren onlardı. Son altı maçta dört galibiyet aldılar. Bu rakam ilk 12 maçta sadece 3'tü. Ligin sıfır averajlı tek takımı oldular. Duran topları bir türlü durduramadılar. Beşiktaş ve Erciyesspor'la birlikte duran toptan en çok gol yiyen üç takımdan biri oldular (7). Üstelik tam tersine Ankaragücü'yle birlikte duran toptan en az gol atan takım da onlardı (2). Devre başlarını hiç sevmediler. Toplam 3 golün üzerine çıkamadılar. Ama ilk yarıları hep sevdiler. Ligde maçların ilk yarısında ikinci yarılardan daha fazla gol atan tek takım oldular. En ilginç istatistiğe ise ikinci yarının ilk 15 dakikasında imza attılar. Hiç gol atamadıkları bu bölümde kalelerinde tam 9 gol gördüler.

Konyaspor Gol yiyince durdular

Neredeyse bütün muhtemel skorları sırasıyla alan, galibiyet, beraberlik ve yenilgi oranı birbirine en denk takımdı Konyaspor. Kazandıkları hiçbir maçta üç gol atamadılar. Ama yine de beklentilerinin üzerinde bir yerde ligin ilk yarısını tamamladılar. En önemli sıkıntıları öne geçtikleri birçok maçı kazanamamaktı. Tam 8 puan verdiler bu şekilde. Mağlup durumdan maçı çevirmekte de çok sıkıntı çektiler. Yenik duruma düştükten sonra sadece iki puan

alabildiler. İlk golü yedikleri hiçbir maçtan puan bile çıkaramadılar. Zaten kazandıkları bütün maçlarda golü önce onlar buldular.

Ankaraspor Dengenin ta kendisi

Ligin denge takımı, belki de ağırlık noktasıydı Ankaraspor. Ligin en az yenilen iki takımından biriydiler. Ama en çok berabere kalan da onlar oldu. Sadece 4 galibiyet aldılar ve onlardan daha az galibiyete sahip bir tek küme düşme hattı takımları vardı. Bütün maçlarını dengede götürdüler. Bir kez iki golden fazla attılar, bir kez de iki golden fazla yediler. Dört kez üst üste berabere kaldılar. Devre sonlarını en az gol yiyerek kapatan takımdı Ankaraspor (3). Deplasman ya da evsahipliği farketmedi, bütün gollerini eşit dağıttılar. Frikikten hiç gol yemediler.

Ankaragücü Sonradan açıldılar

Sezonun ilk yarısı için en parlak profillerden biriydi Ankaragücü. İlk dokuz maçta sıfır galibiyetle küme düşme adayydılar, sonrasındaki sekiz maçta ise şampiyon takım performansı gösterdiler. Arka arkaya dört galibiyet alabilen iki takımdan biri oldular. Sekiz maç art arda yenilmediler. Averaj açısından bakıldığında ligin en iyi beşinci takımı oldular. Frikikten hiç gol yemediler, ceza sahası dışından sadece bir kez fire verdiler. Buna karşın gol yollarında hiç etkisiz kalmadılar. Hiçbir maçı iki veya daha fazla farklı kaybetmediler. Maçın sonlarını da iyi oynadılar ve 10. sıraya kadar yükseldiler.

Sivasspor Teknik adam değişikliği yaradı

Kaybettiği maçlar kazandığı maçlardan fazla olan takımların lideri Sivasspor. İlk yedi dışında onlardan daha fazla maç kazanan yok. Aldıkları altı galibiyetin yarısını son beş maçta elde ettiler. Teknik adam değişikliğinin mutlu aylarındalar ve o neşeyle girdiler devre arasına. Golleri de aldıkları sonuçlar da dengeliydi. Deplasmandaki galibiyetleri, içeride aldıkları galibiyet sayısına eşitti örneğin. Lakin maçın

sonunu iyi getiremediler. Son 15 dakikalara baktığımızda Erciyesspor'la birlikte en fazla gol yiyen iki takımdan biri oldular (8).

Gaziantepspor Kâbusları ilk yarı

Beklentilerin altında kaldıkları bir sezon yaşıyor kırmızı-siyahlılar. Ligi can havliyle zor bitirdiler. Son hafta aldıkları galibiyet öncesinde tam beş yenilgiye uğradılar üst üste. Oysa lige çok iyi başlamışlardı. İlk yedi maçta tek yenilgi almışlardı ve ligin zorlu bölümünü geçtiklerini düşünüyorlardı. Ama olmadı, kötü günler çabuk geldi. Maçların ilk devrelerini hep kötü oynadılar. Yenik duruma düştüklerinde neredeyse maçı hiç çeviremediler. Bu durumlarda sadece bir beraberlik aldılar. Bu yüzden hep ilk golü atmaları gerekti. Zaten ilk golü attıkları bütün maçları da kazandılar. En büyük hareketliliği duran toplarda yaşadılar. Duran toplardan 8 gol attılar, 6 gol yediler. Ama oyun içi hareketliliği hiç sağlayamadılar.

Trabzonspor Krizin başı, maç başı

İşte ligin hayal kırıklığı şampiyonu. Trabzonspor gerçekten zor günler yaşıyor. Asıl sorun, bu duruma o kadar da kötü oynamadan düştüler. Maçların başını bir türlü istedikleri gibi oynayamadılar. İlk yarım saatte 11 gol yediler ve maçın geri kalan bölümünün toplamında 9 gol gördüler kalelerinde. İkinci yarılarında daha hareketli gözüktüler. Ama hep geriden gelmek durumunda kaldılar. Tam 12 kez ilk golü

yiyan taraf oldular ve bu alanda lig rekorunu kırdılar. Tam beş kez bu durumdan kurtardılar kendilerini. İlk golü attıkları zaman hiç yenilmediler. Krize girdiklerinde çıkmakta çok zorlandılar. Tam yedi maç üst üste kazanamadılar. Bu dönemde 6 yenilgi aldılar.

Denizlispor Santrfor araniyor

Aslında orta halli gidiyorlar ve orta sıralara tutunuyorlardı. Ama devrenin sonunu iyi getiremediler. Bu kadar az gol atarak daha iyisini bulmaları da zordu gerçekten. Sakaryaspor'dan sonra ligin en az gol atan takımıydılar. Üç gol attıkları hiçbir maç yoktu. Sadece dört maçta 2 gole çıkabildiler. Tam sekiz maçta hiç gol atamadılar. Yine de iyi mücadele ettiler. Mağlup duruma düştükleri maçlarda 7 puan toplamayı başladılar. Ama ilk golü o kadar çok yediler ki toparlamak zaman aldı. Duran toptan 6 gol gördüler kalelerinde. Kafayla tek bir gol atabildiler ve gol sıkıntılarını aşamadılar.

Çaykur Rizespor Maçı çeviremiyorlar

Küme düşme hattının hemen üzerinde yer aldı Rizespor. Can havliyle kurtuldu ama tehlike sürüyor. Çünkü istedikleri gibi gitmiyor işler. Aslında iyi direndiler hep. Yenildikleri maçlarda hiç 3 gol görmediler kalelerinde. Üzerlerinde yer alan Denizlispor'dan daha fazla galibiyet elde ettiler. Ama ilk gol derdi onları da yedi bitirdi. Yendikleri maçların tamamında ilk golü onlar attı. Yenik duruma düştüklerinde ise sadece bir kez

puan çıkarabildiler. Deplasmanda sadece 3 gol atabildiler. Hal böyle olunca da kötü gidiş kaçınılmaz oldu.

Antalyaspor Sonunu getiremiyorlar

Zor durumda Antalyaspor. Lakin son 9 maçta tek bir galibiyet alan bir takımın daha iyi durumda olması düşünülemezdi. Sakaryaspor ve Trabzonspor'dan sonra ligde ilk golü en az atan takım oldular. O attıkları da bir işe yaramadı. 5 kez öne geçtiler maçlarda, sadece bir kez yendiler. İlk yarılarında hep gol sıkıntısı yaşadılar. İkinci yarılarında daha çok açıldılar. Ama bu durum yenilen goller için de geçerliydi. Erciyesspor'la birlikte ligin son yarım saatinde en çok gol yiyen takımlar oldular (12).

Sakaryaspor Gol krizi yaşıyorlar

Ligin sıkıntılı takımlarının başında geliyor Sakaryaspor. Bir türlü istenilen skorları alamadılar. Son 13 maçta galip gelemediler. Oysa Fenerbahçe ve Trabzonspor'u yenmişlerdi başlarda ve her şey iyi gidebilirdi. Gitmedi. Ligin en az gol bulan takımıydılar (10) ve bu durumda kötü gidiş kaçınılmazdı. Gerçi yedikleri gol dördüncü Manisaspor'dan azdı ama bu bir şeyi değiştirmede. Deplasmanda en çok gol yiyen ikinci takım oldular. İlk 15 dakikada hiç gol atamadılar. Son 15 dakikada 7 gol yediler. Kazandıkları 4 maçtan 3'ünde ilk golü atan taraftılar. Gol bulmak rahatlatıyordu onları. Ama bu kadar az atınca rahatlayamadılar.

Kayseri Erciyesspor En zayıf savunma

Ligin dibine yerleşecekleri sanki ilk haftalarda belli gibiydi. 30'dan fazla gol yiyen tek takım oldular. Onların deplasmanda yediği gol sayısı diğerlerinin bütün maçlarda yediği gol sayısına eşitti. İlk 15 dakikada en fazla gol yiyen takımdılar. İki devrenin ilk 15 dakikalarında toplam 15 gol gördüler kalelerinde. Yani hep kötü başladılar. Öne geçtikleri maçlarda tutunsalar yine o kadar kötü olmazlardı. Ama tam 8 puan dağıttılar öne geçtikleri maçlarda. Ligin dibi kaçınılmazdı. Öyle de oldu. ■

Fortis Türkiye Kupası'nda son maçlara girilirken sadece Fenerbahçe ve Galatasaray çeyrek final biletini alabildi

Nefes nefese

Fortis Türkiye Kupası, iki sezondur uygulamaya konulan yeni statüsüyle adeta bir heyecan fırtınası estiriyor. Toplam 13 milyon 250 bin dolar ödülün dağıtılacağı, galibiyete 100, beraberliğe ise 50 bin dolar ödülün verildiği gruplarda dördüncü maçlar tamamlanırken sadece iki takım çeyrek final vizesini alabildi. İlk 8'e kalacak diğer 6 takım ise 14 Ocak haftasında oynanacak sekiz maçla ortaya çıkacak.

A Grubu

Galatasaray, Kayserispor'u Tomas'ın golüyle 1-0 yendiği üçüncü maçın ardından gruptan çıkmayı garantiledi. Sarı-kırmızılı takım Kayseri Erciyesspor'la oynadığı dördüncü hafta maçına yedek kadrosuyla çıktı. Kaleci Aykut oyunun başında bir penaltı yaptırıp kırmızı kart gördü. Karşılaşmayı 4-1 kazanan Kayseri Erciyesspor son haftaya umut taşıdı. Gruptan çıkacak ikinci takım, 4'er puanla sıralanan K. Erciyesspor, Kayserispor ve Bursaspor'dan biri olacak. Son haftada Karşıyaka-Kayserispor ve Bursaspor-K. Erciyesspor müsabakaları final niteliğini taşıyor.

B Grubu

İşte en karışık gruplardan biri. Üç maçta üç beraberlik alan ve son sırada bulunan Ankaraspor'un bile iddiası var. Şansını yitiren tek takım, maçlarını 4 puanla tamamlayan Eskişehirspor. 5 puanlı lider Trabzonspor'a gruptan çıkmak için evinde Konyaspor'la oynayacağı maçtan bir beraberlik çıkartmak yetecek.

Konyaspor'a ise kesinlikle galibiyet gerekiyor. 3 puanlı Ankaraspor ile 4 puanlı Vestel Manisaspor da final niteliğinde bir maç çıkacak. Dördüncü haftada 2-2 sona eren Konyaspor-Ankaraspor maçında kaydedilen 4 golden 3'ünün kendi kalelerini vuran futbolcular tarafından atılması ise sahalarda pek rastlanmayan bir olaydı.

C Grubu

Kupanın bu aşamadaki en başarılı takımı Fenerbahçe üçüncü maçında İnegölspor'u yedekleriyle 6-0 yendi ve puanını 9'a çıkardı. Kupanın en çok gol atan ve henüz gol yemeyen takımı Fenerbahçe'nin ardından, Gaziantepspor da büyük ölçüde gruptan çıkmayı garantiledi. 6 puan ve artı 4 averaja sahip kırmızı-siyahlı ekip, son haftada sahasında 3 puan ve eksi 5 averajlı Sivasspor'u ağırlayacak. Sivasspor'un Gaziantepspor'u geride bırakması için beş farklı galibiyete ihtiyacı var.

D Grubu

Tıpkı B Grubu gibi çok karışık bir grup daha. Üç maçını da kazanan Ankaragücü bile çeyrek finali garantileyemedi. Bucaspor ve Çaykur Rizespor iddiasını kaybederken, Gençlerbirliği 4. haftada Beşiktaş'ı 3-0 yenerek grubun erken bitmesini önledi. 9 puanlı Ankaragücü ile 6'şar puanlı Gençlerbirliği ve Beşiktaş son haftaya çeyrek finale yükselme ümidiyle giriyor. Gençlerbirliği, son haftada puansız Çaykur Rizespor'la deplasmanda karşılaşırken, Beşiktaş da evinde 9 puanlı lider Ankaragücü'nü ağırlayacak. ■

3.Maçlar

Bursaspor-Karşıyaka: 2-1
(De Souza, Sinan Kaloğlu-Ulaş)
Galatasaray-Kayserispor: 1-0
(Tomas)
4.Maçlar
K.Erciyesspor-Galatasaray: 4-1
(Djalovic 2, Emre, Cenk-Sabri)
Kayserispor-Bursaspor: 0-0

14 Ocak: Karşıyaka-Kayserispor, Bursaspor-K. Erciyesspor

A Grubu

Puan Durumu

Takımlar	O	G	B	M	A	Y	P
Galatasaray	4	3	-	1	6	6	9
K. Erciyesspor	3	1	1	1	6	5	4
Kayserispor	3	1	1	1	3	2	4
Bursaspor	3	1	1	1	3	3	4
Karşıyaka	3	-	1	2	3	5	1

3.Maçlar

Ankaraspor-Trabzonspor: 0-0
Eskişehirspor-Konyaspor: 4-3
(İshak 2, Ulaş, Mustafa-Yordanov 2, Tayfun)
4.Maçlar
Vestel Manisaspor-Eskişehirspor: 6-1
(Şener, Holosko 2, Sezer, Hakan Balta 2-Mahmut)
Konyaspor-Ankaraspor: 2-2
(Tayfun, Ediz kendi kalesine-Ömer kendi kalesine, El Saka kendi kalesine)

B Grubu

Puan Durumu

Takımlar	O	G	B	M	A	Y	P
Trabzonspor	3	1	2	-	6	3	5
Vestel Manisa	3	1	1	1	7	3	4
Konyaspor	3	1	1	1	6	6	4
Eskişehirspor	4	1	1	2	7	14	4
Ankaraspor	3	-	3	-	2	2	3

14 Ocak: Trabzonspor-Konyaspor
Ankaraspor-Vestel Manisaspor

3.Maçlar

İnegölspor-Sivasspor: 3-1 (Caner, Alaattin, Arif-Fatih)
Büyükşehir Belediyespor-Gaziantepspor: 0-1 (De Nigris)
4.Maçlar
Fenerbahçe-İnegölspor: 6-0
(Olcan, Deivid, Semih 2, Mehmet Yozgatlı, Tümer)
Sivasspor-Büyükşehir Belediyespor: 1-0 (Serdar)

C Grubu

Puan Durumu

Takımlar	O	G	B	M	A	Y	P
Fenerbahçe	3	3	-	-	12	-	9
Gaziantepspor	3	2	-	1	6	2	6
İnegölspor	4	1	1	2	5	14	4
Sivasspor	3	1	-	2	2	7	3
B. Belediyespor	-	1	2	2	4	1	1

14 Ocak: Gaziantepspor-Sivasspor, Büyükşehir Belediyespor-Fenerbahçe

3. Maçlar

Bucaspor-Gençlerbirliği: 0-2
(Engin 2)
Beşiktaş-Çaykur Rizespor: 3-1
(İbrahim Üzülmöz, Bobo, Nobre-Erhan)
4.Maçlar
Ankaragücü-Bucaspor: 3-1
(Murat, Bebbe, Ceyhan-Adnan)
Gençlerbirliği-Beşiktaş: 3-0
(Mehmet Çakır, Engin, Draman)

D Grubu

Puan Durumu

Takımlar	O	G	B	M	A	Y	P
Ankaragücü	3	3	-	-	6	2	9
Gençlerbirliği	3	2	-	1	5	1	6
Beşiktaş	3	2	-	1	8	5	6
Bucaspor	4	1	-	3	3	10	3
Ç. Rizespor	3	-	-	3	2	6	-

14 Ocak: Çaykur Rizespor-Gençlerbirliği, Beşiktaş-Ankaragücü

Türkiye için oynadım

Mondragon

Altı yıldır bizimle yaşıyor ve artık “bizden biri” gibi. Geleceğini Türkiye’de kurmakta ve futbolu bıraktıktan sonra da Galatasaray’ın bir parçası olmakta kararlı. Bir an önce vatandaş olabilmek için Galatasaray kulübünün kurumsal desteğini istiyor. Fenerbahçe maçında yaşadıklarını kez **TamSaha**’ya anlatırken de Türkiye sevgisini ön plana çıkartarak “O gün maçı terk etmeyi bana kucağını açmış, vatandaşlarından biri gibi ekmek vermiş bir ülkeye haksızlık olarak düşündüm. UEFA’nın Türk futbolunu yakın takibe aldığını biliyoruz. Eğer o gün maça devam etmeseydim, Türkiye’nin imajı gerçekten büyük bir leke alabilirdi” diyor.

Mazlum Uluç

▼Son dönemin en büyük tartışma konusu, Fenerbahçe ile oynadığınız derbi maçında yaşanan olaylardı. Kafana, sırtına gelen pet şişelere rağmen soğukkanlılığını korudun, ortamı gerecek davranışlardan kaçındın. Hele ikinci yarı başlarken atılan ses bombasının ardından maça devam etmen büyük bir takdiri karşılandı. Üstelik o sırada Galatasaray da 2-0 mağluptu ve isteseydin oyunu bırakıp maçın tatil edilmesini bile sağlayabilirdin.

▲Ne yazık ki bu tip olaylar bir adet haline geldi. Özellikle derbilerde bunu her zaman yaşıyoruz. Sahaya su şişesinden tutun, paraya, çakmağa kadar yabancı madde atılıyor. Bu elbette hiç hoş gidecek bir durum değil. Ancak maalesef adet haline geldiği için kanıksamış durumdayız. Ve bunun derbi ambiyansının bir parçası haline geldiğini bilerek, sabretmemiz lazım. Atılan bu yabancı cisimlere itibar etmeyerek maça devam etmemiz gerekiyor. Atılan ses bombasına gelince, evet kabul ediyorum, “Ben bu durumda maça

devam edemem. Kulaklarım duymuyor. Oynamam mümkün değil” deyip oyunu bırakmak isteyecek birçok oyuncu olabilirdi. Fakat ben bu durumu ilk başta sportif olarak, daha sonra da bana kucağını açmış, beni ailemle birlikte kabul etmiş, bana vatandaşlarından biri gibi ekmek vermiş bir ülkeye haksızlık olarak düşündüm. Bu ülke bizi bağrına bastı. Burada eşimle birlikte son derece güzel bir hayat yaşıyoruz. Ekmeğimi burada kazanıyorum. Eğer o gün maça devam etmeseydim, bunun ortaya çıkacağı sonuçlardan biri, Türkiye’nin imajının gerçekten büyük bir leke alması olacaktı. Bunu yapmak o yüzden bana uygun gelmedi ve bu nedenle oynamayı tercih ettim. Türkiye-İsviçre maçından sonra Türk futbolunun UEFA tarafından yakın takibe alındığını biliyoruz. Gerçekten bir takım güvenlik sorunları

“Maçtan önce bizim takımımızda da rakip takımda da sakatlıklar olmasın diye dua ediyorum. Sevinçlerdeki coşkuma gelince; son derece gerilimli bir ortamda bulduğunuz gollerin ardından, bastırılmış bütün duygularınızı bir patlamayla dışarı veriyorsunuz.

“Altı yıldır Galatasaray’dayım ve gelecekte de bu kurumun bir parçası olarak devam etmek istiyorum. Türk vatandaşlığı konusuna gelince, kulübün bana kurumsal destek vermesi gerekecek. Ne kadar çabuk olabilirse o kadar iyi olur.

olduğu gerekçesiyle her zaman gözü altında Türkiye. Belki daha ağır bir yaralanma durumu olsaydı maça ara vermem söz konusu olabilirdi. Fakat öyle bir şey olmadığı için devam etmenin daha uygun olacağını düşündüm.

▼Ses bombasının atılmasının ardından ikinci yarı boyunca gerçekten bir duyma bozukluğu yaşadın mı?

▲Sadece maç boyunca değil izleyen üç gün boyunca kulaklarım çınladı. Bu gerçekten çok rahatsız edici bir durumdu ve tam anlamıyla iyileşmem için üç gün geçmesi gerekti.

▼Bu örnek bir davranıştı ama aslında agresif bir yapın var. Birçok maçta büyük bir öfkeyle hakemin ya da rakip oyuncunun üzerine gittiğini gördük. Bir Gençlerbirliği maçında Cafer'e, bir Olympiakos maçında da Djordjevic'e vurduktan sonra sanki kendin yumruk yemiş gibi kendini yere attın ve rakiplerinin oyundan atılmasına sebep oldun. Seni bugünkü "örnek oyuncu" noktasına getiren değişimin altında neler yatıyor?

▲Bunlar gerçekten kötü olaylardı. Fakat bunları sadece münferit hadiseler olarak değerlendirmek gerekir. Üstelik bu olaylar yaşanalı neredeyse üç sene oldu. Ben bu olayların her birinin ardından basın yoluyla tüm Türkiye'den özür diledim, hatalı olduğumu itiraf ettim. Bilinmesini isterim ki, gerçek Mondragon o yılki Mondragon değildi. Türkiye'ye geldiğim ilk iki senedeki ve bugünlerdeki Mondragon gerçek Mondragon'dur. O sezon bir takım sorunlarımız vardı. Özellikle o sezon doruğa çıkmış olan sinirim tamamen bu sorunlardan kaynaklanıyordu. Fakat artık hepsi geride kaldı.

Arjantin'e benzemeye başladık

▼Olaylar o gün Kadıköy'de yaşandı, ancak Ali Sami Yen'de de, diğer statlarda da benzerlerini yaşadık, yaşıyoruz. Evsahibi olma avantajı bu şekilde mi kullanılmalı? Rakiplerin bu kadar baskı altına alınması normal bir şey mi?

▲Ev sahibi olmanın getirdiği avantajların sınırının nereye kadar olduğunu belki bir daha oturup düşünmemiz lazım. Bu avantajları değerlendirirken yanlış yorumlamamalıyız. Ben taraftarların

Özellikle derbilerde sahaya su şişesinden tutun, paraya, çakmağa kadar yabancı madde atılıyor. Maalesef adet haline geldiği için kanıksamış durumdayız. Bunun derbi ambiyansının bir parçası haline geldiğini bilerek, sabretmemiz lazım.

Üç yıl önce Olympiakos ve Gençlerbirliği maçlarında yaptıklarım için basın yoluyla tüm Türkiye'den özür diledim, hatalı olduğumu itiraf ettim. Bilinmesini isterim ki gerçek Mondragon o yılki Mondragon değildi.

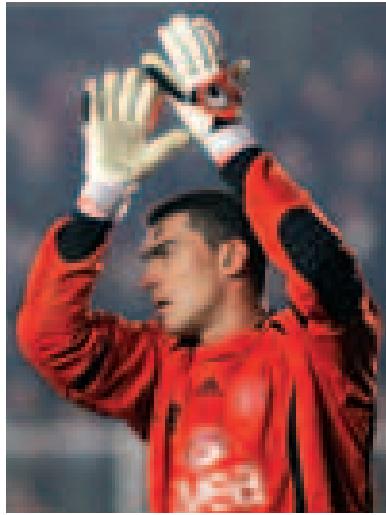
Arda gerçekten çok yetenekli bir oyuncu. Türkiye'de birini ya göklere çıkartıyoruz ya da yerin dibine batırıyoruz. Arda'nın yeteneklerini kullanabilmesi için biraz daha anlaşılabilirliği ve ondan her zaman ekstrem işlerin beklenmemesi gerekir.

Bu sezon ne yazık ki kâh kornerden, kâh serbest atışlardan, alışkanlıklarımızın çok üzerinde gol yedik. Bu bazen tecrübesizlik olarak nitelendirilebilir. Ama bizim açımızdan bunu konsantrasyon hatası olarak değerlendirmek daha doğru olacaktır.

gerçekten saçma derecede şiddete yol açtığı Arjantin'de senelerce oynadıktan sonra Avrupa'ya geldim. Türkiye'de de ne yazık ki taraftarların kendilerini çok şiddetli şekilde tezahür ettirdiğini görüyorum. Fakat bunları onaylamak tabii ki mümkün değil. Bunun değişmesi için hepimiz elimizden geleni yapmalıyız. Hepimiz elimizi taşın altına sokarak yapabildiğimiz kadarıyla bunun değişmesi için gayret göstermeliyiz.

▼Türk takımları kendi içinde böylesine didişirken, Avrupa kupalarında gereken başarıyı gösteremiyoruz.

Galatasaray Şampiyonlar Ligi'ne çok erken havlu attı, UEFA Kupası'na bile katılamadı. UEFA Kupası'ndaki takımlarımızın bir kısmı da erkenden elendi. Sence Türk futbolu bir gerileme sürecine mi girdi? ▲Kendi içimizde kavga etmeye, birbirimizin canını acıtmaya o kadar odaklanmış ki, birbirimize destek olmamız gerektiğini

unutuyor ve göz ardı ediyoruz. Ben şunu anlayamıyorum; Avrupa'da mücadele eden takımlarımızdan biri yenildiğinde, ki bu Fenerbahçe, Galatasaray, Beşiktaş, Trabzonspor ya da diğerleri olabilir, onun Türkiye'deki rakipleri seviniyor. Böyle bir şey olamaz. Bu gerçekten anlaşılması mümkün olan bir şey değil. Her şeyden önce, aldığımız her kötü

sonuçta, Türk futbolunu Avrupa'da belli bir seviyeye taşıyacak olan puanları kaybediyoruz.

Yeteneği cilalamayı bilmek gerek

▼Yaklaşık 1.5 yıl önce TamSaha'ya verdiğin röportajda Türkiye'nin yetenek sıkıntısı çekmediğini söylemiştin. Ancak takımlarımızın Avrupa'daki durumu o sözleri tartışmaya açmıyor mu?

▲Buna hiç katılmıyorum. Kendime en yakın örnekten yola çıkarak söyleyebilirim ki, biz o röportajdan bugüne geçen 1.5 sene içerisinde gerçekten çok büyük yetenekleri kazanmayı bildik. Bunların arasında Sabri'yi, Arda'yı, Fevzi'yi, Özgürcan'ı, Aydın'ı, Ferhat'ı ve Mehmet'i saymam mümkün. Sadece Galatasaray'da değil, diğer takımlarda da birçok genç oyuncunun çıktığını, kendine yavaş yavaş yer edinmeye başladığını görüyoruz. Türkiye'de bence yetenek ya da genç yetenek sorunu yok. Fakat o yeteneği cilalamak konusunda ya da o yeteneği işlemek konusunda mesafe kat edilmesi gerektiği bir gerçek.

▼Buradaki cilalamadan kasıt ne? Teknik direktörlerin genç futbolcularla daha fazla ilgilenmesi ve oynama fırsatı vermesi mi?

▲Her şeyden önce altyapı teknik direktörlerine çok büyük görev düşüyor. Onlar kendilerine düşen görevi tamamladıktan sonra A takım

teknik direktörlere de ayrıca sorumluluk düşüyor. Aslında burada sadece kulüp takımlarından bahsetmememiz lazım. Milli Takım Teknik Direktörlerimizin de bu yetenekleri parlatma konusunda önemli görevleri var.

▼Söz yetenekten açılmışken, Türk futbolu bu sezon bir Arda fırtınası yaşıyor. Takım arkadaşın Arda'yı nasıl değerlendiriyorsun?

▲Arda gerçekten çok yetenekli bir oyuncu. Fakat Türkiye'de ne yazık ki kötü bir alışkanlığımız var. Birini ya göklere çıkartıyoruz

ya da yerin dibine batırıyoruz. Her zaman aşırı uçlarda geziniyoruz ve ortasını bulamıyoruz. Arda'nın yeteneklerini kullanabilmesi için belki biraz daha anlaşılabilirliği ya da ondan her zaman ekstrem işlerin beklenmemesi gerekir. Fakat Arda gerçekten olağanüstü yetenekleri olan, kişiliği ve karakteri sayesinde bir gün en üst noktalara gelebilecek bir oyuncu.

Yabancı oyuncu üst düzeyde olmalı

▼Yabancı sayısı hep bir tartışma konusu ülkemizde. "6 yabancı kontenjanı genç Türk oyuncuların önünü kapatıyor" diye bir görüş var. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

▲Gelecek bir yabancı oyuncu, elde bulunan oyunculardan çok daha yüksek düzeyde olmalı, yoksa transfer edilmemeli.

▼Peki, Türkiye'de yabancı transferlerin gerçekten bu kritere uygun yapıldığına inanıyor musun?

▲Sadece bazı durumlarda.

▼Genç kalecilerin sırasını beklemesi gerekiyor belki ama senin arkanda yıllardır bekleyen ve hiç şans bulamayan yetenekli gençler var. Onlara önerin nedir? Seni izleyerek yetiştirmeleri mi yoksa başka bir takımda oynayarak gelişmeleri mi daha doğru bir seçim olur?

▲Benim gençliğimde, şansına başka bir takıma gidip orada tecrübe kazanmak çıkmıştı. Ben bu şahsi tecrübemden yola çıkarak ancak kendim için konuşabilirim. Bu durum benim iyiliğime oldu. Başka bir takıma gidip oynamanın çok faydasını gördüm. Fakat böyle bir genelleme yapmak tabii ki mümkün değil.

Defansta konsantrasyon eksikliğimiz var

▼Senin kaleciliğin tartışılmıyor. Önünde oynayan Tomas ve Song'un kalitesi de öyle. Ama Galatasaray ligin az gol yiyen takımlarından birisi değil. Bunu neye bağlıyorsun?

▲Gerek benim gerekse diğer arkadaşlarımla kişisel hataları oldu. Bu sezon diğer yıllara oranla çok daha fazla duran toptan gol yedik. Ne yazık ki kâh kornlerden, kâh serbest atışlardan, alışkanlıklarımızın çok üzerinde gole geçit verdik. Bu belki bazen tecrübesizlik olarak nitelendirilebilir. Ama öyle zannediyordum ki bizim açımızdan bunu konsantrasyon hatası olarak değerlendirmek daha doğru olacaktır. Boş bulunduğunuz anlarda böyle goller yiyebiliyorsunuz.

▼Galatasaray iç saha-dış saha ayrımını çok fazla yapan bir takım. Bu sezon deplasmanlarda beklenen başarıyı sağlayamadınız. Oysa takımda uluslararası tecrübesi yüksek oyuncular var ve bana deplasman baskısını bu kadar hissetmemeniz gerekiyor gibi geliyor.

▲Evet, zaman zaman takımların başına böyle şeyler gelir. Bizim Şampiyonlar Ligi'nde ve Avrupa kupalarında devam edememizin nedenlerinden biri de bu oldu zaten. Fakat bu üzerinde çalışılması ve düzeltilmesi gereken bir hatadır. Bunu düzeltebileceğimize de inanıyorum.

▼Sakaryaspor kalecisi Martinez senden ve Cordoba'dan övgüyle söz ederken, "Onlardan çok şey öğrendim. Bana çok destek oldular" dedi. Kolombiya'da iyi bir kaleci eğitimi var sanırım.

▲Kolombiya Milli Takımı'nda çok iyi bir kaleci antrenörüyle çalışma şansına sahiptik. Her üçümüz de orada bir okuldaymış gibi eğitimi aldık. Bu bizim kaleci neslimizin bir kısmı. Kendimizi çok iyi bir kaleci okulunda yetiştirme fırsatı bulduk.

▼Usta bir kaleci olarak Martinez'in performansını nasıl değerlendiriyorsun?

▲Martinez çok iyi ve hazır bir kaleci. Çok yetenekli ve zaten Türkiye'de bulunduğu kısa zamanda da bunu herkese gösterdi.

Sakatlık olmasın diye dua ederim

▼Maçlardan önce mutlaka dua ediyorsun, sevinçlerini de büyük bir coşkuyla yaşıyorsun. O anlardaki ruh halinden ve neler düşündüğünden söz edebilir misin?

▲Her şeyden önce maç sırasında bir sakatlık yaşanmamasını diliyorum. İlk önce bizim takımımızda sakatlıklar olmasın, fakat

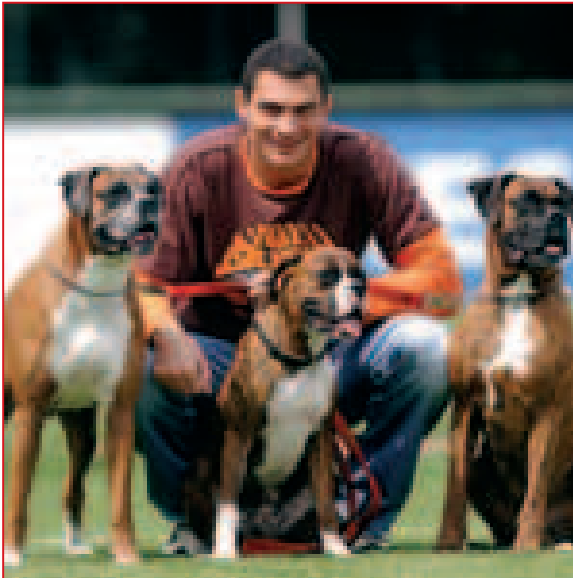
karşı takımda da sakatlıklar olmasın diye dua ediyorum. Sevinçlerdeki coşkuma gelince; ben maçtan maksimum keyfi almaya çalışan bir insanım. Son derece gerilimli geçen bir maçta gol bulduğunuz zaman bir patlama yaşıyorsunuz ve içinde bastırılmış olduğunuz bütün duyguları o anda bir kerede dışarı veriyorsunuz. Sonra yeniden geri dönüyorsunuz.

▼Artık "bizden biri" gibisin. Türk vatandaşı olmak istediğini de birkaç kez söyledin. Aktif futbol yaşantının sonlarına geliyorsun. Bundan sonraki hayatında ne yapmak istiyorsun ve Türkiye'nin hayatındaki yeri ne olacak?

▲Altı yıldır Galatasaray'dayım ve gelecekte de bu kurumun bir parçası olarak devam etmek istiyorum. Eşimle birlikte burada bulunmaktan son derece mutluyuz. Tüm ailemle birlikte İstanbul'da yerleşik bir hayat sürdürdük zaten. Türk vatandaşlığı konusuna gelince, kulübün bana kurumsal destek vermesi gerekecek. Ben ne kadar çabuk olabilirse o kadar iyi olacağını düşünüyorum ve bunu diliyorum.

▼Köpeklerin senin için çok değerli ve birisinin ciddi bir hastalıkla boğuştuğunu biliyoruz. Fenerbahçe maçında da bu konuyu vurguladın. Hayvan sevginden söz eder misin biraz?

▲Bu konuda konuşmasak daha iyi olur. Çünkü benim için son derece özel bir konu. ■

Taraftarların gerçekten saçma derecede şiddete yol açtığı Arjantin'de senelerce oynadıktan sonra Avrupa'ya geldim. Türkiye'de de ne yazık ki taraftarların kendilerini çok şiddetli şekilde tezahür ettirdiğini görüyorum.

Kendi içimizde kavgaya etmeye, birbirimizin canını acıtmaya o kadar odaklanmışız ki, birbirimize destek olmamız gerektiğini unutuyoruz. Avrupa'da mücadele eden takımlarımızdan biri yenildiğinde, diğerlerinin sevinmesini anlayamıyorum.

Türkiye'de bence yetenek ya da genç yetenek sorunu yok. Fakat o yeteneği cilalamak konusunda mesafe kat edilmesi gerektiği bir gerçek. Burada altyapı, kulüp ve Milli Takım antrenörlerine büyük bir sorumluluk düşüyor.

Beş takımla çıktığımız Avrupa yolculuğumuza artık tek takımla devam ediyoruz

Türk takımları birkaç sezondur olduğu gibi bu sezon da Avrupa arenasındaki ağırlıklarını kaybediyor ve futbolumuz uluslararası değerini hızla yitiriyor. Beş takımla başladığımız Avrupa kupaları maceramızda yeni yılı görmeyi başaran sadece Fenerbahçe oldu. Onlar da Şampiyonlar Ligi'ne elveda deyip yollarına UEFA Kupası'nda devam ediyor. Yine ülke puanı zedelendi, yine tehlike çanları zangır zangır çaldı. Ancak ümitsiz değiliz ve Fenerbahçe'nin alacağı puanları bekliyoruz.

Bayrak Fenerbahçe'de

Bir "Avrupa'da Türk futbolu macerası" daha umutlu başladı, hüznü gidiyor. Türk takımları birkaç sezondur olduğu gibi bu sezon da Avrupa arenasındaki ağırlıklarını kaybediyor ve futbolumuz uluslararası değerini hızla yitiriyor. Şimdi tek umutla devam ediyoruz. Oysa sezon sonu yine güzel günler bekliyorduk. 2006 bize uğur getirecek zannediyorduk. Pek umduğumuz gibi çıkmadı. Yine de "Geçen sezondan daha iyi durumdayız" diye sevinebiliriz. Hiç değilse yeni yılı görebildik bu sefer. Kayserispor'un Intertoto'dan UEFA'ya sıçraması ama AZ Alkmaar karşısında tutunamaması ve Trabzonspor'un İspanyol Osasuna'ya elenmesiyle ilk firelerimizi verdik. Şampiyonlar Ligi'ndeki tek temsilcimiz Galatasaray'dan çok şey bekliyorduk ama yine olmadı. Galatasaray, UEFA Kupası umudunu bile son maça taşıyamadı. Liverpool galibiyetiyle kapanan perde sadece bir teselli hükmündeydi. UEFA Kupası'nda gruplara kalmayı başaran Beşiktaş adına da macera iç açıcı bitmedi. Tottenham ve Dinamo Bükreş'e yenildikten sonra Club Brugge galibiyetiyle umutlandılar. Son maç Leverkusen deplasmanındaydı ve beraberlik bile Beşiktaş'a yarayacaktı. Son bölümde art arda gelen gollere dur diyemediler.

2-1'lik yenilgi bir kez daha kupa dışına itiyordu Kartal'ı. Gruplardan üçüncü kez çıkamamış ve yeni yılı yine görememişti siyah-beyazlılar.

Sadece Fenerbahçe ayakta kaldı

Avrupa'da bu sezon bayrağımızın tek taşıyıcısı oldu Fenerbahçe. Şampiyonlar Ligi elemesinde Danimarka'nın Torshavn takımını eledikten sonra Dinamo Kiev'e çarparak UEFA Kupası'na düştüler. Randers ilk maçta yürek hoplatsa da hafif bir rakipti ve artık UEFA'da grup zamanıydı. İlk maçta Newcastle'a düştü. O güne dek gösterilen performans pek kimseyi tatmin etmiyordu. Bu yüzden sıkıntılı gittiler İngiltere'ye. Ama bir dönüm noktası yaşadılar orada. 1-0 yenildiler ama çok şey kazandılar. Artık takım olmaya başlamışlardı. İkinci rakip o dönem İtalya Ligi'nin ikincisi olan Palermo'ydu. Maça fırtına giren Fenerbahçe rakibine acımadı. 3-0'lık skor umutları yeniden harladı. Bir sonraki rakip İspanyol

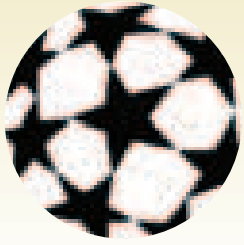
Celta'ydı. Oradan çıkacak bir puan bile Fenerbahçe'nin işini çok kolaylaştırıcaktı. Ama kolayı değil zoru severdi Fenerbahçe. Harika oynadığı, penaltı kaçırdığı maçı 1-0 kaybetti. Artık son bir ihtimal kalmıştı. Şükrü Saraçoğlu'nda Eintracht Frankfurt'tan alınacak bir beraberlik yetiyordu. Ama o maç da zorlu başladı. Yediği iki birbirine benzer golle Fenerbahçe umutları Kaf Dağı'nın ardına fırlattı. Ama can havliyle saldırdı ve küllerinden ümitlerini yeniden çıkardı. 2-2'lik skor bir üst turu müjdeliyordu. Böylece tek takımla da olsa bir sonraki basamağa geçmişti Türk futbolu. İlk defa bir takımımız UEFA'da gruplardan çıkmıştı. AZ Alkmaar'ı bekliyor sarı-lacivertliler. Ardından da Zulte Waregem-Newcastle United galibini gözlerine kestiriyorlar.

Genel değerlendirme

Yine ülke puanı zedelendi, yine tehlike çanları çaldı. Gerçi son üç sezon içinde Avrupa'da en fazla maç oynanan yıldız 2006. Geçtiğimiz tur sayısı da son dört sezonun en iyisiydi. Ama yenilgilere baktığımızda son beş sezonun en kötü

tablosu çıktı ortaya. Yine de ümitsiz değiliz hâlihazırda. Fenerbahçe'nin alacağı puanlara diktik gözümüzü. Bu sezon değerlendirmelerine baktığımızda ilk olarak Romanya'nın müthiş çıkışını görüyoruz. Üç takımla katılan Rumenler henüz sadece tek bir fire verdiler ve ortalama açısından 11.333 puanla Avrupa'nın zirvesindeler. Takipçileri ise İngiltere, İspanya ve İtalya. Ama bizi asıl ilgilendiren konu, bu sezon Türkiye'yi katsayı açısından geride bırakan diğer ülkelerin durumu. Bu sezon alınan puanlara baktığımızda 13. sırada Türkiye. Lakin amansız bir takipteyiz, özellikle de temsilcisi kalmayan Danimarka, Çek Cumhuriyeti gibi ülkelerin ardından. Ukrayna, Bulgaristan ve Belçika ise bu sezon arkamızdalar ve bizi pusuya düşürmek derdindeler. Bu yüzden kalan tek temsilcimiz Fenerbahçe'nin alacağı puanlar artık çok önemli. Eğer turu geçerlerse Çek Cumhuriyeti, Ukrayna ve Belçika'yı ardımızda bırakabiliriz. Bakalım neler olacak yeni yılda? Bu yıl gelecek yılı aratacak mı bizlere? ■

Küçükler giremez!

Şampiyonlar Ligi gitgide büyüklerin arka bahçesine dönüşüyor. Üstelik tüm sürprizlere kapalı bir arka bahçe. Kapağı açtığınızda içeride kimleri bulacağınızı en başından biliyorsunuz. Kuraların çekilip 32 takımın 8 grupta eşleştiği gün yaptığınız "ilk iki sırayı şunlar alır" tahmini neredeyse hiç fire vermeden "cuk" oturuyor. Avrupa'nın beş büyük futbol ülkesinin dışında kalanlar sadece figüran rollerine soyunuyor. İkinci turda yer alacak 16 takım kontenjanını doldurmak ise 5 büyüğün hemen arkasından gelenlere düşüyor. Yani Hollanda, İskoç ve Portekiz takımlarına. Şampiyonlar Ligi'nde ikinci tur ilk maçları 20-21 Şubat, rövanşları ise 6-7 Mart tarihlerinde oynanacak. İngilizler 4 takımlarıyla fire vermeden 16'nın içinde. İspanyol ve İtalyanlar 3'er takımlarıyla ve yine fire vermeden sahnedeki yerlerini aldı. Fransızların sadece Bordeaux'su elendi ama önünde yer alanların Liverpool ve PSV olduğu göz önüne alınırsa bu da büyük sürpriz sayılmazdı. Büyüklerden en büyük yarayı Almanlar aldı. Sadece Bayern'le bir

Gol Krallığı

- 5 Gol:** Didier Drogba (Chelsea)
Kaka (Milan)
Fernando Morientes (Valencia)
- 4 Gol:** Peter Crouch (Liverpool)
Nicolae Dica (Steaua Bükreş)
Claudio Pizarro (Bayern Münih)
Louis Saha (Manchester United)
Ruud van Nistelrooy (Real Madrid)

Asist Krallığı

- 4 Asist:** Juninho (Lyon)
- 3 Asist:** Cristiano Ronaldo (M.United)
Samuel Eto'o (Barcelona)
David Villa (Valencia)

üst tura geçerken, Werder Bremen ve Hamburg'u kaybettiler. Ama Werder Bremen'in önünde zaten Chelsea ve Barcelona vardı. Üstelik sonuna kadar direndiler ve Barça'ya son maçta teslim oldular. Bulgar, Rus, Türk, Ukrayna, Yunan, Rumen, Danimarka ve Belçika takımları, Şampiyonlar Ligi'nin grup maçlarında çeşni olmaktan öteye geçemedi. Gruplar incelendiğinde en başarılı takımın 14 puanlı Lyon olduğu ortaya

çıktı. Fransız temsilcisi, Real Madrid'in de bulunduğu grupta sadece iki kez berabere kaldı. Diğer namağlup ise Bayern Münih'ti. Real Madrid 14 golle "en tehlikeli hücum gücüne" sahip olduğunu gösterdi. Sadece 3'er gol yiyen Lyon ve Bayern Münih'in neden hiç yenilmedikleri çok açıktı. Bir de "Benim ne işim var bu ligde" modundakiler vardı. Puan bile alamayan ve attığı 1 gole karşılık 17 gol yiyen Bulgar Levski, bu kategorinin en önemli temsilcisiydi. Galibiyet yüzü göremeyen ama yine de puan toplamayı başaranlar ise Olympiakos, Dinamo Kiev ve Anderlecht oldu. En farklı galibiyeti, Levski'yi 5-0 yenen Barcelona elde etti. Sonuçta bir sürpriz çıkmasa da

90 dakikalık şaşırtıcı sonuçlar yine de gerçekleşti. Kopenhag'ın Manchester United'ı, CSKA'nın da Arsenal'i mağlup etmesi, 96 maçlık maratonun cımbızla ayıklanan sürprizleriydi.

A Grubu

Takımlar	O	G	B	M	A	Y	P
Chelsea	6	4	1	1	10	4	13
Barcelona	6	3	2	1	12	4	11
W. Bremen	6	3	1	2	7	5	10
Levski	6	-	-	6	1	17	-

B Grubu

Takımlar	O	G	B	M	A	Y	P
B. Münih	6	3	3	0	10	3	12
Inter	6	3	1	2	5	5	10
S. Moskova	6	1	2	3	7	11	5
Sporting	6	1	2	3	3	6	5

C Grubu

Takımlar	O	G	B	M	A	Y	P
Liverpool	6	4	1	1	11	5	13
PSV	6	3	1	2	6	6	10
Bordeaux	6	2	1	3	6	7	7
Galatasaray	6	1	1	4	7	12	4

D Grubu

Takımlar	O	G	B	M	A	Y	P
Valencia	6	4	1	1	12	6	13
Roma	6	3	1	2	8	4	10
Shakhtar D.	6	1	3	2	6	11	6
Olympiakos	6	0	3	3	6	11	3

E Grubu

Takımlar	O	G	B	M	A	Y	P
O. Lyon	6	4	2	0	12	3	14
Real Madrid	6	3	2	1	14	8	11
Steaua Bükreş	6	1	2	3	7	11	5
Dinamo Kiev	6	0	2	4	5	16	2

F Grubu

Takımlar	O	G	B	M	A	Y	P
M. United	6	4	0	2	10	5	12
Celtic	6	3	0	3	8	9	9
Benfica	6	2	1	3	7	8	7
Kopenhag	6	2	1	3	5	8	7

G Grubu

Takımlar	O	G	B	M	A	Y	P
Arsenal	6	3	2	1	7	3	11
Porto	6	3	2	1	9	4	11
CSKA	6	2	2	2	4	5	8
Hamburg	6	1	0	5	7	15	3

H Grubu

Takımlar	O	G	B	M	A	Y	P
Milan	6	3	1	2	8	4	10
Lille	6	2	3	1	8	5	9
AEK	6	2	2	2	6	9	8
Anderlecht	6	0	4	2	7	11	4

Zirve

Ertuğrul Sağlam

Samsunspor'da futbolcu olduğu dönemde teknik direktörlüğe getirildi ve maddi krizle boğuşan takımını Süper Lig'de tuttu. Geçtiğimiz sezon görev aldığı Kayserispor'u Intertoto'dan UEFA Kupası'na taşıdı. Takımına oynattığı futbolla bu sezon da sıvrılan teknik adamlar listesinin üst basamaklarında yer alıyor. Uzun soluklu başarıları hedefliyor ve teknik direktörlük kariyerini Türkiye ile sınırlandırmıyor. Amacı mutlaka yurtdışında bir takım çalıştırmak. Şimdiden üç Avrupa kulübü ve Asya'da bir milli takımdan teklif almış bile. Kendisine birilerini örnek almak yerine Sağlam ekolünü oluşturacağını söylüyor ve “En iyisi olacaksam diğerlerinden farkım olmalı” diyor.

Kayserispor'da işe başlarken, kısa vadeli değil, planlı programlı başarı peşinde olduğumuzu söyledim. Hedefleri bizimle örtüşecek, gelecekte beklentisi olan, başarıyı getirecek değerlere aç bir futbolcu topluluğu oluşturdum.

Bana “Kayserispor'da en çok neden mutlusun, en çok neden gurur duyuyorsun?” diye sorarsanız, insanların “Kayserispor'un maçını seyrettiğimiz zaman futbola doyuyoruz” sözleri çok hoşuma gidiyor derim.

Mazlum Uluç

▼Göreve geldiğiniz sırada Kayserispor asansör takım kimliğindeydi. İlk sezonunuzda UEFA Kupası'na katılma başarısını gösterdiniz, bu sezon da başarılı çizginizi sürdürüyorsunuz. Neydi bu değişimin sırrı? ▲Kayseri'ye gelip başkanımızla anlaşma şartlarını görüştüğümüz gün, kısa vadede başarı bekleniyorsa bunu yapamayacağımızı, ama planlı-programlı bir yapılanmayla

zaman içerisinde başarı elde edebileceğimizi söyledim. Bir önceki sezon yaşanan çok sıkıntılı günlerin ardından beklenti, düşme stresinden uzak bir sezon geçirmek ve daha sonra çıkışı planlamaktı. Ama hedeflerimiz bu kadar altta kalmadı. Elimize kadroyu aldık ve hedefleri bizimle örtüşecek, gelecekte beklentisi olan, başarıyı getirecek değerlere aç futbolcuları koruduk. 15 futbolcu gönderdik ve yerine

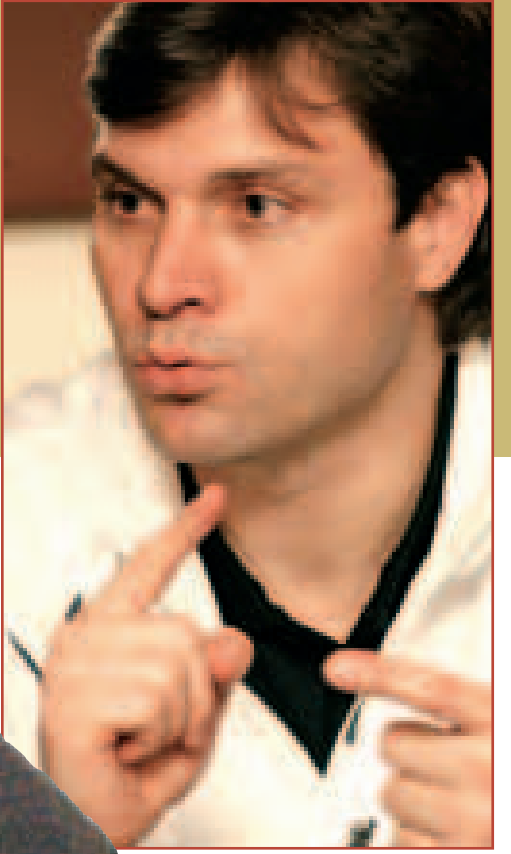
yürüyüşü

Yaptığımız işte skorların desteği çok önemli. Çünkü ülkemizde başarıyı yargılarken “Ne kadar maç kazandı, kaç galibiyet aldı?” gibi futbolun güzelliğini ikinci plana iten değerlere önem veriliyor. Bu çok kötü bir değerlendirme kültürü.

Geçtiğimiz sezon Süper Lig'in maliyeti en düşük ve en genç takımıydık. Milli takımların bütün kategorilerine 12 futbolcu verdik. Kadromuzda Kayseri orijinli 12 futbolcu bulundurduk ve oynadığımız futbolla herkesin beğenisini kazandık.

yavaş yavaş transfer çalışmalarına başladık. Bunu yaparken de oyuncularda bazı kriterler aradık. ▼Neydi o kriterler?

▲Gerek kadroda tuttuğumuz, gerekse transfer ettiğimiz oyuncularla, kişilikli, karakterli, profesyonelliği üst düzeyde yaşayan, işine saygısı olan, arkadaşlarını sevecek bir futbolcu grubunu bir araya getirmeye çalıştık. Bunu yaparken de çok seçici davrandık. Bu yüzden şehirde birçok kesimden eleştiri aldık. Transferde ağır davranmakla eleştirildik, hatta “Bunlar transferi beceremeyecek, geçtiğimiz sezondan daha kötü olacağız” gibi şeyler bile söylendi. Ulusal gazetelerden birinde yapılan bir ankette de 18 gazeteciden 17'si küme düşecek ilk takım olarak Kayserispor'u gösterince üzerimizdeki baskı biraz daha arttı. Fakat başkanımız, yönetimimiz, Genel Menajerimiz Süleyman Hurma ve teknik kadrodaki arkadaşlarımızla ne yaptığını bilen, planlı-programlı bir yapılanma içerisine giren, dışarıdan gelecek çatlak seslere hiç kulak asmayan ve kendi bilgileri doğrultusunda inancıyla yürüyen bir topluluk olmuştuk. Sezona iki mağlubiyetle başlayınca baskılar biraz daha arttı. İnsanların “İki hafta ömürleri kaldı” dediği ortamda bile, böyle oynamaya devam edersek kesinlikle olumsuz saha sonuçlarını ortadan kaldıracığımızı biliyorduk. Ondandır ki üst üste dört maçta kazandık. Oyuncuların üzerinde bir sezon öncesinden kalan ve ilk iki maçta doruğa çıkan özgüven bunalımını aştık. Herkes birbirine inanmaya başladı. Skorlar bizi desteklerken, ortaya koyduğumuz futbol anlayışı da kamuoyundan takdir görüyordu. Bana “Neden çok mutlusun, en çok neden gurur duyuyorsun?” diye sorarsanız, insanların “Kayserispor'un maçını seyrettiğimiz zaman futbola doyuyoruz” sözleri çok hoşuma gidiyor derim.

Değerlendirme kültürümüzü değiştirmeliyiz

▼Yani önceliğiniz skordan ziyade iyi futbol. Zaten iyi futbol da iyi sonuçları mutlaka beraberinde getiriyor... ▲Bizim yaptığımız işte skorların desteği çok önemli. Çünkü ülkemizde maalesef başarıyı yargılarken “Ne kadar maç kazandı, kaç galibiyet aldı?” gibi futbolun güzelliğini ikinci plana iten değerlere önem veriliyor. Bizim adımıza çok kötü bir değerlendirme kültürü. Bundan vazgeçmemiz lazım. O sezon devreyi üçüncü bitirdik ve transfer politikamızdan hiç taviz vermedik. Yine kriterlerimize uygun beş tane genç futbolcu aldık. ▼Bu transferler sırasında bağımsız hareket etme şansına sahip miydiniz? ▲Kesinlikle. Elbette transfer yaparken kulübün ekonomik imkânları belirleyici oluyor. Bizler de çok iyi oyuncular almak

istiyoruz ama bazen bütçe buna izin vermiyor. O sezon 17 haftayı üçüncü sırada bitirdik, daha sonra çeşitli sebeplerden dolayı, biraz da şanssızlıkla sezonu beşinci tamamladık.

▼Bu durum kadronun derin olmamasından da kaynaklanıyor olabilir mi?

▲O da tabii bizi sıkıntıya soktu. Çünkü Türkiye Kupası'nda çok yoğun maçlar oynamıştık. Ama sezon sonunda Kayserispor'u değerlendirenler, şunları göz önünde bulundurmak lazım. Birincisi, geçtiğimiz sezon Süper Lig'in maliyeti en düşük takımıydık. İkincisi, Süper Lig'in en genç takımıydık. Üçüncüsü, milli takımların bütün kategorilerine 12 futbolcu verdik. Dördüncüsü, kadromuzda Kayseri orijini 12 futbolcu bulundurduk. Beşincisi, her hafta oynadığımız futbolla taraflı tarafsız herkesin beğenisini kazandık. Sahamızda kaybettiğimiz veya berabere kaldığımız maçlardan sonra bile insanlar bizi avuçları patlarcasına alkışladı. Bunları göz ardı edip sadece "Kayserispor kaçınıcı olmuş, kaç maç kazanmış?" gibi rakamsal verilere kapıldığımız zaman, futbolda esas görülmesi gereken güzellikleri kaçırmış oluyoruz.

Şehir gereken atılımı yapmalı

▼Başlangıçta uzun vadeli bir planla geldiğinizi söylediniz. Bu plan kaç yıllık bir geleceği kapsıyor ve son merhalesindeki hedef nedir?

▲İlk geldiğimde üç sezonluk bir anlaşma yaptım. Günlük başarılarla geçinmeyi sevmeyen, başarıda devamlılığı oluşturmaya çalışan bir yapım var. O yüzden ilk sezon çok

önemliydi. Geçtiğimiz sezon insanların güvenini kazandık. Aynı başarıyı bu sezon sonuna da taşıyabilirsek, artık başarıda devamlılığı yakaladık diyebiliriz. Bundan sonra da şehir olarak çitayı yükseltmek lazım. Üçüncü sezonda da taraftarımıza "Bizim hedefimiz yine beşincilik" diyemeyiz. Bunun için şehrin ve kulübün gerekli atılımı yapması gerekecektir.

▼Bu atılımın sonundaki hedef şampiyonluk mu olacak?

▲Kayserispor adına şampiyonluğu telaffuz etmek için çok erken. Ama önümüzdeki sezon sözünü ettiğim aşamayı kaydedebilirsek, ondan sonrasıyla ilgili iyi bir plan ve programla Kayserispor şampiyonluktan bahsedebilir.

▼Aslında şehirlerin gücü takımların başarısı konusunda etkili diye düşünüyorum. Sanayileşmiş, zengin kentlerin takımları şampiyonluğu zorlayabilir. Kayseri de bu açıdan bakıldığında takımını şampiyonluğa taşıyabilecek nitelikte bir şehir gibi görünüyor.

▲Geçtiğimiz sezonlarda sadece parayla bu işi başarabileceğini uman birçok kulüp hayal kırıklığına uğradı. Konyaspor, İstanbulspor ve Ankaraspor dönen dönem bunu yapmaya çalıştı ama amaçlarına ulaşamadı. Şampiyonluktan bahsedebilmek için önce şehrin bu işe inanması lazım. Taraftarlık bilincinin çok iyi oluşması ve oturması lazım. Kayserispor, Kayseri şehrinde belki beşinci takımdır. Ama biz şampiyonluktan bahsedeceksek artık insanların "Kayserispor, Kayseri şehrinin birinci takımıdır" demesi lazım. "Ben önce Fenerbahçeli, Galatasaraylı veya Beşiktaşlı, sonra Kayserisporluyum" demeleri bize hiçbir şey kazandırmaz. Tabii şehrin gücüyle ilgili iyi bir lobi oluşturmak, medyayla ilişkilimizi üst düzeye çıkarmak gerekiyor. Bunları yapmadan, sadece parayla bu işi başarabileceğinizi zannederseniz yanılırsınız.

▼Şehir desteğini sağlamak için AZ Alkmaar'ı eleyp UEFA Kupası'nda gruplara kalabilmek önemli bir adım olabilir derseniz. İnsanların takımlarına sahip çıkması, aidiyet duygusunu kazanması zaman isteyen bir iş.

Takımın elde edeceği başarılarla bu duyguyu yerleştirebiliriz. Ama ilk defa UEFA Kupası'na katılan bir takım için bizim bu noktaya gelmemiz de büyük bir başarıydı. Alkmaar'a trajik bir biçimde elendikten sonra gittiğimiz Rize deplasmanında insanlar bizi bağrına bastı, bütün stat "Türkiye sizinle gurur duyuyor" diye inledi. Antalya'da Antalyaspor taraftarları da aynı davranışı sergiledi. Kendilerine çok teşekkür ediyorum. Bu havayı yaşadım ve bir adım daha ötesini hayal edebiliyorum. Çok daha güzel sahnelere gebeydi bizim durumumuz. Her şeye rağmen çok büyük bir aşama kaydetmiş olduk. Futbolda başarı değerlendirmesi öyle bir hale geldi ki, hiçbir taraftar kazanmaktan başka sonucu kabul edemiyor. İnsanlar tuttuğu takımın başarısıyla kendine statü belirliyor. Birçok taraftarın maç kaybettikten bir gün sonra işe veya okula gitmediğine tanık oldum. İnsanlar toplum içinde göğsünü gere gere dolaşmak için tuttuğu takımın başarılı olmasını bekliyor. Biz insanlardan Kayserisporlu olmalarını istiyorsak, onlara başarı yaşatmak zorundayız. O yüzden, taraftarlık bilincinin oturması için birkaç sene daha geçmesi gerekiyor. Ama şunu çok sevinerek söylüyorum, artık Kayseri'de Kayserispor formasıyla gezen çocukları görür hale geldik. Bu da çok önemli bir gelişme.

▼Rakamlardan çok hoşlanmıyorsunuz ama iç saha dış saha arasında hem puan hem de atılan gol açısından ciddi bir fark var. Bu farklılığı neye bağlıyorsunuz?

▲Bu sezon deplasmandaki puan barajımızın aşağıya düşmesinde, oynadığımız iki Alkmaar maçının etkisi büyük. Rizespor ve Antalyaspor'la deplasmanda oynadığımız iki maç da Alkmaar karşılaşmalarının hemen arkasına denk geldi ve ikisini de kaybettik. Ayrıca üç büyük takımla da deplasmanda oynadık. Böyle bir mazeretimiz var ama açıkçası ben bu mazereti çok da geçerli bulmuyorum.

▼Kayserispor attığı 22 golün 16'sını ikinci, 6'sını ise ilk yarılarında kaydetmiş. Bu istatistikten çıkan sonuç, kondisyonunuz yüksek olması mıdır?

▲Çok iyi mücadele eden bir ekibimiz var. Genç, dinamik ve istekli bir kadroya sahip olmak böyle bir tabloyu ortaya çıkartıyor.

▼Bir başka ilginç nokta da 22 golü 12 futbolcunun paylaşmış olması. Kaleciniz dahil her futbolcunuz gol atmış. Bu da sizin "takım oyunu" oynadığınızın göstergelerinden biri herhalde.

▲Elbette. Gol yükünün tek bir futbolcudaki birikmesi bir takım için dezavantaj. Bunun sıkıntısını geçtiğimiz sezon yaşamıştık. Gollerimizin büyük bölümünü

Gökhan atmıştı. Onun kilitlendiği maçlarda diğer oyuncularımız devreye girmeyince skor açısından olumsuz bir görüntü ortaya çıkmıştı. Bu sezon Gökhan'ın sakatlanıp oynayamadığı altı maçlık dönemde diğer arkadaşlarımızın sorumluluk alarak takımın gol yükünü üstlenmesi çok olumlu bir gelişmeydi.

Ligin kalitesi yükselmedi

▼Bu sezon ilginç bir lig yaşıyoruz. Kayıp puan konusunda rekor kırılıyor. Üstten ikinciyle düşme hattındaki takımın arasında 13 puan fark var. Bunu neye bağlıyorsunuz? Ligin kalitesi mi yükseldi?

▲Geçtiğimiz sezona nazaran bu sezon üstteki takımlar çok fazla puan kaybetti. Aradaki makasın dar olmasını Türk futbolunun kalitesinin artmasına bağlamıyorum. "Rekabet ortamı çok yükseldi de böyle oldu" diyemem. Farkın kapanması üstteki takımların kötüye gitmesinden kaynaklandı.

▼Bir de "Herkes her yerde oynayabilmeli" diye bir anlayış geliyor modern futbolda. Sizin takımınızda da bu özellikte futbolcular var. Kayserispor'un başarısının altında joker futbolcuların çokluğu da bir etken midir?

▲Elbette. Aslında "Herkes her yerde oynayabilmeli" anlayışına katılmıyorum. Sol açık oyuncusunu

Geçtiğimiz sezonlarda sadece parayla bu işi başarabileceğini uman birçok kulüp hayal kırıklığına uğradı. Şampiyonluktan bahsedebilmek için önce Kayserispor, Kayseri şehrinin beşinci değil birinci takımı olmalı!

Üstteki takımlarla alttakiler arasında puan makasının dar olmasını Türk futbolunda kalitenin artmasına bağlamıyorum. "Rekabet ortamı çok yükseldi de böyle oldu" diyemem. Farkın kapanması, üstteki takımların kötüye gitmesinden kaynaklandı.

Beşiktaş'ı çok seviyorum. Ama antrenörlük geleceğimi sadece Beşiktaş'la sınırlama hakkım yok. Kriterler uyarırsa Vanspor'da da Mersin İdmanyurdu'nda da Fenerbahçe'de de Galatasaray'da da Trabzonspor'da da çalışırım.

sağbek veya stoper oynatabamazsınız. Tabii ki günümüz futbolu artık çok yönlü futbolcuyu arar hale geldi. Mehmet Topuz'u sağ kanadın her bölgesinde, orta sahada hatta forvette ikinci adam olarak oynatabiliyorum. Keza Bülent'i, Tayfun'u, Johnson'u, Fatih'i birçok mevkiye görevlendirebiliyorum. Bu tip futbolcuların fazla olması, sakat ve cezalı futbolcuların çok olduğu dönemlerde can simidi gibi geliyor. Antrenörler sezon başında oyuncu planlaması yaparken her mevki için iki kişi düşünür ve 22 kişilik bir kadro oluşturur. Ama biz bu işi 1516 futbolcuyla çözebiliyoruz. 22 futbolcudan oluşan bir ekibin yaşadığı, kadroya giremeyen oyuncuların verdiği sıkıntıdan kurtuluyoruz. Ayrıca ekonomik anlamda da kulübe katkı sağlamış oluyoruz. Bu tip futbolcuların varlığının birçok yönden takıma katkısı var.

▼Bu açıdan bakınca, Toshack da sizi çok yönlü bir futbolcu olarak mı değerlendirmişti?

▲Hem santrfor hem orta saha hem de stoper oynatabileceğiniz bir futbolcu bulmak çok zor. Ben kendimden fedakârlıkta bulunarak bu işi yapmaya çalıştım. Ama bir futbolcunun mevkiyle çok fazla oynamanın, onun performansını düşüreceğini düşünüyorum.

▼Yakın geçmişte futbol oynayan biri olarak saha içindeki duygu ve düşüncelerle saha kenarındakiler arasında ne gibi farklar olduğunu anlatabilir misiniz?

▲Futbolcuyken zaman zaman antrenörüne kızdığım oldu ama ben profesyonelliği üst seviyede yaşadığıma inanıyorum. Toshack üç sezonda 7580 gol atmış bir oyuncu olarak beni golcülükten alıp savunmaya getirdiği zaman çıtımı çıkartmadım. Antrenörlerim, yöneticilerim, futbolcu arkadaşlarım ve rakip taraftarlarla hiçbir problemim olmadı. Dolayısıyla saha içinden saha kenarına gelip rolümü değiştirdiğim zaman da çok fazla yadırgamadım. Sağolsun futbolcularımız da sorumluluklarının bilinci içerisinde yaşıyor.

▼Devre arasında takıma takviye yapmayı düşünüyor musunuz?

▲Evet düşünüyoruz. Açık olan bir yabancı kontenjanımızı doldurmayı ve takımımıza katkı sağlayabilecek bir yerli oyuncu daha almayı planlıyoruz. İki tane çok önemli, isimleri üzerinde tartışma yapılmayacak futbolcu transfer edeceğiz. Orta sahaya bir oyun kurucu alacağız. Diğer oyuncu için ise defans ile forvet arasında bir tercih yapacağız.

▼Göndereceğiniz oyuncu olacak mı?

▲Hayır. Zaten kadromuz sayısal anlamda eksik. Futbolcu göndermek gibi bir lüksümüz yok

Genç antrenörlerle fırsat tanınmalı

▼Bugün birçok milli takımın başında futbolu yeni bırakmış ve kulüp tecrübesi yaşamamış teknik adamlar görev yapıyor. Genç bir teknik direktör olarak bu anlayış değişikliğini neye bağlıyorsunuz?

▲Profesyonelliği üst düzeyde yaşayan, futbol oynadığı dönemde futboldan sonraki hayatına yatırım yapan insanların antrenörlüğe başlamasını geciktirmemek lazım. Eğer bir camiaı yönetenler o insana güveniyorsa, tam destek verip o kaliteyi ortaya çıkartmalı. Kendisine çok teşekkür ediyorum, İsmail Uyanık 35 yaşında bana Süper Lig takımını teslim etti ve sonuna kadar arkamda durdu. Onun desteğiyle, maddi açıdan son derece sıkıntılı bir dönemde Samsunspor kümede kaldı. Ben de antrenörlük hayatıma çok iyi bir başlangıç yapmış oldum. Ülkemizde son dönemde Mustafa Uğur, Engin İpekoğlu, Bülent Uygun ön plana çıktı. Demek ki destek verildiği zaman birçok genç arkadaşımız bu görevi layıkıyla yerine getirebiliyor ve bu işi birçok yabancından daha iyi yapabiliyor.

▼Sürekli antrenmanlar ve maçlarla yoğun bir mesainiz var. Bu yoğunluk içinde teorik anlamda gelişim sağlamak için fırsat bulabiliyor musunuz?

▲Eğer bu işte söz sahibi olmak ve zirveye çıkmak istiyorsanız, çok çalışıp, çok fedakârlık yapıp kendinizi sürekli geliştirmeniz gerekiyor. Ben de dünyadaki futbolla ilgili yayınları takip etmeye çalışıyorum. İnternet nimetinden faydalaniyorum. Çok iyi bir spor hekimimiz var, Dr. Ahmet Çağlar. Dünyadaki tıpla, bilimle, teknolojiyle ilgili tüm gelişmeleri günü gününe takip ediyor ve bize de katkı sağlıyor.

Kendi ekolümü oluşturacağım

▼Futbolcuların idollerı olur. Teknik direktörler için de geçerli midir bu? Sizin de örnek aldığınız bir teknik direktör var mı?

▲Önce ülkemde, sonra da dünyada söz sahibi bir antrenör olmak istiyorsam, kendi felsefemi, kendi anlayışımı ortaya koymam, kendi ekolümü oluşturmam gerekir. "Fatih Terim gibi olacağım" ya da "Mourinho'nun yaptığını yapacağım" demek bana bir şey kazandırmaz. Onların kendilerine özgü bir anlayışı ve farklı futbolculardan oluşan bir takımları var. Mourinho'nun antrenmanını kendi takımına uygulama şansım yok. Çünkü oyuncu yapıları, taktik anlayışları çok farklı. Oyun anlayışı, oyun felsefesi veya

sistem olarak birebir şunun gibi olacağım demem söz konusu değil.

▼Yani Ertuğrul Sağlam markasını mı oluşturacaksınız?

▲Tabii, kesinlikle bunu yapmak zorundayım. Eğer en iyisi olacaksam diğerlerinden farklı olmam şart.

▼O zaman şu sorunun sırası geldi. Futbolcularımıza yurtdışını hedef olarak gösteriyoruz hep. Ama bu anlamda birkaç örnek dışında teknik direktör ihracatımız yok. Anladığım kadarıyla sizin gelecekte Avrupa'da takım çalıştırmak gibi hedefleriniz var.

▲Kesinlikle. Çok samimi konuşuyorum, geçtiğimiz sezon üç Avrupa kulübünden ve Asya'da bir milli takımdan teklif aldım. İsimlerini vermeyeceğim, çünkü bu teklifler halen geçerli. Ancak benim teknik direktörlük diplomam olmadığı ve kulübümle de üç yıllık sözleşmem bulunduğu için bu teklifleri askıya aldım. Ama inanın, kendimi geliştirebileceğim, oyun felsefemi uygulayabileceğim ve bana katkı sağlayabilecek bir Avrupa kulübüne gitme fırsatı bulabilirsem kesinlikle gideceğim.

Kendimi Beşiktaş'la sınırlamam

▼Beşiktaş'ta oynamış ve antrenör olmuş her futbolcu için Beşiktaş Teknik Direktörlüğü bir hedeftir. Sizin için de geçerli mi bu?

▲Beşiktaş'ı çok seviyorum. Orada 6 sezon oynadım, şampiyonluklar yaşadım, kupalar aldım. Dolayısıyla Beşiktaş'ın bende ayrı bir yeri var. Ama benim amacım bundan sonraki dönemde Türk futboluna hizmet etmek, Türk futbolunu Avrupa'da ve dünyada başarıyla temsil etmek olunca, antrenörlük geleceğimi sadece Beşiktaş'la sınırlama hakkım yok diye düşünüyorum. Beni destekleyecek hangi kulüp olursa olsun çok rahatlıkla çalışırım. Herkese mavi boncuk dağıttığım düşünülmesin. Kriterler uyarıya Vanspor'da da Mersin İdmanyurdu'n-da da Fenerbahçe'de de Galatasaray'da da Trabzonspor'da da çalışırım. Ama şu anda tüm enerjimi ve konsantrasyonumu da Kayserispor'un başarısı için harcamak zorunda olduğumu biliyorum.

▼Şu da güzel bir hayal değil midir? Türkiye'de tarih boyunca sadece dört takım şampiyon olmuşken, Kayserispor'u beşinci şampiyon yapmak.

▲Mutlaka. Türk futbolunda yapılabilecek en önemli ilklerden biri budur. Fatih Terim UEFA şampiyonluğunu kazandı, Şenol Güneş dünya üçüncülüğünü yaşattı.

Bundan sonra Türkiye'de ses getirecek bir antrenör olmak istiyorsak ya Şampiyonlar Ligi şampiyonu ya da Dünya Şampiyonu olmak zorundayız. Bir üçüncü yol da bir Anadolu takımını Süper Lig'de şampiyon yapmak. Bu da benim için büyük bir ideal. İnşallah olur diye düşünüyorum. Kayserispor Anadolu'da bu işi başarabilecek birkaç takımdan birisi.

▼Futbolun dışında nelerle uğraşıyorsunuz? Aileniz bu yoğun temponun içinde ne kadar yer alabiliyor?

▲Ailem geçtiğimiz sezon Kayseri'ye gelmemiştir. Antrenörlerin kaderidir bu. Devamlılığı sağlamak, istikrarı oluşturmak zor oluyor. Ama bu sezon artık o garantiyi oluşturduktan sonra ailemi Kayseri'ye getirdim. İki çocuğum ve eşimle birlikteyiz. Ama günümün büyük bölümünü tesislerde geçirdiğim için aileme çok fazla vakit ayıramıyorum. Kayserispor'da bazı şeyleri yerleştirdikten sonra kulüpte geçirdiğim vakitlerden biraz fedakârlık yapıp aileme zaman ayırabilirim diye düşünüyorum. Şimdi çalışma, üretme

ve fedakârlık yapma zamanımız. Sağolsun eşim ve çocuklarım da anlayış gösteriyor. Şimdi onlardan alıp işime harcıyorum ama işimden alıp onlara harcayacağım zamanlar da gelecek.

▼Son olarak vermek istediğiniz bir mesaj var mı?

▲Öncelikle bazı gerçekleri ve futbol adına bazı doğruları anlatabilme fırsatı verdiğiniz için size teşekkür etmek istiyorum. Özellikle spordaki üst düzey insanların, futbolu bir spor ve eğlence olarak değerlendirmesini, futbol adına değerlendirme kültürlerini değiştirmesini istiyorum. Kaybedenin dünyanın sonu gelmeden yeniden olaya dönmesi, kazananın da sevincini kaybedeni incitmeden yaşaması gerektiğini hatırlatmak istiyorum. ■

Al İttihat'ın yıldızı Borgetti

Asya'da başarılı kulüpleri uluslararası bir turnuvada bir araya getirme fikri ilk kez 1967 yılında ortaya atılır. Ancak İsrail'in varlığı, 1972 yılına kadar kupanın ortasında bir çıbanbaşı gibi durur. İsrail 1972'de ihraç edilir. Bundan sonra Uzakdoğu ülkeleri kupada hegemonya kurar. Arap sermayesi futbola akmaya başlayınca dünya yıldızları Yarımada'ya dolar ve bu durum kupada da etkisini gösterir. 2004'de uygulamaya konulan "Vizyon Asya" planıyla kıta için futbol kriterleri belirlenir ve konfederasyona üye ülkeler "gelişmiş", "gelişmekte olan", "gelişme sürecine giren" diye üçe ayrılır. Artık Şampiyonlar Ligi'ne sadece "gelişmiş ülkeler" in temsilcileri katılabilmektedir.

A sya futbolu her ne kadar kendini yıllardır Dünya Kupaları'nda -üstelik her seferinde daha da başarılı olarak- gösterse de hâlâ dünya futbol kamuoyu için bir kapalı kutu olmayı sürdürüyor. Özellikle FIFA ve Asya kulüplerine sponsor olan büyük şirketler, dört milyar

civarında insanı barındıran bu pazarı endüstriyel futbolun içine katmak için büyük uğraş gösteriyor. Öte yandan Asya içinde de kurumsallaşmış bir futbol yapısı için çalışmalar uzun süredir devam ediyor. Bu çabaların en önemlileri Asya Kupası ve tabii ki Asya Şampiyonlar Ligi.

Kupaların Hikâyesi

Asya Kulüpler Kupası

Dağhan Irak

Suwon Samsung Bluewings

Seçkinlerin turnuvası

İsrail'le sancılı dönem

Asya'da başarılı kulüpleri uluslararası bir turnuvada bir araya getirme fikri ilk kez 1967 yılında ortaya atılır. Her ne kadar bu fikrin arkasında Avrupa'da artık iyiden iyiye oturmuş Şampiyon Kulüpler Kupası da olsa, düzenlenen ilk kupanın yapısı daha çok Güney Amerika'nın Libertadores Kupası'na benzer. Asya Şampiyonlar Kupası adıyla düzenlenen ilk kupaya sekiz takım katılır ve maçlar çift ayaklı eleme usulüne göre oynanır. Ancak bu düzenlenen ilk kupa hiç de normal bir kupa değildir. Önce İran ve Hindistan, daha sonra da Tayland temsilcisi kupadan çekilir. Bu koşullar altında İsrail Şampiyonu Hapoel Tel Aviv hiç maç oynamadan finale kadar gelir. Finalde Hapoel, üç maç oynayarak gelen Malezya'nın Selangor takımını 2-1 yener ve yalnızca tek maç oynayarak Asya Şampiyonu olur ve tarihe geçer. Bir sonraki sezon bu tür sıkıntıları engellemek için kupa iki grup halinde Bangkok'ta oynanır. Finalde bu kez Maccabi Tel Aviv, Güney Kore'nin Yangzee takımını 1-0'la geçer ve kupa yine İsrail'de kalır. 1970 yılında kupa İran'da düzenlenir. Bu sırada Arap-İsrail Savaşı doruk noktasındadır. İsrail temsilcisi Hapoel'in katıldığı kupaya Arap ülkelerinden hiçbir takım iştirak etmez. Hapoel Tel Aviv finalde İran temsilcisi Taj Club'le oynar ve evsahibi ekip 2-1 kazanarak İsrail

hakimiyetine son verir.

1971'de Irak ve Kuveyt takımları kupaya katılır ancak Maccabi maçlarına çıkmazlar. Grup maçlarından sonra Maccabi finalde yine Irak Şampiyonu El Şurta takımıyla eşleşir ve Irak takımı tıpkı grupta olduğu gibi bu maçı da boykot eder. Bu kez de kupa final maçı oynanmadan hükmen İsrail'e gitmiştir. Ancak 1972 yılına gelindiğinde kriz artık doruk noktasına ulaşmıştır. Maccabi Netanyahu'nun kupaya katıldığı bu yıl da Hong Kong Şampiyonu dışındaki tüm takımlar İsrail'i protesto eder ve kupadan çekilir, turnuva iptal edilir. Bu yıl, Asya Şampiyonlar Kupası'nın bir süreliğine de olsa tarihe gömüldüğü yıldır. Siyasetin futbol karşısında hükmen galip geldiği bu yıldan sonra Arap ülkelerinin yoğun talepleriyle İsrail Futbol Federasyonu, Asya Futbol Konfederasyonu'ndan (AFC) ihraç edilir.

Uzakdoğu hegemonyası

1985 yılına gelindiğinde Ortadoğu'daki savaş, Asya futbolunun odak noktasını da bu bölgeden Uzakdoğu'ya kaydırmıştır. Başını Güney Kore'nin çektiği Asya ülkeleri giderek endüstrileşen futbola yavaş yavaş sermaye de aktararak öne çıkarlar. Bu dönem aynı zamanda AFC'deki siyasal üstünlüğün de Uzakdoğu'ya geçtiği dönemdir. Bu koşullar altında Asya Şampiyonlar Kupası

yeniden yapılandırılır. Buna göre önce bölgesel turnuvalarla altı finalist belirlenir ve final maçları Suudi Arabistan'da oynanır. İsrail takımlarının olmadığı bu ilk Asya Şampiyonlar Kupası'nda final evsahibi El Ahli Cidde ile Güney Kore'nin Daewoo Royals takımı oynar. Maçı Byong-joo, Yang-ha ve Sin-woo'nun gollerıyla 3-1 Royals kazanır. Kupa ilk kez Uzakdoğu'ya gider. Sonraki iki sezonda ise kupayı Japon takımları kazanacaktır. 1989 yılında ise kupada bir ilk gerçekleşir, iki Arap takımı finalde eşleşir. İki ayak üzerinden oynanan finalde Katar'ın El Saad takımı Irak'ın El Reşit takımına deplasman golü kuralıyla üstünlük sağlar ve kupa bu kez Arap Yarımadası'na gider. 1993-94 yıllarında ise Thai Farmers Bank, Tayland adına iki kez kupayı alır, bu da Asya Şampiyonlar Kupası tarihinde bir başka ilk olur. 1995 yılından itibaren Asya futbolunda profesyonelleşmenin etkisi iyiden iyiye hissedilmeye başlamıştır. Asya'da sponsorların etkin olduğu ve profesyonel lig anlayışını diğer ülkelerden çok daha önce oturan Güney Kore, bu dönemde Asya Şampiyonlar Kupası'na da ambargo koyar. Önce Ilhwa Chunma, sonra Pohang Steelers (iki kez) kupayı kazanır. 2001 yılında Sumon Bluewings, Kore üstünlüğünü sürdürürken, 2002 senesinde ilk kez aynı ülkenin iki takımı Kore'nin

Suwon ve Anyang Cheetahs ekipleri finali oynar. Kazanan bir kez daha Suwon Bluewings olur.

Arap sermayesinin farkı

2000'li yıllarda ise Arap ülkeleri futbola sermaye aktarmaya başlar. Yarımada'da futbola olan ilgi maddi karşılık bulurken, dünyaca ünlü kimi futbolcular emeklilik öncesi günlerini özellikle Katar ve Suudi Arabistan'da geçirmeyi tercih eder. Hatta zaman zaman astronomik ücretlerle birkaç haftalık kontratlar yapıldığı olur. Örneğin Hristo Stoichkov 1998'de Suudi Arabistan'ın El Nasr, Romario ise 2003'te Katar'ın El Sadd takımında birkaç maçlığına oynar. Artık Asya Futbol Konfederasyonu bir yandan Uzakdoğulu şirketlerin, diğer yanda Ortadoğulu petrol zenginlerinin at koştuğu bir

parlak yıldızlar ve güçlü takımlarla oynanır ancak o şatafatlı görüntülerin ardında yine kapanmayan yaralar vardır. Şampiyonlar Ligi grup maçları, Asya'nın dört ayrı şehrinde oynanır. Kıtanın büyüklüğü deplasmanlı grup maçları yapılmasına hâlâ büyük bir engeldir. Dört bölge grubunun birincileri Tayland'dan Tero Sasana, Çin'den Dalian, Birleşik Arap Emirlikleri'nden (BAE) El Ain ve Özbekistan'dan Pahtakor Taşkent yarı finale yükselir. Bu arada SARS salgını nedeniyle kupaya dört ay ara verilir. Çift ayaklı oynanan yarı finallerde Zoran Jankovic ve Rodrigo Fabiano gibi yabancı oyuncular kadrosunda bulunduran El Ain öne çıkar. Aynı yıl hazırlık karşılaşmasında Juventus'u mağlup etmeyi de başaran El Ain finale yükselen ilk Birleşik Arap Emirlikleri takımı olur. Arap ekibi

dışında Ortadoğu ya da Uzakdoğu'da olmayan hiçbir ülke bulunmamaktadır. Tüm Asya ülkelerinin katılımıyla oluşturulan konfederasyon, birçok ülkenin takımının Şampiyonlar Ligi'nde ön eleme oynamasına dahi engel olup, başka ülkelerin daha fazla takımla katılmasını sağlamıştır. AFC, "Vizyon Asya" kararlarının "Asya'da futbolu geliştirmek" gayesiyle alındığını da hatırlatmayı ihmal etmez. Ortalığın güzelce temizlendiği koşullarda başlayan 2004 Şampiyonlar Ligi'nde eleme maçları oynanmaz ve doğrudan gruplara geçilir. Ancak olaylar hiç de AFC Başkanı Muhammed Bin Hammam'ın düşündüğü gibi gelişmez. Bahreyn'in Riffa takımı Taşkent deplasmanına güvenlik gerekçeleri nedeniyle gitmez ve turnuvadan ihraç edilir. Kuveyt takımı El Kadisiye ise Katar ekibi

Muhammed Kallon gibi bir yıldızı da bulunduran Cidde ekibi bir sonraki sezon da El Ain'i geçerek şampiyon olur. 2006 yılında Şampiyonlar Ligi'nin yasaklılar listesine Tayland ve Endonezya da eklenir. Yedi grubun birincisinin yanısıra son şampiyon El İttihad'a da çeyrek finalde oynama hakkı verilir. Maç oynamadan yola çıkan Jared Borgetti'li El İttihad'a sürprizi ise Suriye'nin El Karama takımı yapar. El Karama, 2-0'lık yenilginin rövanşında son iki sezonun şampiyonuna dört gol birden atar ve yarı finale yükselir. Finale ulaşmayı da başaran Suriye ekibinin rakibi Kore'nin Jeonbuk Hyundai Motors takımı olur. El Karama ilk maçı yine 2-0 kaybeder ancak ikinci maçtaki 2-1'lik galibiyet bu kez Suriyelilere yetmez. 2006 Şampiyonlar Ligi şampiyonu Jeonbuk'tur.

1. Kategori Ülkeler

BAE
Çin
Endonezya
Irak
İran
Japonya
Güney Kore
Katar
Kuveyt
Özbekistan
Suudi Arabistan
Suriye
Tayland
Vietnam
Avustralya

2. Kategori Ülkeler

Bahreyn
Bangladeş
Hindistan
Hong Kong
Lübnan
Maldivler
Malezya
Singapur
Türkmenistan
Umman
Ürdün
Yemen

3. Kategori Ülkeler

Afganistan
Bhutan
Brunei
Filipinler
Filistin
Guam
Kamboçya
Kırgızistan
Kuzey Kore
Laos
Macau
Moğolistan
Myanmar
Nepal
Pakistan
Sri Lanka
Tacikistan
Tayvan
Timor

yapı halini almıştır. Bu şartlarda Asya Şampiyonlar Kupası'nın kabulü değişimi kaçınılmazdır. 2002-03 sezonundan itibaren turnuvanın kapsamı genişletilir ve Asya Şampiyonlar Ligi ortaya çıkar.

Şampiyonlar Ligi'ne dönüş

Asya Şampiyonlar Ligi ilk sezonunda 29 ülkeden 43 takımın oynadığı bölgesel eleme turlarıyla başlar. Şampiyonlar Ligi'ne doğrudan katılan ve Asya'daki finansal zenginliği temsil eden birçok takımın aksine, elemelerde kimi takımlar savaşı ya da finansal zorluklar gibi nedenlerle çekilmek zorunda kalır. Bu sezonda çarpıcı bir nokta da en zengin kulüplerin yer aldığı Batı Asya (Ortadoğu) eleme turlarında altı takımın çekilmek zorunda kalışdır. Asya'nın her yerinde zenginlikle yoksulluk bir arada yaşanmaktadır ve futbol da bir istisna değildir. Şampiyonlar Ligi'nin çehresi ve adı yenilenmiştir; grup maçları

yine iki ayaklı oynanan finalde hiç yabancı oyuncusu olmayan Tero Sasana ile karşılaşır. Kendi evindeki maçı 2-0 kazanan El Ain, deplasmanda 1-0 yenilmesine rağmen kupayı alan taraf olur.

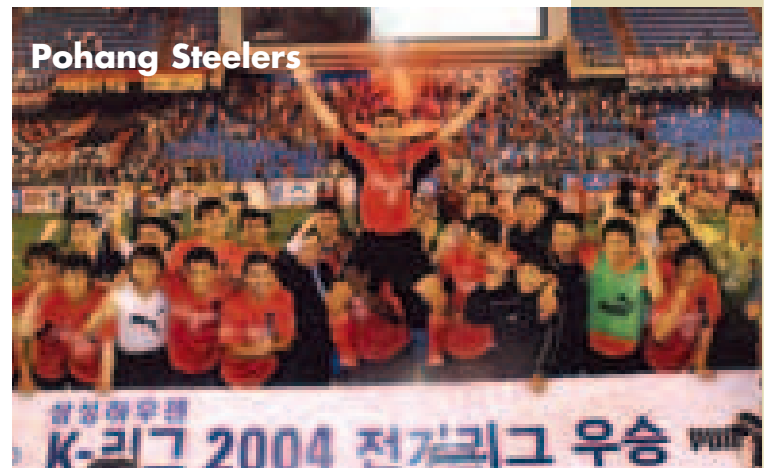
"Vizyon Asya" planı

2004 yılı Asya Futbol Konfederasyonu'nun "Vizyon Asya" planını uygulamasına sahne olur. Buna göre kıta için futbol kriterleri belirlenir ve konfederasyona üye ülkeler "gelişmiş ülkeler", "gelişmekte olan ülkeler" ve "gelişme sürecine giren ülkeler" olarak üçe ayrılır. "Vizyon Asya" ilkeleri Şampiyonlar Ligi'ne yalnızca "gelişmiş ülkeler" in katılmasına izin verir. İkinci kategori ülkeler için "AFC Kupası", üçüncü kategori ülkeler için ise "Başkanlar Kupası" düzenlenmesi kararı alınır. Bu karara uygun olarak 17 ülkenin takımlarının Şampiyonlar Ligi'ne katılması yasaklanır. Şampiyonlar Ligi'ne katılmasına izin verilen ülkeler arasında Özbekistan

El Sadd'ın oyuncularını Kuveytli güvenlik görevlileri tarafından dövüldüğü için turnuvadan atılan bir diğer kulüp olur. AFC, "manzarayı bozan" bu kulüpleri affetmez ve sırasıyla iki ve üç yıllığına cezalandırır. Aynı yıl oyuncularını Bahreyn Milli Takımı'na gittiği için El Ahli Manama takımı da turnuvadan çekilir. Lebeouf'lü, Carlos Tenorio'lu, Claudio Caniggia'lı "elit" Asya Şampiyonlar Ligi, yine tam kadroyla tamamlanamamıştır. Parayla saadet gelmemiştir, 2004 Şampiyonlar Ligi tüm zamanların en olaylı kupalarından biri olarak tarihe geçmiştir. Bu yılda finali Ortadoğu'dan Suudilerin El İttihad'ıyla, Uzakdoğu'dan Kore'nin Seongnam Ilhwa takımları oynar, kazanan El İttihad olur. Kadrosunda

Avustralyalılar geliyor

Önümüzdeki yıl pek çok Asya ülkesinin katılma imkânı bulamadığı Asya Şampiyonlar Ligi'ne AFC'ye yeni dahil olan Avustralya'nın iki takımı Sydney ve Adelaide ilk kez katılacak. AFC'nin "Vizyon Asya"sının vizyonu böylelikle artık kıta dışına dahi taşmış bulunuyor. Öte yandan konfederasyon önümüzdeki yıl için de Tayland ve Vietnam katılımlarını sınırlandıracağını açıklamış durumda. Asya Şampiyonlar Ligi, şu an sponsorlarıyla, pahalı kadrolarıyla Avrupa'daki Şampiyonlar Ligi'nin bir kopyası gibi duruyor. Ancak altında yatan sevginin kaynağını herkesin oynayabilmesinden alan bu oyunun Asya'da "smokinsiz girilmez" anlayışındaki turnuvası belki de çelişkiler yumağı haline gelmiş bu kıtanın hâl-i pür melalini gösteriyor. ■

Balıkesir Bölgesi hakemi, Elektrik Mühendisi, 36 yaşında ve Süper Lig'de dördüncü sezonunu geçiriyor. Hakemlik kariyerini etkileyen sabır, cesaret, olgunluk, sakinlik gibi değerleri zorlu askerlik tecrübesi sırasında kazandığını düşünüyor. 1994'te Büyük Ağrı Dağı'nın 3 bin metresinde tam bir yıl geçirmiş, çatışmalarda yer almış. Komuta çadırının yanmasıyla oluşan patlamada üç yerinden yaralanmış ve kaldırıldığı hastanede bacağının kesilmemesi için başhekime adeta yalvarmış.

Ayağımı kesmeyin ben hakem olacağım

Mazlum Uluç

▼Balıkesir bölgesi hakemisiniz ama Samsun doğumlu olduğunuzu biliyoruz. Öncelikle çocukluk yıllarınızdan başlayalım isterseniz.

▲29 Ağustos 1970 Samsun doğumluyum. 1979'da babamın Samsun Endüstri Meslek Lisesi Müdürlüğü'nden Balıkesir Endüstri Meslek Lisesi Müdürlüğü'ne atanması üzerine Balıkesir'e taşındık. İlk ve orta öğrenimimi Balıkesir'de tamamladıktan sonra 1987'de girdiğim Yıldız Üniversitesi Elektrik Mühendisliği'nden 1991'de mezun oldum ve ailemin yanına döndüm. Eğitimci bir ailenin çocuğuyum. Babam Naim Durmaz, 30 yıl okul müdürlüğü ve son 6 yılında da Merkez Teknik Liseler ve Endüstri Meslek Liseleri Genel Müdürlüğü yaparak emekli oldu. Annem edebiyat öğretmeni, o da emekli. Kız kardeşim ise Balıkesir'de matematik öğretmeni olarak çalışıyor.

▼Futbolla tanışmanız nasıl oldu?

▲Futbola tutkum küçük yaşlarda başladı. Çünkü babam da

öğrencilik yıllarında futbol oynamıştı ve 7-8 yaşından itibaren beni maç izlemek için statlara götürüyordu. Lise takımının kalecisiydim. Üniversitede ise hem Kredi ve Yurtlar Kurumu'nun hem de üniversite takımının kaleciliğini yaptım.

Hakem kursu ayağıma gelmişti

▼Peki ya hakemliğe başlamanız?

▲1992'nin sonlarına doğru bir gün babam müdürü olduğu okulun konferans salonunu hakem kursu için tahsis ettiğini söyledi ve bana da "Hakem olmak ister misin?" diye sordu. Kurs ayağıma gelmişti. Oturduğum lojmanla konferans salonunun arası 50 metreydi. İlk etapta kursa katılmayı istemedim fakat babamın "Oğlum her hafta maça gidiyoruz. Bazen hakeme, bazen de teknik adama kızıyoruz. Bence onlara haksızlık ediyoruz, çünkü oyun kurallarını bilmiyoruz. Şu

Aytekin Durmaz

kursu bitir, istemiyorsan yine de hakemlik yapma” dedi. Benim için bir idol olan babamın bu sözleri üzerine kursa katılmaya karar verdim. İşte o zaman yaşam biçimim değişti. Kursu bitirdikten sonra “Hadi bir deneyeyim” derken, kısa sürede hakemliğe tutkuyla bağlandığımı gördüm. 1992’de aday olarak

Konuşmak her zaman hakeme kaybettirir. Ama futbolcuların da bizler gibi insan olduğunu unutmamalıyız. Hakemin iletişiminin çok iyi olması lazım. İnsan sevgisi olmayan bir hakemin başarılı olma şansı yok.

Süper Lig’de yönettiğim ilk maç Diyarbakırspor-Akçaabat Sebatspor maçıydı. Başlama vuruşunun ardından ilk düdüğü, Diyarbakırspor kalecisinin yaptığı hareketten dolayı penaltı kararı vermek üzere çaldım.

Yönettiğim tüm maçların kasetlerini izliyorum. Özeleştiremi yaptığım gibi bu kasetleri hakem ağabeylerime ve hocalarıma da seyrettiriyorum. Eleştiriyi kendimi geliştirmek adına avantaj olarak değerlendiriyorum.

başladığım kariyerimde 2003’te Süper Lig hakemi oldum.

▼**Hakemlikte yükselişiniz biraz geç oldu sanki. Süper Lig’e yükselene kadar arada neler yaşadınız?**

▲1994’te askere gittiğimde aday hakemdim. Zor bir askerlik dönemi geçirdim. Eğirdir Dağ Komando Okulu’ndan Tuzla Piyade Okulu’na, oradan da Doğu Beyazıt 1. Mekanize Tugayı’na gittim. Birliğime katıldığım gün, bölüğümün dağda olduğunu söylediler. Tam bir yıl Büyük Ağrı Dağı’nın 3 bin metresi civarında panço çadırdı, uyku tulumuyla yattım. Günde 30 km. yürüdüm, teröristlerle çatıştım. Askerlik, başta sabır, sakinlik, cesaret ve olgunluk olmak üzere bana çok şey kattı. Terhisime 35 gün kala komuta çadırının yanmasıyla oluşan patlamada yaralandım. Üç yerimden giren şarapnel parçalarını çıkarmak üzere İğdır Devlet Hastanesi’ne getirildim. Sağ ayağımın kan kaybından kesilebileceğini konuştuklarını duyunca, Başhekiye “Ne olur ayağımı kesmeyin, ben iyi bir hakem olacağım” demiştim. Yaklaşık 7-8 ay topallayarak gezdikten sonra iyileştim.

Umudumu hiç yitirmedim

▼Süper Lig'de geçtiğimiz sezon 6, ondan önceki sezon ise 5 maç yönettiniz ve isminiz "klasman düşecekler" arasında anıldı. Ancak bu sezon sadece ilk yarıda 7 maç çıktınız. Az maç aldığınız dönemde umutsuzluğa kapılıp pes etmek geçti mi içinizden?

▲Hakemlik uzun bir maraton. Bu maratonda inişli-çıkışlı grafikler oluyor. Bir hakemin başarılı olabilmesi için özgüveni olması lazım. Aslında Süper Lig hakemleri arasında büyük kalite farkları yok. Özgüveni ise maça çıktığınız ölçüde kazanıyorsunuz. Benim mücadele ruhum oldukça yüksektir. İçimde bir yerlere geleceğim inancı hep vardı, umudumu hiç yitirmedim. Arkadaşlarım da her zaman "Biz senin kadar mücadele edemedik" demişlerdir. Bir de Süper Lig'e çıktığım sezonda Mustafa Çulcu, Ali Aydın, Erol Ersoy, Metin Tokat, Serdar Tatlı gibi çok iyi hakemler vardı. Onlardan çok şey öğrendiğime inanıyorum ve bu bilgileri şimdi kullanma zamanı diye düşünüyorum. Hem yaş hem de maç sayısı olarak bu kadronun tecrübelileri arasındayım.

▼Bu sezonun ilk yarısında Süper Lig,

dördüncü hakemlik, kupa, Lig A derken boş haftanız yok. Bu çıkışı neye bağlıyorsunuz?

▲Bir şansım da bugünkü yöneticilerimizin hakemliği yeni bırakmış olmaları ve beni çok iyi tanımaları. Kişiliğimi, karakterimi yakından biliyorlar. Bu da benim için bir avantaj oldu.

▼FIFA kokartı takmak için yaşınızı bir engel olarak görüyor musunuz?

▲Süper Lig hakemleri olarak çok iyi bir ekibiz. İyi olanı da hepimiz desteklemeliyiz. Daha genç yaşta daha iyi bir hakem varsa bu Türkiye'nin olayıdır, biz de onu destekleriz. Ama tabii ki hakemlikte bir hedef vardır. Hedefteki son nokta da FIFA hakemliği. Üç büyüklerin maçını yönettim, şimdi acaba bir derbi yönetebilir miyim diyorum. Sonrasında da FIFA kokartı takmak istiyorum.

kaybettirir. Çok fazla izah etmemekte fayda var. Ama futbolcuların da bizler gibi insan olduğunu, bu oyunun parçası olduğunu unutmamak lazım. Hakemin iletişiminin çok iyi olması lazım. İnsan sevgisi olmayan bir hakemin başarılı olma şansı yok. Onun için de çok sert ve kızarak hakemlik yapmanın doğru olduğunu düşünmüyorum. Bize zaten oyun kurallarını uygulamak için iki tane kart vermişler. Çok kullanmak istemesek de kurallar gereği sadece onları gösteririz.

▼Süper Lig'deki ilk maçınızı hatırlıyor musunuz? Nasıl duygularla çıkmıştınız o maça?

▲Diyarbakırspor-Akçaabat Sebatspor maçını yönetmişim ve benim için unutulmaz bir müsabakaydı. O sezon Süper Lig'e yedi arkadaşım ile birlikte çıkmıştım. Diğer altı

Kötü yönettiğim bir maçın üzüntüsü büyük olur. Çünkü yaptığımız bir hatanın sonucunda bir tarafın emeği diğer tarafa geçiyor. Bundan daha büyük bir vicdani rahatsızlık olamaz. Ama futbolun bir hatalar oyunu olduğu da göz ardı edilmemeli.

Eşim hakemlik hayatımda benimle güldü, benimle ağladı. Başarımda en büyük emek onundur. Balayımızın ikinci gününde maç yönetmeye gittim. Kızım doğduğunda kural sınavındaydım. Oğlumun doğumuna ise bir müsabakadan sonra yetiştim.

▼FIFA kokartı için İngilizce bilmek önemli bir kriter haline geldi.

▲1991'de mezun olup Balıkesir'e döndükten sonra iş bulana kadar geçen 1.5 yıllık sürede vaktimi tamamen İngilizce öğrenmeye harcadım. Gündüzleri kursa giderken akşamları da videodan gramer kasetleri izleyerek, geceleri de BBC Radyo'dan İngilizce haberleri dinleyerek İngilizcem geliştirdim.

Futbolcunun da insan olduğunu unutmamalıyız

▼Bazı hakemler verdikleri kararları futbolculara izah ediyor. Buna neden ihtiyaç duyuyorsunuz?

▲Konuşmak her zaman hakeme

arkadaşım ilk 5 haftada maç yönetmişti. Son şans 6. haftada bana verildi. Verilen fırsatı çok iyi kullanmam gerektiğinin farkındaydım. O maça başlama vuruşunun ardından ilk düdüğü, Diyarbakırspor kalecisinin yaptığı hareketten dolayı penaltı kararı vermek üzere çaldım. Kaleciye sarı kart gösterdim. O pozisyonda kırmızı kart göstermem gerektiğini söyleyenler de olmuş ve ikinci maçıma bu nedenle biraz geç çıkmıştım.

▼Futbolcuların unutamadığı goller ve maçlar vardır, sizin de böyle bir maçınız ya da anınız var mı?

▲1988 yılında kalecilik yaparken Vefa Stadı'nın toprak zemininde birçok maça çıkmıştım. On yıl sonra bir Karagömrük maçında bu sefer hakem Aytekin Durmaz olarak aynı statta maç yönetmek unutulmaz bir anıydı. Yine 2. Lig hakemiymen Türk Telekomspor'un bir maçı bana tebliğ edildiğinde hemen o zamanki MHK üyemi arayarak Türk Telekom'da çalıştığımı, benim için fark etmeyeceğini ama isterlerse bu görevi benden almalarını söyledim. "Sana güveniyoruz, git maçını yönet" dediler. 28. dakikada Telekom 1-0 öndeyken tribünden gelen "Sanki Telekom'da

çalışıyorsun" sözünü hâlâ unutamadım. Oysa her zamanki gibi gördüğümü çalışıyordum.

▼Hakemlik oldukça yoğun mesai istiyor. Hakemlikle mesleğinizi bir arada yürütmek zor olmuyor mu?

▲Hakemliğe başladığım aylarda iş hayatım da başladı. O zamanki adıyla PTT Başmüdürlüğü'nde Elektrik Mühendisi olarak işbaşı yaptım. Daha sonra Türk Telekom A.Ş. olarak hizmet vermeye başladık. 2006 Mayıs'ındaki özelleştirmenin ardından 26 bin öğrencisi bulunan Balıkesir Üniversitesi'ne geçtim. Spor Şube Müdürü olarak görev yapıyorum. Ama asıl mesleğim hep ikinci planda kaldı, hakemlik her zaman ön plana çıktı. Küçük bir yerde bulunmam da benim için şanstı. "Balıkesir'in gururusun, şehrimizi temsil ediyorsun" diyen yöneticilerle çalıştım. Daha önce Başmüdürümden, bugün için Rektörümünden, Emniyet Müdürü'nden Valisi'ne kadar herkesten büyük bir destek aldım. Telekom'da dört birim bana bağlıydı. İşlerimiz çok yoğunlu. Maça gitmediğim zamanlar geç vakitlere kadar mesai yaparak görevimi aksatmazdım.

Hata yaparsam vicdan azabı duyuram

▼Yönettiğiniz bir maçın ardından bir iç muhasebe yapar mısınız?

▲Yaparım tabii. Bu konuda diğer arkadaşlarıma göre biraz daha şanslıyım. Balıkesir'e uçak olmadığından karayoluyla dönüş yaptığım için kendimi çok dinlerim. Maçı muhakkak kafamda tekrar oynatırım. Zaten hakem verdiği bir kararın doğru olup olmadığını, yapılan itirazlardan kestirebilir. Kötü yönettiğim zamanlar onun üzüntüsü çok büyük olur.

▼Büyük üzüntü derken nasıl bir duygu yaşarsınız? Mesela uyuyamaz mısınız?

▲Tabii uyuyamaz insan. Yönettiğim bir maça yardımcı hakemimin bir bayrağına uyup uymamakta tereddütlüydüm ama uydum. Sonra pozisyonu izlediğimde kararın yanlış olduğunu gördüm. İçimden "Keşke oynatsaydım" diye düşünüm. Çünkü yaptığımız bir hatanın sonucunda bir tarafın emeği diğer tarafa geçiyor. Bundan daha büyük bir vicdani rahatsızlık da olamaz. Çünkü biz oraya adalet dağıtmaya çıkıyoruz, takımların ne zorluklarla oraya geldiğini biliyoruz. Bu nedenle elimizden geldiğince iyi hazırlanmak zorundayız. Ama futbolun bir hatalar oyunu olduğu da göz ardı edilmemeli. Hakemlerimiz yurtdışında başarılı. İçerideki problem ise hakemlerin üzerindeki baskıdan kaynaklanıyor.

yakalayamayabiliyoruz. Eleştiriye kendimi geliştirmek adına bir avantaj olarak değerlendiriyorum.

▼**Görünüştüze son derece sakın bir insana benziyorsunuz. Kendinizi en iyi tanıyan kişi olarak Aytekin Durmaz'ı nasıl bir insan olarak tanımlarsınız? Nelere kızar, nelerden mutlu olursunuz?**

▲Sakin bir yapım var, kolay kolay sinirlenmem. Yaşıma göre kendimi daha olgun bulurum. Her şeyin insanlar için olduğunu düşünürüm. Çok pozitif bir insanım ve bu nedenle hemen hiçbir şeye kızmam. Ani tepkilerle karşılaştığımda da sükûnetimi korurum. Bu sakın yapımın da hakemlik için faydalı olduğunu düşünüyorum.

▼**Futbol dışında ilgi alanlarınız neler?**

▲Çok fazla boş vaktim olmuyor. Fırsat bulursam, hakem camiasında arkamdan gelen gençlerin maçlarını izlemeye, onlara faydalı olmaya çalışırım. Maç dönüşlerinde kitap okurum. Balıkesir'deki yaşıntım işten antrenmana, oradan da eve biçiminde geçiyor. Sezon arasında sinemaya gidip son filmleri izlemeye çalışırım.

Her şartta beni evden en yüksek moralle gönderdi. 26 Ekim 1996'da evlendiğimizde 3. Lig hakemi idim. Balayı için Alanya'ya gitmiştik. Yeni evlendiğim için maç vermeyeceklerini sanıyordum. Ancak balayımızın ikinci gününde müsabaka geldi. Biraz zor söyledim ama o yine sükûnetle karşıladı. 19 Haziran 1998'de kızım Hazal doğduğunda İzmir'de kural sınavındaydım. Oğlum Atakan'ın 12 Ağustos 2004'teki doğumuna ise bir müsabakadan sonra yetiştim. Özel günlerimizin çoğunda yine maçlardaydım. Onuncu evlilik yıldönümümüz 26 Ekim 2006'daydı ve ben Şükrü Saracoğlu Stadı'nda Fenerbahçe-Gaziantepspor maçını yönetiyordum. Müsabakanın bitiminde pozisyon soran bir kamera denk gelse, "Sahada gördüklerimizi değerlendirdik ancak ben şimdi burada pek göremediğim birini değerlendirmek istiyorum. Bugün bizim onuncu evlilik yıldönümümüz. Ama yine bir maç nedeniyle eşimle ayırıyoruz. Seni çok seviyorum bir tanem" demeyi içimden geçirmiştım. Fakat hatasız bir maç olduğu için ortada kamera yoktu! ■

En büyük pay eşimin

▼**Aileniz bu yoğun temponuzu nasıl karşılıyor? Onlara yeterince vakit ayıramıyorsunuzdur herhalde.**

▲Hakemliğe başladıktan birkaç ay sonra PTT'de işe girmiş, bundan bir-iki ay sonra da eşim Süheyla ile tanışmıştım. Ona "Benim bir sevgilim daha var. İkimizi birlikte kabul edersen evleniriz" dediğimde şaşırılmış ve "Nasıl yani?" diye sormuştu. Ben de "İlk sevgilim hakemlikle senden 3-4 ay önce tanıştım. Yani senden eski" cevabını verdim. O anda "Peki" derken, herhalde beni bu kadar paylaşacağını tahmin etmiyordu. Ama Süheyla verdiği sözü fazlasıyla tuttu. 14 yıllık hakemlik hayatımda benimle güldü, benimle ağladı. Başarımda en büyük emek onundur. Hayatını benim başarılı olmama adadı.

▼**Futbolcular hakemin kararlarının değişmeyeceğini bilir ama yine de birçok karara itiraz eder. Oysa siz o sırada verdiğiniz kararın doğru olduğunu düşündüğünüz için düdüğünüzü üflemişsinizdir. Neler düşünürsünüz bu itirazlar karşısında?**

▲Futbolcu sahaya ne olursa olsun kazanmak için çıkar. Bizler de hata yapmamak için. Maç elbette başladığı gibi gitmiyor. Başlangıçta sarılıp öpüşüyoruz ama adrenalin giderek yükseliyor. Futbolcular yenik duruma düştüklerinde "Hakemi etkileyebilir miyiz?" diye düşünmeye başlıyor. Ama iyi bir hakem bu tip davranışlardan etkilenmemeli. Tabii ki toplu itirazlar fazla olunca hakemin moral motivasyonu da eksiliyor.

▼**"Futbolcu sahaya ne olursa olsun kazanmak için çıkar" diyoruz ama bu doğru bir yol mudur? Kazanmak için her şey mubah mıdır yani?**

▲Değil tabii. Geçmişte yapılan hakem hatalarına baktığımızda çoğunun arkasında futbolcuların aldatmaya dönük hareketleri var. Bu durum bütün dünya liglerinde yaşanıyor. Ama futbolcu da "Bu hakemin toplum içinde bir yeri, bir ailesi var" diye düşünmeli. İşe gittiğimde 26 bin öğrencinin karşısına çıkıyorum. Yönettiğim bir maçın ardından değerli televizyon yorumcularımızdan, gözlemcimizden, MHK'mızdan "Aferin Aytekin, güzel bir maç yönettin" sözlerini duymak isterim.

▼**Her futbolcu da dediğiniz gibi**

davranmıyor. Mesela Özgürhan, eliyle attığı bir golü hakeme söyleyip iptal ettirdiği için ödül aldı.

▲Bizim de o oyuncuyu alından öpelimiz geldi. Futbolcu sahaya kazanmak için çıkıyor derken, hiçbir takım sahaya yenilmek için çıkmaz demek istedim. Ama her oyunun bir kuralı var ve bu kurallara uygun davranmak gerekir.

Eleştirilmeyi seviyorum

▼**Hakemliğinizi geliştirmek adına neler yaparsınız? Çok sayıda maç izler misiniz? İyi bulduğunuz hakemleri seyredersiniz?**

▲Balıkesir'de hakem ağabeyi konumundayım. Aldığım eğitimleri, Balıkesir'deki arkadaşlarımıza da aktarıyorum. Bol bol maç izlemeyen bir hakemin başarılı olma şansı yok. Hakemliğin tanımında "gelişmelere açık olmak" da var. Değişen kurallara adapte olmamız, Dünya Kupası, Avrupa Şampiyonası gibi organizasyonlardaki hakemleri izlememiz, buradaki pozisyonlardan dersler çıkarmamız gerekiyor. Zaten MHK'nın verdiği eğitimin diğer ülkelere göre çok daha önde olduğunu biliyorum. Yönettiğimiz tüm maçların kasetlerini bize gönderiyorlar. Bu kasetleri tekrar izliyorum ve kendi özeleştirimini yaptığım gibi bunları güvendiğim hakem ağabeylerime ve hocalarıma da seyrettiriyorum. Çünkü sadece kendi özeleştirimizi yapmamız yetmiyor. Bazı şeyleri

Şiddet hortluyor mu?

Avrupa futbolu son aylarda yeniden şiddet olaylarına teslim oldu. Almanya, İngiltere, Fransa, İtalya, Slovakya ve Yunanistan'da meydana gelen olaylarda pek çok kişi yaralanıp tutuklanırken, bir kişi de hayatını kaybetti. Sosyologlar olaylara “Tatmin edilmemiş arzuların sürekli bilinçaltına itildiği toplumlarda, şiddet olayları da fazlasıyla yaşanacaktır” yorumunu getiriyor. Bu konuda en etkili tedbirleri alan İngilizler, sahaya yabancı madde fırlatan kişiyi, beş yıl hapis ve on yıl statlara girememe cezasına çarptırıyor. En etkili yöntemlerden biri de tribünün belli bölümlerini sürekli bir grubun tekeline bırakmamak.

duyguları körüklüyor. Halbuki futbolun bu olumsuzluklara alet olmaması ve kendisini bu gibi duygulardan koruması gerekiyor” görüşünü ortaya attı. Dalloni, yazısında, kulüp-taraftar ilişkisine de değinip, “Kulüpler, toplumdan öç alma arzusuyla stada gelen ve futboldan uzak bir takım taraftar gruplarının esiri olmamalı” uyarısında bulundu.

Şiddetten dolayı ertelenen maç

nedeniyle yaralandı. 30 Kasım günü oynanan Nancy-Feyenoord UEFA Kupası maçında, Hollandalı taraftarların olay çıkarması üzerine karşılaşma 30 dakika durdu. En dramatik olay ise 26 Kasım gecesi Paris'te yaşandı. Paris Saint Germain-Hapoel Tel Aviv UEFA Kupası maçı sonrası stat dışında iki kulübün taraftarları arasında çıkan olaylarda, Fransız polisi İsrailli bir taraftarı korumaya çalışırken PSG'li bir taraftarı öldürdü. Futbol adına son derece üzüntü veren bu olay üzerine PSG Başkanı Alain Cayzac, “Kariyerimin en dramatik günlerini geçiriyorum, utanıyorum” yorumunu yaparken, *L'Equipe*'in 23 Kasım'daki başyazısını kaleme alan Michel Dalloni, çarpıcı bir bakış açısıyla “Suçluları bulmakta sürekli hata yapılıyor. Taraftarın ölmesinden tek sorumlu elbette futbol değil. Perşembe gecesi yaşananların altında kin, nefret gibi unsurlar da var. Ne yazık ki günümüzde futbol kin, nefret gibi

derece sert bir uyarı da Spor Bakanı Jean François Lamour'dan geldi: "Eğer PSG ve taraftar grupları bu şiddet sorununu çözemezlerse maçlarını boş tribünler önünde oynarlar." Lamour, “PSG bu konuda kararlılık göstermezse, kulübün ömrü uzun olmaz” diye ekledi. Bu arada PSG'nin eski güvenlik sorumlusu J. Pierre Larrue, yaşananların PSG'nin izlediği politikanın bir sonucu olduğunu vurgulayıp “Kulüp maddi çıkarlarını ön plana çıkartıp, stattaki güvenlik konusunda ciddi adımlar atmadı. Stat içinde olay çıkartan sezonluk bilet sahiplerinin biletleri iptal edilseydi, bugünlere gelinmezdi. Ancak ticari değerler güvenliğin hep önündeydi” dedi. Stat içi ve stat dışı şiddet olaylarıyla ilgili ilginç bilimsel yaklaşımlar da dikkat çekiyor. Alman sosyolog Albrecht Sonntag, “Tatmin edilmemiş arzuların sürekli bilinçaltına itildiği bir toplumda, bu olumsuzluk arttıkça, şiddet olayları da fazlasıyla yaşanacaktır” yorumunu getiriyor. Futbol oyununda zaten şiddetin var

Bir de futbol o kadar popüler bir hale geldi ki, statlarda ne kadar önlem alınırsa alınsın, şiddet unsurunu yok etmek pek mümkün gözüküyor” görüşünü dile getiriyor.

En etkili İngiliz sistemi

Bireylerin kendilerinden geçip, stat içinde ya da çevresindeki huzuru bozmamaları için, aslında pek çok önlem alınıyor. Bu sorundan dolayı canı en fazla yanan ve Heyssel, Bradford, Hillsborough facialarını yaşayan İngiltere, doksanlı yıllarda aldığı tedbirlerle şiddeti en az yaşayanların başında geliyor. Olayları abartılı bir şekilde büyütmesiyle tanınan İngiliz popüler basını bile, bu konuda çok fazla malzeme bulamıyor. Sayfalarına büyüterek taşıdıkları en ciddi haber, nadir de olsa seyircilerin sahaya attığı “pence”ler. İngiltere'deki statlarda şiddetin son bulmasında Thatcher Hükümeti'nin payı büyük. O dönemde getirilen ayakta maç izleme yasağı, stat içi ve dışı kamera sistemi ile kurallara

daha var; o da, taraftarların istedikleri gibi tribünleri kontrol edememesi. Eskiden olduğu gibi stadın bir bölümü, sürekli bir grubun tekeline değil” diyor.

Fransa da ağır cezalar getirdi

İngiltere gibi futboldaki şiddet konusunda Fransa da duyarlı bir davranış modeli sergiliyor. Her ne kadar son bir ay içinde arzu edilmeyen iki olay yaşansa da Napolyon'un ülkesinde şiddeti önlemeye yönelik en etkili yöntemlerden biri, stat içine ve dışına konulması gereken kamera sistemi. Kamera sayıları statların kapasitelerine ve konumlarına göre belirleniyor. PSG'nin Parc des Princes Stadı'nda 106, Marsilya'nın Velodrome Stadı'nda 83 ve Lyon'un Gerland Stadı'nda 40 kamera bulunuyor. Ayrıca her kulübün stat güvenliğini sağlayacak bir sorumlusunun olması gerekiyor. Marsilya'nın güvenlik sorumlusu Guy Cazadamont'un, “Kulüp yapısında benim üstümde bir başkan bir de kulüp müdürü var” sözleri, bu konuda statlardaki güvenlik sorumlusunun ne kadar önemli bir konumda olduğunu gözler önüne seriyor. Tabii güvenlik konusunda harcanan paralar da oldukça yüksek. Bu kategorideki miktarları statların kapasiteleri belirliyor. Marsilya'nın maç başına güvenlik için harcadığı miktar 60 bin euro. Bu oran PSG ve Nantes için 40 bin euro. Stat seyirci kapasitesi 20 bin olan Le Mans ve Valenciennes'in kasasından çıkan para ise 20 bin euro. İngiltere'de olduğu gibi Fransa'da da stat çevresinde ya da içinde düzeni bozmaya yönelik davranışlarda bulunanlara ağır cezalar veriliyor. Örneğin Nice-Marsilya maçında sahaya patlayıcı madde fırlatan 21 yaşındaki Marsilya taraftarı halen hapistedir. Ceza mahkemesinde yargılanacak ve on yıl hapis cezası

alma ihtimali var. Bu arada şiddet olaylarına karışanların isimleri tespit edilip, statlarda futbol maçlarını izlemeleri de yasaklanıyor. Ne var ki futbolun temel sorunu sadece şiddet değil. Avrupa Parlamentosu'na Şubat 2007'de sunulmak üzere futbolun geleceğiyle ilgili bir rapor hazırlayan 5 milletvekilinden Jean Luc Bennhamias, “Şiddet konusunda alınan önlemler sayesinde olumlu mesafeler kat edildi. Ancak ırkçılık konusunda çok çalışmamız gerekiyor” ifadesini kullanıp, futbolu bekleyen yeni tehlike konusunda ciddi bir uyarı getiriyor.

Arjantin de şiddete teslim

Futbolda şiddet olaylarının en “şiddetli” biçimde yaşandığı ülkelerden birisi de Arjantin. Ağustos ayından bu yana dört birinci lig karşılaşması, taraftar olayları nedeniyle iptal edildi. Bunun üzerine Arjantin Futbol Federasyonu, deplasman takımlarının taraftarlarını statlara almaması yönünde bir karar açıkladı. Ancak bu kararın ardından ülkenin çeşitli kuruluşlarından yağan tepkiler üzerine geri adım atan Arjantin Futbol Federasyonu, bu yasağı kaldırmak zorunda kaldı. ■

PSG'nin eski güvenlik sorumlusu J. Pierre Larrue'nun sözleri kulüplerin şiddet konusundaki sorumluluğunu ortaya çıkarıyor: “Kulüp maddi çıkarlarını ön plana çıkartıp, stattaki güvenlik konusunda ciddi adımlar atmadı. Stat içinde olay çıkartan sezonluk bilet sahiplerinin biletleri iptal edilseydi, bugünlere gelinmezdi. Ancak ticari değerler güvenliğin hep önündeydi.”

Fransızlar şiddet olaylarını önlemek amacıyla statlarındaki kamera sayılarını artırdı. Kulüpler maç başına ortalama 40 bin euroyu güvenlik harcamaları için ayırıyor. Stat çevresinde ya da içinde düzeni bozmaya yönelik davranışlara da ağır cezalar veriliyor. Örneğin Nice-Marsilya maçında sahaya patlayıcı madde fırlatan 21 yaşındaki Marsilya taraftarı on yıl hapis talebiyle yargılanacak.

Yıldız değilsen hayat çok zor

Trabzonspor'un altyapısından yetişen “öz çocuklar”dan biri. Yedek kaldı ama yılmadı. Eleştiriler karşısında soğukkanlılığını korumasını bildi ve sonunda orta sahanın değişmeyen elemanı oldu. Savaşçı ve mücadeleci kimliğiyle takdir topladı. Trabzonspor'da yıldız olmayan futbolcu için hayatın zor geçtiğini söylüyor ve “Yıldız değilim, bunu kabul ediyorum. İşte bu yüzden de büyük zorluklar çekiyorum. Taraftarlar sahada 11 tane yıldız görmek istiyor. Ancak herkesin görevi farklı. Sahada yıldızların farkı varsa, onların çabalarını tamamlayacak emekçiler de lazım” diyor.

Hasan Üçüncü

Yedek kaldığım zaman hiçbir serzenişte bulunmasam da içimde bunun yarattığı huzursuzluğu hissettim. Çünkü daha fazla maç oynayabilseydim takıma nasıl bir katkı yapabileceğimi biliyordum. Böyle düşündüğüm için de hırsla daha fazla çalıştım ve formayı aldım.

Trabzonlu ve Trabzonsporluyum. Ekmeğimizi futboldan kazanıyorsak aldığımız paranın hakkını vermeye mecburuz. En büyük hayalim Trabzonspor'da şampiyonluk sevincini yaşamak ve futbolu da Trabzonspor'da bırakmak.

22 yıllık şampiyonluk hasreti artık futbolcular üzerinde bir baskıya dönüşmüş durumda. Böylesine bir atmosferde kapasitemiz yüzde 50 düşüyor. Tüm şehir bize güven duyar ve destek verirse sonuçta herkes sevinecek.

Türker Tozar

▼Trabzonspor'da altı değişik teknik direktörle çalıştın ve çoğu zaman karşılaşmalara yedek kulübesinde başladın. Bu durum son dönemlerde değişmeye başladı. Ancak geçmişte neden böyle olduğunu hiç düşündün mü?
▲Sadi Tekelioğlu ve Hans Peter Briegel dönemlerinde sürekli oynayan bir oyuncuydum ancak Samet Aybaba'nın göreve gelmesinin ardından yedek kalmaya başladım. Neden yedek kaldığımı bir türlü anlayamıyordum. Bunun sadece kendi performansıma bağlı olduğunu düşünmüyorum. İstikrar biraz da oynayarak kazanılır ama teknik direktörler bu şansı vermeyince benim de katkım sınırlı kaldı. Hiçbir zaman teknik direktörlerime gidip de “Neden beni oynatmıyorsun?” diye sormadım, sormam da. Çünkü bana yakışmaz. Yedek kalsam da ilk 11'de başlasam da hiç sorun yapmıyorum. Teknik direktör beni iki dakika için bile oyuna alsa, o kısa süre zaman zarfında Trabzonspor'a faydalı olabilmek için elimden gelenin en iyisini yaparım.
▼Neler değişti de seni ilk 11'de görmeye başladık?
▲Yedek kaldığım zaman hiçbir serzenişte bulunmasam da içimde bunun yarattığı huzursuzluğu hissettim. Çünkü daha fazla maç oynayabilseydim takıma nasıl bir katkı yapabileceğimi biliyordum. Böyle düşündüğüm için de hırsla daha fazla çalıştım ve formayı aldım. Oynadıkça da daha iyi performans sergiliyorum. Ama emin olun Trabzonspor'da değil de başka takımda oynasaydım çoktan ayrılmıştım.

Hayalim şampiyonluk görmek

▼Bugüne kadar kendine koyduğun hedeflerin ne kadarına ulaştın?
▲Ben Trabzonluyum ve Trabzonsporluyum. Ekmeğimizi futboldan kazanıyorsak aldığımız paranın hakkını vermeye mecburuz. Benim mantalitem budur. Allah'ın bana verdiği yetenekle nereye kadar gidebilirim oraya kadar devam edeceğim. Henüz yaşıam genç ve futbolculukta istediğim düzeye gelmiş değilim. En büyük hayalim Trabzonspor'da şampiyonluk sevincini yaşamak ve futbolu da Trabzonspor'da bırakmak. Daha sonra da bu şehrin futboluna antrenör ya da spor yazarı olarak katkı yapmak isterim.
▼Trabzonlu bir futbolcu olarak kendi doğduğun şehrin takımında oynamak sana zorluklar yaşıyor mu?
▲Yıldız olmayan her Trabzonlu futbolcu için hayat

zordur. Ben yıldız değilim, bunu kabul ediyorum. İşte bu yüzden de büyük zorluklar çekiyorum. Taraftarlar sahada 11 tane yıldız görmek istiyor. Ancak unuttukları bir nokta var; o da takımda herkesin bir görevi olduğu. Kimi oyun kuracak, kimi savaştacak, top kapacak, kimisi savunma yapacak. Sahada yıldızların farkı varsa onların çabalarını tamamlayacak başka emekçiler de lazım. Yıldızın olmazsa maç kazanamazsın ama emekçiler olmazsa da takım olamazsın. Bunu geçtiğimiz sezonun Real Madrid örneğinden görebilirsiniz. Takımda belki herkes yıldızdı fakat yine de bu durum maç kazanmalarını garanti etmiyordu.

Taraftar baskısı verimimizi düşürüyor

▼Baskılar derken ne tür davranışlardan söz ediyorsun? Hangi noktada şikâyetlerin var?
▲22 yıllık şampiyonluk hasreti artık futbolcular üzerinde bir baskıya dönüşmüş durumda. Böylesine bir atmosferde kapasitemiz yüzde 50 düşüyor. Bir arkadaşımın seyirciler tarafından protesto edildiğini ya da ıslıklandığını gördüğümde benim de moralim bozuluyor. Taraftarımız bir noktayı iyi anlasın; Trabzonspor'da kötü futbolcu zaten barınamaz. Biz sadece sabır istiyoruz. Tüm şehir bize güven duyar ve destek verirse sonuçta herkes sevinecek. Önceki sezonlara göre bana daha çok sempatiyle bakıldığını hissediyorum. Eskiden hata yaptıktan çok korkuyordum ama şimdi böyle bir endişem yok. Taraftarlar da kimi zaman kızıyor, kimi zaman gülüyor, kimi zaman da destekliyor. Taraftardan bir isteğim de kimseden yersiz beklenti içinde olmamaları. Koşucu bir oyuncudan

Taraftardan isteğim kimseden versiz beklenti içinde olmamaları. Koşucu bir oyuncudan hava toplarında olağanüstü işler çıkarmasını, savunma oyuncusundan da mükemmel goller atmasını istemesinler.

hava toplarında olağanüstü işler çıkarmasını, savunma oyuncusundan da mükemmel goller atmasını istemesinler. Söylediklerim benim için de geçerli.

▼Ziya Doğan'ın gelişiyle birlikte kazanılan Beşiktaş ve Galatasaray maçlarının ardından patlama yapmanız beklenirken bir düşüş içerisine girdiniz. Bunu neyle açıklayabilirsiniz?

da ilk maçlarda sergilediğimiz performansla kanıtladık ancak sonra bizim de anlayamadığımız bir biçimde üst üste gelen kötü sonuçlardan dolayı bocaladık. Takım galip gelemedikçe futbol kalitesinde düşüş oluyor. Trabzonspor'un baskı kuran futbolunu göremeyen rakiplerimiz de bize karşı daha dirençle mücadele ediyor. Üzerine bir de şanssızlık eklenince kendi

kendimize "Acaba yine mi yenileceğiz?" sorusunu sormaya başlıyoruz. Olmadık goller yiyoruz ve yüzde yüz gollük pozisyonları kaçıırıyoruz. Taraftarlarımız ve tüm camiyi üzdüğümüzün farkındayız ama durumumuza en çok üzülenler de biz futbolcularız. Bizim mutluluğumuz Trabzonspor'un durumuyla doğru orantılı. Ailelerimiz de bundan etkileniyor.

▼Ziya Hoca bu durumda sizleri motive etmek için neler yapıyor?

▲Elimizden geldiğince hırslı oynamaya sevk etmek için

▲Ziya Hoca geldikten sonra konsantrasyonumuz ve moral motivasyonumuz çok üst düzeye çıktı. Bunu

uyarılarda bulunuyor. Futbolda her şeyin olabileceğini ve toparlanmamız gerektiğini her fırsatta söylüyor.

Yattara'nın eksikliği çok hissettik

▼Yattara'nın sakatlığı kötü gidişte büyük bir etken miydi?

▲Yattara adam eksiltten, gol pası atabilen, rakiplerin korkup üstüne gidemediği, bizim için çok önemli bir oyuncu. Eğer o aramızda olsaydı her şey farklı olurdu.

▼İkinci yarıdan ümitli misin?

▲Şu andaki puan cetveline

bakarsak şampiyonluk şansımız bile var. İkinci yarıda büyük bir çıkış yakalamak istiyoruz. Bir de FORTIS Türkiye Kupası'nı alıp, üzdüğümüz taraftarlarımızın yüzünü bir nebze olsun güldürmek istiyoruz.

▼Ziya Doğan'ın sistemi Lazaroni'den farklı mı?

▲Ziya Hoca'nın sistemi daha çok kondisyona dayalı, sahada sürekli pres isteyen özellikler taşıyor. Ancak çarşamba-pazar maçları nedeniyle henüz bu sistemi oturtamadık. Çünkü yeterli taktik çalışması yapamadık. Sezon

başında Ziya Hoca'nın sistemine göre antrenman yapmamamızın da bunda rolü var. Teknik direktörümüz, devre arası kapıda yapacağı yüklemeye kendi anlayışını takıma adapte edecektir. O sistemin ne kadar başarılı olduğunu iki sezon önce görmüştük.

Gençler çevreyi dinlemesin

▼Trabzonspor altyapısından yetişen bir oyuncu olarak bugünün gençlerine ne tür tavsiyeler vermek istersin?

▲Taraftarlarımızın yerli futbolcuya gösterdikleri sabır oldukça yetersiz. Bu yüzden altyapıdaki genç arkadaşlarımızın işi gerçekten zor. Umarım bu zihniyet değişir. Aksi halde altyapıdan futbolcu yetişmesi güç olur. Tayfun Cora ve Mehmet Yılmaz hep bu sabırsızlık ve taraftar tepkisi yüzünden takımdan ayrılmak zorunda kaldı. Yine de gençlerimiz asla ümitlerini kaybetmesin. Altyapıdan gelip A takımında devamlı oynamak kolay bir iş değil. Çok çalışmaları gerekli. Bu arada çevreyi fazla dinlemesinler. Çünkü çevrede, "Seni niye oynatmıyorlar? Neden seni A takıma almıyorlar?" diye

akıllarını karıştıranlar olabilir. Sonuçta da kendi şehrinin takımında oynamanın ne kadar güzel bir duygu olduğunu bilsinler.

▼Futboldan arta kalan vakitlerinde ne yapıyorsunuz?

▲Mecbur kalmadıkça kalabalığa girmiyorum. Genellikle dağlara çıkıyorum ve doğada huzur buluyorum. Doğayla iç içe sessizliğin sesini dinlemek beni hem dinlendiriyor hem de bütün stresimi alıyor. Doğada yaptığım yürüyüşlerden sonra kendimi çok daha enerjik hissediyorum. Ayrıca büyüklerimi ziyaret eder, herkesin duasını almaya özen gösteririm. ■

Futbolun toplu gösterisi

Soccerex

FIFA tarafından da desteklenen dünyanın en büyük futbol fuarı Soccerex, 400 milyon pound iş üretme kapasitesine sahiptir ve her yıl bir defa sektörün tüm oyuncularını bir araya getirmektedir. Bu fuarda yayın kuruluşları, federasyonlar, kulüpler, spor ajansları, oyuncu menajerleri, maç organizatörleri, sponsorlar ve futbolun içerisinde yer alan diğer tüm oyuncular bir araya gelmekte, fikir alışverişleri yapmakta, önemli anlaşmalara zemin hazırlamakta ve sektör birbirini tanıma fırsatı bulmaktadır.

Dünya futbol sektörü her sene Soccerex'te bir araya gelir. Soccerex, FIFA tarafından da desteklenen dünyanın en büyük futbol fuarı özelliğini yıllardır korumaktadır. 400 milyon pound iş üretme kapasitesine sahip olduğu açıklanan dünyanın en büyük futbol fuarı, sektörün tüm oyuncularını bir araya getirmektedir. Bu fuarda yayın kuruluşları, federasyonlar, kulüpler, spor ajansları / şirketleri, oyuncu menajerleri, maç organizatörleri, sponsorlar ve futbolun içerisinde yer alan diğer tüm oyuncular bir araya gelmekte, fikir alışverişleri yapmakta, önemli anlaşmalara zemin hazırlamakta ve sektör

birbirini tanıma fırsatı bulmaktadır. Soccerex katılımcılarına öyle enteresan bir zemin hazırlamaktadır ki, sektörün oyuncuları normal şartlarda aylar içerisinde organize edecekleri toplantıları üç gün içerisinde yapabilmekte ve daha efektif sonuçlar elde edebilmektedir. Soccerex bu özelliği ile dünyanın sayılı B2B organizasyonlarından birisidir.

Dubai bitti, sıra Güney Afrika'da

Son beş senedir Dubai'de gerçekleştirilen bu fuar, 2006 yılından itibaren Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Gauteng Eyaleti'ne

gidecek ve 2010 yılına kadar da burada düzenlenecektir. Bu sene onuncu yılını kutlayan fuar, 26-28 Kasım 2006 tarihleri arasında organize edilmiş ve Mall of Emirates adlı dev alışveriş merkezine kurulan mini futbol sahasında, Liverpool'un ve Manchester United'in eski oyuncularından oluşan gösteri takımlarının maçları ve genç futbolculara antrenman yaptırmalarıyla başlamıştır. Ertesi gün ise FIFA Başkanı Sepp Blatter'in açılış konuşmasını takiben katılımcılar yoğun bir toplantı ve fikir alışverişleri trafiğine başlamış, bu tempo fuar bitene kadar eksilmemiştir. Bu sene katılımcı sayısının çokluğu nedeniyle fuar alanı "Doğu Salonu" ve "Batı Salonu" olarak ikiye ayrılmış, katılımcılara daha geniş bir alanda daha çok kişi ile temas kurma imkânı yaratılmıştır. Katılımcılar fuar alanını gezip toplantılar yaparak, temaslar kurarken aynı zamanda da programı önceden belirlenmiş, global sponsorluk,

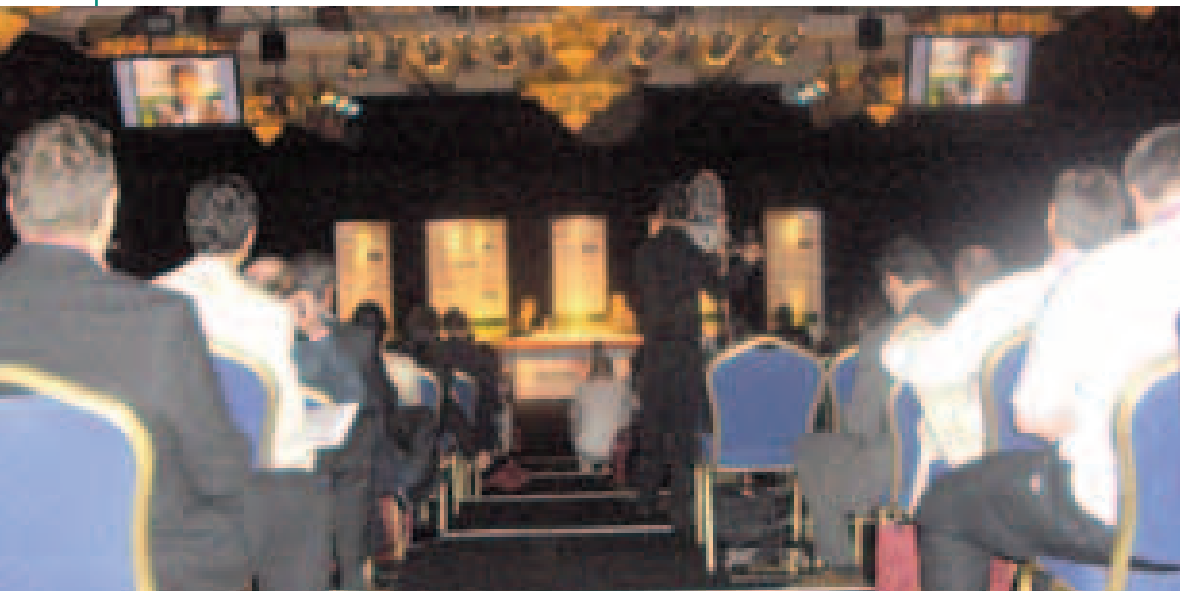
stadyum isim hakları gibi konularda toplantılar dizisi devam etmiştir. Fuarın ikinci gününün akşamı seçkin bir katılımcı profili ile çok özel bir gala yemeği düzenlenmiş ve bu yemekte organizasyon tarafından önceden belirlenen kişilere çeşitli ödüller verilmiştir.

TFF ilk kez stand açtı

Türkiye Futbol Federasyonu da bu müthiş fuara tarihinde ilk kez stand kurarak katılmıştır. Fuarda Federasyonu, Genel Sekreter Lutfi Arıboğan, Pazarlama Müdürü Cem Ülkeroğlu ve Pazarlama Şefi Burak Gürkan temsil etmiştir. Federasyonumuzun bu önemli fuara katılımı ile aşağıda sıralanan hedefler başarıyla gerçekleştirilmiştir:

- 1- Türk futbolunun uluslararası platformda tanıtımı.
- 2- Orta ve uzun vadeli ticari anlaşmalar yapılması yönünde girişimlerin başlatılması ve gerekli iletişimlerin kurulması.
- 3- TFF'nin büyük federasyon olma yolunda her türlü uluslararası organizasyonun parçası olmasının sağlanması.
- 4- Dünyanın her kıtasından federasyonlar, medya kuruluşları, sponsor şirketler ve kulüplerle olası işbirlikleri için temasların sağlanması.

Yukarıda sıralanan hedefler doğrultusunda Pazarlama Müdürü Cem Ülkeroğlu ve Pazarlama Şefi

Burak Gürkan tarafından yaklaşık 300 kişi ile temas kurulmuş ve görüşmeler yapılmış, özenle hazırlanmış olan Türk futbolunu tanıtıcı 500 adet kitapçık hedef kitleye ulaştırılmıştır.

Maç teklifleri yağdı

Fuar süresince standımızı ziyaret eden federasyonların temsilcileri, şirketler ve FIFA Maç Organizatörleri tarafından çok sayıda özel maç talebi alınmıştır. Kendilerinden resmi başvuru istenmiş ve başvurularının gerekli bölümlere iletileceği belirtilmiştir. Maç talebinde bulunan Federasyonlar şunlardır:

1. Libya Futbol Federasyonu
2. İran Futbol Federasyonu
3. Nijerya Futbol Federasyonu
4. Birleşik Arap Emirlikleri Futbol Federasyonu
5. Sırbistan Futbol Federasyonu
6. İnfront Asia (Çin Halk Cumhuriyeti)

Özel maç taleplerinin yanında 26 Kasım 2006 Pazar günü toplantı gerçekleştirilen Güney Afrika Cumhuriyeti delegasyonu tarafından Milli Takımımızın, 2010 Dünya Kupası'nın ev sahipliğini yapacak olan Güney Afrika'da kamp ve özel maç yapması talebi iletilmiştir. Aşağıda listelenen şirketler tarafından Federasyonumuza lisans anlaşması teklifi yapılmış, kulüplerimize de Federasyonumuz aracılığıyla ulaşılmak istendiği belirtilmiştir.

1. CD Shape

Milli Takımımızın forması şeklinde, içeriği bizim tarafımızdan belirlenecek DVD'lerin üretimi ve satışı.

2. Safety One GmbH

Özellikle futbolcuların sakatlık anlarında kolaylıkla çıkarılabilen ve TFF logolu olarak üretilip satılma imkânı olan tekmeliklerin üretimi.

3. Konami

Dünyanın en çok ilgi çeken video oyunlarından olan "Pro Evolution Soccer'da Turkcell Süper Lig'in ve Milli Takımımızın yer alması.

4. FT Champs

Milli Takım oyuncularımızın üç boyutlu figürlerinin üretimi ve satışı.

Thomas Lyte kupa üretimine talip

Özellikle İngiltere'de çok ünlü olan Thomas Lyte adlı şirketle, Turkcell Süper Lig ve Fortis Türkiye Kupası'nın şampiyonlarına verilen kupalarının üretimiyle ilgili detaylı iki görüşme yapılmış, İstanbul'a döndükten sonra kendilerine yüksek çözünürlüklü Turkcell Süper Lig ve Fortis Türkiye Kupası logoları gönderilmiştir. Thomas Lyte tarafından ücretsiz olarak alternatifli dizayn çalışması yapılacak ve tarafımıza gönderilecektir. Ülkemizde TV prodüksiyonlarının kalitesinin artırılması konusunda, Bundesliga'nın da prodüksiyonunu gerçekleştiren Plazamedia GmbH TV & Film Produktion adlı şirketle görüşülmüş, fikirler alınmıştır. Siemens AG ile teknoloji konusundaki işbirliği konusunda kapsamlı bir görüşme gerçekleştirilmiş ve en kısa zamanda aksiyon alınması kararlaştırılmıştır.

Galatasaray Kulübü de fuarda

Federasyonumuzun aktif katılımının yanında kulüplerimiz içerisinde en aktif katılımı, Pazarlama Grup Başkanı Ebru Köksal ile Galatasaray göstermiştir. Galatasaray dışında fuara ülkemizden Süper Lig sponsorluğunun yanında 13 tane kulübün ana sponsoru olan Turkcell ve İddaa ile Kulüpler Birliği iştirak etmiş, temaslarda bulunmuştur. 2010 FIFA Dünya Kupası nedeniyle önümüzdeki sene Güney Afrika Cumhuriyeti'nde gerçekleştirilecek fuara Federasyonumuz çatısı altında genel bir "Türk Futbolu" konsepti ile katılımı, eğer organize edilebilirse "Türk Futbolu"nu anlatan bir toplantı düzenlenmesi çok daha etkili ve faydalı olacaktır. ■

Futbol Kültürü

Bağış Erten

Futbol Ekonomisi

Tuğrul Akşar / Kutlu Merih
Literatür Yayınları

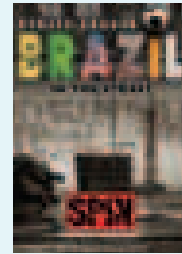
Futbol endüstrisi kavramı sakız oldu ağızımıza. Hepimiz pastanın büyüklüğünden ve paylaşım sorunlarından bahsediyoruz. Gerçekten de milyonlarca dolarlık bir hacim ve hızla büyüyen bir ekonomi söz konusu. Ama bunun sınırlarının nereye ulaştığını bilmiyorduk doğrusu. Tuğrul Akşar, *TamSaha* okurlarının da yakından tanıdığı bir isim. Futbol üzerine, ama en çok futbol ekonomisi üzerine onlarca makalesi var. Ancak bu sefer büyük bir iş başarmış durumda. Çünkü Türkçe literatürün en zengin dökümlerinden birini sundu bizlere. İlk kitabı Endüstriyel Futbol'la ufukumuzu açmıştı, şimdi Kutlu Merih'le birlikte yayımladığı Futbol Ekonomisi ile devasa bir sanayinin fotoğrafını çekiyor.

Futbol ilişkilerini bir altyapı sorunu olarak analiz eden bu kitap, futbol denen eğlencenin görünmeyen yüzü olan endüstriyel, mali, iktisadi, sosyal ve yönetsel yönlerine eğiliyor. Futbol Ekonomisi Stratejik Araştırma Merkezi'nde (FESAM) yazılarını sürdüren Akşar'ın kitabı aslında sadece bir bilanço çıkarmıyor, neyle yüz yüze olduğumuzu ürkütücü bir şekilde ortaya koyuyor. Ama hiçbir zaman olumsuz değil. Çünkü endüstrinin aynı zamanda bir imkân olduğunu düşünüyor Akşar. Dijital yayın olanakları aracılığıyla yeryüzünde üç milyarın üzerinde insana ulaşabilen bir oyunun eşsiz pazarlama ve satış stratejilerini de gözler önüne seriyor. Tabii şu gerçekleri de unutmuyor. Futbolun evrensel dengesiz gelişim dinamikleri, futbolun yerel sorunları oyunun önünde her zaman tıkaç görevi görüyor ve bu tehlike futbolun geleceğini tehdit ediyor. "Ama" diyor Tuğrul Akşar, "Sorunları da ancak futbol ekonomisinin dinamikleri çözecektir."

İşte Futbol Ekonomisi kitabı, futbolun sorunlarına ülkemiz somutundan hareketle küresel genelliğe giden bir perspektifte bakıyor, sorguluyor ve önerilerini sunuyor. Hem de hiç yapılmamış bir şekilde ve özenle. ■

Street Soccer: Brazil in The Street (DVD)

Futbol sokakta oynanır. Futbol Brezilya'da oynanır. Bu iki gerçek hiçbir zaman aşılamayacak sanırsınız. Herkes oynuyor ama onlar başka türlü. Herkes seviyor ama onlar başka türlü. Biliyoruz ki en çok da sahillerde ve sokaklarda oynanıyor futbol. Sokak futbolunun tadı ise hiçbir şeye benzemiyor. Hepimiz, hatta futbolcuların da hepsi ilk futbol kültürünü işte o sokaklarda alıyor. Street Soccer: Brazil in The Street DVD'si işte bu gerçekle açılıyor. Brezilya sokaklarında gezinen kamera keşfedilmeyi bekleyen cevherlere uzatıyor mikrofونunu. Onların hareketlerini, hayatını, futbol ortamını gösteriyor bizlere. Belki de şu sorunun cevabını aramak için: Bir ülke bir oyunu ne kadar sevebilir ki? ■

İsfendiyyar Açıksöz

Serçe, artık öte diyarda

11 Aralık 2006 gecesi sağ kanattan attığı deparın akabinde yaptığı ortayı tamamlamak üzere bekleyen Metin Oktay'la buluştu. Sevmenin ve unutmanın bambaşka bir öznesiydi. Sevecen, iyi kalpli bir futbol beyefendisini daha sessizce uğurladık. Söylenecek çok az şey var. Futbolumuzun unutulmaz "Serçe" sine son sözü, hoş bir tesadüfle bugünlerde yayımlanan şiir kitabına istinaden Türk pop müziğinin "Minik Serçe"si söylesin: "Ama biz biliyorduk / Bir daha çok zordu / Kederle gülüyorduk/ O esnada, bir yıldız hızla kayıyordu."

Cem Zamur

Hamasi bir giriş yapmak için en kolay kısmı. Ama hissettiğimiz pişmanlık ve geç kalmışlık duygusunun yanında hamasetin en ağırı, en fiyakalı bile sönük kalacak.

Yoksa Macaristan maçının süslenmesiyle daha gösterişli bir giriş yazısı yazmak çok daha basit olacaktı. Ne zamandır "ha bugün, ha yarın" diyerek yazmayı ertelediğimiz büyük bir futbol adamının arkasından karalamaya çalışacağımız üç-beş satır, daha baştan pişmanlığın izlerini taşıyor. Evet, Türk futbolunun unutulmaz sağ kanat oyuncusu, Galatasaray ve Milli Takım'ın "Serçe" lakaplı sembol isimlerinden İsfendiyyar Açıksöz'ü kaybettik. İsfendiyyar Açıksöz, herkesin sadece "oyuna"

aşık olduğu dönemin emsalsiz futbolcularından biriydi.

Babası İstiklâl Harbi gazisi

1929 yılında Kastamonu'da dünyaya geldi İsfendiyyar. Babası Hüsnü Bey, şehrin ileri gelen aydınlarından ve İstiklal Savaşı gazilerindendi. Hüsnü Bey, İstiklal Marşı'nı ilk defa yayımlayan Açık Söz gazetesinin de sahibiydi. Soyadı Kanunu'nun çıktığı dönemde de aile Açıksöz soyadını benimsemişti. Hüsnü Bey'in en büyük emeli oğlunun iyi bir eğitim görmesiydi. Bunun için en doğru adres olarak Mekteb-i Sultani'yi görüyordu. Hüsnü Bey'in ömrü vefa etmese de, İsfendiyyar bu isteğe uydu ve İstanbul'un yolunu

tuttu. Öğrenim hayatı boyunca hep parmakla gösterilen başarılı bir öğrenci oldu İsfendiyyar. Ama iftiharlarla dolu öğrencilik yaşamına kattığı önemli bir detay daha vardı. "Grand court" diye anılan avlusundan nice büyük futbolcu çıkaran Galatasaray Lisesi

yeni bir isme daha ev sahipliği yapacaktı. Futbola duyduğu büyük alaka ve aşk ilk olarak burada şekillendi İsfendiyyar'ın. Doğal olarak da ilk önce Galatasaray tarafından izlendi ve değerlendirildi. Neredeyse doğuştan Galatasaraylı olan İsfendiyyar için bu doğal bir süreç olmuştu.

17 yaşında Galatasaray takımında

1946 senesinde 17 yaşındayken Muslih Hoca tarafından Galatasaray birinci takımında görev verilen en genç oyuncularından biri oldu. İlk sezonunda Galatasaray ligi dördüncü sırada tamamladı. Buna karşın İsfendiyyar, yeni neslin en önemli oyuncularından biri olduğunu çime ayak bastığı andan itibaren hissettirdi. Nitekim aynı kadroyla ertesi sezon ligi tekrar dördüncü, bir sonraki sezon ise üçüncü sırada tamamladılar. İvmenin ve oynanan futbolun muhteşimliğinin yükselişte olduğu gün gibi aşikâr. 1948-49 sezonu hasat zamanıydı, sarı-kırmızılılar sezona muhteşem bir başlangıç yaptı. Beykoz'u 7-1'le geçerken, iki golle ve oynadığı futbolla İsfendiyyar herkesi kendine hayran bıraktı. Bu performansını da tüm sezona yaydı. İstikrarlı

oyununu attığı gollerle ve neredeyse gol davetiyesi sayılabilecek paslarıyla süsledi. On dört maçta, bir mağlubiyet ve bir beraberlik alan Galatasaray şampiyonluğa ulaşırken, İsfendiyyar attığı 7 golle bu başarıda önemli bir pay sahibi oldu. Türkiye 1. Ligi'nin ilk sezonu sayılan 1959 yılında şampiyonluğa çok yaklaşımlarına rağmen, iki maçlık finalde şampiyonluğu ezeli rakipleri Fenerbahçe'ye kaptırdılar. O sezon İsfendiyyar 1 gol atmasına rağmen, bambaşka bir kimliğe bürünüyor, 11 golle takımın en fazla gol kaydeden oyuncusu olan Metin Oktay'a yaptığı asistlerle adını kusursuz bir kanat oyuncusu olarak belgeliyordu. Bunun teyidi ise bir sonraki sezonda geldi. Galatasaray 1959-60 sezonunu üçüncü sırada tamamlasa da attığı 74 golle ligin en golcü takımı oldu ve bir rekortmen çıkarttı. Uzun yıllar kırılmayacak rekorun sahibi kaydettiği 33 golle Metin Oktay olurken, bu başarıda İsfendiyyar şüphesiz en önemli payı üstleniyordu. Üstelik araya kendi adına da 4 gol sıkıştırmıştı. Gerçekten de sağ kanatta inanılmaz bir performans gösteriyordu İsfendiyyar, müthiş bir ilk sprinte, yeteneğini, top tekniğini ve oyun öngörüsünü katarak topu her zaman doğru adamla buluşturuyordu. Maç içinde oyunu

çok iyi okuyor, böylece doğru zamanda doğru yerde oluyordu. "Serçe" lakabını almasının en büyük nedenlerinden biri buydu.

Serçe'yi yakalamak imkânsızdı

Top yakınına düştüğü veya pas atıldığı zaman hareketlendiği anda yakalamanın imkânı kalmıyordu. Ondan sonrası ise seyredenlerin ezberine katılmış bir ritüel haline geliyordu. Sağ kanattan çizgiye inip kestiği toplar çoğu zaman Metin Oktay'ın attığı ve rakibin "maazallah bir yerime değmesin" diye dua ettiği volelere dönüşüyordu. Bazen de doğrudan içeri yönelerek rakip defansın dengesini bozduğu ve bir anda kaleciyle karşı karşıya kaldığında bile, hesabı tam kesebilmek için daha müsait durumdaki arkadaşının önüne yuvarladığı toplara. Ezeli rakipleri de bundan bir hayli zarar gördü. Fenerbahçe'ye 5, Beşiktaş'a ise 6 gol attı, bunun yanı sıra kaydı tutulamayan nice gollük paslar verdi. Arada iki senelik bir Vefa macerası oldu İsfendiyar'ın; daha sonra tekrar yuvasına dönüp futbolu da 1960'ta Galatasaray'da bıraktı. Ve her daim "Galatasaraylı İsfendiyar" olarak anıldı. Vefatının ardından Tevfik Yener'in *Fotospor*'daki köşesinde de dediği gibi "Galatasaray'ın 'bir daha gelmez' takımının değişmez oyuncusuydu." İsfendiyar'ın oyun stili herkesçe malûmdu da engel olunamıyordu. Takım sporlarında en sinir bozucu şeylerden biridir, rakibin ne yapacağını bilmek fakat buna engel olamamak. Coşkun Özarı o dönemin ve bugünün futbol yıldızlarını değerlendirdiği bir konuşmasında şöyle diyordu: "Bir top atardım bekin arkasına. İsfendiyar koşar ortalar, Metin gol atardı. Şimdi kademe var, bunlar kolay değil. O yüzden eskiyle şimdiyi karşılaştırmak pek de kolay değil." Şüphesiz o dönemin oyunuyla bugünün futbolu arasında büyük farklar var. Ne var ki, bu farkı gözetken serinkanlı yorumlar dahi İsfendiyar'ın WM sisteminin görüp görebileceği en iyi sağ kanat oyuncularından biri olduğu noktasında birleşiyor.

Fair Play'in sahaya yansımış hali

Ayrıca yine nakledenlerden duyduğumuza göre Fair Play'in o günlerde sahaya yansımış hali

olduğu söylenir. Dost canlısı, sevecen bir insan olarak bilinen İsfendiyar saha içinde de kimseye tek bir kasdı hareket yapmamasıyla anılır. Yine vefatından sonra *Akşam* gazetesinde Engin Ardıç, İsfendiyar'ın arkasından "İsfendiyar, bizim çocukluğumuzun yıldızlarından biridir; tıpkı Turhan Seyfioğlu gibi, tıpkı Ahmet Tarık Tekçe gibi, tıpkı Suphi Kaner gibi, tıpkı Halide Pişkin gibi, tıpkı Mualla Kaynak gibi..." diyor ve şöyle devam ediyordu: "Bir yıldızdı İsfendiyar... Eski ve farklı bir Türkiye'nin kendi halinde yıldızı. Futbolu bıraktıktan sonra ortalıktan kaybolup sessiz sedasız yaşadı." Milli Takım'daki kariyeri de başarılarla doludur İsfendiyar'ın. 28 Kasım 1948'de Yunanistan karşısında ilk kez A Milli oldu. Millilerin 2-1 kazandığı bu karşılaşmada, Yunan defansının sol kanadını dağıttı ve Reha Eken'in iki golünden birinin pasını servis etti. Milli formayla ilk golünü 3 Aralık 1950 tarihinde 3-2 kazanılan İsrail maçında kaydetti. İsrail'in fırtına gibi girip 2-0 öne geçtiği maçın 63. dakikasında beraberliği sağlayan gol İsfendiyar'dan gelirken, son sözü 87. dakikada Lefter'le söyleyen milliler sahadan galibiyetle ayrıldı.

Unutulmaz Macar maçının yıldızlarından biri

Ve gelelim futbolumuzun neredeyse kırk yıl boyunca en önemli övünç kaynaklarından biri olmuş o unutulmaz Macar maçına. İsfendiyar maçın başlamasıyla Macar defansının tüm dengesini bozarak sağ kanatta harikalar yaratmaya başladı. Macar defansının belkemiği Lantos'u çılgına çeviren İsfendiyar, 6. dakikada rakibi şaşkınlığa sevk eden golün de hazırlayıcısı oldu. Önüne uzatılan topu müthiş bir deparla Macar savunmasından kurtarıp çizgiye inmiş, ortasında gelen topa Lefter'in sol volesi Macarlar için sonun başlangıcı olmuştu. Ardından gelen penaltı pozisyonunun da hazırlayıcısı olan İsfendiyar, müthiş zaferin harcını karanlardan biriydi. Sonrasında Lizbon'da oynanan ve 3-1 kaybedilen maçta millilerin teselli sayısı da onun ayağından çıktı. Mısır'ı Kahire'de 4-0 yenen kadronun da fark yaratan isimlerinden biriydi. Lefter'in üç golünde onun büyük payı vardı. Yine dönemin güçlü takımlarından Polonya'yı Varşova'da 1-0'la geçen millilerin arasında da o vardı. O sıralarda yeni bir sağ kanat

oyuncusu da parlamaktaydı, Vefalı Hilmi Kiremitçi. Milli Takım seçicileri bu iki yeteneğe dakikaları paylaştırmaya başlamışlardı. Son milli maçına Madrid'de İspanya karşısında çıktı İsfendiyar. 3-0 kaybedilen maçtan sonra bir daha milli formayı giymedi. 16 kez A Milli, 2 kez de B Milli Takım formasını sırtına geçiren İsfendiyar, iki gol kaydetti. Futbolu bıraktıktan sonra Selahattin Beyazıt ve Ali Uras'ın başkanlık dönemlerinde Galatasaray'ın Yönetim Kurulu'nda görev yaptı.

Kendini unutturan adam

Bunca başarıya rağmen İsfendiyar'ın hayatı tozpembe değildi. Eşini bir deniz kazasında kaybetmesi, hayatının en büyük yıkımı oldu. Milli Takım'la deplasmandayken almıştı bu acı haberi. Üstelik rivayete göre, deplasman yolculuğuna çıkmadan önce eşiyle tartışmışlardı. Acıyı katlayan, vicdan azabıyla yoğuran bir detay... Ondan sonra zaten hiçbir şey eskisi gibi olamadı İsfendiyar için. Münzevi bir hayatı tercih etti. Futbolu bıraktıktan sonra bilerek ve isteyerek unutturdu kendini. Köşesinde hayatı boyunca okuyup yazan bir adam olmasının birikimini değerlendirmeye çalıştı. Kitaplar çevirdi, metinlerin arasında bir yaşam kurdu kendisine. Bundan gocunmadı, kimseden bir şey talep etmedi, "Beni hatırlayın" diye feryat etmedi. O sevecen haline bu vakur duruşunu da ekledi. 2004 yılında *Aksiyon* dergisinde Behram Kılıç'la yaptığı bir röportajda tekrar karşımıza çıktı İsfendiyar Açıksöz. TMOK Başkanı merhum Sinan Erdem'in "Türkiye'de sistemli bir şekilde yıldız futbolcu yetiştirmek için ne yapabiliriz?" diyerek kendisinden yardım istediğini ve bundan büyük gurur duyduğunu anlatıyordu. Fakat günlerce uğraşıp geliştirdiği projenin hayata geçtiğini göremedi. Zira Sinan Erdem'in zamansız vefatı onu derinden etkiledi. Yine de yılmayarak projeyi geliştirdi ve gerekli kişilere sundu, ama bu sefer de kendisine muhatap bulamadı. Geliştirdiği projeyi açıklarken "Aileye, mahalleye, varoşlara, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'ya giderek şimdiye kadar kimsenin aklına gelmeyen yöntemlerle Türk futbolunun Süreyya Ayhan'larını yetiştirmek" diyordu. Projesini küçük sponsorlar yardımıyla geliştirerek asgari maliyetle yıldız oyuncular

yetiştirebileceğini belirten İsfendiyar, bunun temel noktasını eklemekten edemiyordu: "Sinan Erdem'in isteği Olimpiyat ruhuna sahip gençler yetiştirmekti. Çocuklara önce ahlaki eğitimi vermeliyiz." Bu modelde Fransızların ekolünden esinlendiğini belirten İsfendiyar, konuşmasında şöyle diyordu: "İnterneti kullanacağız. Çağımızın bu bilgi ağı sayesinde uzakları yakın edeceğiz. İnternet üzerinden doneleri bölgelerdeki hocalara göndereceğiz. Ne yapmaları gerektiğini onlara kuracağımız bir web sitesi üzerinden aktaracağız. Sporcu günlük yaşamının ne kadarını fiziksel çalışmalara, ne kadarını fikri çalışmalara tahsis edecek, bunu belirleyeceğiz. Sonra da çocukların düzenli olarak bunu uygulamasını sağlayacağız. Fransa'da antrenörler sürekli olarak taşra kulüplerini dolaşarak dersler veriyor. Yıldız futbolcu olabilecekler ayırt ediliyor. Yıldız futbolcu olmaya aday futbolcular sürekli olarak Institut National du Sport et de L'Education Physique'de eğitiliyor. Başlarında işini iyi yapan futbol ustaları var." Tüm bunları İl Belediyeleri'nin, Spor Bakanlığı'nın ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın da desteklemesi gerektiğini de söylüyordu. Evet tüm bunları ilerlemiş yaşına rağmen büyük bir şevkle anlatıyordu İsfendiyar. Projenin içinde kendisi yer almasa da Milli Eğitim Bakanlığı ve Çocuk Esirgeme Kurumu'yla imzalanan işbirliği protokolleri onu umutlandırmış, sevindirmiş olmalıydı. 11 Aralık 2006 gecesi sağ kanattan attığı deparın akabinde yaptığı ortayı tamamlamak üzere bekleyen Metin Oktay'la buluştu. Sevmenin ve unutmanın bambaşka bir öznesiydi İsfendiyar Açıksöz. Sevecen, iyi kalpli bir futbol beyefendisini daha sessizce uğurladık. Söylenecek çok az şey var. Futbolumuzun unutulmaz "Serçe"sine son sözü, hoş bir tesadüfle bugünlerde yayımlanan şiir kitabına istinaden Türk pop müziğinin "Minik Serçe'si" söylesin: "Ama biz biliyorduk / Bir daha çok zordu / Kederle gülüyorduk / O esnada, bir yıldız hızla kayıyordu." ■

İkizim olmadan asla

Futbol dünyasının nadide çiçekleri ikizler. Onlara her daim rastlamak mümkün değil. Rastladıklarımız ise ilginç bir biçimde zirveye kadar tırmanıyor ve bir futbolcu için en üst basamak sayılabilecek milli takım düzeyine yükselebiliyor. Kerkhof'lardan De Boer'lere, Kramers'lerden Arveladze'lere, Degen'lere ve Altıntop'lara uzanan bu başarı çizgisinde ikizlerin birinci tercihi "aynı takımda" forma giymek. Aralarındaki telepatik bağ ikizleri "bir arada" daha başarılı kılıyor.

Bazılarının yolları ister istemez ayrılssa da bazıları ülke sınırlarını aşan kariyerlerinde bile birbirlerinden kopamıyor.

**FIFA Magazin'den derleyen:
Hasan Cemali**

İkizler futbol dünyasının çok sık rastlanan figürleri değildir ama zaman zaman buluştukları yeşil sahalarda dikkat çekmeyi bilmişlerdir. Genel özellikleri ikili olarak mukavele yapmalarıdır. Performanslarıyla milli takım teknik direktörlerinin gözdeleleri olmayı hedef seçmişler ve bunda da çoğunlukla başarılı olmuşlardır. İkiz futbolcuların becerileri, futbol sahasının beyaz çizgileriyle de sınırlı değil. Bunun ilk örneği, Schalke 04 takımının "eski" ikizleri Helmut ve Erwin Kramers. Kramers'ler 1970'lerde 'Girl of My Dreams'le Alman müzik listelerinde

yolundan ilerleyen İsviçreli Degen kardeşler de müzik dünyasında ses getirmeyi başardı. 2006 Dünya Kupası'nda İsviçre Milli Takımı'nda boy gösteren 23 yaşındaki David ve Phillip Degen'in ülkelerinin müzik piyasasındaki şöhretleri futbol sahasındaki ünlerini aratmıyor. İkizlerin futbol kaderlerinin bir gün mutlaka aynı takımda kesişmesi de kaçınılmaz bir gerçek olarak ortaya çıkıyor. Bu konudaki en iyi örnek yine Kramers kardeşler. Helmut ve Erwin, Borussia Mönchengladbach'ta birlikte başlayan futbol kariyerlerini Kickers Offenbach ve Schalke 04'te yan yana sürdürürken "ayrılmaz ikili" olduklarını kanıtlamışlardı. "İkizim olmadan asla" diyenlere bir başka örnek de Mısırlı İbrahim ve

David ve Phillip Degen

Frank'ın, kardeşi Ronald'dan çok daha uzun süre Barcelona formasını giymesi gösterilir.

Aynı biçimde Mısırlı ikizlerden Hossam Hassan da kardeşi İbrahim'e göre çok daha fazla tanınmış bir isimdir. Hossam Hassan'ın Mısır Milli Takımı formasını tam 170 kez giymiş olması da onu kardeşinden öne çıkaran bir başka göstergedir. Bu örnekleri çoğaltmak elbette mümkündür. İkizlerden Helmut Kramers, Alman Milli Takımı'nın formasını kardeşi Erwin'den önce giymiştir. Ünlü van de Kerkhof kardeşlerden Willy de kardeşi Rene'den 16 kez daha fazla milli olarak bir adım öne çıkmıştır. Üstelik defansif bir orta saha oyuncusu olan Willy'nin Hollanda Milli Takımı forması altında attığı 5 gol, bir kanat oyuncusu olan ikizi Rene ile eşittir. İkizlerin futbol tarihinde yükselebildikleri en üst noktada da Kerkhof kardeşler yer alır. Rene ve Willy, 1978 Dünya Kupası'nın finalinde Hollanda Milli Takımı ile Arjantin'e karşı forma giymiş, ancak kupayı kaldırmayı başaramamıştır. Dünya Kupası finalinde oynayan başka bir ikiz örneği de bulunmamaktadır.

Degen'lerin sıkıntısı

2006 Dünya Kupası baraj maçında İsviçre formasıyla Milli Takımımıza karşı da forma giyen ikizler Phillip

görmek mümkün olmamıştır.

Telepatik özellikler

İkizlerin aynı mesleği birlikte seçmelerinin bir mantıksal açıklaması olmalı. Fiziksel olarak birbirlerine benzemelerinin yanı sıra duygusal olarak da aynı hassasiyeti gösterdikleri bilimsel bir gerçektir. Özellikle takım oyunlarında birlikte sergiledikleri yeteneklerden alınan verim daima doyurucu olmuştur. İkizlerin senkronize olmaları, bulundukları ortama uyum sağlamaları bir rastlantı değildir. Aralarında telepatik özelliklere sahip oldukları da ispatlanmış ve örneklerle de kanıtlanmıştır. Teknik direktörler, ikizleri bir bütün olarak düşünmek zorundadır. Çünkü amaç onlardan daha iyi randıman almak olacaktır.

Hangisi daha iyi?

"İkizlerden hangisi daha iyi?" biçimindeki tartışmalar da daima ilgi çekmiş, merak konusu olmuştur. Birbirleriyle mukayese edilen ikizlerden Hollandalı Frank de Boer'in, kardeşi Ronald'dan daha iyi olduğu görüşü öne sürülür. Bunun kanıtı olarak da

Willy ve Rene van de Kerkhof

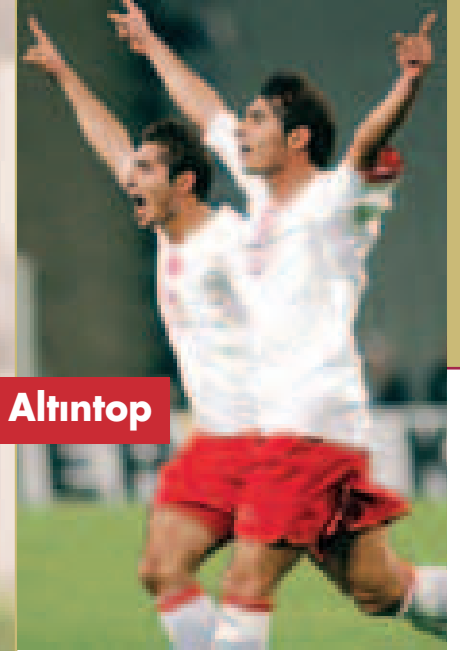

Hossam Hassan kardeşlerdir. Mısır'dan İsviçre'ye, oradan Yunanistan'a ve nihayetinde yeniden ülkeleri Mısır'a uzanan futbol kariyerleri boyunca Hassan kardeşleri farklı takımlarda

Hamit ve Halil Altıntop

söyleyen Arçil, belki de geçirdiği ağır diz ameliyatı nedeniyle yeterince başarılı olamadı. Şota Türkiye Ligi'nde gol kralı olduktan sonra Ajax ve Glasgow Rangers'a uzanan kariyerini bugün 33 yaşında AZ Alkmaar takımında sürdürüyor. Şansı Şota kadar yaver gitmeyen Arçil ise Trabzonspor'un ardından NAC Breda ve FC Köln'de devam ettirdiği futbol hayatına 2005 yılında Lokomotif Tiflis takımında nokta koydu.

ve David, futbola henüz 14 yaşlarında Basel takımında birlikte başladı. İkiizlerden Philipp 1995'te Borussia Dortmund'a transfer olurken kardeşi David bir taşra takımı olan Aarau'ya geçici olarak gitti. Philipp'in ayrılmasından etkilendiğini belirten David, aynı takımda olamamanın sıkıntısını o günden bu yana daima hissettiğini dile getiriyor. Savunma oyuncusu olan Philipp, kardeşi David'den bir yıl önce milli formayı sırtına geçirmeyi başardı. Degen ikizleri futbollarında da birbirlerine benzeyen yönleriyle dikkati çekiyor. Bu benzerlik şaşırtıcı olmamalı. Her ikisi de çabuk ve enerjik, teknik kapasiteleri yüksek, güçlü ve yetenekli oyuncular. Phillip, "David benden daha güçlü şutlara sahip ve üstelik benden biraz daha çabuk" diyor ama bir yandan da sağlam savunmasıyla övünüyor. Hücumda sıkça çıkan sağbek Philipp'in zaman zaman savunmayı ihmal etmesi

Dortmund'daki Teknik Direktörü Bert van Marwick'i zor duruma bırakıyor. Basel'de oynadıkları dönemde ikizlerin yaptıkları hareketler o denli rutin haline gelmişti ki, rakipleri tarafından çözülmeye başlanmıştı. Bu doğal olarak takım oyununa ve sistemine de zarar verir hale geliyordu. Degen ikizleri riskli oyun tarzlarından vazgeçmek için oldukça gayret etti ve zamanla olgunlaştı.

Altıntopların buluşması

Hamit ve Halil Altıntop kardeşler uzun sayılabilecek bir ayrılığın ardından sezon başında Schalke 04'te bir araya geldi. 24 yaşındaki ikizler Türk Milli Takımı kadrosunun değişmez isimleri. Genç yaşlarda Alman Bölgesel Lig takımlarından SV Wattenscheid'da futbolla tanışan Altıntop kardeşler, o dönemde büyük heyecan uyandırmış ve futboluları göz

kamaştırmıştı. Arkalarında onları destekleyen Almanya'da yaşayan büyük bir Türk topluluğu vardı. Orta alan oyuncusu olan Hamit'le golcü Halil'in yolları bir süre sonra ayrıldı. Çünkü Hamit Schalke'nin yolunu tutuyor ve orada

bir sağbeke dönüşüyor, Halil ise tercihini Kaiserslautern'den yana kullanıyor ve takımı küme düşerken gol krallığını zorluyordu. "İlk zamanlar Hamit'ten ayrı kalmak beni etkilemişti" diyen Halil "Kardeşimi arar olmuştum. Odamızda birlikte futbol izler, yorumlar yapardık. Aynı takımda oynamak hayalimdi" sözleriyle çektiği özlemi dile getiriyordu. Altıntoplar, Halil'in Bayern Münih yerine "doğduğu yeri" seçmesiyle Schalke'de yeniden bir araya geldi. İki kardeş artık Gelsenkirchen'de annelerinin yanında yaşıyor ve aynı takımın başarısı için ter döküyor.

Türkiye'den Arveladzeler geçti

Türkiye'nin tanıdığı ve Trabzonspor forması altında yakından izleme fırsatını bulduğu ikizler ise Gürcü Şota ve Arçil Arveladze kardeşlerdi. 1990'lı yıllarda ülkemize gelen ikizlerden Şota, "Hangisi daha başarılı?" sorusunun tartışmasız cevabıydı. Aslında daha yetenekli olduğu

Ronald ve Frank de Boer

En genç ikizler Brezilya'da

Dünyanın en genç ikiz futbolcuları Brezilyalı. Henüz 15 yaşında olan Rafael ve Flavio, ülkelerinin Fluminense takımında gençler kategorisinde sergiledikleri futbolla dikkatleri çekiyor. Bu iki savunma oyuncusunun, yaşları on sekize gelince Manchester United'a geçmeyi planladıkları ve İngiliz takımının böyle bir yatırımı göze aldığı belirtiliyor. İkiizler için "Kardeşim olmadan asla" gerçeği ise gizemini hâlâ koruyor. ■

Şota ve Arçil Arveladze

Volkan Arslan

Hannover'de doğdum ve beş yaşında futbola başladım. Asamoah, Ernst ve Schafer'le altyapıda uzun süre birlikte oynadık. O zamanki altyapı hocamız Slomka şimdi Schalke 04'ün başında görev yapıyor.

Büyük takımda oynamak çok farklı bir durum. Medya her yaptığınız hareketi izliyor. İlk on birde çıktığım ilk maç Fenerbahçe derbisine denk geldi. 2-0 kazandık ve iyi oynadığım bu maçtan sonra bir gecede tüm hayatım değişti.

Gerets döneminde tüm hazırlık maçlarında oynadım ama lige yedek başladım. Conceição gidince de takımdan gönderilen Saidou'yu geri çağırıp oynattılar. Gol attığım, asist yaptığım maçın ardından yine yedek kaldım.

Altyapı eğitimini Hannover'de, bugün Schalke 04'ün başında bulunan Mirko Slomka'dan aldı. 21 yaşında Hikmet Karaman'ın isteğiyle Adanaspor'a transfer oldu. Kocaelispor'daki çıkışının ardından kendisini Galatasaray'da buldu. Sarı-kırmızı forma altında geçirdiği 3.5 sezonda şampiyonluk onurunu yaşadı. Gerets'le ve taraftarla ters düşünce Ankaraspor'da yeni bir başlangıç yaptı ve futbolla barıştı. Florya günlerinden sitemle söz ediyor, bir dönemin perde arkasını *TamSaha*'ya aralıyor.

▼Futbola Almanya'da başladığını biliyoruz. O dönemde altyapı eğitimini hangi kulüpte almıştın? ▲Hannover doğumluyum. 5 yaşında Hannover altyapısında futbola başladım. Orada altyapıya çok erken adım atılıyor. Tüm kademeleri geçerek 18 yaşında A takıma yükseldim. Schalke 04'lü Asamoah, Almanya Milli Takımı'nda da forma giyen Ernst ve Nürnberg kalecisi

Schafer'le altyapıda uzun süre birlikte oynadık. O zamanki altyapı hocamız Slomka şimdi Schalke 04'ün başında görev yapıyor. 21 yaşında Hikmet Karaman'ın isteğiyle Adanaspor'a transfer oldum. Almanya'ya başka bir futbolcuyu izlemeye gelen Hikmet Hoca beni beğenmişti. ▼Adanaspor günlerinden biraz söz eder misin? ▲O dönemde Necati'yi Necati yapan bizdik. Adanaspor o sırada çok kaliteli bir kadroya sahipti. Bir dönem Galatasaray'da forma giyen Altan'ın yanı sıra Ali Asım, İbrahim Yavuz, Hayati Köse ve Beşiktaş'ın yedek kalecisi Murat Şahin gibi klas oyuncularla iyi bir ekip oluşturmuştuk. O dönemde Beşiktaş'la anlaşmıştım ama parasal bazı sorunlar nedeniyle transferim gerçekleşmedi. Daha sonra Kocaelispor'a transfer oldum. Körfez ekibinden üç büyük takıma transfer olmak daha kolaydı. Çünkü göz önünde

oluyorsunuz. Önce Cihan, altı ay sonra da ben Galatasaray'a gittik. Daha sonra da Orhan Ak bizi takip etti. ▼Galatasaray'a transferin nasıl gerçekleşti? ▲Kocaelispor'da oynarken, devre arasında transfer süresinin sona ermesine 10 dakika kala Galatasaray'la anlaştım. İki kulüp arasında bonservisim konusunda sorun yaşanması yüzünden transferim son dakikada gerçekleşti. Fatih Terim bana çok yardımcı oldu. Transferin biteceği günün son saatlerinde beni notere gönderdiler. Noterde şimdi Fenerbahçe'de forma giyen Uğur Boral ve Gençlerbirliği Başkanı İlhan Cavcav'la karşılaştım. Cavcav bana "Eğer Galatasaray'a gidemezsen Gençlerbirliği'ne gel" şeklinde espri yaptı. Bu transferi engellemeye çalışan Kocaelispor yönetimi, 500 bin dolar bonservis parası elde etti. Transfer gerçekleşene kadar çok stresli günler yaşadım. Hatta kulübümlle ilişkiyi bile kestim. Eğer Galatasaray'a transfer olamasaydım çok zor durumda kalacaktım.

Büyük takımda oynamak çok farklı

▼Kendini birdenbire büyük bir kulüpte bulmak nasıl bir duygu? Uyum sürecinde neler yaşadın? ▲Büyük takımda oynamak çok farklı bir durum. Medya her yaptığınız hareketi izliyor. İyi futbolcu olarak biliniyordum ancak Galatasaray'da henüz kendimi kanıtlamamıştım. Fatih Terim gibi idol gördüğüm bir insanla çalışıyordum. İlk zamanlar tedirgindim. Acaba hareketleri doğru mu yapıyordum? Fatih Hoca geçerken herkes saygıdan dimdik ayağa kalkıyordu. Geçtiği yerde karizmasıyla değişik bir hava yayıyordu. Uyum dönemini atlattıktan sonra ilk on birde çıktığım ilk maç Fenerbahçe derbisine denk geldi. O gün sahaya çıkarken, herkes "Volkan da kim?" diye birbirine soruyordu. Maçı 2-0 kazandık ve iyi oynadığım bu maçtan sonra bir gecede tüm hayatım değişti. 3.5 sezon Galatasaray formasını giydim. ▼Ancak sakatlıkların yakarı bir türlü bırakmadığını biliyoruz. Bu nedenle bir performans sorunu yaşadın herhalde. ▲Kasığimdaki sakatlık yüzünden zaman zaman takımdan uzak kaldım. Ağrılarla oynadım. Sakatlığımın üzerine gidip zorladığım için yanlış yaptım ama oynamak istiyordum. Bu nedenle istediğim performansı ortaya koyamadım. Tamamen iyileşmek için iki ay topa ayak sürmedim. Bu da beni olumsuz etkiledi. Galatasaray da iyi durumda değildi. Takımda bir değişim vardı. Kulüp Fatih Hoca'ya destek vermedi. Yollar ayrıldıktan sonra takımın başına Hagi getirildi. O dönemde zorlanmama rağmen forma şansı buldum.

Gol attım, yedek kaldım

▼Gerets döneminde zaman zaman forma şansı buldun. Ama Galatasaray'dan ayrılışın da yine o döneme rastladı. Neler geçti Gerets'le aranda? ▲Gerets tüm kamp boyu hazırlık maçlarında beni oynattı. Sezonun ilk karşılaşmasına gelince bir de baktım, kadroda yokum. O sırada Brezilyalı Conceição takımdan ayrılmak istedi. Göndermek istedikleri Saidou'yu bu nedenle geri çağırdılar. Bir hazırlık maçı oynadıktan sonra ligdeki ilk maça o çıktı. Kafam karıştı. Burada bir haksızlık olduğunu düşündüm. Ancak takım iyi gidiyordu ve doğal olarak o kadro bozulmadı. Ben de hiç sesimi çıkarmadım. Saidou ikinci devrenin

Volkan patlaması!

Hakan Şükür'ün takımı kurduğu iddiaları doğru değil. Ancak başarılarla dolu bir geçmişi ve otoriter bir kişiliği var. Bir şey söylediği zaman o kuraldır. Türk futbolunda Fatih Terim bir, Hakan Şükür ikidir. Ümit veya bir başkası da onunla kıyaslanamaz.

tarihe erteleniyordu. Takım idmanlara çıkmayarak buna bir tepki gösterdi. Bu hareket geri de tepebilirdi. Koskoca Galatasaray kulübünde takım olarak bir karar verip arkasında duruyorsunuz. Başımızda yönetimle temas kuracağımız kimse yoktu. Kaptan Hakan Şükür aracılığıyla yönetime kararlarımızı iletiyorduk. Biz maçları kazanmaya devam etmeseydik, verdiğimiz bu kararlar hepimizin sonu olabilirdi. Şampiyonluğu futbol takımı kazandı. Hoca demiyoruz, çünkü farketmezdi. Geçen sezon o durumda takımın başında kim olursa olsun yine şampiyonluğu elde ederdik. Maddi sıkıntıyı taktik olarak değerlendirip sempati topladığımız da doğru değildi. Ancak bu hareketin bu kadar ses getireceğini düşünmemiştik.

▼Galatasaray'dan Ankaraspor'a transfer olman kariyerinde bir düşüş yaşadığının işareti mi?

▲Öyle gözükebilir. Galatasaray'la sözleşmem devam ediyordu.

Orada en az 15 maç forma şansı bulabilirdim. Ama her sezon kendimi kanıtlamaya çalışmaktan bıkmıştım. Artık 18 yaşında bir futbolcu değilim. Bu nedenle sıkılmıştım. Ankaraspor'a gelmeyi düşüş olarak görmüyorum. Burada yeniden bir yapılanma vardı, ben de içinde olmak istedim. Futbolda yarın ne olacağı belli olmaz. Belki Galatasaray'a geri dönebilir veya başka bir takıma transfer olabilirim.

▼Galatasaray bu sezon Şampiyonlar Ligi'ne çok erken veda etti. Bunu neye bağlıyorsun?

▲Galatasaray'ın en kötü ihtimalle UEFA Kupası'na katılması gerekiyordu. Ancak maçlarda çok büyük şanssızlıklar yaşadılar. Şansları yaver gitseydi gruptan ikinci olarak bile çıkabilirdi.

Futbolda arkadaşlık yok

▼Futbol camiasında arkadaşlık ilişkilerin nasıl?

▲Futbolculukta arkadaşlık diye bir şey yok. Belki 200 futbolcuyla birlikte oynarsınız ancak bir-iki tanesiyle ömür boyu gerçek bir arkadaşlık kurarsınız. Bu da belki sık sık takım değiştirmekten kaynaklanıyor. Ancak Ankaraspor'da iyi bir arkadaşlık ortamı var.

▼Uzun bir süre ismin gece hayatıyla anıldı. Sonrasında ise evlendin ve bu gündemden düştün. Evlilik futbolcuyla nasıl etkiler?

▲Bekârlıkta her şeyi yaşadım. İyi ve kötü yanlarını gördüm. Tam zamanında evlenmek çok önemli. Gezdim, tozдум, hayatımı yaşadım. İyi para kazandım ve istediğim gibi

harcadım. Bu benim hakkım. Çünkü buralara gelebilmek için çok zorluk çektim. Almanya'da buzdolabına yiyecek koyacak kadar bile param yoktu. Doğru zamanda evlendiğimi düşünüyorum. Paraya fazla önem veren bir insan değildim. Ancak eşimin de yönlendirmesiyle geleceğe yönelik yatırımlar yapıyorum.

▼Ankaraspor'u hem kulüp hem de takım olarak değerlendirebilir misin? Aslında büyük hedefleri olan bir takıma geldin.

▲Ankaraspor genç ve yeni bir takım. Başkan ve yöneticiler futbolu seven, takımın başarısı için uğraşan insanlar. Başımızda da Aykut Kocaman gibi başarılı bir teknik adam var. Her teknik adamın Aykut Kocaman gibi riske girip genç oyunculara şans vereceğini düşünmüyorum. Yeni yapılanma nedeniyle takım şu anda istenilen seviyede değil. Ali Sami Yen, İnönü ve Şükrü Saracoğlu'na çıkmayan futbolcular var aramızda. İkinci devre bizim için zorlu geçecek ama bu takım oturduğunda geleceği aydınlık görüyorum.

▼Alman futbolunu yakından tanıyan birisi olarak Türk futboluyla arasında ne gibi farklar görüyorsun?

▲Disiplin olarak Alman futbolu önde. Almanya büyük yetenekler çıkaran bir ülke değil ancak disiplinleri ve çalışma hırsları yüksek. Türkiye'de daha yetenekli futbolcular yetişiyor ama o yetenekler en verimli yıllarında ortadan kayboluyor. Çünkü Türkiye'deki oyuncular belli bir noktaya geldikten sonra kendilerini geliştirmiyor.

▼Almanya'da doğup büyümüş bir futbolcu olarak Alman Milli Takımı'na çağrılseydin cevabın ne olurdu?

▲Alman Genç Milli Takımı'na çağrıldım. Ama ben Türküm ve bu nedenle de Türk Milli Takımı'nda oynamayı istiyordum. Milli duygularım o zaman daha fazla öne çıkıyordu. Almanya'da yaşarken Türklüğümüzü korumaya çalışıyorduk. Ama biz her yerde yabancıyız. Almanya'da Türk, burada da Almancıyız. Şenol Güneş döneminde Milli Takım'da yer buldum. Ben iyi olduktan sonra ay-yıldızlı formayı giymemi kimse engelleyemez.

▼Galatasaray'da bir Arda fırtınası esiyor. Onun geleceğini nasıl görüyorsun?

▲Önümüzdeki iki yıl içinde mutlaka Türkiye'den ayrılması gerektiğini düşünüyorum. Ne yapacak, ömür boyu Türkiye'de mi oynayacak? "Bir Arda vardı, çok büyük yetenekti. Galatasaray'da 15 yıl oynadı ama Avrupa'da Türkiye adına hiçbir şey yapmadı" diyecekler. Arda'nın iyi bir para karşılığında satılması gerekir. Futbolda yetenekler ölmez, arkadan mutlaka yenileri gelir. ■

başında Afrika Kupası'na gidince ön libero yine bana kaldı ve iyi maçlar çıkardım. Gol attım, asist yaptım. Ama Saidou geri dönünce Gerets yeniden onu oynatmaya başladı. Oysa bana "Seninle aramda hiç problem yok" demişti. Gol atıyorsun, asist yapıyorsun, maçın kaderini değiştiriyorsun ama ertesi maçta kadroda yoksun. İster istemez moralin bozuluyor.

▼Galatasaray'daki son döneminde taraftarla da aran açılmıştı. Aranızda hoş olmayan olaylar yaşandı. Bunun sebebi neydi?

▲Evet, bir maçtan sonra tüm stat bana küfür etti. Ertesi gün kulüpten destek bekledim ama hiç kimse bana sahip çıkmadı. Acayip şaşırdım! Bir-iki pas hatası yapmanın karşılığı bu olmamalıydı. Ama ben taraftara hiç bir tepki vermedim. İlginç olan, çok daha fazla hata yapan futbolculara böyle bir tepki verilmemesiydi. Beni en çok üzen, kulübümün bu olaydan sonra bana sahip çıkmaması oldu.

▼Galatasaray'la ilgili çok tartışılan bir konu da Hakan Şükür'ün takım üzerindeki etkisi. Bazıları, Hakan'ın kadroyu bile yaptığını ileri sürüyor. Bu görüşe katılıyor musun?

▲Hayır, bu iddialar doğru değil. Ben hiç şahit olmadım. Ancak başarılarla dolu bir geçmişi ve otoriter bir kişiliği var. Bir şey söylediği zaman o kuraldır. Böyle olması da gayet doğal. Hakan Şükür bu. Ama takımı kurduğu veya hocayı etkilediği iddiaları gerçeği yansıtmıyor. Takım içinde husumete yol açtığı da doğru değil. Geçen sezon o da oynatılmadı. Kendisine göre bir politikası var. Ama bu

politikayı da başka birilerini etki altına alarak yürütmüyor. Türk futbolunda Fatih Terim bir, Hakan Şükür ikidir. Her takımın böyle bir futbolcuya ihtiyacı var. Ancak bu tarz oyuncular çok ender yetişir. Gerets, iki gol atan Ümit Karan'ı ertesi maçta oynatmadı, ancak Ümit kendini kabul ettirdi ve ona destek verildi. Şu anda Ümit'i forvet olarak Türkiye'de tek geçerim. Ancak daha önceki dönemdeki Hakan Şükür'le kıyaslanamaz. Hakan ağabey üç sezon sonra sahaya çıksın, yine üç futbolcu peşinde dolaşır. Bırakın Türkiye'yi, kendini dünyaya kanıtlamış bir futbolcu. Kimse kendisini onunla kıyaslamasın. Ama şu an itibarıyla Ümit değişik bir forvet, ilginç tek vuruş golleri var.

Şampiyonluğu futbolcular kazandı

▼Geçen sezon maddi sıkıntılarla boğuşurken şampiyonluğu kazandınız. Bu başarının bir sırrı var mı?

▲Galatasaray'da en anlamlı şampiyonluğu kazandık. Çünkü çok sıkıntı çektik. Takım inanılmaz bir şekilde birbirine kenetlendi. İddia edildiği gibi takım içinde entrikalar olsaydı, futbolcular birbirini sevmeseydi, böyle bir başarı gelmezdi. Geçen sezon sahada herkes birbirine yardım ediyordu. Maçın sonuna kadar mücadeleyi bırakmıyorduk. Yedi ay para almadık. Ancak asıl sorun para değildi. Sesimizi duyurmak istiyorduk. Ne yaptysak kimse bizi dinlemedi. Paraların ödeneceğine dair söz verilen gün geldiği zaman sürekli başka bir

Futbolun asansörleri

Ne birinci lige aittir onlar ne de ikincisine. Futbolun “araf”ında kalanlar da denilebilir bu takımlara. İkinci liglere fazla gelirler. Orada sık sık şampiyonluk yaşayıp bir üst kategoriye yükselirler. Ama dedik ya “Sık sık şampiyonluk yaşarlar” diye. İkinci ligde şampiyonluk yaşamak için bir kez daha geriye dönmek gerekir. Örnekleri hiç de az değildir. Taraftarlarına da sevinç ve hüznün duyguları arasında hızla gidip gelmek düşer.

Bir takım düşünün. İkinci Lig'de şampiyonluğu kazanmış, kentte büyük sevinç var. Önümüzdeki sezon devlerin arasında yerini alacak, büyük takımlarla oynayacak, belki sürpriz sonuçlar alacak. Umutla ve sevinçle geçer koca bir yaz. Derken yeni sezon yaklaşır, kulüp başkanı ya da teknik direktör istemeye istemeye gelecek sezonki hedefi açıklar: “Bu sezon ligden düşmemeye çalışacağız!” Ya da daha usturuplu söyleniş ile “Ligde kalıcı olmayı hedefliyoruz.” Mutlak hâkimi olunan bir ligde yaşanan zaferin ardından sevinmeye alışmış taraftar kendini “yenilsen de yensen de” makamından şarkılara hazırlamak zorundadır artık.

Ve Birinci Lig'deki sezonun ardından kaçınılmaz son kendini gösterir. Takım cengâverce savaşmış ama küme düşmekten kurtulamamıştır. Kente bu sefer hüznün hatta belki öfke hâkimdir. Üç ay sonra hedef açıklanır yine: “Takımımızın hedefi ait olduğu Birinci Lig'e dönmektir.” Gerçekten bu takım nereye aittir? Birinci Lig'de küme düşmenin, İkinci Lig'de ise şampiyonluğun “olağan şüphelisi” olan takımlardan bahsediyoruz, yani asansör takımlardan ya da Anglosaksonların deyimiyle “yo-yo takım”lardan. İşte cennet ile cehennem arasında, futbolun “araf”ında kalanlar:

Manchester şehrinin mavi-beyazlı temsilcisi Manchester City, arkasına pek çok mavili İngiliz kulübü gibi kilise desteğini ve binlerce taraftarı alsa da asansör takım deyimini hakeden ekiplerden biri olmaktan kurtulamadı. City de tıpkı renktaş Leicester gibi küme düşmeyle oldukça erken, 1899 yılında tanıştı. 1900'lerin başında birkaç kez düşüp çıkan Manchester City'nin tarihinde belli başlı iki asansör dönemi bulunuyor. 1966 yılında çıktığı Birinci Lig'den (günümüzün Premier Lig'i) 1983 yılında düşen City, 1985 yılında tekrar çıkıp 1987 yılında yeniden düştü. Ancak İkinci Lig'te yalnızca iki sezon kalıp üst lige geri döndü. 1996 yılına kadar ligde tutunan City'ye Premier Lig çok da uğurlu gelmedi. Küme düşen mavi-beyazlılar, iki sezon sonrasında da tarihinde ilk kez üçüncü klasmanla, yani Second Division'la tanıştı. Bu noktada kelimenin tam manasıyla dibe vuran City, tekrar yükselişe geçerek üst üste iki kez küme atladı ve Premier Lig'e döndü.

Ancak heyecanlı sezonları seven bu kulüp, hemen aynı sezon küme düştü, fakat çabukça geri dönmeyi başardı. Anlatması bile oldukça güç olan bu yedi sezon içinde Manchester City altı kez küme değiştirdi ve rekor kitaplarına geçti. Manchester City de ligde kalıcı olduğu 1966-83 yılları arasında başarılı dönemler geçirdi ve 1970 yılında Kupa Galipleri Kupası'nı kazandı. City aynı dönemde bir kez de lig şampiyonu oldu (1968'de gelen bu şampiyonluk City'nin 1937'den sonraki ikinci ve son şampiyonluğuydu). Mavi-beyazlılar şu an Premier Lig'de orta sıralarda ve bu sezon küme düşme tehlikesi yaşayacağı da benzemiyor. ■

Manchester City (İngiltere)

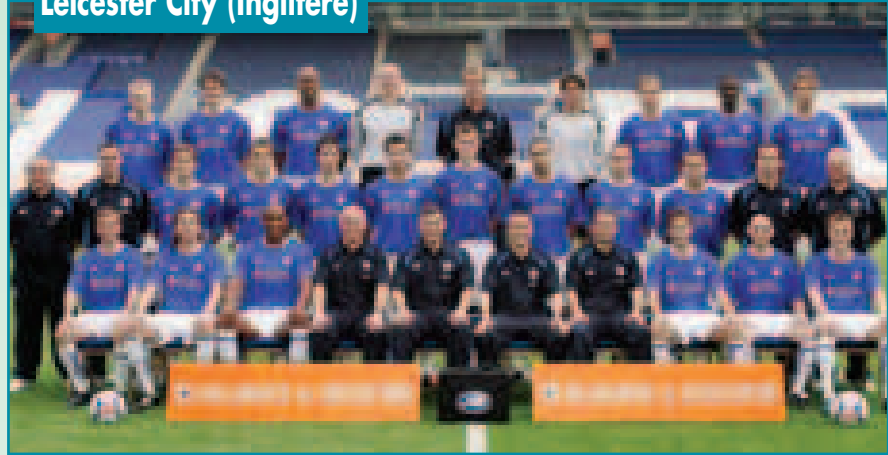

Sözkonusu Serie A olunca Bergamo şehrinin lacivert-siyahlı ekibi Atalanta'nın da inip çıkmak konusunda haklı bir şöhrete sahip olduğu rahatlıkla söylenebilir. 1929 yılından itibaren liglerde mücadele etmeye başlayan Atalanta, Serie A'ya 1937 yılında ulaştı. Bu yıldan itibaren de asansör kariyerine başlamış oldu. Zira Serie A'daki ilk sezonlarını ligin dibinde kapadılar ve geldikleri yere döndüler. 1940'ta üst klasmana geri döndüler, onsekiz sezon ligde kalmayı başardı. 1958'de bir sezonluk Serie B deneyimi yaşayan ekip, daha sonra yine Serie A'da

Atalanta Bergamo (İtalya)

kalıcı olmayı bildi. 1970'ler ve 80'lerdeki iki sezonluk maceralar sayılmazsa nispeten istikrarı yakalayan kulübün “asansör takım” unvanını elde ettiği asıl dönem ise 90'ların sonu ve 2000'ler oldu. 1994 yılında Serie B'ye düşen Atalanta, bir sezon sonra yeniden üst lige çıktı. Bergamo ekibi sonrasında 1998-2000 yıllarını Serie B'de, 2000-2003 yıllarını Serie A'dan yaşadıkdan sonra şu an içinde bulunduğumuz sezona kadar olan dört sezonluk süreci ya üst ligden düşerek ya da Serie B'den çıkarak geçirdi. Bu yıl ise Atalanta, Serie A'da oldukça iyi bir sezon yaşıyor. Onları önümüzdeki sezon yeniden Avrupa'da izlememiz olası. ■

Leicester City (İngiltere)

1884 yılında kurulan Leicester City, nâm-ı diğer “Tilkiler”, dünyanın en köklü asansör takımlarından biri. İlk kez 1907 yılında lig mücadelesine başlayan Leicester, ilk düşüş deneyimini bir sezon sonra yaşadı. Hemen bir sezon sonra tekrar üst lige yükselen Leicester, 1925 yılına kadar bir daha küme düşmedi. 1930'lu ve 50'li yıllarda ikişer kez düşüp çıkan Leicester, 1980-2004 döneminde ise beş kez gitti, geldi. Tilkiler, ligde tutunmayı başarabildikleri dönemlerde başarılı performanslar da göstermeyi bildi. Leicester City'nin küme düşme sorunu yaşamadığı sezonlarda kazanılmış üç İngiltere Lig Kupası bulunuyor. Bu kupalardan ikisini ise Mustafa İzzetli kadrolarıyla yakaladılar (1997, 2000). Özellikle 1990'lı yılların sonu Leicester için oldukça umut verici geçmişti. Ancak kulüp yaptırdığı yeni stadyum ve TV gelirlerinin düşmesi nedeniyle mali krize girdi, 2002 yılında yeniden küme düştü. Aynı yıl, başını Gary Lineker'in çektiği bir konsorsiyum tarafından kurtarılan Leicester, Premier Lig'e geri dönse de bir sezon sonra geleneğe uydu ve yine küme düştü. Geçtiğimiz sezon İngiltere'nin ikinci ligi 24 takımlı Championship'i 16. sırada bitiren Leicester City, şu anda alt sıralarda. Yani Tilkiler şu an yukarıya çıkma hayallerinden oldukça uzakta. Ancak küme düşme mücadelesi konusunda hayli tecrübeli olan Leicester'in Championship'te küme düşmesi beklenmiyor. Leicester City ile ilgili bir ilginç not da kulübün tarihinde hiç 2. Lig şampiyonluğu (First Division ya da Championship) bulunmaması. Leicester, İngiltere'nin en üst klasmanına şu ana kadar ya lig ikincisi olarak ya da play-off'larla çıktı. ■

İstikrarsızlığı istikrar haline getirmiş ekiplere bakarken dünyanın belki de en sağı solu belli olmayan liginin gözden kaçırmak olmaz. Fransa Ligi'ne baktığımızda on iki takımın on kez ve daha fazla düşüp çıktığını görüyoruz. Bu takımların en çok inip çıkanı ise RC Strasbourg. Lacivert-beyazlı ekip Fransa'da profesyonel liglerin başladığı 1932-33 sezonunun hemen akabinde Ligue 1'e çıkarken 1952 yılına kadar ligde kalarak ilk başta istikrarlı bir takım görüntüsü verdi. Ancak 1952-1961 arası dönemde altı kez düşüp çıkan Strasbourg yavaş yavaş asansör takımların arasına adını yazdırmaya başladı. 1970'li yıllarda dört kez daha

RC Strasbourg (Fransa)

inip çıkan RCS, 1977'de geri geldiği Ligue 1'da 1979 yılında bir şampiyonluk yaşadı ve hem tarihinin en başarılı hem de en istikrarlı dönemlerini geçirdiği bir sürece girdi. Fakat bu dönem 1986 yılına kadar sürdü ve Strasbourg 1992 yılına kadar dört kez lig değiştirdi. 1992-2001 yılları arası Ligue 1'da kalan Strasbourg, 2001'de düştü ve aynı sezon geri çıkmayı başardı. En son geçtiğimiz sezon Ligue 2'ye düşen lacivert-beyazlılar şu an İkinci Lig'de üçüncü sırada ve üst klasmana dönüş hazırlıkları yapıyor. Strasbourg'da bu yıl asansörün ibresi yine yukarıyı gösteriyor, seneye ise nereyi gösterir bilinmez. ■

Arminia Bielefeld (Almanya)

Diğer pek çok ülkeye göre düşüp çıkma konusunda mütevazı bir tablo çizen Almanya'da “asansör takım” unvanı birkaç kulübün tekelinde gibi gözüküyor. Arminia Bielefeld, Nürnberg, Bochum ve Bayer Uerdingen şu an zirvenin ortakları. Ancak rekor Arminia Bielefeld takımında. 1970 yılında ilk kez Bundesliga ile tanışan Bielefeld ilk on sezonunda beş kez küme değiştirdi. Ancak Bielefeld'in “asansör” rekorunu ele geçirdiği yıllar 1995 ve sonrası oldu. 1996 yılında uzun bir aradan sonra Bundesliga'ya dönen Arminia, iki sezon sonra yine düştü, ancak hemen geri döndü. Bu dönüş ise yeniden ani bir düşüşle sonuçlandı. 2002-2004

yılları arası, adeta Bielefeld taraftarlarına takımlarının hangi ligde oynadığını unutturacak kadar hareketli geçti. Ancak 2004'te Bundesliga'ya geri dönen Bielefeld, şu an hâlâ Alman futbolunun üst düzey arenasında macerasını sürdürüyor ve tarihinin parlak sezonlarından birini geçiriyor. Bu arada Doğu Almanya'daki on bir düşüp çıkma deneyimine 1990 sonrası birleşen Almanya'daki dördüncü lig değiştirme hikâyesini katmaya hazırlanan Hansa Rostock'u da unutmamak gerekiyor. Zira 2. Bundesliga'da şu an lider durumdalar. Belki Rostock'a da ayrı bir parantez açıp “Doğu Alman asansörü” unvanını vermek uygun olur. ■

Yerli asansörler!

Türkiye liglerine baktığımızda düşüp çıkma konusunda çift haneli sayılara ulaşan üç ekibin varlığından söz edebiliyoruz. Geçtiğimiz sezon uzun bir aradan sonra Süper Lig'e veda eden Samsunspor şu an 12 düşüş-çıkışla liderliği elinde bulunduruyor. Ancak Samsunspor'un 20 Ocak 1989'da yaşadığı trajik kaza sonrasında yaşadığı krizin Karadeniz ekibini bu listeye soktuğunu da unutmamak gerekiyor. Kaza sonrasında Samsunspor 1990-1993 yılları arasında kendini toparlamakta oldukça zorlandı ve iki kez 2. Lig yolunu tutup ertesi sezon geri döndü. İzmir'in köklü ekiplerinden Karşıyaka da 11 düşüş-çıkışla listedeki ikinci kulüp. Özellikle 1964-1972 ve 1990 sonrası dönemlerde çalkantılar yaşayan Karşıyaka, Birinci Lig'e 1996 yılında veda ettikten sonra bir daha dönüş yapamadı. Sıklıkla inip çıkanlar listesine giren bir başka köklü kulüp de Adana Demirspor. 1960 yılında

çıktığı Birinci Lig'e ertesi sezon veda eden Demirspor, 1973'te geri dönmüş ve ligde istikrarlı sezonlar geçirmişti. Ancak özellikle 1990'lı yıllarda zor günler yaşayan lacivert-mavililer 1990-1995 yılları arasında beş kez lig değiştirdi. Sonrasında Lig B'ye kadar inen Adana Demirspor, bu ligde grup mücadelesini birinci sırada bitirerek Yükselme Grubu'na kaldı.

Eğer takım formunu sürdürürse, Demirspor'un çıkış hanesine bir çentik daha atabilir ve “mavi mavi masmavi, Adana Demirspor, Çukurova'nın yârî” tezahüratlarını yeniden duyabiliriz. Ancak eski günlere dönmeye hâlâ uzun bir yol var. ■

CD Malaga (İspanya)

İspanya liglerine bakıldığında en çok düşüş-çıkış yaşayan takımın CD Malaga olduğunu görüyoruz. Ancak burada dikkat edilmesi gereken nokta bu Malaga'nın şu an 2. Lig'de mücadele veren Malaga olmaması. Club Deportivo Malaga, 1904 yılında kuruldu ve 1992 yılına kadar yaşadı. 1994 yılında ise aslen CD Malaga'nın alt kulübü konumunda olan CF Malaga ayrı bir kulüp olarak ortaya çıktı ve İspanya liglerinde halen şehri temsil ediyor. CD Malaga, ilk kez 1949 yılında üst klasmana çıktı ve 1955 yılına kadar bir sezon hariç her sezon ya üst lige çıktı ya da alt lige düştü. Benzer bir istatistiğe 1960'larda da imza atan Malaga, 1962-1970 sezonları arasında yedi kez küme değiştirdi. 1975-1990 yılları arasında yine yedi kez düşüp çıkan Malaga, mevcudiyetine alt liglerde son verdi. Yerine kurulan CF Malaga ise 1999 yılında çıktığı La Liga'dan geçtiğimiz yıl düştü. Bu sezon İspanya İkinci Ligi'nde yer alan Malaga şu an 22 takım arasında kümede kalma mücadelesi veriyor. Yeni Malaga'nın eskisinin mirasını takip edip etmeyeceğini zaman zaman gösterecek. ■

Düşenler-Çıkanlar Ligi

Haladas (Macaristan)	25 kez
Viktoria Plzen (Çek Cumhuriyeti)	23 kez
Szeged (Macaristan)	22 kez
Leicester City (İngiltere)	22 kez
KV Mechelen (Belçika)	22 kez
Besëlidhja (Arnavutluk)	22 kez
Dudelange (Lüksemburg)	22 kez
CD Malaga (İspanya)	22 kez
Birkirkara (Malta)	21 kez
Manchester City (İngiltere)	21 kez
Atalanta (İtalya)	21 kez
Brescia (İtalya)	21 kez

Tek tercihim Türkiye...

Deivson Rogerio da Silva “Bobo”

Geçtiğimiz sezonun ikinci yarısında 21 yaşında geldiği Beşiktaş'ta attığı gollerle kupa şampiyonluğuna büyük katkı sağladı. Bu sezonun ilk yarısında sürekli oynayamamasına rağmen lig, kupa ve Avrupa'da attığı 12 golle Beşiktaş'ın en golcü oyuncusu oldu. Ama performansından hoşnut değil. Kendisini “şanssız” olarak değerlendiriyor. “Aynı parayı aldığını düşünürsek nerede oynamak istersin?” sorusuna “Türkiye. Burası her zaman benim gibi futbolcular için daha çekici. Hem çabuk alıştım hem de oyun tarzı çok cazip” cevabını veriyor.

Bağış Erten

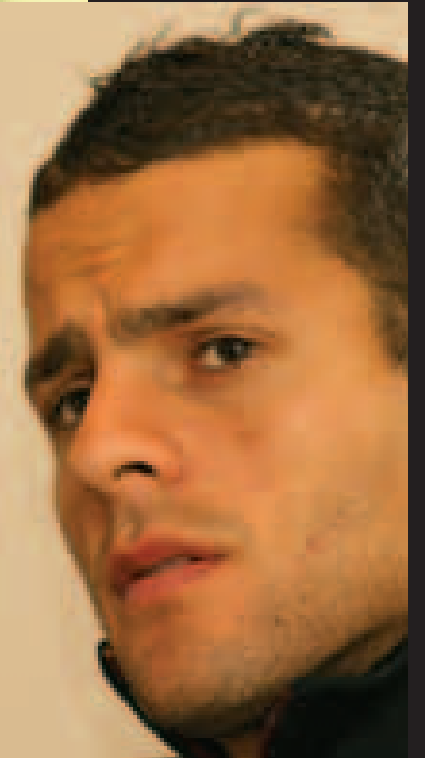
46 | TamSaha

Bazı futbolcular gittikleri yerlere alışamıyor. Ama ben kendimden emindim. Buraya gelir gelmez kısa zamanda alıştım. Sosyal yaşama da takıma da ısınmak pek zaman almadı. Neredeyse hiç yabancılık çekmedim.

İstanbul'un insanı rahatlatan ve mutlu kılan bir yanı var. Ama futbolcuyu asıl mutlu eden şey iyi yapılanmış bir kulüpte olmaktır. Beşiktaş'ta bu iki unsur bir araya geliyor. Benim işimi de bu ortam kolaylaştırdı zaten.

Brezilya'da hücum çok fazla önemseniyor. Ancak Avrupa liglerinde hemen hemen tüm teknik direktörler aynı şeyi düşünüyor ve tek forvet uygulaması yapıyor. Tek forvetli oyun tarzı iyice yaygınlaştı ve bu da işleri zorlaştırıyor.

TamSaha | 47

▼Türkiye'ye geliştinden başlayalım. Brezilya'da futbol oynarken, birden Türkiye'den bir teklif geliyor. Muhtemelen yurtdışına çıkmak istiyorsun. Ama Türkiye uzak bir ülke. İlk aklına gelen zorluklar, ilk aklına gelen sıkıntılar neydi? Hangi konuda tereddüt yaşadın?

▲Aslında buraya gelirken ne zorluklar yaşayacağımı üç aşağı, beş yukarı biliyordum. Çünkü Türkiye ile ilgili bir önbilgi vardı. Yine de insanın ülkesinden uzaklaşırken bazı tereddütleri oluyor. Yalnız başınıza dilini hiç bilmediğiniz bir ülkeye gitmek büyük risk tabii ki. Ama bu riskleri almak lazım. Sonuçta buraya geldiğimde endişelerimin çok büyük bölümünün gereksiz olduğunu, adaptasyonun hiç de zor olmadığını gördüm.

▼Bu adaptasyon meselesi artık futbolcunun önemli niteliklerinden biri haline gelmeye başladı. Shevchenko Chelsea'ye gidiyor ve adaptasyon sıkıntısı yaşıyorsa bu gerçeği kabullenmek lâzım. Gerçekten söylendiği kadar zor bir şey mi, insan en çok ne konuda sıkıntı çekiyor?

▲Bu bence kişisel bir olay. Bazı futbolcular gittikleri yerlere alışamıyor. Bunun birçok örneği var. Bu yüzden futbolcu alırken mutlaka bu uyum sorununu da göz önüne almak durumundasınız ve bunun araştırmasını yapmalısınız. Ama ben kendimden emindim açıkçası. Buraya gelir gelmez kısa zamanda alıştım. Sosyal yaşama da takıma da ısınmak pek zaman almadı. Hatta şunu rahatlıkla söyleyebilirim; neredeyse hiç yabancılik çekmedim ve hiç sıkıntım olmadı.

İstanbul insanı mutlu ediyor

▼Yeni gelecekler için senin önerilerin ve uyarılarının olur mu? En çok ne

konuda kolaylık yaşayacağını söylersin? Seni en çok ne rahatlatıyor? Şimdilerde Türkiye'de yoğun bir Brezilyalı nüfusu oldu. Bu da işleri kolaylaştırıyor mu?

▲Her şeyden

önce ve belki de en önemlisi İstanbul gibi bir şehirde yaşamak çok güzel bir şey. Bu şehrin insanı rahatlatan ve mutlu kılan bir yanı var. Ama bir futbolcuyu asıl mutlu eden şey kulüp yapısıdır. İyi yapılanmış bir kulüpte olmak her şeyin garantisidir. Bu iki unsur bir araya geliyor Beşiktaş'ta. Benim işimi de bu ortam kolaylaştırdı zaten. Yeni gelecek olanlara da bunları anlatırım sanırım.

▼Bir forvet oyuncusu olarak Türkiye'de görev yapmanın kendine özgü zorlukları vardır. Biz forvetleri çok eleştiririz. Bu eleştiri ortamını nasıl buluyorsun?

▲Medyanın işleyişi gereği bu hep olacaktır. Bu Brezilya'da da aynı, başka yerlerde de. Bu yüzden şaşırdığımı söyleyemem. Bir futbolcu olarak buna saygı gösteriyorum. Gazeteciler günü kurtarmak zorunda. O yüzden de haber peşinde koşuyorlar. Bazen yapılan haberler bizi üzüyor, hatta sinirlendiriyor, ama yapacak bir şey yok. Herkesin bir işi var. Yeter ki aradaki saygı bitmesin. Benim bugüne dek kimseyle, hiçbir basın mensubuyla problemim olmadı. Bundan sonra da olmaz umarım. Herkes işini yapmak durumunda sonuçta.

En çok derbileri sevdim

▼Beşiktaş'ta oynamaya başladıktan sonra en çok hangi oyun tarzından zevk alıyorsun? Sonuçta bütün takımları en az bir kez görmüş oldun. Sen kendini hangi oyun biçiminde ya da hangi maçlarda iyi hissettin?

▲Çok uzun bir süredir burada değilim ama yine de bir sürü güzel hatıram oldu. Derbi maçlar en çok zevk aldığım maçlar. Sanırım bu sadece bana özgü değil. Kaldı ki sadece Türkiye'de değil, dünyanın her yerinde bu kural geçerlidir. Bütün futbolcular en çok derbileri sever, en çok büyük maçlarda oynamak ister. Benim için de

durum farklı değil.

▼Eleştiri olur dedik, işin bir parçası dedik. Peki, hiç haksızlığa uğradığını

düşündün mü? Çok iyi oynadığın bir maçta bile gol atmadığın için eleştiri alabilirsin. Bunu bir haksızlık olarak görüyor musun?

▲Aslında bunlar karışık konular. Çünkü beklenti ve performans bazen üst üste gelmeyebilir. Bazen dediğiniz gibi çok iyi oynarsınız ama gol atamazsınız, hakkınızda kötü yazarlar. Bazen gol atarsınız, çok kötü oynarsınız, iyi yazarlar. Ama işin kötüsü bazen gol atsanız da atmasanız da kötü yazarlar (Kahkaha atıyor). İşte o zaman yapacak bir şey ya da söyleyecek pek bir söz kalmıyor. Ama benim işim kolay sayılır. Gazeteleri alıp resimlere bakıyorum, anlamadığımı için iyi ya da kötü ne yazdıklarını fark edemiyorum. Sanırım bu bir avantaj!

▼Dünyada defansif futbol daha fazla öne çıkar oldu. Takımlar öncelikle gol yememeye çalışıyor. Bu yüzden de defans kurguları çok önemseniyor. O kadar ki, bir takımda iki forvete yer kalmadı artık. Sen bir forvet oyuncusu olarak bu gelişmeleri nasıl değerlendiriyorsun?

▲Tespitleriniz doğru, genel olarak futbolda böyle bir yöneliş var. Ama bu teknik direktörlerin tercihlerine göre şekillenen bir şey. Yani en çok onlar belirliyor nasıl oynayacağını. Mesela Brezilya'da böyle şeyleri görmemiz biraz daha zor hâlâ. Oralarda hücum çok fazla önemseniyor. Ama bugün gördüğüm kadıyla Avrupa liglerinde hemen hemen tüm teknik direktörler aynı şeyi düşünüyor, aynı şeyi uyguluyor. Tek forvetli oyun tarzı iyice yaygınlaştı ve bu da işleri zorlaştırıyor.

Tek forvetin işi çok zor

▼Bir forvet olarak senin hevesini kırmıyor mu bu? Diğer hatlarda dörder beşer kişi var, sen yalnızsın.

▲Yalnız olmak her durumda zor bir şey. Evet, pozisyonumuzu icabı çok kalabalık olamayız. Ama bu kadar yalnız kalmak da sıkıntı veriyor. Şöyle düşünün, siz tek başınıza hücum hattındasınız. Yanınızda bir defans oyuncusu var, onun yanında da bir defans oyuncusu var. İki tane de bek tehlike anında yetişmek üzere bekliyor. Bizim Beşiktaş'ta oynadığımız sisteme bakarsanız bir tane ileriye dönük orta saha, iki tane de ileriye dönük kanat oyuncumuz var. Onlar geldiğinde zenginleşiyoruz. Ama gelemedikleride ve kimse yardım etmeyince çaresiz

kalıyor-sunuz. Eğer size orta sahadan destek

Büyük takımlarda çok kaliteli futbolcularla birlikte oynuyorsunuz ve gol atmak için size bir sürü fırsat sunuluyor. Hatta o kadar ki, bazı büyük Avrupa takımlarında atak oyuncusuna gol atmak dışında hemen hiçbir şey düşmüyor.

İngilizler futbolcuların birbirlerine sağlam girdiği, gücün önemli olduğu bir tarzı benimsemiş durumda. Bu açıdan değerlendirdiğimde İngiliz futbolunu kendime daha yakın buluyorum. Daha sert ve güce dayalı olması beni çok çekiyor.

Her zaman kısa vadeli düşünürüm. Futbolda her zaman en doğru şey budur. Biliyorum ki, bugün hedeflerime ulaşmam demek, ilerisi için diğer hedeflerimin kolaylaşması demek. Ama önce önünüze bakmak zorundasınız.

Bazı maçlarda bizim de anlamadığımız nedenlerden küçük takımlara karşı çok puan kaybettik. Şampiyon olacak bir takımın böyle maçları kaybetme lüksü yok. Ama ikinci yarıda aynı hataları tekrarlamayacağız.

gelmezse, 200 maç bile oynasanız gol atamazsınız. Yardımlaşma olmazsa tek başınıza hiçbir şey olmaz.

▼Hangi takımı izlediğinde, "Ben bu takımda oynasam çok verimli olurum" diyorsun? Seni bu açıdan cezbeden bir takım var mı? Türkiye'den de olur, Avrupa'dan da...

▲Büyük takımlardaki hücum oyuncularının kolaylıkları var.

Çok kaliteli futbolcularla birlikte oynuyorsunuz ve gol atmak için size bir sürü fırsat sunuluyor. Hatta o kadar ki, bazı büyük Avrupa takımlarında atak oyuncusuna gol atmak dışında hemen hemen hiçbir şey düşmüyor. Sadece ceza sahası içinde dolaşmak yetebiliyor. Son vuruşunuz iyiye işi bitiriyorsunuz. Öyle orta sahaya gelip top almakla uğraşmak gibi sıkıntılarınız olmuyor. Kanatları düşünmek gibi bir probleminiz de yok. Sürekli sizi besliyorlar. İşte böyle takımlarda oynamak çok rahatlatır insanı. Rahatlıkla gol atar durursunuz.

İngiliz futbolu bana daha yakın

▼Ama mesela Bayern Münih'te forvet olmak farklı, Werder Bremen'de forvet olmak daha farklı. İkisi de büyük takım ama birisinde

gol yolları çok açık, diğeri daha temkinli oynuyor. Böyle ayrımlar açısından baktığında, Chelsea ile Barcelona bile çok farklı. Seni hangisi çekiyor?

▲Bunlar biraz da ülke futbolları ile ilgili. O ülkenin futbol karakteri oyunu da etkiliyor. O takımın karakteri de aynı derecede önemli. Mesela İngiliz futbolu daha ufak sahalarda oynanıyor. Uzun veya sert topla, futbolcuların birbirlerine sağlam girdiği, gücün önemli olduğu bir tarzı benimsemiş durumdalar. Hızlılar, seriler. İspanya futbolunu ele alırsak, onlar daha çok ayağa oynayan, kenarlardan ortaya rakibi açan, topun daha çok yerde olduğu bir futbol karakterini tercih ediyorlar. Ben de bu açıdan değerlendirdiğimde İngiliz futbolunu kendime daha yakın buluyorum. Daha sert ve güce dayalı olması beni çok çekiyor.

▼Türkiye'de her takımı tartma

imkânın oldu, iki kez oynadın çoğuyla. Mesela Brezilya Ligi daha çok çekişmesi olan, daha çok takımın söz ve iddia sahibi olduğu bir lig. Türkiye'de ise üç takımın şampiyonluklarda ambargosu var. Üç büyükler dışında hangi takımları iyi görüyorsun? Hangisi için "zorlu takım" tespiti yaparsın?

▲Aslında üç büyükler dışında hemen hemen bütün takımlar aynı. Onları birbirlerinden ayıran şey ise sürekli inip çıkan performansları. Mesela Bursaspor, Galatasaray'a karşı iyi futbol oynadı ama bizim maçımızda kötüydüler ve bizi hiç zorlamadılar. Bence en büyük sıkıntı bu.

▼Brezilya'daki farklılık ne? Her takımın ayrı bir kimliği var mı? Her takım nasıl oluyor da söz sahibi oluyor?

▲Brezilya'da işler biraz daha karışık. Büyük takım sayısı çok. Çünkü

böyle bir gelenek var. Başarı kültürü herkese eşit olarak dağılmış durumda. Üstelik sadece büyük takımlar değil, orta sınıf takımlar da çok iyi. Örnek versem, bir küçük şehre gittiğimizde ya da orta sınıf bir takımla deplasmanda oynadığımızda, taraftar bazen öyle bir atmosfer yaratıyor ki, yenemiyorsunuz. Stadi dolduruyorlar, baskı kuruyorlar, takımlarını heyecanlandırıyorlar. Bu yüzden çoğu zaman büyük takımlar orta sıra takımlarına yenilebiliyor. Böyle olunca da rekabet artıyor, başarı zorlaşıyor.

Türkiye'yi Hollanda'ya tercih ederim

▼Aynı parayı verdiklerini düşünelim; Brezilya'da mı Türkiye'de mi yoksa mesela Portekiz'de mi oynamayı istersin? Ya

da şöyle daraltalım soruyu, Beşiktaş mı, Boavista mı, Gremio mu? Bir başka seçenek dizimi de şöyle olsun: Hollanda mı, Brezilya mı, Türkiye mi?

▲Bence Türkiye. Burası her zaman benim gibi futbolcular için daha çekici. Bir kere çabuk alıştım, bu bir avantaj. İkincisi oyun tarzı çok cazip. Türkiye ve Beşiktaş gözüme her zaman daha güzel görünüyor. 20 yaş altı Dünya Kupası sırasında Hollanda'da bulundum. Orada birkaç maç izleme fırsatım olmuştu. Futbol olarak Türkiye ile benzerlikleri var. Hollanda futbolu ile Türkiye futbolu arasında bir kıyas yapılabilir. Ama Brezilya'ya daha yakın olan Türkiye. Mücadele gücü çok benziyor.

▼Bobo'nun hedefi ne? Beşiktaş'ta kontratının uzatılmasını istiyor musun? Daha büyük hedeflerin var mı? Başka liglere, takımlara transfer olmak hedeflerin arasında mı?

▲Ben her zaman kısa vadeli düşünürüm. Futbolda her zaman en doğru şey budur. Bugünkü hedeflerime bakıyorum, takımın hedeflerini gözden geçiriyorum, bana cazip gözüküyor. Türkiye Kupası'nı kazanmak, ligi kazanmak, her turnuvada gidebilecek en iyi yeri hedeflemek. Bu güzel bir şey.

O yüzden Beşiktaş'ta mutluyum. Ayrıca biliyorum ki, bugün hedeflerime ulaşmam demek, ilerisi için diğer hedeflerimin kolaylaşması demek. Ama önce önünüze bakmak zorundasınız. Futbolun kuralı budur.

▼Beşiktaş'ın bazı sorunları var. Ligde ve kupalarda istediği sonuçları alamıyor. Sen bu sıkıntıyı nasıl tanımlıyorsun? Tabii ki şampiyonluk şansınız devam ediyor ama yolunda gitmeyen bir şeylerin olduğu da kesin. Sence bunun nedeni ne?

▲Bence en büyük sorumuz şu: Bazen yüksek seviyede olmamıza rağmen kazanmayı başaramıyoruz. Bazı maçlarda bizim de anlamadığımız nedenlerden dolayı küçük takımlara karşı çok puan kaybettik. Çok kolay geriye düştük. Bir Sivas maçında olsun, bir Kayseri Erciyes maçında olsun yenilen bir gol maçın kaderini değiştirdi. Şampiyon olacak bir takımın böyle maçları kaybetme lüksü yok. İnanıyorum ki, ikinci yarıda bu tarz puanları kaybetmeyeceğiz ve böylece iddialı bir konuma geleceğiz.

▼Kendini nasıl değerlendiriyorsun? Sen beklentileri ne ölçüde karşıladın? Kendini başarılı buluyor musun?

▲Ben kendimi en çok şanssız buluyorum. Tam form yakaladığımda sürekli sakatlık yaşıyordum. Belimde problem oldu. Ayağımda sıkıntı oldu. Hiç düzlüğe çıkmadım. Bu yüzden istikrarı yakalayamadım. Ama ikinci yarıda her şey farklı olacak. ■

Büyük skandalın büyük faturası...

İtalyan futbolunda yaşanan hakem skandalının ardından verilen ağır cezaların, futbol ekonomisine yansması da aynı ağırlıkta gerçekleşti. Skandal nedeniyle öncelikle marka değerinin zarar görmesi ve kulüp prestijinin zedelenmesi, futbolun endüstriyel gelir kalemlerinden alınabilecek payı sınırlandırdı. En büyük zarar uğrayan Juventus kulübü, maç günü gelirlerinde yüzde 57.1, sponsorluk ve reklam gelirlerindeki yüzde 60.4, naklen yayın gelirlerindeki de yüzde 37.1 oranında düşüşü yaşadı.

Tuğrul Akşar

Futbolun iç dinamikleri çoğu zaman bazı dengesizliklere neden oluyor. Her geçen gün parasallaşarak endüstrileşen futbol bir yandan kendini yeniden büyüterek üretebilmenin yolunu ararken, diğer yandan da bazı patolojilere neden olabiliyor. Bu iç dinamiklerdeki dengesiz gelişim yapısı futbolun yumuşak karnını daha da zayıflatıyor ve bazı anti-futbol öğelerinin bünyesine girmesine neden oluyor.

İtalyan futbolu, kulüpler bazında gelir kayıplarının yanı sıra önemli yıldızlarını yitirdi, ligin rekabet gücü önemli ölçüde zayıfladı, borsada ciddi değer kayıpları yaşadı ve genel olarak futbol pastası küçüldü.

Futbolda heyecan ve rekabetin en üst düzeyde tutulması tüm spor dallarında olduğu gibi futbol için de vazgeçilmez temel öğeyken, diğer yandan endüstriyel kaygılarla futbol pastasının daha da büyütülmesi, futbol dışı öğelerin futbolu bir şekilde etkilemesine zemin hazırlıyor. Endüstriyel döngü içinde oyuncu da kulüp de yayıncı kuruluş da daha çok kazanmak istiyor. Durum bu olunca fayda maksimizasyonu sağlamanın yolu heyecan ve rekabeti en üst düzeyde tutarak, futbol pastasını büyültmekten geçiyor. Ancak bunu yaparken, teşvik, şike, doping gibi futbol dışı bazı öğelerin futbola sızdığını görüyoruz. Sonuçta da

İtalya'da olduğu gibi büyük skandallar ortaya çıkabiliyor. Oysa futbol adı üzerinde sadece bir oyun. Ancak futbol endüstriyel bir karaktere kavuşsa da hâlâ bir kâr merkezi değil. Belki de tüm sorun futbolun kâr merkezi yerine fayda merkezi olmasından kaynaklanıyor. Çünkü fayda maksimizasyonunda çoğu zaman rasyonellik aranmıyor ve fayda tek taraflı olabiliyor.

İtalya'da ne olmuştu?

Anımsanacağı üzere İtalya'daki futbol skandalı, Napoli, Torino ve Roma savcılarının bir yıl boyunca gizlilik içinde yürüttüğü soruşturma sonucunda ortaya çıkmıştı. Dinlenen telefon konuşmaları sonucunda, Juventus Genel Direktörü Luciano Moggi'nin, Federasyonun hakemlerden sorumlu yöneticisi Pierluigi Pairetto aracılığıyla bazı maçlara hakem tayinleri yaptırdığı ayrıca bir sonraki hafta karşılaşıpacakları takımların yıldız oyuncularını cezalı duruma düşürmek için hakemlere baskı yaptığı ortaya çıkmıştı. Giderek büyüyen bu skandala Juventus'un dışında daha sonra Serie A'dan Milan, Fiorentina, Lazio, Udinese, Messina, Siena ile Serie B'den Arezzo, Cretone ve Avellino'nun da dahil olmasıyla, olay yargıya intikal etmiş ve yargılama sonucunda adı geçen kulüp, oyuncu ve yöneticilere önemli cezalar verilmişti.

Skandalın futbol ekonomisine etkileri

Skandalın futbola reel etkisinin kesinlikle negatif yönde olduğunu belirtelim. Skandal nedeniyle

öncelikle marka değerinin zarar görmesi ve kulüp prestijinin zedelenmesi, futbolun endüstriyel gelir kalemlerinden alınabilecek payı sınırlandırıyor. Başta sponsorluk gelirlerinde önemli düşüşler gözlemlenebiliyor. Çünkü sponsorluk geliri, doğrudan prestij ve marka olabilmeye bağlı olduğundan, sponsorlar kulüple yeni sözleşmeler imzalamaktan kaçınıbiliyor. Gerçekten de ismi hep şaibelerle anılan bir kulübün bu konularda ekstra gelir yaratması çok zordur. Bu gelir kaleminin yanı sıra seyirci sayısı ve maç günü gelirlerinde önemli düşüşler yaşanabilmektedir. Ayrıca UEFA'nın uluslararası organizasyonlarına iştirak edememek, önemli gelir kayıplarına yol açmaktadır. Bu bağlamda özellikle Şampiyonlar Ligi gibi bir organizasyonun yaratacağı gelirden mahrum kalmak, kulübün bütçesini önemli ölçüde olumsuz etkilemektedir. Örneğin Juventus'un Şampiyonlar Ligi son beş yıllık ortalama geliri 35 milyon dolar civarında. Belirttiğimiz nedenlerle skandala bir şekilde karışan kulüplerin gelirlerinde önemli düşüşler yaşanabilmektedir. Skandalın İtalyan futboluna etkisine geçmeden önce kısaca İtalyan futbolunun parasal büyüklüğüne birlikte bir göz atalım.

Serie A yıllık 1.5 milyar dolarlık gelire, Avrupa futbol pastasının yaklaşık yüzde 12'sini tek başına üretiyor. Skandala karışan Serie A ekiplerinden Juventus, Milan, Lazio, Fiorentina, Udinese, Messina, Siena ile Serie B'den Arezzo, Cretone ve Avellino'nun gelirleri

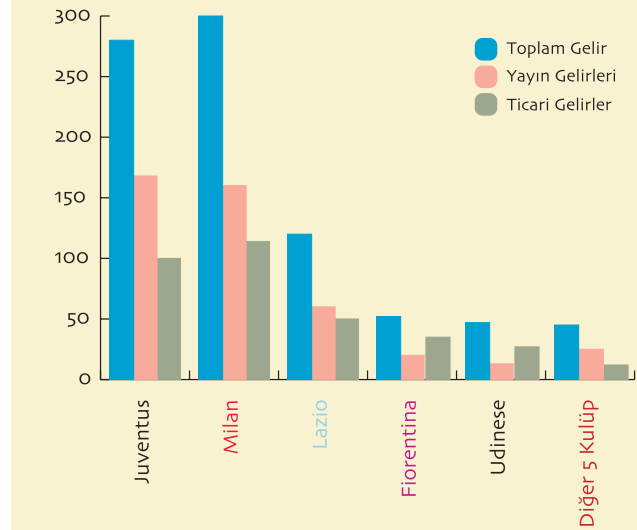
toplamı ise 2004-05 itibariyle 862.7 milyon dolara ulaşıyor. Bu tutar toplam futbol gelirlerinin yüzde 58'ini oluşturuyor. Skandala karışan kulüplerin toplam gelirlerini aşağıdaki tablodan görmekteyiz.

(Milyon Dolar)	Toplam Gelir	Yayın Gelirleri	Ticari Gelirler
Juventus	283,8	176,7	107,1
Milan	293,1	171,6	121,5
Lazio	131,2	75,7	55,5
Fiorentina	59,4	21,3	38,1
Udinese	50,1	17,6	32,5
Diğer 5 Kulüp	45,1	28,4	16,7
Toplam	862,7	491,3	371,4

Bu tablodan da görüldüğü üzere yayın gelirleri İtalyan Serie A'da çok önemli bir gelir kalemi. Skandala adı karışan 10 kulübün toplam gelirin yüzde 58'lik kısmını oluşturması, özellikle ikinci lige düşürülen Juventus'un ve eski puanla Serie A'da mücadelesine devam eden diğer kulüplerin önümüzdeki sezon UEFA'nın organizasyonlarına katılma olasılığı çok düşük görülüyor. Bu olumsuzluk ciddi anlamda para kaybı anlamına geliyor.

İtalya'da Skandala Karışan Kulüplerin Gelirleri (Milyon Dolar) 2004-2005

Kulüpler nasıl etkilenecek?

Skandalın 2006 Haziran döneminde patlak vermesi ve henüz yıl sonu finansal tabloların çıkmaması nedeniyle, kulüplerin gelirlerindeki olumsuz değişimin etkilerini henüz görmüyoruz. Ancak, aldığımız bilgiler ve okuduğumuz haberlere göre ancak tahmini bazı varsayımsal tahminlerde bulunabileceğiz. Saydığımız nedenlerden dolayı skandala karışan kulüplerin gelirlerinde önemli düşüşler bekliyoruz. Özellikle UEFA'nın organizasyonlarına katılamamak, kulüpleri naklen yayın gelirleri ve medya hakları bakımından ciddi sıkıntıya sokacak görünüyor. Bundan en çok etkilenecek kulüp olarak karşımıza Juventus çıkıyor. Juventus'un olası olumsuz etkileneceğine geçmeden önce genel mali ve iktisadi durumuna bir bakalım.

Juventus 2005-2006 Yıl sonu Finansal Göstergeleri (Milyon Dolar)	
Toplam Gelir	328.8
Maç Günü Geliri	21.7
Yayın Geliri	166.6
Sponsorluk Geliri	72.3
Diğer Gelirler	68.2
Yıl Sonu zarar	-28.3
Yıllık Nakit Açığı	23.8

Yandaki tabloya göre skandal sonrası Juventus'un başta maç günü gelirleri olmak üzere tüm gelir kalemlerinde önemli düşüşlerin olduğunu görüyoruz. Maç günü gelirlerinde yüzde 57.1'lik bir düşüş gözlemlenirken, sponsorluk ve reklam gelirlerindeki düşüşün ise yüzde 60.4 civarında olduğu görülüyor. Naklen yayın gelirlerindeki düşüş ise yüzde 37.1. Futbolcu satım gelirlerini dikkate almadığımızda toplam gelirlerde yüzde 40'lık bir düşüş yaşandığı ortaya çıkıyor.

(Milyon Dolar)	2006/07 Sezonu İlk Çeyrek	2005/06 Sezonu İlk Çeyrek	Artış Azalış (%)
Maç Günü Geliri	1,8	4,2	-57,1
Naklen yayın Gelirleri ve Medya Hakları	16,5	26,2	-37,1
Sponsorluk ve Reklam Gelirleri	7,8	19,7	-60,4
Oyuncu Satımından Gelirler	51,4	6,8	6500
Diğer Gelirler	4,8	0,9	4333
Toplam	82,3	57,8	42,4

Juventus'un Serie B'ye düşürülmesi sonrasında başta Real Madrid'e giden teknik direktör Fabio Capello'nun ardından, Patrick Vieira ve Zlatan Ibrahimovic Inter'e, Gianluca Zambrotta ile Lilian Thuram Barcelona'ya, Emerson ile Fabio Cannavaro da Real Madrid'e transfer oldu. Yıllık bazda Juventus'un en önemli gelir kaynağı olan yayın gelirlerinin bileşimi aşağıdaki tabloda görülmektedir.

Juventus 2005-2006 Sezonu (Milyon Dolar)	
Naklen yayın Gelirleri	130,8
Şampiyonlar Ligi yayın Hakları	25,2
Diğer Medya yayın Hakları	10,6
Toplam	166,6

Torino ekibi son iki şampiyonluğunu kaybetmenin yanı sıra, Serie B'ye düşürüldü ve lige -30 puanla başlama cezasına çarptırıldı. Bu yaptırımlar sonucunda Juventus'un borsa değeri 240 milyon dolardan 188 milyon dolara kadar düştü. Yapılan analizler Juventus'un finansal durumunun ciddi ölçüde bozulduğunu gösteriyor. Gelirlerinin büyük bir kısmını sponsorlardan ve televizyon yayınından elde eden Juventus'un Serie B'ye düşmesi ile bu gelirlerinde yüzde 40'a varan oranda kayba uğrayan kulüp, 2005-06 sezonunda naklen yayından 130 milyon dolar gelir elde etmişti. Diğer yayın ve medya gelirlerini de eklediğimizde yayın ve medya gelirleri toplamı 166.6 milyon dolara ulaşan Juventus'un bu gelir kaleminde, sezon sonunda yüzde 40 civarında bir azalma bekleniyor. Yani kulübün bu gelir kaleminin 100 milyon dolar civarında gerçekleşmesi tahmin ediliyor. Oysa kulüp 2006-2007 sezonu için 135 milyon dolar düzeyinde yayın geliri elde etmeyi planlıyordu. Ancak kulübün Serie B'ye düşürülmesi ile yayıncı kuruluş Telepiu, 2010-2011 sezonu sonuna kadar geçerli olan sözleşmeyi gözden geçirme opsiyonuna sahip oldu. Juve'nin bu sezon sonunda Serie A'ya çıkması durumunda Telepiu bu sözleşmeyi devam ettireceğini açıkladı. Seyirci ortalaması giderek düşen Juventus'un maç günü gelirlerinde de bir önceki sezona göre yüzde 57.1 civarında bir azalma görülüyor. Juventus'un ayrıca Tamoil (geçtiğimiz sezon 22 milyon euro) ve Nike ile toplam 289 milyon euroluk sponsorluk anlaşmaları bulunuyor. Bu anlaşmalarda henüz bir değişiklik olduğuna ilişkin kulüpten bir açıklama yapılmazken; sponsorluk ve reklam gelirlerinde yüzde 60.7'ye varan oranda bir düşüş yaşandığı gözlemlenmektedir. İmaj kaybının gelirlerde bir azalmaya yol açması zaten beklenmekteydi. Milano borsasında işlem gören Juventus Football Club'ın Mayıs ayında 2.5 eurodan işlem gören hisseleri bugün 1.79 euroya düşmüş durumda. Piyasa değeri ise 288.5 milyon dolar civarında gerçekleşti. Haziran ayı itibariyle 188,7 milyon dolara kadar gerileyen Juventus hisseleri, 29 Kasım itibariyle 1.79 euro üzerinden işlem görüyor ve bugünkü piyasa değeri 288.5 milyon dolara ulaşmış durumda.

Juventus'un kısa ve orta vadede bu skandalın olumsuz etkisinden kurtulabilmesi için 125 milyon euro civarında bir kaynağa ihtiyacı bulunuyor.

Diğer kulüplerin durumu

Şike skandalından diğer kulüplere oranla nispeten daha az hasarla çıkan Milan'ın ligde kalması kararına çok fazla şaşırmamak gerekiyor. Silvio Berlusconi'nin kulübün başkanlığına geri gelmesi, Brezilyalı futbolcu Kaka'nın sözleşmesinin 2011 yılına kadar uzatılması ve takımın Şampiyonlar Ligi'nde gruptan çıkması, işlerin çok da kötü gitmediğini gösteriyor. Kulüp ayrıca Juventus'un oyuncularını transfer etme ihtimaline de sahip. Lige sadece -9 puanla başlayan ve oyuncularının büyük bir çoğunluğunu da kadrosunda tutabilen, sadece iyi bir paraya Shevchenko'yu Chelsea'ya satan Milan'ın parasal gelirlerinde önemli bir azalma görülüyor.

Dört yıl önce yaşadığı mali krizin etkilerinden hâlâ kurtulamayan Lazio, Serie B'ye düşmekle mali açıdan en büyük sıkıntıyı yaşayacak kulüp gibi görünürken; temyiz sonucunda Fiorentina ile birlikte Serie A'da kalmasına karar verilmesiyle bir ölçüde de olsa rahatlatılmış görünüyor. Ancak yine de her durumda lige eksi puanla başlamış olmaları, onların İtalyan Kupası'nı kazanmanın dışında, UEFA organizasyonlarına katılmalarını çok zorlayacak. Lazio'nun elde ettiği gelirlerinin yüzde 53'ünü yayın gelirleri oluşturuyor. Lazio 2004-2005 sezonunda 58.8 milyon dolar yayın geliri elde etti. Dört sezon önce yönetim yanlışları nedeniyle iflas ederek İtalya Dördüncü Ligi olan C2'ye düşen ve daha sonra mülkiyeti el değiştiren

Floransa ekibi Fiorentina, iki sezon önce Serie A'ya tekrar yükselmeyi başarmıştı. Üst üste mükemmel bir performans sergileyen Fiorentina, Juventus ve Lazio gibi önemli oyuncularını kaybetti. Ayrıca Şampiyonlar Ligi mücadelesinden de mahrum kaldığı için yaklaşık 25 milyon dolar civarında bir maddi kayba uğramış oldu.

Rekabet azalacak mı?

Bu tür skandallar dev endüstriyel ekonomilerde, pasta büyük olduğu için daha çarpıcı sonuçlara yol açıyor. En önemlisi endüstriyel futbolun kendisini yeniden üretim aracı olan reyting düşüyor ve o ligler güvenilirliğini zaman içinde yitirmeye başlıyor. Güvenilirlik düzeyinin düşmesi peşinden kalite ve rekabet sorununu da beraberinde getiriyor. Düşük rekabet reytingin yükselmesinin önünü kesiyor. Reyting yüksek olmadığında da sponsorların o lige olan ilgisi en alt düzeyde oluyor.

Güvenilirlik düzeyinin yüksekliği, o ülke liginde gelirlerin artması için bir baz oluşturuyor. Endüstriyel futbolun en önemli gelir kaynaklarından olan sponsorluk gelirleri özellikle reytingi yüksek, marka olmuş liglere daha çok yöneliyor. Naklen yayın gelirleri pastası buna bağlı olarak daha çok büyüyebiliyor. Bu nedenle endüstriyel futbolda gelirlerin artması ve pastanın büyümesi tamamen heyecanın en üst düzeyde tutulmasına, yani reytinge bağlı. Bu nedenle endüstriyel futbolda reyting yaşamsal bir öneme sahip. Bunun içindir ki, endüstriyel futbol hiç bir zaman teşvik, şike, doping gibi kendi mezar kazıcılarının sistemde gelişip, filizlenmesine izin vermiyor. Bunun en tipik örneğini bu skandalla İtalya'da yaşamış olduk.

İtalya'da patlak veren skandalın İtalyan futboluna genel etkilerine baktığımızda;

I. Kulüp bazında olumsuz etkiler

1. Kulüplerin gelirlerinde önemli ölçüde parasal kayıpların yaşandığı;
2. Zedelenen itibar ve olumsuz etkilenen marka değerinin, sponsorları ve medya haklarını olumsuz etkilediği;
3. Önemli oranda yıldız oyuncularını satmak durumunda kaldıkları;
4. Kulüplerin rekabet güçlerinin önemli ölçüde zayıfladığı;
5. Borsada işlem gören kulüplerin borsa değerlerinde önemli düşüşler yaşandığı;
6. Ayrılan futbolcular yüzünden takımların piyasa değerlerinde ciddi düşüşlerin meydana geldiği;

II. Ülke futbolu bazında olumsuz etkiler

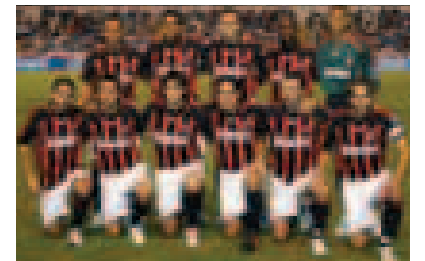
1. Lokal ligde rekabet kalitesinin düştüğü,
2. Futbol pastasının küçüldüğü,
3. Ülke dışına giden oyuncular nedeniyle Serie A'nın reytinginde bir düşüş yaşandığı görülüyor.

Şike endüstriyel futbolun ruhuna aykırı

İtalyan Spor Mahkemesi emsal olmaması ve bu tür olayların önüne geçebilmek bakımından Serie A ve B'de en ağır cezaları verdi. Bu cezalar verilirken, kimsenin endüstriyel gücüne bakılmadı ve "eyyam" yapılmadı, reytingi dikkate alınmadı. Çünkü endüstriyel futbolun gerekleri buna izin veremezdi, vermedi de. Endüstriyel futbol ya da futbolun endüstrisi, "futbol dışı haksız kazançların" legalleştirilerek, kanıksanması şeklinde algılanamaz. Endüstriyel futbol, pastanın daha fazla büyütülebilmesi ve daha fazla parasal gelir yaratılabilmesi açısından heyecanı ve rekabeti hep en üst düzeyde tutmaya çalışır. Diğer yandan popüler kulüpleri de bir şekilde bu yarışmaların içinde tutarak, reytingi yükseltmenin yolunu arar. Futbol kulüplerinin kendilerine haksız sportif ve mali kazanç sağlamalarının yolunu ve önünü kesmeye çalışır. Çünkü endüstriyel pastanın kendisini büyütülebilmesinin yolu yüksek reytingden geçmektedir. Bunun mantığı çok sade ve basit. Zira endüstriyel futbolun kendisini yeniden üretebilmesinde en önemli araç olarak karşımıza "reyting" ne kadar yüksekse, endüstriyel dönüşüm de o denli yüksek oluyor. Futbolun endüstrileşmesinin temelinde yatan dinamik de budur aslında. Reytingin yüksekliği "yarışmacı

ruhun" zirve yapmasını gerektirir. Şikenin, haksız rekabetin, dengesiz güçlerin yarışmaya, daha doğrusu yarışmamaya çalıştığı bir ligde reyting zamanla düşer. Futbol müşterisinin ilgisi, heyecanı kaybolur. Tribünler boşalmaya, yayıncı kuruluş decoder satamamaya başlar. Çünkü her sezon başında kimin şampiyon olacağı resmi olarak deklare edilmese de oluşan gizli konsensüsle zaten belirlenmiştir. Kısacası, şike, endüstriyel futbolun ve futbol endüstrisinin ruhuna aykırıdır. Daha baştan heyecanı ve rekabeti öldürür, reytingi düşürür, hatta yok eder. Bu öğeler anti-endüstriyel futbol öğeleridir. FIFA ve UEFA bugün dünya ve Avrupa futbolunun patronları olarak bu konularda ciddi yaptırımlar getirmiştir. Futbol endüstrisinden en fazla nemayı alan ligler, bu tür gelişmeye kesinlikle izin vermemektedir. Bugün İtalyan futbol endüstrisi yıllık 1.5 milyar dolar bir gelir yaratmaktadır ve 2.3 milyar dolar gelir yaratan Premier Lig'in hemen arkasından ikinci sırada yer almaktadır.

Avrupa ve dünya futbolunu domine eden beş büyük lig, aynı zamanda endüstriyel futbolun da gözbebeğidir. Bu liglerin yıllık yarattığı futbol pastası yaklaşık 6 milyar dolara yaklaşmaktadır ki, bu ligler "bu pastayı daha nasıl büyütebiliriz?"in peşindedir. Futbol dışı illegal olaylar ve olguların, bu pastayı büyütmenin önündeki en büyük engel olduğunu bu ülkeler çok iyi bilmektedir. Ve bu nedenle 1992'de Fransa şampiyonu Marsilya, 1982'de İtalyan Milan küme düşürülmüştür. Futbol endüstrileştikçe şeffaflaşıyor. Bu tür anti-endüstriyel olguların tek istemedikleri gelişim ise şeffaflıktır. Bu nedenle endüstrileştikçe futbol kendi kurum ve kurallarını daha üst düzeyde çıkartabilmekte, futbol zevki, futbolun emrine verilen paralarla giderek artmaktadır. Daha güzel statlarda, daha güzel malzemelerle ve olağanüstü görselekte şov devam etmektedir. Bu şov devam ettiği sürece bu ülkeler, yasadışı yollardan sportif ve mali başarı kazanan takımlara asla hoşgörü göstermeyecekler; kişiye, kuruma bağlı bir "eyyam" içine girmeyeceklerdir. ■

Suni çim sakatlıkları artırır mı?

Çim futbolun doğal zeminidir. Antrenmanlar çim zemin üzerinde yapılır, maçlar çim zemin üzerinde oynanır. Fakat dünyanın her bölgesi çimin verimli olarak yetişmesi için elverişli değildir. Bunun yanı sıra modern futbol statlarının çatıları genellikle kapalı olduğu için çimin yetişmesi için gerekli doğal ortam sağlanamayabilir. Suni çim zeminlerin kullanılması bu tip problemlerin çözümü için uzun yıllardır öneriliyor. Birinci nesil suni çim zeminler üzerine yapılan bir araştırmaya göre, bakım süresi olarak 12 kat daha az zaman alan suni çimin, doğal çime göre altıda bir oranında bakım masrafı vardı. Fakat birinci nesil suni çimin elverişsiz yapısı nedeniyle top doğal biçimde zıplamıyordu ve bu nedenle bu zeminde sakatlıkların daha fazla olduğuna inanılmaktaydı. Suni zeminler ilk kez kullanılmaya başlandığında İsveç'te yapılan araştırmada suni çim zeminin sakatlıkların oranını artırdığı görüldü. 1980'li yıllarda Norveçli iki doktor 16 takımı inceledi. Buldukları verilere göre suni çim zeminde 1000 saatte 30 olan sakatlık sayısı, doğal çim zeminde 1000 saatte 20 olarak gerçekleşmişti. Fakat bu veriler istatistiksel bir değer taşııyordu. Çünkü bu çok az sayıda denek üzerinde gerçekleştirilmiş bir araştırmaydı. 1970'li yıllarda yapılan bir diğer araştırmada da benzer sonuçlara ulaşıldı. Suni çim zeminlerde zorlamaya bağlı sakatlıklara daha fazla rastlanıyordu. Fakat bu araştırmada da benzer nedenlerle istatistiksel bir değere sahip olamadı. 1991 yılında İzlanda'da üst düzey futbola dönük bir araştırma yapıldı. Bu araştırmada suni çimde doğal çime göre çok daha büyük bir sakatlık riskinin olduğu tespit edildi. (Doğal çimde 1000 saatte 10, suni çimde 1000 saatte 25 sakatlık). Suni çimle ilgili yapılan bu araştırmalar metodolojik kısıtlara sahip olmaları nedeniyle çok verimli olamadılar. Birinci nesil suni zeminlerde yaşanan olumsuz deneyim, daha kaliteli ve tamamen futbola dönük yeni nesil zeminlerin üretilmesi zorunluluğunu getirdi. 1990'ların sonunda 40 mm'den daha uzun kauçuk doldurulmuş polipropilen ve polyetlen'den üretilmiş üçüncü nesil çim zeminler piyasaya sürüldü. Üçüncü nesil suni

çim veya sentetik zemin yerine, futbol çimi terimi kullanılmaya başlandı. Bu ayrıca FIFA ve UEFA tarafından da kabul edilerek suni çimlerin testleri belirli kıstaslara göre yapılmaya başlandı. Gençlik turnuvalarında yaşanan olumlu deneyimler FIFA'yı cesaretlendirdi ve bu zeminler uluslararası maçlarda da kullanılmaya başlandı. Fakat henüz bu zeminlerin üst düzey futbolda olan yansımaları bilimsel bir araştırmaya konu edilmemişti. Bu araştırmanın temel amacı, doğal çimde yaşanan sakatlık oranlarının suni çim zeminle karşılaştırılmasıdır.

Daha önceki nesil suni çimler göz önüne alındığında, hipotezimiz suni çim zeminde sakatlık riskinin doğal zemine oranla daha yüksek olduğudur. İki yönlü bir araştırma metodu bu araştırma için seçilmiştir. 2003-2004 sezonunda UEFA'ya suni çim zemin kullanacaklarını bildiren on elit kulübün oyuncuları bu araştırmaya katılmıştır. UEFA elit düzeyi "en üst iki ulusal lig" olarak tanımlamaktadır. Suni çim zemin ve doğal çim zeminde yaşanan sakatlıkların analizi, zeminin sakatlıklar üzerindeki etkisini ortaya çıkaracaktır. İç sahanın etkisini ayarlamak ve zeminin etkisini daha iyi değerlendirmek amacıyla suni çimde oynayan futbolcuların sakatlıkları İsveç Premier Ligi'nde doğal çim zeminde oynayan futbolcuların sakatlıklarıyla karşılaştırılacaktır. Araştırmaya konu olan sakatlıklar, antrenman veya maç sırasında yaşanan ve

futbolcunun antrenmana veya karşılaşmaya devam edemediği sakatlıklardır. Bir futbolcunun takım doktoru tarafından oynamasına izin verildiği tarih, iyileştiği tarih olarak kabul edilmiştir. Sakatlıklar sürelerine göre dört gruba ayrılmıştır: "Önemsiz (1-3 gün), hafif (4-7 gün), orta (8-28 gün), ciddi (28 günden uzun)." Suni çim zemin araştırması için toplam 90 bin 191 saatlik bir süreç incelenmiştir. Bunun yüzde 65'i suni çim zeminde yapılan antrenmanlar ve maçları, yüzde 27'si doğal çim zemin üzerinde

yaşandığı görülmüştür. Fakat bu çıkarsamayı yaparken dikkatli olmak gerekir. Sonuç olarak kısıtlı sayıda sporcu üzerinde yapılan bu araştırmadan çıkan bu sonucun kesinliği hemen kabul edilmemeli, özellikle doğal çimde yapılan antrenmanlarda daha az sakatlık yaşandığı çıkarsaması daha detaylı incelenmelidir. Önceki araştırmalar birinci ve ikinci nesil suni çim zeminlerde zorlama nedeniyle gerçekleşen sakatlıkların çok daha fazla olduğunu gösteriyordu. Üçüncü nesil suni çim zeminlerde yer alan çok emici özellik nedeniyle bu tip sakatlıkların daha azalması beklense de yapılan araştırmada elde edilen veriler önceki araştırmalarla karşılaştırıldığında çok da büyük bir iyileşmenin olmadığını ortaya koymaktadır. Yaralanma, kızarıklık ve sürtünmeye bağlı yaralanmalar suni çimde daha fazla yaşanmaktadır. Suni çim zeminde yaşanan sakatlıkların oranı özellikle Şubat ve Kasım ayları arasında iklim şartları ve çimin iklimten etkilenmesi nedeniyle oldukça yüksekken, aynı dönemde doğal çim ve suni çim zeminde yaşanan travmatik sakatlıkların oranı da oldukça yüksek çıkmıştır. Bu aylar arasındaki dağılım daha dengeli olsaydı o zaman "Suni çim zemindeki sakatlık tehlikesi doğal çime göre daha fazla değil" diyebilirdik. Çünkü toplam sakatlık oranı oldukça düşecekti. Sonuç olarak, suni çim zeminin futbolcular için daha fazla sakatlık tehlikesi yarattığını söyleyemeyiz. Bu araştırmadan çıkartılabilecek en net sonuç, maç sırasında bilek burkulmasının suni çim zeminde daha fazla olduğunu gösterirken, düşük yoğunluklu kas çekmelerinin bu zeminde daha az olduğudur. Suni çim zeminlerin düşük maliyetleri ve kolay bakımıyla kulüpler için oldukça önemli olduğunu bilen UEFA, suni çim zemin teknolojisinin gelişmesini desteklemektedir. ■

Bu makale J. Ekstrand, T. Timpka ve M. Hagglund tarafından hazırlanmış, İstanbul'da düzenlenen UEFA Sağlık Sempozyumu'nda sunulmuştur. İlker Uğur tarafından derlenmiştir.

Şiddeti önlemek elimizde...

Hasan Yiğit

Koray Gürtaş

▼Futbola nasıl başladın? Hep sağ bek olarak mı oynadın? Yoksa başka mevkilerde de görev aldın mı?

▲Futbola Pendikspor'da başladım. Orta sahanın sağında ve sağış oynuyordum. Daha sonra sağbek olarak yoluma devam ettim

ve Süper Lig'de de hep bu bölgede oynadım.

▼Pendikspor'dan sonra nasıl bir rota izledin?

▲Altyapısından yetiştiğim Pendikspor'un A takımında oynamak hiç kısmet olmadı. Önce 3. Lig'deki Çengelköyspor'a, sonra da Gaziantepspor'a transfer oldum. Gaziantep'te yedi sezon geçirdim. Bir sezon Kocaelispor'da, iki sezon Diyarbakırspor'da, iki sezon da Ankaraspor'da oynadıktan sonra bu sezonun başında Bursaspor'a geldim.

En güzel günlerim Güneydoğu'da geçti

▼Kocaelispor ve Ankaraspor günlerin çok başarılı geçmedi. Neydi bunun sebebi?

▲Aslında Kocaelispor'da sezonun ilk yarısında iyi şeyler yapmıştım ama ikinci yarıda bir düşüş yaşadım. Gaziantep'te çok uzun süre kalmıştım. Yedi sezonun ardından ortam değiştirmek beni biraz zorladı. Mantalite olarak bu transfere kendimi çok iyi hazırlamamıştım. Bende çok ayrı bir yeri olan Gaziantepspor'dan ayrılacağımı hiç düşünmemiştim. Oradan ayrılınca yaşadığım sıkıntıyı üzerimden atmak pek kolay olmadı. Daha sonra Diyarbakırspor'da da Gaziantep'teki gibi bir ortam buldum ve güzel günler yaşadım. Yani dokuz sezonumu geçirdiğim Güneydoğu'da başarılı oldum. Yaşamımın bu bölümüne dair çok güzel anılarım var. Aslında Ankaraspor'da çok sıkıntı yaşamadım. Sadece son sezonun ikinci yarısı biraz sancılı geçti. Takım iyi gitmiyordu, çok sık hoca değiştirildi. Ama çoğu maçta oynadım. Ayrıldığım sezonda bile 24 maçta forma giydim.

▼Gelişimine en önemli katkıda bulunan teknik adam kim?

▲Altyapı hocam Kamil Erdem, Spor Akademisi kökenliydi ve bana sadece futbol oynamayı

değil, futbolun felsefesini de öğretti. Ne zaman ne yapacağımı, nerede duracağımı, ne zaman nereye koşmam gerektiğini, hepsini o anlattı bana. Ondan sonra aklıma gelen ise Sakıp Özberk. Gaziantepspor'da geçen yedi sezonda çok emeği var üzerimde. Diğer bütün hocalarımın da katkısı olduğunu belirtmeliyim.

▼Sence iyi bir kanat oyuncusu hangi özelliklere sahip olmalı?

▲Topla ilişkileri iyi olmalı, adam geçebilmeli, güçlü ve dayanıklı olmalı, iyi kademe yapabilmeli. Çünkü çok kritik bir yerde oynuyoruz, yapabileceğimiz hatalar golle sonuçlanıyor. Özellikle dörtlü savunmada oynarken daha dikkatli olmak ve her bölgeyi tamamlamak gerekiyor. Gerçekten özellikle defansif açıdan ağır bir sorumluyumuz var.

Daha iyi bir noktada olabilirdik

▼Bursaspor'un ilk yarı değerlendirmesini yapar mısın?

▲İlk yarıyı daha iyi bir yerde bitirebilirdik. Normal şartlarda kazanabileceğimiz birçok maçı kazanamadık. Mesela ilk aklıma gelenler Erciyesspor, Antalyaspor ve Galatasaray maçları. "Mağlubiyeti hak ettik" dediğim ise Sivasspor karşılaşması var. O gün gerçekten iyi değildik. Onun dışında birçok maçtan puan çıkarabilirdik. Mesela Beşiktaş maçının ilk yarısı çok olumluydu ama ikinci yarının hemen başında bir gol yedik. Genelde ikinci yarının başlarında gol yiyoruz. Bunlar bizi etkiledi. İlk yarıyı 24 puanda bitirdik ama çok rahatlıkla 28 puana ulaşabilirdik.

▼İkinci yarıda Bursaspor'u neler bekliyor?

▲Her takım devre arasında takviye yapıyor ve ikinci yarı ilk yarıya oranla her zaman daha çetin geçiyor. Tüm ekipler eksiklerini kapatmak için son kozlarını oynuyor, son hamlelerini yapıyor. Futbolcular da ikinci devrede daha iyi konsantr oluyor. Transfer sezonunun yaklaşması da bunda etkili. Sonuçta ikinci yarı içeride ve dışarıda puan almak daha zorlaşıyor. Özetle işimiz kolay değil ama biz kredisi olan, iyi bir takımız. Bunların hepsinin üstesinden geleceğimize inanıyorum. Sistemde sıralamanın değişmesi çok kolay. İki maç üst üste kazanmanız yeterli.

Gaziantepspor'da Fenerbahçe ile oynadığımız şampiyonluk maçında bizi sadece 25 kişinin desteklemesi çok acıydı. Oysa bu sezon hem Ali Sami Yen'de, hem Şükrü Saracoğlu'nda seyircimiz bizi yalnız bırakmadı. Bursa bu açıdan çok özel bir kent.

Kocaelispor'da çok başarılı olamadım çünkü yedi sezon kaldığım Gaziantep'ten ayrılmak beni sarsmıştı. Ardından Diyarbakırspor'daki iki sezonumda yeniden bir çıkış yakaladım. Yani dokuz sezonumu geçirdiğim Güneydoğu'da başarılı oldum.

Altyapı hocam Kamil Erdem bana sadece futbol oynamayı değil, futbolun felsefesini de öğretti. Ne zaman ne yapacağımı, nerede duracağımı, ne zaman nereye koşmam gerektiğini, hepsini o anlattı bana. Ondan sonra aklıma gelen ilk isim de Sakıp Özberk.

Normal şartlarda kazanabileceğimiz birçok maçı kazanamadık. Erciyes, Antalya ve Galatasaray maçları gibi. Genelde ikinci yarının başlarında gol yiyoruz. Sezonun ilk yarısını 24 puanda bitirdik ama çok rahatlıkla 28 puana ulaşabilirdik.

İpekoğlu ile daha rahat oynamaya başladık

▼Raşit Çetiner'in istifasından sonra Engin İpekoğlu'nun göreve gelmesi neleri değiştirdi?

▲Aslında çok fazla bir şey değişmedi. Engin İpekoğlu zaten içimizde olan bir hocaydı. İstediklerini net bir şekilde dile getirdi. Onun dışında anormal bir değişiklik olmadı. Raşit Çetiner'in de takımın buralara gelmesinde büyük katkısı var. Sonuçta bu takımı o kurdu, bütün futbolcular onun isteği doğrultusunda transfer edildi. Zaten giderken bize "Sizden daha başarılı olmanızı bekliyorum" demişti. Biz de onu başardık. O dönemde bazı talihsizlikler de yaşandı ama sonuçta Engin Hoca ile birlikte iyi bir hava ve iyi bir çıkış yakaladık,

Raşit Çetiner'in bu takımın buralara gelmesinde büyük katkısı var. Onun döneminde bazı talihsizlikler de yaşandı ama Engin İpekoğlu geldikten sonra daha rahat hareket edebildik. Futbolda o rahatlık, istediğini yapabilmek çok önemli.

onu devam ettirdik. Engin İpekoğlu ligin yeni antrenörlerinden. O geldikten sonra daha rahat hareket edebildik, istediğimizi daha iyi yapabildik. En büyük etkisi bu oldu bence.

▼Engin İpekoğlu'nun futbol felsefesinde hücumun, Raşit Çetiner'inkine göre biraz daha fazla önem taşıdığını gözlemliyoruz.

▲Ben ofansif ya da defansif olarak düşünmüyorum. Sonuçta futbolcu her maçı kazanmak istiyor. Ama Engin İpekoğlu ile daha rahat hareket edebildik. Futbolda o rahatlık, istediğini

zamanda ve yerde kullanabilirse çok kaliteli bir futbolcu olacak. Hepsinin ayrı özellikleri var ve ben hepsiyle oynamaktan keyif aldım. Onların iyi oynaması benim de iyi olmamı sağladı. O bölgeyi paylaştığım oyuncular benim performansım açısından da çok önemli.

▼Sağ kanatta bir de genç Serkan Kurtuluş var.

▲O zaten kardeşimiz. Çok yetenekli bir oyuncu. Bu yaşta hem fizik hem teknik olarak önemli özelliklere sahip. Çok iyi orta yapıyor. Çabuk, güçlü ve dayanıklı olduğunu düşünüyorum. İyi bir futbolcu, daha da iyi olacak.

Çünkü yaşı çok genç. En önemlisi çok efendi, çok terbiyeli bir çocuk. Daha iyi yerlere geleceğine yürekten inanıyorum.

▼Galatasaray-Bursaspor maçı gerçekten inanılmazdı. Kaçan goller ve yenilgi sonrasında neler hissettin? Bir ara kendi kendine güldüğünü gördük.

▲Maçın 1-1 bitebileceğini düşünmüştüm. Dakika 80'di. Pozisyon buluyorduk ve gücümüz yerindeydi. 85. dakikada golü yiyince sinirim boşaldı. Normalde böyle davranmam ama maçın konumu oraya geldi. Çünkü inanılmaz oynuyorduk. On üç sezondur bu ligdeyim, Ali Sami Yen'de de çok maç seyrettim ama Galatasaray'ı bu kadar ezen, baskı yapan, bu kadar gol kaçıran başka bir takım görmedim. Üçüncü golden sonra ben çimlere vururken Ümit Karan yanıma gelip "Bu kadar kaçırsanız,

yersiniz" dedi. Maçtan sonra görüşümü soran spikere "Bu maç 3-1 mi bitti?" diye sordum.

▼İlk yarının yıldızı kim, en başarılı takımı hangisi?

▲İlk yarının en iyi takımı sorusuna net bir cevap veremiyorum, çünkü tüm ekipler iniş-çıkış yaşadı. Ama 2. Lig'den gelen bir takım olduğu için Bursaspor'u en başarılılar arasında gösterebilirim. Futbolcu olarak en önemli çıkışı Arda yaptı. Çok genç olmasına rağmen Galatasaray'la üç kulvarda mücadele etti. Ayrıca Milli Takım'da da oynadı.

▼İlk yarının altın karmasını yapmanı istesek kimleri alırsın?

▲Bir çırpıda en iyi on bir adamı saymam mümkün değil ama aklıma ilk gelenleri sıralayayım. Kaleci Mondragon olur. Özellikle bizimle oynadıkları maçta skora direkt tesir etti. Stoper olarak takım arkadaşım Egemen ile Sivasspor'dan Servet'i seçiyorum. Kendi bölgem için söyleyeceğim isim Çaykur Rizespor'dan Emrah. Orta sahada Mehmet Topuz gerçekten faydalı bir oyuncu. Bursaspor'dan Beşiktaş'a giden Serdar Kurtuluş iyiler arasında. Beşiktaş'tan Ricardinho da iyi işler yaptı. Tümer her zaman beğendiğim, takdir ettiğim bir futbolcu. Golcü olarak ise tercihim Ümit Karan. Her zaman sürpriz yapabilen bir forvet.

Hamit ve Mehmet çok iyi

▼Bir sağbek olarak Milli Takım'da bu bölgede görev yapan Hamit Altıntop ile Mehmet Topuz'un performanslarını nasıl değerlendiriyorsun?

▲Hamit gerçekten çok yetenekli bir oyuncu. Onun gücünü, dayanıklılığını ve pas alışverişini çok beğeniyorum. Mehmet Topuz da komple bir futbolcu. İkisi de Milli Takım'da görev yaptıkları bölgenin ağırlığını kaldırabilecek ve önemli katkıda bulunabilecek futbolcular.

▼Yabancı sayısı konusundaki görüşlerini bizimle paylaşır mısın?

▲Sayıdan ziyade kaliteye bakılması gerektiğini düşünüyorum. Futbolumuza katkıda bulunabilecek yabancılara her zaman sıcak bakarım. Özellikle gençlerimize bir şeyler öğretecek oyuncular elbette ki gelsin. Örneğin Hagi'nin, Emre Belözoğlu'nun gelişimindeki rolü hâlâ konuşuluyor. Böyle klas ayaklar her zaman faydalı.

▼Futbolda şiddetin önlenmesi konusunda futbolculara ne gibi görevler düşüyor?

▲Eğer biz dürüst olursak birçok şeyin yolunda gideceğini düşünüyorum. Biz futbolcular olarak hakemlerden şüphe etmezsek, hakemler bize iyi niyetle bakarsa, seyirciler de bizim tüm gücümüzle mücadele ettiğimize inanırsa gerginliğin azalabileceğine inanıyorum. Tabii ki tüm bunlar zor ama bir yerden başlamak gerekiyor. Takımlar arasında geçmişten kalan tatsızlıklar günümüze de taşınca iş kan davasına

dönüyor. Komşu il takımları sürekli bir çatışma halinde. Medyanın ve yöneticilerin kışkırtıcı demeçlerden kesinlikle kaçınması lazım. Futbolcular özeline dönersek, bizler hakemi aldatmaya yönelik hareketlerden kaçınırsak, faul olduğunu bildiğimiz halde hakeme itiraz etmezsek seyircinin tansiyonunu düşürebiliriz. Ama sonuçta sahanın içinde her zaman sağlıklı düşünmüyoruz. Çünkü orada atmosfer çok farklı.

Bursa çok özel bir kent

▼Kariyerin süresince gittiğin takımların bulunduğu kentlerin futbol kültürlerini karşılaştırabilir misin?

▲Gaziantepspor'da güzel günler geçirdim ama Fenerbahçe ile oynadığımız şampiyonluk maçında bizi sadece 25 kişinin desteklemesi çok acıydı. Kent arkamızda biraz daha güçlü durabilse belki de mutlu sona ulaşabilecektik. Gaziantep taraftarı şampiyonluğu yakalayabileceğimize inanmadı. Oysa bu sezon hem Ali Sami Yen'de, hem Şükrü Saracoğlu Stadı'nda seyircimiz bizi yalnız bırakmadı. Bursa bu açıdan çok özel bir kent. Ankaraspor'da yöneticilerimiz çok iyi niyetliydi ancak bu yeterli değildi. Futbol taraftarsız keyifli olmuyordu. Birilerinin gelip seni desteklemesi lazımdı ama ortada kimseler yoktu. Diyarbakır'ın her şeyi futboldu. Halk bir hafta boyunca oynanacak maçı bekliyordu. Orada sosyal aktiviteler kısıtlı ve futbol insanların yaşamında büyük bir önem taşıyor. Kocaeli'de taraftar takımına sahip çıkardı. Orası da futbolun sevildiği bir kent.

▼Futbolu bıraktıktan sonra neler yapmayı düşünüyorsun?

▲Pek çok oyuncu gibi futbolun içinde kalmak istiyorum. Çok değer verdiğim bir büyüğümün aktif spor yaşamını noktaladıktan ve spor yazarlığı denemesinde bulunduktan sonra futbola olan özlemini ifade etmek için kullandığı "Bizim çimi koklamamız lazım, başka türlü olmuyor" cümlesi beni çok etkilemiştir. Kendimi bildim bileli futbol oynuyorum. Geçimimi hep bu spordan sağladım. Bu nedenle futboldan kopmayacağım. Antrenörlük veya menajerlik yapabilirim. Bir de mutlaka yurtdışında bulunmak ve oradaki organizasyonları incelemek istiyorum. ■

yapabilmek, istediğini sahaya yansıtabilmek çok önemli. Tabii böyle rahat olunca takım daha iyi oynamaya başladı. Raşit Çetiner zamanında daha gergin ve stresli oluyorduk. En azından ben böyle düşünüyorum.

▼Bursaspor'da sağ kulvarı paylaştığın oyuncularını nasıl değerlendiriyorsun?

▲Veli'nin çok özverili olduğunu düşünüyorum. Ömer Aysan diğerlerine oranla daha tecrübeli ve nerede ne yapacağını biliyor. De Souza acemi ancak çok süratli, çok çabuk ve iyi çalım atabiliyor. Bu yeteneklerini doğru

Göteborg

Melekler maziye özlüyor

1904'te kuruldukları dönemden itibaren hep inişli-çıkışlı bir grafik izlediler. Öyle ki, şampiyonluk kupasını kaldırdıkları sezonun ertesinde küme düştükleri bile oldu. En parlak günlerini Sven-Göran Eriksson yönetiminde yaşadılar. 1980'li yıllarda başlayan ve 90'ların sonuna kadar süren bu başarı yıllarında iki kez UEFA Kupası'nı müzelerine taşıdılar. İsveç Ligi ise zaten onlardan soruluyordu. 2000'li yıllar ise kâbusları oldu. İsimleri ne ligde anılıyor ne de Avrupa'da. Ama unutmamak gerek, tarih, dirildiler mi pir dirileceklerini gösteriyor.

Kıvanç Koçak

Başkent Stockholm'den sonra İsveç'in en büyük şehri olan Göteborg, İskandinavya'nın da önde gelen şehirlerinden. Sadece en çok üniversite öğrencisi bulunan İskandinav şehri olması açısından değil, kültürel ve sosyal anlamda da. Futbolu da bunların dışında tutmak mümkün değil. Zira toplamda 42 şampiyonlukla İsveç Ligi'ni sürükleyen "üçlü" Malmö, AIK ve şehirle aynı adı taşıyan Göteborg oranın takımları. Bu üçlü içinde "eşitler arasındaki birinci" ise 17 şampiyonlukla Göteborg. Tarihi, uzun duraklama dönemleri ve arkasından gelen büyük patlamalarla dolu bir takım.

Birlikten kuvvet doğar

Resmi adında, İsveç kökenli sportif kulüpler birlikteliğini temsil eden IFK kısaltması da bulunan Göteborg 1904'te kuruldu. Kentte daha önce de çeşitli vesilelerle IFK girişimlerinde bulunulmuş ancak bunların hiçbirisi uzun ömürlü

olmamıştı. Günün birinde bir gazetede, Göteborg'da hiçbir IFK kulübü bulunmadığını okuyan iki öğrenci kolları sıvadı. Böylece IFK'lerin genel rengi olan mavi-beyazı taşıyan takım, 4 Ekim 1904'te otuz dokuzuncu IFK ekibi olarak hayata geçti. Göteborg, kurulduğu andan itibaren İsveç futbolunu derinden etkilemeye başladı. O zamana kadar futbolda tek güç olan Örgryte IS'i (ÖIS) en fazla zorlayan takımlardan olan mavi-beyazlıların şampiyonluğa ulaşmaları da nispeten kısa bir sürede oldu: 1908'de ilk lig şampiyonluğu kupası müzelerindeydi. İsveç Milli Takımı'nın tarihinde oynadığı ilk maçta ilk golü atmak şerefi de bir Göteborgluya nasip oldu (Erik Börjesson). İkinci şampiyonluk içinse o kadar bile beklemek gerekmedi: 1910. İsveç futbolunda Göteborg rüzgârı o kadar kuvvetli esmeye başlamıştı ki, zaman zaman sadece Göteborglu oyuncuların forma giydiği milli maçlar söz konusu oluyordu. Tüm bu süreçte "milli lig" olarak oynanan Svenska Serien'de 1912-1917 arasında üst üste beş şampiyonluk kazanmayı başardılar. Aynı dönemde tarihi statları Gamla Ullevi'ye geçiyorlardı. Savaş ve şiddetli İspanyol gribi salgını nedeniyle

ara verilen ligin yerine oynanan Fyrkantserien'de de şampiyonluğu kimseye bırakmadılar. Kesintili olarak 1924'e kadar, yani İsveç Birinci Ligi Allsvenskan kuruluncaya dek geçen dönemde düzenlenen organizasyonların bir numarası da yine onlardı.

Yeni ligin uğursuzluğu

Kurulan yeni lig Göteborg'a pek iyi gelmemişti; o fırtına gibi esen takım on yıl boyunca şampiyonluk yüzü göremedi. Dördüncülüğün altına düşen takım, lig sonunda kupa hep başkasının elinde oluyordu. Bu dönemde 22 maçta 39 gol atarak erişilmesi güç bir rekora imza atan Filip "Svarte-Filip" Johansson, takımın en dikkat çekici oyuncusuydu (1932'de futbolu bıraktığında Johansson'un Göteborg formasıyla attığı gol sayısı 329'du. 181 lig maçında 177 gol atmış olduğunu da eklemeyelim). 1935'te nihayet kupalı günlere dönüldü ve Allsvenska'da ilk şampiyonluk elde edildi. Göteborglu oyuncular, 1936'da Nazi Almanyası'nda düzenlenen Olimpiyat Oyunları'na katılmama kararı alarak, tepkilerini ortaya koydu. Bir anda tepetaklak olan birçok benzerleri gibi 1937-38 sezonunda ise beklenmedik şekilde ligden düştüler. Ancak toparlanmaları çok zaman almadı, ertesi sezon yeniden Allsvenskan'a döndüler ve ligi yine yukarılarda tamamlamayı başardılar. 1940'lı yıllara zirvede giren Göteborg, 1941-42'de bir kez daha

şampiyon oluyordu. Ancak mavi-beyazlılar için 40'lı yıllar boyunca tadacakları tek başarı bu oldu. Bu dönemde takımda forma giyen Gunnar Gren, Gunnar Nordhal gibi futbolcuların yüksek performansları da tek tesellileri. Daha kötüsü de oldu; "uzun durgunluğun" sonuna 1950'de bir kez daha ligden düşme eklendi. Neyse ki İkinci Lig'de yine fazla kalmadan geri dönmeyi başardılar. 1957-58 sezonunda ise bu kez "şampiyonluk" unvanına geri dönüyorlardı. Bertil "Bebben" Johansson'un yıldızlığıyla eski günlerine dönme sinyalleri veren takım, "Melekler" lakabını bile almıştı. Ancak beklenen yine gerçekleşmedi: Göteborg, 60'lı yıllar boyunca orta sıra mücadelesi veren bir takım olmaktan öteye geçemedi. Üstelik futbolu bırakan Bebben'in teknik adamlığında. 1969'da kazanılan şampiyonluk, çoğu sporsever tarafından "sürpriz" olarak değerlendirilmişti. Haksız olmadıkları, hemen ertesi yıl ligden düşmelerinden belli oldu. Düşüp düşmeyeceklerinin kesinleşeceği son maçta Örebro'ya yenilen mavi-beyazlılar; maçın tekrarı için sahaya girip kale direklerini, ağları tahrip eden 4000 kadar taraftarın yaptıkları yüzünden Avrupa kupalarından da diskalifiye ediliyordu. Bu sefer geri dönüş de kolay olmayacaktı. "Melekler" ne yapıp ne etseler de üç sezon boyunca İkinci Lig'de oynamaktan

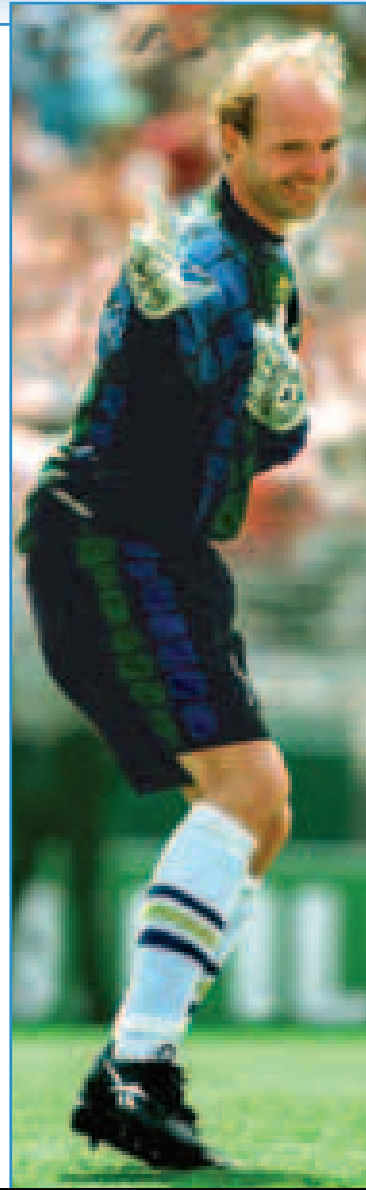

kurtulamadı. Göteborg'un ve belki de İsveç'in en çok taraftara sahip takımı, ancak 1976'da terfiyi kazandı. 1978'de ise takımın başına, daha önce fazla bir başarısı bulunmayan genç bir teknik adam geçiyordu: Sven-Göran Eriksson. Eriksson'un takımı yavaş yavaş oturmaya başladı ve 1978-79 sezonunda ilk kupa şampiyonluğu geldi. Bu başarı, parlak günlerin habercisiydi.

“İsveç Ligi : Göteborg” günleri

1982'de ligi ve kupayı kazanan Göteborg, katıldığı UEFA Kupası'nda da finale kadar yükseldi. Sezon başından beri devam eden mali kriz ve iflas tehlikesi, takımın UEFA maçları için yapacağı deplasman giderlerini taraftarlardan sağlamasına kadar vardırdı işi. Takım da taraftarının desteğini karşılıksız bırakmadı: Rapid Bükreş, Valencia, Kaiserslautern gibi rakiplerin ardından finalde de Hamburg'u yenerek UEFA Şampiyonu oldular. Avrupa'da şampiyonluk yaşayan birçok takımın başına gelen onları da buldu; büyük takımlar Göteborglu futbolcuları adeta yağmaladı. Ne var ki iskelet sağlam çakılmıştı. 1983 ve 1984'te de şampiyonluk onlarda kaldı. Avrupa

kez altyapı hocası Roger Gustafsson vardı. Göreve başladığında çok eleştirilen Gustafsson, mavi-beyazlılara on ikinci şampiyonluğu kazandırıyor. Şampiyonluk sayısı 1991'de on üçe, 1993'te on dörde çıktı. Bu dönemde Şampiyonlar Ligi'nde de rakipleri için zorlu bir takım olmuşlardı. Barcelona, Manchester United ve Galatasaray'ın bulunduğu gruptan lider olarak çıkmaları bunun en güzel kanıtıydı. İsveç Ligi'nde ise zaten Göteborg'tan başka takım yoktu sanki: 1994 ve 1995'te de şampiyon onlardı. Ne var ki Şampiyonlar Ligi'nin ilk turunda elenmek, mavi-beyazlıların ateşli taraftarının hiç hoşuna gitmeyince, sadece UEFA'dan ceza gelmedi Gustafsson da görevi bıraktı. Gustafsson'un gidişiyle takımın krize gireceğini söyleyenler “kısa vadede” yanıldı; ertesi yıl dördüncü kez üst üste şampiyonluk. Fakat “uzun vadede” parlak günlerin sonunun geldiği hemen anlaşıldı. Yapılan pahalı transferlere rağmen, eski başarıların çok uzağına düşülüyor, lig orta sıralarda bitiriliyordu. 2000'li yılların da Göteborg için iyi geçtiği söylenemez. 2002'de küme düşmekten son anda kurtuldular. Avrupa kupalarında da artık sıradan bir takım olarak görülüyorlar, ki yine sıradan takımlara elenip gidiyorlar. Aslında aynı şey İsveç Ligi için de geçerli: Ligde orta sıra

HAKAN MILD Hep eve döndü

Şimdilerde takımın sportif direktörlüğünü yapan Hakan Mild, yakın zamanlarda Göteborg tarihinde ve İsveç futbolunda iz bırakan önemli oyuncuların başında geliyor. Sürekli dışarıda bir çıkış arayan ancak hep “eve dönen” bir kariyer onunki. 1971 doğumlu Mild, futbola 1986'da doğduğu yerin takımı Trollhättans FK'de başladıktan sonra 1988'de Göteborg'a geldi. Kısa süre içinde takımın vazgeçilmez isimlerinden olan genç oyuncu, İsveç Ligi'ne damgasını vuran Göteborg'un etkili gol silahlarından biriydi. Takımla art arda şampiyonluklar yaşayan Mild, İsviçre'nin Servette takımına transfer olsa da pek başarılı olamayarak kısa süre sonra Göteborg'a döndü. 1995'te kazanılan şampiyonlukta da büyük payı olan Mild, bu sefer rotayı İspanya'ya çevirerek Real Sociedad'a gitti. 1997-98 sezonunda İspanya Ligi'ni üçüncü sırada bitiren takımda yer alan Mild, çok fazla forma şansı bulamayınca tekrar Göteborg'a döndü. 2001-02 sezonunda şansını bu kez İngiltere'de denemeye karar verip, Wimbledon'a transfer oldu ancak orada da çok az forma giyip, bir kez daha kürkçü dükkânına döndü. Takımın en kötü döneminde tecrübesiyle taraftarın gıgide daha çok sevgisini kazanan Mild, bitmek bilmez sakatlık sorunları nedeniyle 2005'te futbolu bıraktı ve hemen sportif direktörlük görevine getirildi. 2005'te futbolu bırakan Mild,

sadece Göteborg formasıyla çıktığı 459 maçta attığı 58 golle değil, takıma olan bağlılığı ve iş disiplini ile de her zaman öne çıktı. Sadece bir futbolcu değil, ateşli bir Göteborg taraftarı olarak da tribünlerle arasında hep özel bir bağ var. 74 defa milli olan Mild'in, milli formayla da 8 golü bulunuyor.

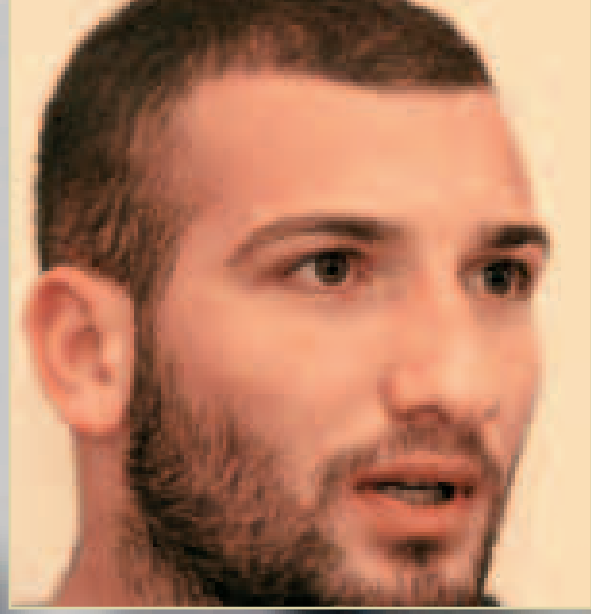
kupalarında iki yıl üst üste çeyrek final oynamalarına, 1986'da yarı finale çıkmalarına rağmen ötesi gelmedi. 1987'de ise şeytanın bacağı kırıldı. Zaten cepte olan İsveç şampiyonluğuna, Dundee United karşısında alınan galibiyetle bir UEFA şampiyonluğu daha ekleniyordu. 1990'lı yıllara yenilenmiş bir kadroyla giren takımın başında bu

mücadelesi veren, mazisi parlak bir takım! Takımlarının inşili-çıkışlı tarihini bilenler ise bunun fazla uzun sürmeyeceğine, yeniden dirilecekleri o günlerin çok yakında olduğuna sonuna kadar inanıyor. Üstelik tarih, dirildiler mi pir dirileceklerini de gösteriyor. ■

Onur Tablosu

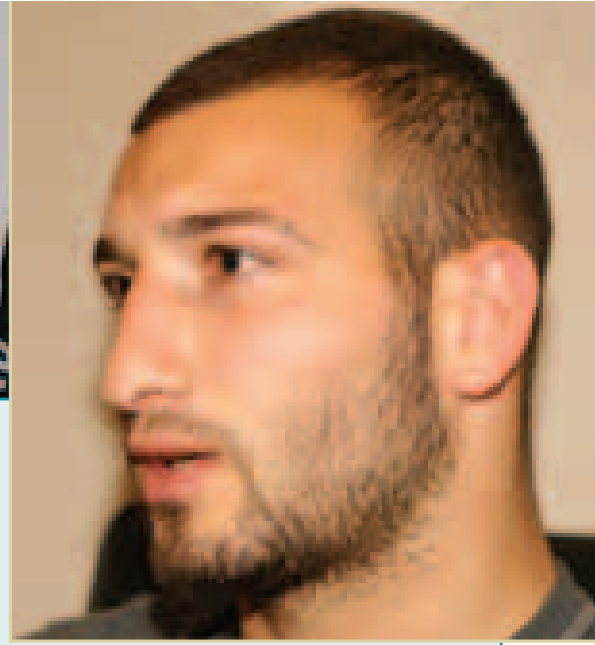
İsveç Şampiyonluğu: 17 (1908, 1910, 1918, 1934-35, 1941-42, 1957-58, 1969, 1982, 1983, 1984, 1987, 1990, 1991, 1993, 1994, 1995, 1996)
Allsvenskan Lig Şampiyonluğu: 12 (1934-35, 1941-42, 1957-58, 1969, 1982, 1984, 1990, 1991, 1993, 1994, 1995, 1996)
UEFA Kupası: 1991-82, 1986-87

O aileden futbolcu. Bir dönem Trabzonspor ve Galatasaray formalarını da giyen Saffet Akyüz'ün yeğeni. Kuzeni Süleyman profesyonel futbolcu, 11 yaşındaki kardeşi Kubilay ise Galatasaray'ın altyapısında bir yıldız adayı. İstanbulspor'dan Çaykur Rizespor'a uzanan futbolculuk kariyerinde solbekten sağbeke, stoperden ön liberoya kadar birçok mevkide forma giydi. Olimpik Milli Takım'da 6 kez oynadı. Bugün 22 yaşında. A Milli Takım için büyük bir hırs taşıyor ve “Fatih Hoca'yı asla rahat bırakmayacağım, “Burada bir Serhat var, onu unutma” diye sonuna kadar mücadele edeceğim” diyor.

Futbol genlerimde var

▼Bir dönem Trabzonspor ve Galatasaray'da oynayan Saffet Akyüz'ün yeğeni olarak biliniyorsun. Futbola başlamada onun da katkısı var herhalde.

▲Saffet ağabey babamın kuzeni. Futbola başlamamda değil ama sonrasında katkısı oldu. 12 yaşında amatör kümede Bayrampaşa'nın Terazidere takımında oynuyordum. Bir sezon oynadıktan sonra İstanbulspor'un seçmelerine katılmak istedim. O dönemde Saffet ağabeyim de İstanbulspor'da oynuyordu. Seçmeyi kazandım ve o aşamadan sonra da Saffet ağabeyimin desteğini gördüm.

▼Ailende başka futbolcular da var mı?

▲Amcamın oğlu Süleyman Akyüz, 2.Lig'de Zeytinburnuspor ve Bozüyükspor'da oynadıktan sonra amatör kümede futbol hayatını sürdürüyor. 11 yaşındaki kardeşim Kubilay Akyüz de Galatasaray'ın altyapısında oynuyor. Yani genlerimizde futbolculuk var.

▼Futbola başladığın dönemde de bugünkü mevkinde mi oynuyordun?

▲Hayır, o dönemde forvet oyuncusuydum. 17 yaşında bir sakatlık geçirdikten sonra 15 ay kadar futbol oynamadım. Yattığım yerde 20 santim uzadım. Geri döndükten sonra hocam bana “Türkiye’de stoper eksikliği var, seni o mevkide deneyelim” dedi. Gönüllü değildim çünkü özelliklerim vardı, iyi çalım atardım. Ama hocama da karşı gelemedim.

Maddi sıkıntı bana yaradı

▼İstanbulspor'un A takımına çıkışından söz edelim biraz.

▲Aslında çok büyük bir kısmetti. O dönemde takımın başında Aykut Kocaman vardı. Kulüpte maddi sıkıntı olduğu için Saidou sakatlanınca yerine transfer yapamadılar. Aykut Hoca da altyapıdan beni çağırdı, Galatasaray'la oynadığımız hazırlık maçında çok iyi oynayınca da “Artık bizimle birliktisin” dedi.

▼Rizespor'a transferin nasıl gerçekleşti?

▲Benimle ilgilenen başka takımlar da vardı ama Rizespor'un teklifi cazip geldi. Hem memleketim Trabzon'a yakın olması hem de iki yeğenimin Rize'deki üniversitede okuması bu teklifi kabul etmemde etkili oldu.

▼Geçtiğimiz sezon oldukça az oynadığını biliyoruz. Birçok maçta oyuna sonradan girmiştin. Bu sezon ise takımın banko oyuncusu oldun? Neler değişti bir sezonda?

▲Geçtiğimiz sezon ilk geldiğimde de banko oyuncuydum. Zaten Hagi'nin yardımcısı olduğu dönemde beni Galatasaray'a isteyen Metin Yıldız Rizespor'un başındaydı. Beni Rizespor'a getiren de o olmuştu. Beş maç ilk on birde oynadıktan sonra kırmızı kart gördüm. Oynamadığım dönemde teknik direktör değişikliği oldu. Takım da iyi gidince kadroyu bozmadılar. Sonra yeniden oynamaya başladım ama Güvenç

Kurtar'la ters düşünce yine yedek kaldım

▼Neden ters düştün Güvenç Kurtar'la?

▲Fikirlerimiz birbirine uymadı. Herhalde ben ona hitap edemedim ve aramızda biraz açıklık oldu. Saffet Susiç'in gelmesiyle yeniden sürekli oynamaya başladım.

Stoper oynamak isterim

▼Bir de seni çok farklı mevkilerde izledik. Stoper, sağbek, solbek ve şimdi de ön libero.

Nasıl adapte oluyorsun bu kadar değişikliğe?

▲İstanbulspor'da ön libero olarak başlamıştım. Bursaspor'la oynadığımız çok hayati maçta Uche sakattı, Nuri ağabey de maçta sakatlanınca onun yerine oyuna girdim ve sağbek oynamaya başladım. Üç dakika sonra da Saffet ağabey sakatlanınca bu defa stopere geçtim. Karşımda ise 1.90'ın üzerindeki Osterc vardı. Bir hafta sonra Trabzonspor karşısında da stoperde başarılı olunca o mevkide kaldım. Bence en başarılı olduğum mevkî stoper. Çünkü ön libero oynamak için farklı özellikler gerekiyor. Çok koşman ve mücadele etmen lazım. Benim koşmak ve mücadele etmekle ilgili bir problemim yok ama sert ve agresif yapımla yine de kendimi stoper mevkine daha yakın görüyorum.

▼Kendini dışarıdan bir gözle değerlendirdiğinde eksiklerini nasıl sıralarsın?

▲Aslında dünyadaki her futbolcunun eksikleri vardır. Hele Türkiye’de eksikliği olmayan futbolcu yok bence. Benim de topu oyuna sokma konusunda eksiklerim var ve bunu gidermek için çaba harcıyorum.

Gördüğüm kartlar pozisyon gereği

▼Çok fazla kart gören bir oyuncusun. Bu sezonun ilk yarısında 5 sarı ve 1 kırmızı kart gördün. Bu durumu neye bağlıyorsunuz?

▲Takım olarak bir sorunumuz var. Forvete attığımız topolar çok çabuk geri geliyor. Rakibi ilk karşılayan oyuncu da ben olduğum için kart görme riskim fazla. Yani kasıtlı hareketlerden değil, pozisyon gereği oluşan faullerden dolayı kart görüyorum.

▼Lige çok kötü başladınız ve beş hafta galibiyet almadınız, ondan sonraki süreçte ise bir çıkışınız var. Art arda Galatasaray'ı ve Trabzonspor'u yendiniz. Sonrasında yeniden inişe geçtiniz. Bu istikrarsızlığın nedeni neydi?

▲Trabzonspor'u Ayni Aker'de tarihimizde ilk kez yendik. Galatasaray'ı Rize'de 20 sene üzerine mağlup ettik. İyi bir çıkış yakaladık ama sonra Kayseri Erciyesspor maçında o kadar çok gol kaçırdık ki, maç 0-0 berabere bitti. Bundan sonra her maça final havasında çıktığımız için hep stres altındaydık. Zor gol yiyen ama zor da atan bir takımız. Bir gol yiyince telafi etmemiz çok zor oluyor. Bu yüzden de maç kaybediyoruz.

İstanbulspor'un altyapısında bir yıldız adayı. İstanbulspor'dan Çaykur Rizespor'a uzanan futbolculuk kariyerinde solbekten sağbeke, stoperden ön liberoya kadar birçok mevkide forma giydi. Olimpik Milli Takım'da 6 kez oynadı. Bugün 22 yaşında. A Milli Takım için büyük bir hırs taşıyor ve “Fatih Hoca'yı asla rahat bırakmayacağım, “Burada bir Serhat var, onu unutma” diye sonuna kadar mücadele edeceğim” diyor.

Takım olarak bir sorunumuz var. Forvete attığımız topolar çok çabuk geri geliyor. Rakibi ilk karşılayan oyuncu da ben olduğum için kart görme riskim fazla. Yani kasıtlı hareketlerden değil, pozisyon gereği oluşan faullerden dolayı kart görüyorum.

▼Rizespor çok sık teknik direktör değiştiren takımlardan biri. Geçtiğimiz sezon üç teknik adamla çalıştınız. Bu sezonun ikinci yarısına da üçüncü teknik direktörle giriyorsunuz. Bu durum futbolcuları nasıl etkiliyor?

▲Tam teknik adamla diyalog kurmaya, onunla iletişim sağlamaya ve isteklerini algılamaya başlıyorsunuz, değişiklik yapıyor. Rizespor gerçekten çok zor bir kulüp. Özellikle şehir olarak çok zor.

Rize'de futbolcu olmak zor

▼Nedir bu zorluklar?

▲Şehirde bir yere gidemiyorsun, sürekli futbolla meşgul olduktan sonra kafanı boşaltabileceğin bir yer yok. İmkânlar çok kısıtlı. Futbolcular parasal yönden hiçbir zorluk yaşamıyor ama yaşam standartları açısından mutsuzlar. Bu da sahaya yansıyor. Mesela ben Güvenç Kurtar'la anlaşıyordum, diğer futbolcu da başka bir hocayla anlaşıyor. Kulüp de sürekli teknik adam değişikliği yapıyor.

▼Ama teknik adam değişikliklerinin istikrarsızlığı, istikrarsızlığın da başarısızlığı getirdiği ortada.

▲Zaten bir takım olman için başındaki insanı sevmen ve ona saygı duyman gerekiyor. Biz bu sevgi ve saygıyı Saffet Susiç'le yakalamıştık. Şimdi o gitti, Rıza Çalimbay geldi. Ben Rıza Hoca ile hiç çalışmadım ama hem kişilik hem de meslek bilgisi açısından kaliteli birisi olduğunu biliyorum. Yine de yeni bir teknik adama ısınana kadar zaman geçecek. Bence teknik adamlara biraz daha tolerans gösterilmesi lazım.

▼Söz şehirden açılmışken, devam edelim. Sen Trabzonlu olduğun için Rize'ye adapte olmakta zorluk çekmezsin. Ama sanırım yabancı oyuncular için bu konu daha büyük bir problem.

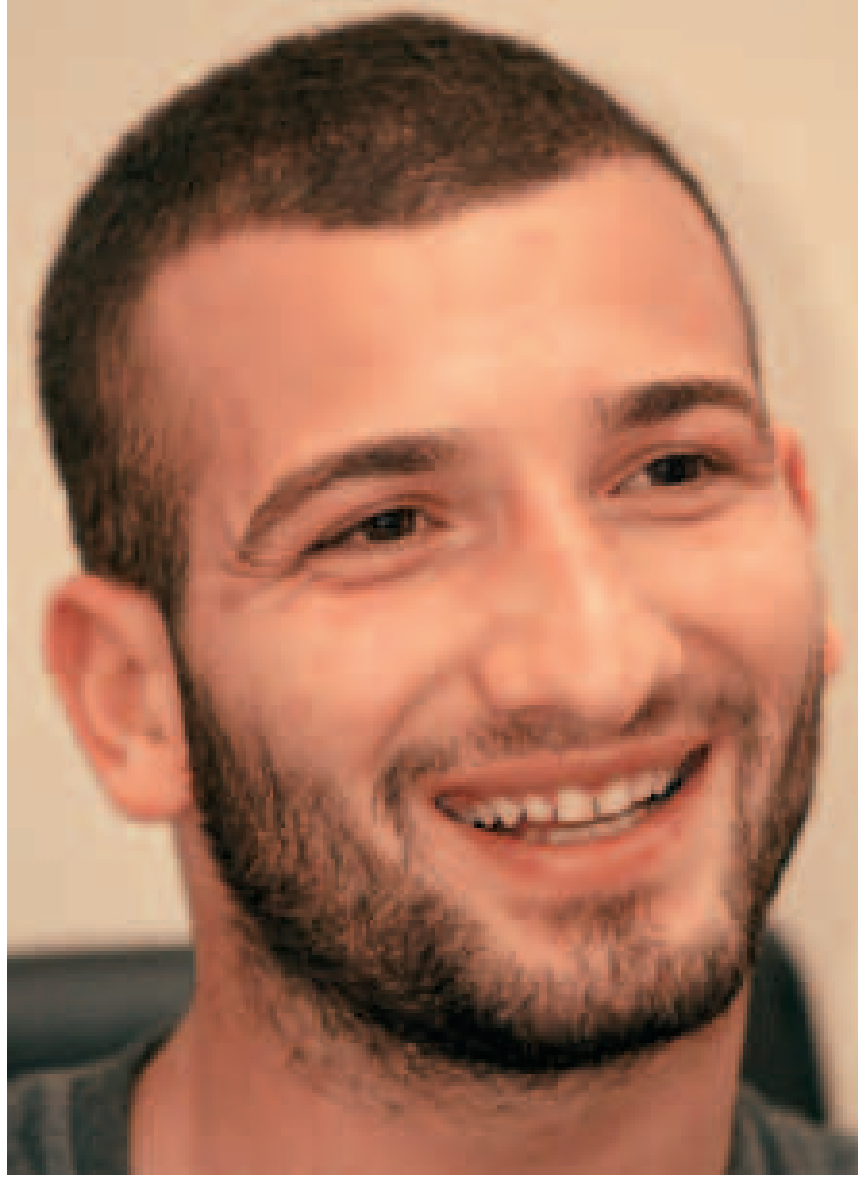
▲Evet, yabancılar için çok zor. Şehirde bunalıyorlar. Mesela kız arkadaşını alıp bir yere çıkamazsın. Şehirde gidebileceğimiz bir kafe bile yok. Bir tane sinema var, oraya gidiyoruz. Ama insanlar çok iyi. Sevdiklerini tam seviyorlar.

▼Aslında bu tip şehirler oyuncunun kendisini sadece futbola vermesi açısından bir avantaj değil mi?

▲Ben bu görüşe karşıyım. Futbolcunun biraz rahat olması lazım. Sürekli futbolla yaşanmaz ki. Bazen de düşüncelerini dağıtman gerekiyor. Bunu yapamayınca sürekli kafanda bir şeyler kuruyorsun.

Sadece Altan'la olmaz

▼Ligin en az gol atan takımlarından birisiniz. Fazlasıyla Altan'a endeksli bir hücum aksiyonunuz var gibi görünüyor. Oysa iki tane de yabancı forvete sahipsiniz.

▲Şunu rahatlıkla söyleyebilirim ki, Türkiye'nin en iyi oyuncularından birisine sahibiz. Altan ağabey gerçekten çok yetenekli. Ancak hücum yönünden ona ayak uydurabilen sadece Emrah ağabey var. Tolga ağabeyin sağbeke gelmesinin ardından Emrah ağabey öne kaydırılınca hücum gücümüz biraz daha arttı. Ama iki kişiyle de hücum edilmez ki. Santrforlarımız Dia Cire ve Jelc henüz takıma adapte olamadı. Bizim tecrübeli, oyuna ağırlığını koyacak oyunculara ihtiyacımız var. Takımda herkes genç, hep mücadele etmekle olmuyor. Biraz da pas alışverişini güçlendirmemiz lazım.

▼Aslında gelen yabancıların yerli oyuncularından daha kaliteli olması lazım. Rizespor'un eksiklerinden biri de bu galiba.

▲Çok doğru. Rakip takımların yabancı oyuncularımızdan çekinmesi lazım. Yabancı oyuncunun maça ağırlığını koyması gerekiyor. Ancak bizim yabancı forvetlerimiz henüz bu düzeyde değil. Sorunumuz da bu zaten. Eğer hücum aksiyonlarını zenginleştirip gol problemimizi çözebilirsek herkes çok daha farklı bir Rizespor izleyecek. Mücadele açısından da defansif beceri açısından da bir eksiğimiz yok çünkü.

▼Rize şehrinin zenginleri genellikle kendi takımlarını desteklemek yerine İstanbul takımlarında yöneticilik

yapmayı tercih ediyor. Aslında bir güç birliği sağlansa Rize'nin beşinci büyük olabilecek bir potansiyeli var gibi duruyor.

▲Rizespor'un beşinci büyük olması için kulübün hiç kimseye ihtiyacı yok. Çünkü Başkanımız Ekrem Cengiz gerçekten çok büyük bir adam. Kimseye ihtiyacı da yok. Zaten kulübün maddi açıdan hiçbir sıkıntısı yok.

▼Ama daha üst sıralara oynayabilmek için daha iyi oyuncuların transfer edilmesi gerekmez mi?

▲Oyuncuyu seçme konusunda problem var. Ben bugüne kadar bir teknik direktörün transfer yaptığını görmedim. İnşallah Rıza Hoca istediği transferleri yapar. Ondandır Saffet Susiç de Güvenç Kurtar da kurulu takımlara geldi. Metin Yıldız geldiğinde de transferler bitmişti. Bu noktada bir yanlışlık var. Yoksa maddi açıdan Fenerbahçe'den bile eksiğimiz yok.

▼Benim söylemek istediğim güç birliği sadece maddi katkı anlamında değil. Şehrin bir bütün olarak takıma sahip çıkmasından söz ediyorum. Şu anda Rize şehirden tam destek aldığınızı düşünüyor musun?

▲Takım iyi gittiği zaman tribünler doluyor ama istikrarsız sonuçlar alınca taraftarların da canı sıkılıyor. Rize'deki insanlar fanatizm derecesinde takımlarına bağlı. Kötü sonuçlara dayanamıyorlar. Ben de

Trabzonsporluyum ve Trabzonspor yenilince ağlayabiliyorum. Bizim taraftarlarımız da aynı duyguları taşıyor. Onlara hak veriyorum.

İlk tercihim Trabzonspor olur

▼“Trabzonspor'u tutuyorum” dedin, gelecekle ilgili hedeflerin arasında Trabzonspor'da oynamak var mı?

▲Şu an için her şey erken ama eğer Trabzonspor'dan bir teklif alırsam tercihim o yönde kullanacağım.

▼Kupa maçında Ricardinho'yla karşı karşıya oynadın. O bir dünya yıldızı. Sen nasıl değerlendiriyorsun Ricardinho'yu? Ligimizde o ayarda başka futbolcular da var mı?

▲Ricardinho çok yetenekli bir oyuncu. Top ayağına yakışıyor. Bizim maçımızda mükemmel de bir gol attırdı. Onun hakkında fazla yorum yapmaya gerek yok. Ligimizde o ayarda bir Alex var. Ona yakın bizim takımda Altan ağabey var. Onun kadar olmasa da Ankaragücü'nde Ceyhan var.

▼Futbol dışındaki yaşantından söz eder misin biraz da.

▲Futbolun dışında çok fazla vaktim olmuyor ama fırsat buldukça sinemaya giderim. Rize'de üniversitede okuyan kuzenlerimle vakit geçirip bir şeyler öğrenmeye çalışırım. Adeta bir okul ortamındayım. Eskiden hiç kitap okumazdım ama onların sayesinde okumaya başladım.

Fatih Terim'i zorlayacağım

▼Daha önce Olimpik Milli Takım'da oynadın. Dolayısıyla A Milli Takım için aday futbolculardan biri sayılırsın. O takımı izlerken kendini formaya ne kadar yakın hissediyorsun?

▲Raşit Çetiner beni Olimpik Milli Takım'a aldı ve 6 maç oynadım. A Milli Takım'da forma giyenler de karşı karşıya oynadığım arkadaşlar. Kuvvet ve çabukluk olarak onlardan bir eksikliğim yok. Sanırım biraz daha tecrübe kazanmam gerekiyor. Ama Fatih Hoca'yı asla rahat bırakmayacağım, zorlayacağım ve “Burada bir Serhat var, onu unutma” diye sonuna kadar mücadele edeceğim.

▼Türkiye genç oyuncu yetiştirme konusunda son yıllarda mesafe almış gibi görünüyor. Bu konuda ne düşünüyorsun?

▲Milli Takımımıza baktığınızda da bunu görebiliyorsunuz. Hakan Şükür ağabeyi çıkardığınızda takımda 30 yaş üzerinde hiç kimse yok. Üstelik Arda gibi, Sabri gibi, Mehmet Topuz gibi çok genç arkadaşlar da artık A Milli Takım'da forma giyebiliyor. ■

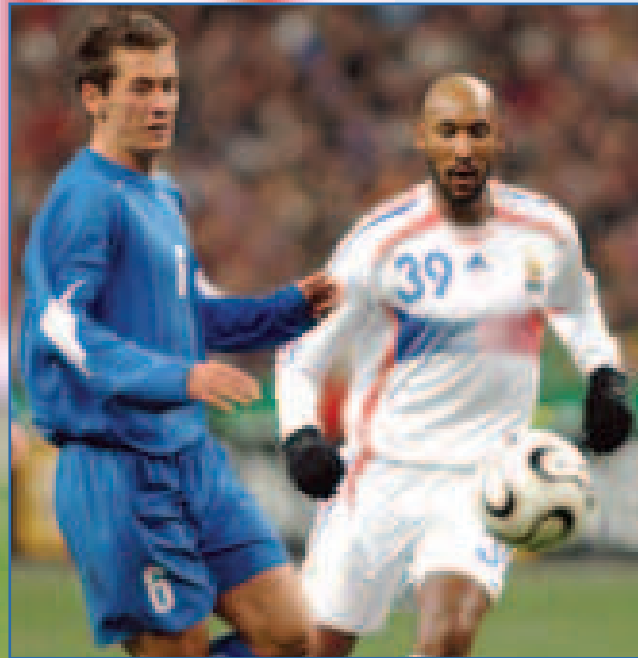

Nicolas Anelka

İngiltere'de kulüpler oyuncularına güveniyor. Burada en önemli unsur, futbolcuların saha içindeki performansları, geri kalan ayrıntılarla kimse ilgilenmiyor.

Kolektif oyuna daha çok ayak uydurmak için orta sahaya gelip daha çok topa buluşuyorum. Gol atmadan da iyi bir performans ortaya koyabileceğimi biliyorum.

Harika

“Bir dünya yıldızı” unvanıyla geldiği Fenerbahçe'de beklentileri karşılayamadı. Düşük performansı nedeniyle hem taraftarın sevgisini hem de Fransa Milli Takımı'ndaki formasını kaybetti. Sezon başında transfer olduğu Bolton'da hem kendini hem de Domenech'in takımındaki yerini yeniden buldu. İngiliz ve Fransız medyasında bir kez daha manşetlere çıktı. Bu patlamanın sırrını İngiliz futbolunu ve İngiltere'de yaşamayı sevmesine bağlıyor, “27 yaşındayım ve olgunlaştım. Geçmiş unutup, gelecekle ilgileniyorum. İtiraf etmeliyim ki, herkesle mücadele etmekten yoruldum. Artık işimi yaparken keyif almak istiyorum” diyor.

Cem Çetin

S portif performansı ile olmasa bile karizmasıyla her zaman için Fransız medyasının ilgi gösterdiği Nicolas Anelka, kariyerinin belki de en keyifli, en huzurlu günlerini Bolton'da geçiriyor. Fenerbahçe'den ayrıldıktan sonra İngiliz takımının formasını giymeye başlayan ve bu süreçte üç defa Fransa Milli Takımı'na davet edilen Anelka, “Eskisi gibi değilim; ne aynı futbolcu ne de aynı insan... 27 yaşındayım ve olgunlaştım. Geçmiş unutup, gelecekle ilgileniyorum. İtiraf etmeliyim ki, herkesle mücadele etmekten yoruldum. Artık işimi yaparken keyif almak istiyorum. Bolton'da mutluyum ama beklentim hedefleri yüksek bir takımın formasını giyebilmek” diye konuşuyor. Fransa'da yayınlanan aylık futbol dergisi *ONZE*'a kapak olan ve “Harika çocuğun dönüşü” başlığıyla Fransız futbolseverlerin karşısına çıkan Anelka,

Çocuğun dönüşü

geçmiş, bugün ve geleceğiyle ilgili ipuçları veriyor. “Ben İngiltere'de mutluyum” diyen Anelka, Ada'daki mutluluk nedenlerini, “Mesela Zidane mutluluğu İspanya'da buldu, bense İngiltere'de. İngiliz futbolunu seviyorum. Bana göre Premier Lig dünyanın en iyi ligi; New York, Dubai, dünyanın neresine giderseniz gidin, herkes Premier Lig'i izliyor. Burada müthiş bir mücadele ve tutku var. Ayrıca bir futbolcu olarak da İngiltere'de yaşamayı çok seviyorum. Çünkü diğer ülkelere göre buradaki şartlar çok iyi. Kulüpler oyuncularına güveniyor. Burada en önemli unsur, futbolcuların saha içindeki performansları, geri kalan ayrıntılarla kimse ilgilenmiyor” şeklinde dile getiriyor.

Zor bir insan değilim

Futbol dünyasının en sık takım değiştiren isimlerinden biri olarak ün yapan Anelka, geride kalan İstanbul günleri için, “Fenerbahçe'den ayrıldıktan sonra büyük bir kulübe gitmek istedim. Ancak bu arzum gerçekleşmedi. Pek çok kişi benim zor bir insan olduğumu düşünüyor.

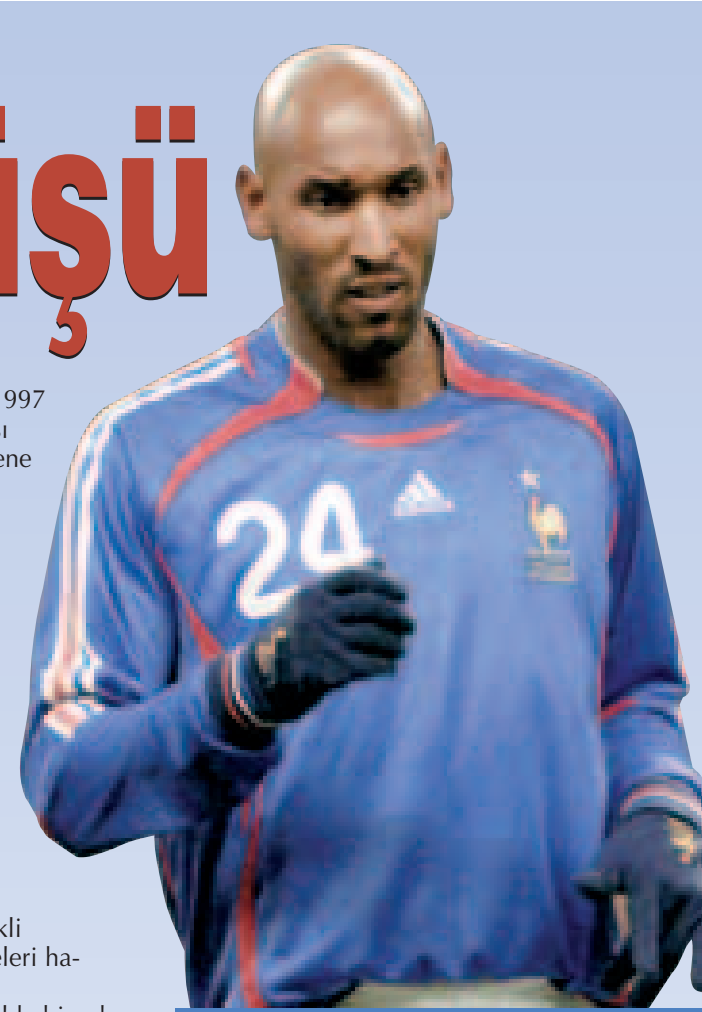
Bunun doğru olmadığını sadece beni tanıyanlar biliyor. Ne yazık ki, zor insan olduğuma ilişkin futbol dünyasındaki önyargıyı kıramıyorum. Kırmayı başarsaydım, bugün büyük bir takımda oynuyordum” şeklinde görüş bildiriyor. Yeni takımı Bolton ile dört yıllık bir sözleşme yaptığını belirten Anelka, gelecekle ilgili düşüncelerini ise “Her ne kadar büyük bir takıma gidememenin üzüntüsünü yaşasam da Bolton'da bulunmaktan dolayı mutluyum. Doğrusunu isterseniz, sürekli takım değiştirmekten yoruldum. Bundan böyle istikrarlı bir hayat yaşamak istiyorum. Bunu söylerken, elbette, büyük bir takıma transfer olma beklentimi koruyorum” şeklinde özetliyor.

Anelka, Fenerbahçe'den ayrılıp Bolton'a transfer olduktan sonra bir kere daha Fransa Milli Takımı'na davet edildi. Maviler'in Faroe Adaları maçında görev yapan Fransız yıldız, 32. milli maçında 8. golünü attı. Bu performansının ardından Teknik Direktör Domenech Anelka'yı Yunanistan maçının kadrosuna da dahil etti. Fransız yıldız, milli takıma ağırlıktan dolayı yaşadığı mutluluğu gizlemiyor ve “Milli takıma yeniden döndüğümde sanki hep buradaymışım gibi bir hissettim” diyor. Futbol anlayışının değiştiğinin altını çizen Anelka, yeni oyun felsefesini “Eski Anelka olmadığım bir gerçek. Yıllar ilerledikçe benim de tarzım değişti. Geçmişe oranla kolektif oyuna daha çok ayak uydurmaya çalışıyorum. Bunun için orta sahaya gelip daha çok topa buluşuyorum. Artık tek hedefim gol atmak değil, diğer şeyleri de yapıbiliyorum. Gol atmadan da iyi bir performans ortaya koyabileceğimi biliyorum” diyerek anlatıyor.

Liverpool'u unutamıyorum

Bolton, Anelka'nın Premier Lig'de formasını giydiği dördüncü takım

oldu. Ada futboluyla 1997 yılında Arsenal forması altında tanışan ve Arsene Wenger'in “En büyük keşfim” dediği Anelka, Londra takımındaki günlerini şu ifadelerle hatırlıyor: “Süper bir takım sayesinde İngiliz futboluyla tanıştım. O zamanki Arsenal'de müthiş oyuncular vardı. Öyle bir futbol oynuyorduk ki, santrforda görev yapan biri olarak sürekli topla buluşuyor ve fileleri havalandırmakta zorluk çekmiyordum. Bu şekilde birçok şampiyonluk kazandık. Arsenal'den ayrılmam bir hata mıydı? Hayır değildi. Başka dünyalar keşfettim! Şampiyonlar Ligi'nde mutlu sonu yaşadım. Sadece ayrılık biçimi iyi değildi”. İspanya'da iki sezon geçirdikten sonra Anelka soluğu yine Ada'da aldı. Bu defa Fransız futbolcunun yeni takımı Liverpool'du. Ünlü şarkıcı John Lennon'un kentinde sadece bir sezon kalabilen Anelka, Liverpool'daki dönemi için, “Çok güzel günlerdi. Owen ve Heskey gibi iki müthiş golcüyü birlikteydim. Bu ikilinin stilini ve rollerini yakından tanıma fırsatım oldu. Bu şekilde futbolumu geliştirdim. Ne yazık ki Liverpoollu yöneticiler beni takımda tutmadı. Eğer o zaman gönderilmeseydim, bugün hâlâ Liverpool'da olurum. Çünkü orada her şey benim arzu ettiğim gibiydi, gerçekten yazık oldu” ifadesini kullanıyor. Liverpool günleri uzun sürmeyen Anelka'nın İngiltere'deki üçüncü adresi Manchester City oldu. Fransız yıldız o günleri de şu cümlelerle anlatıyor: “Yolun başında her şey mükemmeldi. City, Premier Lig'e yeni çıkmıştı, Keegan ile ilişkilerim çok iyiydi. Belki de ilk kez formasını giydiğim bir kulübün başarısı için, bütün enerjimi harcıyordum. Çok iyi bir noktaya gelmemiz için her şey müsaitti. Ancak yolun başında verilen sözler pek tutulmadı. Kulübün transfer politikasında sapmalar oldu. Menajerin seçtiği

Anelka'nın seyir defteri!

14 Mart 1979 yılında Paris yakınlarındaki Versailles'da dünyaya gelen Anelka, profesyonel futbol kariyerine 1994 yılında PSG'de başladı. Bu takımda 1997'nin Şubat'ına kadar kalan Fransız oyuncu, daha sonra İngiltere'nin Arsenal takımına transfer oldu. İki buçuk sezon süren Londra günlerini takiben Anelka, 1999-2000 sezonunu Real Madrid'de geçirdi. İspanyol kulübünden Aralık 2001'de ayrılan Fransız, eski takımı PSG'ye geri döndü. Daha sonra 2001-2002 sezonunda Liverpool'da top koşturan Anelka, 2002'de Manchester City'ye transfer oldu. Üç sezon City'de kalan Anelka, 2005 yılının Ocak ayında Fenerbahçe'ye geldi. İstanbul'dan Ağustos 2006'da ayrılan Anelka, kariyerini Premier Lig takımlarından Bolton'da sürdürüyor.

isimlerde hemfikir olmadık. Daha sonra bazı futbolcuların iteksizliği de beni fazlasıyla hayal kırıklığına uğrattı.” Profesyonel futbol hayatına PSG'de başladıktan sonra, 27 yaşına kadar kulüp dolaşan modern futbolun Evliya Çelebisi görüntüsündeki Anelka, bakalım kariyerinin son dönemlerinde çok arzuladığı büyük bir takımın formasını giymeyi başarıp, hedefine ulaşabilecek mi? (1) Fransız futbolcu Arsenal'den ayrılıp, İspanya'nın Real Madrid takımına transfer oldu. ■

Bir topum, bir de

15 yaşında amatör takımından Genç Milli Takım'a seçildi. 16 yaşında İskenderun'daki evinden ayrılıp Dardanelspor formasını giymek üzere Çanakkale'nin yolunu tuttu. Galatasaray'a transferi gündeme geldi ama Gaziantepspor daha çabuk davranınca kendini Güneydoğu'da buldu. Tüm genç kategorilerinde oynadığı Milli Takım'da Ümit seviyesine yükseldi. Şimdi A milli formayı giyeceği günleri bekliyor. Bir gitar tutkunu. Fikret Kızılok ve Cem Karaca parçalarını çalıp söylüyor. Rock müziği seviyor.

Mehmet Çoğum

gitarım...

▼İskenderunlusun ama futbola Çanakkale Dardanelspor'da başladın. Birbirinden çok uzakta iki şehir. Nasıl oldu Dardanelspor'la buluşman?

▲İskenderun'da amatör takımda oynarken önce Adana karmasına, ardından da Riva'daki seçmelerde Genç Milli Takım'a seçildim. Amatör takımda oynarken iki defa 15 Yaşaltı Genç Milli Takım'da yer aldım. Daha sonra da Çanakkale Dardanelspor beni transfer etti. Beni keşfeden, yaşadığımız bölgede futbolcu taraması yapan Erol Keretli ağabeydi. Dardanelspor'a gittiğimde 16 yaşındaydım.

▼O yaşta memleketinden ve aileden uzakta yaşamak zor olmadı mı?

▲Özellikle ilk dönemlerim çok zor geçti. İskenderun'dan Çanakkale'ye 20 saatlik bir otobüs yolculuğuyla gitmiştim. Yol hiç bitmeyecekmiş gibi gelmişti. Ama takımdaki arkadaşlarım da genellikle benim gibi uzak yörelerden geldikleri için paylaşacağımız çok şey vardı. İlk bir ayı atlattıktan sonra çok iyi arkadaşlıklar kurdum.

▼Ailenin futbolcu olman karşısındaki tavrı neydi? Senin o kadar uzakta yaşamana nasıl izin verdiler?

▲Genç Milli Takım'a seçildiğim zaman Gaziantepspor da beni istemişti. Ancak lisede okuyordum ve annem Gaziantep'e gitmeme izin vermemiştir. Liseyi bitirdikten sonra benim okuldan çok futbola önem verdiğimi görünce ailem kararı bana bıraktı ve ben de Dardanelspor'a gittim. Orada altı sezon oynadım.

Aslında Galatasaray'a gidecektim

▼Gaziantepspor'a transferin nasıl gerçekleşti?

▲Aslında ben de Hasan Kabze ve Fevzi'yle birlikte Galatasaray'a gidecektim. Ancak o dönemde Gaziantepspor'un başında bulunan Nurullah Sağlam beni izlemiş ve beğenmişti. Gaziantepspor daha ciddi davranınca buraya geldim.

▼“Galatasaray'a gitseydim daha iyi olurdu” diye düşünüyor musun, yoksa Gaziantepspor'da olmak gelişimin açısından daha mı faydalı oldu? Çünkü şu anda ilk on birinde oynadığın bir takımdasın.

▲Galatasaray'a da gitseydim en azından Hasan Kabze kadar şans bulacağımı biliyordum.

▼Seni farklı mevkilerde oynarken görüyoruz. Kendi açıdan değerlendirdiğinde hangi mevkide daha verimli olduğunu düşünüyorsun?

▲Çift stoperden biri olarak da oynadım, ön libero olarak da görev yaptım, sağbek ve solbek olarak da forma giydim. Ama en faydalı olduğum yerin defansın ortası olduğunu düşünüyorum.

▼Uzun yıllar Ümit Milli Takım'da takım arkadaşın Bekir'le birlikte oynadınız. Ama artık yenilenen kadroda yoksunuz. Ümit takım, A Milli Takım'ın arka bahçesi, ancak gereken sıçramayı yapamadınız. Neydi bunun sebebi?

▲Herhalde kulübümüzdeki performansımızla ilgili bir şeydir. Biraz daha çalışmamız gerekiyor sanırım.

▼Peki, sen kendine baktığında ne gibi eksikler görüyorsun? İnsan zaman zaman kendisiyle ilgili muhasebeler yapar, senin muhasebenden çıkan

sonuç ne?

▲Hava toplanında biraz daha iyi olmam gerekiyor. En iyi özelliğim ise sakin olmam. Bunun yanında sezgilerim iyi, çabuk ve süratli oyuncular kategorisine girebilirim.

Oyun diye başlıyoruz, iş savaşa dönüyor

▼Ümit Milli Takım son dönemde hep yüzüp yüzüp kuyruğuna geldiği anda kaybetti, baraj maçlarına takıldı. Bu durumu sadece futbolda değil, diğer branşlarda da yaşıyoruz. Bir final sendromumuz mu var? Nedir bunun sebebi?

▲Biz işe başlarken hep oyun diye başlıyoruz, sona yaklaştığımızda ise iş oyundan çıkıp savaşa dönüşüyor. Çok büyük bir baskı oluşuyor üzerimizde. Benim de oynadığım bir Yunanistan maçı vardı mesela. Arada politik sebeplerden doğan bir gerginlik de yaşıyorduk. Arkadaşlarımla birlikte maça hazırlanışımız “Bu işin dönüşü yok, mutlaka kazanmak zorundayız” şeklindeydi. Tek düşündüğümüz şey sadece kazanmaktı. Ama maça çıktığımızda bunun stresini çok fazla yaşadık. O stres altında bir şeyleri başarabilmek mümkün değil.

▼Bu baskı dışarıdan mı geliyor, yoksa kendi kendinize mi kafanızda fazla büyütüyorsunuz?

▲Bazen kendimiz yapıyoruz, bazen de hocalarımızdan kaynaklanıyor. Rakibiniz Yunanistan'sa mesela, dışarıdan da bizi baskı altına alacak yorumlar yapılıyor.

▼Aslında birilerinin sizi “bu bir oyun” diye uyarması gerekmez mi?

▲Uyarılar oluyor ama biz Türk insanı olarak fazla duygusalız. Her şey iyi olsun istiyoruz. Ancak iyi yapmak isterken yüklendiğimiz baskı kötü sonuçların doğmasına yol açıyor.

Kadroda istikrarı yakalayamadık

▼Gaziantepspor birkaç sezon önce UEFA Kupası'nda son derece başarılı maçlar oynadı ama sonrasında bir çözülmeye yaşadı. Bunun sebepleri neler?

▲Ben o dönemi yaşamadım ama biliyoruz ki Gaziantepspor'un o sezonlarda oturmuş ve sürekli yan yana oynayan bir kadrosu vardı. Ben iki sezondur bu takımdayım ve kadroda çok sayıda oyuncu değişti. İskelet bir kadromuz olmadı. Futbolcuların uyumu da önemli. Yeni gelen oyuncuların takima uyum sağlayamaması ve eski takımlarındaki performansını Gaziantepspor

► **Dardanelspor'dayken Hasan Kabze ve Fevzi'yle birlikte Galatasaray'a gidecektim. Ancak o dönemde Gaziantepspor'un başında bulunan Nurullah Sağlam beni izlemiş ve beğenmişti. Gaziantepspor daha ciddi davranınca buraya geldim.**

► **Ümit Milli Takım'la final maçlarında başarılı olmadık. Çünkü işe hep oyun diye başlıyoruz ama sona yaklaştığımızda iş savaşa dönüşüyor! Üzerimizde büyük bir baskı oluşuyor. O stres altında bir şeyleri başarabilmek mümkün değil**

forması altında sahaya yansıtamaması da bunda etken olabilir.

▼Gaziantep sanayileşmiş ve zengin bir kent, kulüp de tesisleşmesini tamamlamış, altyapısından futbolcu üreten bir kulüp. Gaziantepspor potansiyel bir şampiyonluk adayı gibi duruyor. Sen Anadolu'dan bir şampiyon çıkabileceğini düşünüyor musun?

▲Anadolu'dan bir şampiyon çıkmasını çok istiyorum. Dünyanın bütün ülkelerini gezin, genel olarak şampiyon çıkarın şehrin dışında Başkent veya bir başka merkez şehirden de mutlaka şampiyon bir takım vardır. Maalesef Türkiye'de bunu yaşayamadık. Gaziantepspor, Ankaragücü, Ankaraspor, Gençlerbirliği gibi takımların da şampiyonluğu hedeflemesi ve bu hedef doğrultusunda yürütmesi gerekiyor. Ama başka destekler de önemli.

▼Sence bu takımlar adına eksik olan nedir? ▲Kulüplerin maddi açıdan biraz daha fazla güçlü olması, taraftarların takımlarına biraz daha fazla destek vermesi gerekiyor. Futbolcular ve yöneticiler, “Hadi biz şampiyon olalım” diyerek bu hedefe ulaşamaz. Paranın ve futbolcu kalitesinin yanında şehir olarak şampiyonluğa motive olmak gerekiyor.

▼Şehir desteğini yeterince arkanızda hissetmiyor musunuz? Taraftarlarınız sizin yanınızda değil mi?

▲Maçlara geliyorlar ama 30 bin kişilik stadı doldurup hiçbir şey yapmamak var, bir de 50 bin kişilik statta 10 bin kişinin tezahürat yapması var. Gaziantepspor taraftarı daha çok "izleyen taraftar" kategorisine giriyor.

▼Gaziantepspor sezona çok iyi başladı ancak arkasını getiremedi. Fenerbahçe karşılaşmasından başlayarak arka arkaya beş maç kaybettiniz. Ters giden neydi?

▲Aslında Fenerbahçe maçının ilk yarısında çok iyi oynamıştık. İkinci yarıda bir gol yememize rağmen oyun disiplinimizi bozmadık ve beraberliği yakaladık. Ancak yediğimiz ikinci golün ardından direncimiz düştü ve toparlamamız mümkün olmadı. Kötü gidişi sadece bu maça bağlayamayız ama bir kere düşüş başladığında toparlamak gerçekten zor oluyor.

▼Takımda bir ağabey, bir lider oyuncu eksikliği var gibi görünüyor. Saha içinde işler kötü giderken "Hadi ayağa kalkalım" diyebilecek bir oyuncu eksikliği hissediyorsunuz sanki.

▲Takımda uzun süredir oynayan, yaşı büyük ve Gaziantep'in yapısını çok iyi bilen bir oyuncumuz olsa daha iyi olabilirdi.

▼Zenga sezonun ilk yarısı bittikten sonra düzenlediği son basın toplantısında Bekir'i ve seni eleştirdi. Havadan ve yerden atılan her topta zaaf yaşadığınızı söyledi. Bu durumu nasıl değerlendiriyorsun?

▲Bu hocamızın tespiti. Antrenmanların genelinde her mevkiin oyuncularını ayrı ayrı çalıştırıyor. Bizim eksikliğimizi tespit ettiğine göre bundan sonraki antrenmanlarda bu eksikleri gidermeye dönük çalışmalar uygulayacaktır.

Tercihim dörtlü savunma

▼Önce dörtlü defans oynuyordunuz. Sonradan savunma zaafılarınız nedeniyle üçlüye döndünüz ve Kirita sizin arkanızda sarkık libero oynamaya başladı. Senin savunma tercihin hangisi?

▲Aslında performansınız yüksek olduğu zaman üçlü veya dörtlü oynamak pek fark etmiyor. Ancak üçlü sistemde kanat oyuncularına çok fazla yük biniyor. Bence dörtlü sistem daha rahat. Alanın genelini kapattığınız için daha faydalı bir sistem. Ama dediğim gibi öncelikle sizin kişisel olarak yüksek performans göstermeniz gerekiyor.

▼Zenga aynı toplantıda takımda forma için mücadele olmadığını söyledi. Alternatifsiz olmak futbolcuyu rehavete mi sürüklüyor?

▲Hayır, ben kendi açımdan birileriyle rekabet etmeyi düşünmeden performansımı yükseltmek için özel antrenmanlar yaparım. Zenga göreve geldikten sonra antrenman programımız değişti. Saha antrenmanından önce fitness salonunda bir saat süren bir çalışma

yapıyoruz. Saha antrenmanının ardından da ben kendim için aldığım özel programı uyguluyorum. Bu özel antrenmanda kuvvet, çabukluk, sıçrama ve koordinasyon konusunda kendimi geliştirmeye çalışıyorum.

Yerli-yabancı ayrımı yok

▼Takımdaki arkadaşlık ilişkileriniz nasıl? Yabancı oyuncularla tam anlamıyla kaynaştığınızı söyleyebilir misin?

▲Aslında bizim yerel basın da bu konunun çok üzerine gidiyor. Seremonide bir fotoğraf çekmişler, yabancılar bir tarafta, Türk oyuncular diğer tarafta. Bunu da aramızda bir sorun varmış gibi değerlendirdiler. Ama böyle bir şey kesinlikle yok. Mesela bir tatilde ben 5-6 arkadaşımı İskenderun'daki evime götürdüm. Aralarında Diawara da vardı.

▼Aslında lisan meselesi, yabancı-yerli oyuncu yakınlaşmasını bir ölçüde önüyor. Çünkü insan ne kadar yakın olmak istese de lisanını bilmediği birisiyle kolay iletişim kuramaz.

▲Mesela bizim bir Sırp oyuncumuz var, Drincic. Türkçe bilmediği gibi İngilizce de bilmiyor. Ben ona Türkçe öğrenebilmesi için Türkçe-Sırpça bir sözlük aldım. Meksikalı De Nigris de Arjantinli Zurita ile konuşuyor doğal olarak. Bu, ortak lisan bilmelerinin bir sonucu.

▼Bu kadroyla ikinci yarıda neler yapabileceğinizi düşünüyorsunuz? Hedefleriniz ne?

▲Şu anda 12. sıradayız. Üst üste beş maç yenilmeden önce ise beşinci durumdaydık. Yeniden aynı noktaya çıkmak istiyoruz. Bu sezon takımların gücü birbirine çok yakın. Kimin kimi yeneceği belli değil. Maç günü performansınız ve biraz da şansınız sonuçları belirliyor. Ama iyi niyetle çalışıp çok isterseniz başararsınız diye düşünüyorum.

Örnek aldığım oyuncu Desailly

▼Bugüne kadar etkilendiğin ve kendine örnek aldığın bir oyuncu var mı?

▲Marcel Desailly'yi çok beğenir ve sürekli takip ederdim. O da önce ön libero olarak futbola başlamış ve daha sonra defansın ortasında görev yapmış bir oyuncu. Sadece futboluyla değil, insani yönüyle de örnek alınması gereken birisi.

▼Evet, Desailly geçtiğimiz aylarda Afrika'ya gidip yardım faaliyetinde bulunmuş ve tüm dünyayı da bu kıtaya yardım etmeye çağırıyordu. Senin de bu tip çabaların var mı?

▲Elbette, imkânım olursa her zaman birilerine yardım etmek isterim. Bazen kazandığımız maçlardan sonra ya da toplu aldığımız paraların ardından biz de takım olarak muhtaçlara yardımda bulunmaya çalışıyoruz.

▼Gelecekle ilgili neler planlıyorsunuz?

Mesela üç yıl sonra nerede olacağını düşünüyorsun?

▲Öncelikle A Milli Takım'da oynamak istiyorum. Çünkü Milli Takımların tüm kategorilerinde oynadım ve önümde sadece orası kaldı. Tabii Türkiye'de başarı için dört büyük kulüpten birinde oynamak gerekiyor. Ben de o kulüplerden birinde oynamayı istiyorum.

▼Avrupa'da oynamak gibi hayallerin var mı?

▲Önce dört büyüklerden birine gitmem gerekiyor. Sonrasını ise oradaki performansım belirler. Merdivenleri adım adım çıkmak gerekiyor.

▼A Milli Takım deyince, sen Ümit Milli Takım'da oynarken Can Arat yoktu. Ama bugün sen kulübünde banko oynayan bir futbolcu olarak A Milli Takım'da yer almazken, Can kulübünde yedek oturmasına rağmen ay-yıldızlı formayı giyiyor. Bunu

Gaziantepspor birkaç sezon önce Avrupa'da başarı elde ederken oturmuş ve sürekli yan yana oynayan bir kadrosu vardı. Ben iki sezondur bu takımdayım ve kadroda çok sayıda oyuncu değişti. İskelet bir kadromuz olmadı.

düşünmek seni motive ediyor mu?

▲Motive ediyor tabii ama Can benim arkadaşım ve onun da oynamasından mutluluk duyarım. Bu örneğe baktıkça "Benim de şansım var, ben de A Milli Takım'da oynamayı başarabilirim" diye düşünüyorum.

Gitar çalar, şarkı söylerim

▼Gaziantep'teki yaşam nasıl? Günlerini nasıl geçiriyorsun?

▲Antrenmanların dışında futbolun içindeki arkadaşlarımla dolaşmak yerine dışarıda yeni bir çevreyle birlikte olmayı seviyorum. Genellikle öğrenci kafelerine giderim. Ayrıca gitar çalarım. Çanakkale'deyken dört-beş arkadaşımız gitar çalıyordu, ben de onlardan öğrenmiştim. Hatta bir müzik grubumuz vardı.

▼Gaziantep'te de bir müzik grubunuz var mı?

▲Hayır, şimdi ben çalıp söylüyorum, onlar da dinliyor.

▼Hangi tür müzikle ilgileniyorsun?

▲Rock dinlerim. Ağırıklı olarak da eski tür müzikten hoşlanırım. Fikret Kızılok gibi, Cem Karaca gibi eskilerin şarkılarını çalıp söylerim.

▼Bütün defans oyuncularını saha içinde sert insanlar gibi görürsün. Futbolun dışındaki hayatında kendini nasıl tanımlarsın?

▲Çok samimi olmadıktan sonra fazla konuşan bir insan değilim. Sakin bir hayatım var ve kimsenin işine karışmam. Çok fazla sorunum olsa da sürekli içime atan bir insanım. Aslında kötü bir durum ve senede bir patlıyorum. Ama insanlara her gün zarar vermektense senede bir defa vermek daha iyi herhalde. ■

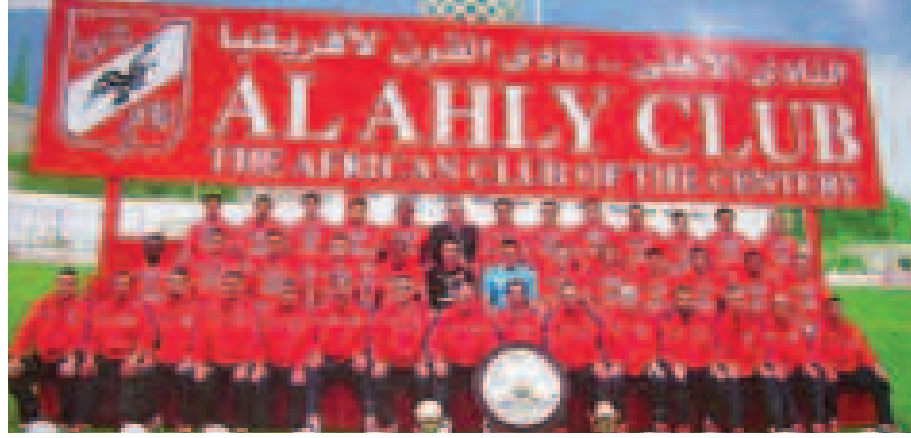

Mısır'ın 'ulusal' takımı!

Günümüzde Avrupa'nın büyük kulüplerinin dünyanın her yanına yayılmış milyonlarca taraftarı var. Manchester United, Liverpool gibi kulüpler Uzakdoğu'ya ya da Amerika'ya gittiklerinde binlerce hayran tarafından karşılanıyor. Ancak söz konusu olan bir kulübün koca bir ulusun neredeyse tamamını arkasına alarak milyonlardan oluşan sadık bir taraftar topluluğu oluşturması ise bunun dünyada tek örneği var: Mısır'ın El Ahli kulübü. El Ahli kulübünün kuruluşu Mısır'ın İngiliz işgali altında olduğu günlere dayanıyor. 1905 yılında, ülke işgal altındayken, dünyayı kasıp kavuran milliyetçilik rüzgârı çoktan Mısır'a da varmıştır. Bağımsız bir Mısır devleti fikri, ülkede eli kalem tutan herkesi çoktan etkisi altına almıştır. Özellikle liselerde açılan öğrenci kulüpleri sömürgecilik karşıtlığının adeta merkezi olmuştur. Bu kulüpler Mustafa Kamil Paşa gibi Mısır milliyetçileriyle de yakın temas halindedir. Bu yakınlık İngiliz işgal yönetiminin de dikkatini çeker. Öğrenci kulüpleri kapatılarak siyasal faaliyetlerden uzak bir spor kulübünün kurulması fikri desteklenir. Ancak kurulacak kulüp pek işgal güçlerinin beklediği gibi olmayacaktır.

İlk başkanı İngiliz!

Öğrenci kulüpleri geleneğinden gelme Ömer Sultan Paşa, İdris Ragıp Paşa, Emin Sami ve İsmail Serri gibi isimler 1907 yılında El Ahli'nin kuruluşuna öncülük eder. Kulüp 5 poundluk bin hissedenden oluşan beşbin poundluk bir

Kulüp 1907 yılında İngilizlere karşı yükselen milliyetçilik rüzgârıyla, bir İngilizin başkanlığında kuruldu. Başkanlık bir yıl sonra Mısırlıların eline geçti. 1922'de ise tüm yabancıların üyeliğini feshettiler. 1948'de başlayan deplasmanlı ligde 1959'a kadar şampiyonluğa ambargo koydular. O yılların efsane futbolcusu Salih Selim, "maestro" lakabıyla kulübü teknik direktör ve başkan olarak zirveye taşıdı. Ta ki 2002 yılında ölene kadar. Al Ahli, 31 lig, 34 kupa ve 5 Afrika şampiyonluğuyla kıtasının 1 numarası olurken, Mısır'da çalışan nüfusun yüzde 70'inin de desteğini arkasına aldı.

Dağhan Irak

sermayeyle kurulur. El Ahli'nin ilk başkanı olarak İngiliz Mitchel Ince seçilir. Rengini Osmanlı dönemindeki kırmızı-beyaz ay-yıldızlı Mısır bayrağından alan ve adı "ulusal" mânâsına gelen kulübün dayandığı fikirlere bu kadar ters bir seçim yapmasının nedeni ise işgal güçleriyle herhangi bir sıkıntı yaşamamak ve kulüp

binası için arazi alabilmektir. Bir diğer deyişle El-Ahli her ne kadar İngiliz işgaline ve Osmanlı yönetimine karşı olarak kurulmuşsa da hayatta kalabilmek için bu güçlerin desteğine muhtaç durumdadır.

1908 yılında El Ahli resmen bir spor kulübü olarak hizmet vermeye başlar. Bu dönemde Mitchel Ince istifa eder ve ilk Mısırlı Başkan Aziz Esat Paşa göreve gelir. Bu gelişmeye rağmen Mitchel Ince'in istifasından aylar sonra gerçekleşen açılış töreninde hazır bulunması, spor meraklısı bu İngilizin El Ahli'nin kuruluşundan siyasal nedenlerden bağımsız bir heyecan duyduğunu gösteriyor. Ancak kuruluş döneminde bir İngiliz'e şu veya bu nedenle başkanlık koltuğunu emanet eden El Ahli zaman içerisinde giderek daha da milliyetçi bir tavır sergiler ve Mısır'ın 1922'de bağımsız olmasının ardından Mısırlı olmayan

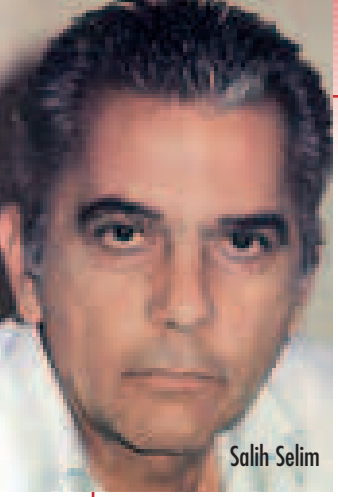
tüm üyelerin üyeliğini fesheder. 1925 yılından itibaren de yabancıların kulübe üye olması yasaklanır. El Ahli, bu dönemde de Mısır siyasetini iyi kollamakta ve bu arada popülerliğini de arttırmaktadır. El Ahli, ülkedeki yabancıların inisiyatifinde kurulan Kahire'nin diğer büyüğü Zamalet'in aksine Mısırlıların takımı olma iddiasındadır. Buna rağmen El Ahli'nin milliyetçi Wafd hareketine yaklaşmak yerine İngilizler tarafından krallığa getirilen Fuat'ın korumasına girmesi ilginçtir. El Ahli'nin krallığa olan yakınlığı Faruk döneminde de sürer. Kral Faruk'un El Ahli'nin düzenlediği gecelere pek çok kez katıldığı bilinmektedir. Öte yandan sportif başarılar da gelmeye başlamıştır. 1921 yılından itibaren düzenlenen Mısır Kupası'nda El Ahli ilk on kupanın altısını kazanmayı başarır.

İlk efsane Salih Selim

1940'lı yıllara gelindiğinde El Ahli aralarında yüzme ve squash'ın da bulunduğu pek çok spor dalında faaliyet gösteren güçlü bir kulüptür. Belki de siyaset erkiyle aralarının hep iyi olması, onların tesisleşme ve büyüme hamlelerinde desteklenmesini sağlamıştır. Ancak El Ahli geniş halk kitlelerine seslenen bir kulüp olmaktan da geri durmamıştır. Bu popülerlik Mısır'da futbolun gelişmesiyle beraber daha da artacaktır. El Ahli'nin belki de en ilginç yanı bir siyasal görüşün takımı olarak kurulup her iktidarla geçinebilmesi ve elitlerin kulübü olarak kurulup halk tarafından geniş kabul görebilmesidir. Sene 1948 olduğunda Mısır'da ilk deplasmanlı lig başlar. El Ahli bu dönemde hem ligde hem kupada fırtına gibi eser. Kulüp 1959 yılına kadar düzenlenen liglerde tüm

Salih Selim

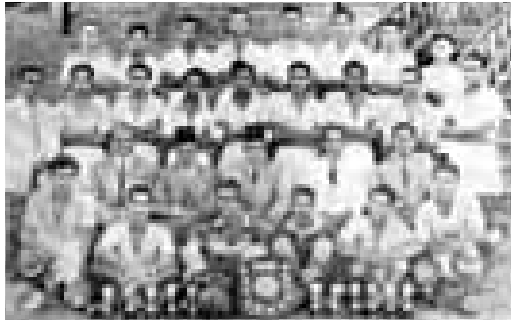

Muhammed Afifi gibi yeteneklerle birlikte forma giyen Salih Selim, yıldız bir oyuncu olmaktan ziyade bir takım oyuncusu görüntüsü sergiler. Ancak genç futbolcunun yardımına bir kez daha inadı ve azmi koşar. Selim, A takımla ilk maçına 17 yaşında çıkar ve İskenderiye ile oynanan bu özel maçta takımının galibiyet golünü atar. 19 yaşına geldiğinde ise artık Salih Selim, lig maçlarına çıkmaya hazırdır. Sağ açık ve forvet oynayan Selim, defansif yeteneklerini de geliştirir ve libero mevkinde de takımı için önemli bir alternatif halini alır. Çok çalışması ve değişikliklere çabuk adapte olabilmesi Salih Selim'i hem takımının değişmez oyuncusu yapar hem de ona milli takımın kapısını açar. Salih Selim, Mısır formasını ilk kez Akdeniz Oyunları'nda Türkiye karşısında giyer. Bundan sonra, Mısır futbol kamuoyu bu futbolcunun ismini tek kelimeyle özdeşleştirir: "maestro." Gerçekten de, Salih Selim saha içinde doğal bir liderdir, küçük yaştan itibaren bu özelliği ile öne çıkar. Hatta saha dışında da takım içindeki sorunların çözümünde lise yıllarından itibaren rol oynar. Bu özellikleri, Selim'i aktif futbolu bıraktıktan sonra teknik direktörlüğe taşıyacaktır. İlk olarak Macar futbol efsanesi Nandor Hidegkuti'nin yanında başlar El Ahli'deki antrenörlük kariyerine, sonra

da koltuğu Macar hocadan devralır. 1970'li yıllar El Ahli'nin o zamana kadarki en iyi yılları olur. Ancak Selim ve El Ahli'nin önünde daha güzel günler de vardır.

Afrika futboluna vurulan damga

Sene 1980 olduğunda, Salih Selim bu kez El Ahli'ye talip olur. "Maestro" sakın bir seçim kampanyası yürütür ancak yalnızca adı bile rakibinin üç katı oy alarak başkanlığa seçilmesine yeter. Gençcik yaşta geldiği El Ahli'nin başkanıdır artık. Selim dönemi El Ahli'nin Afrika futboluna damgasını vurduğu yıllar olur. El Ahli, "Maestro" başkanlığındaki ilk altı sezonun beşinde Zamalek'e üstünlük sağlar. Bu başarılarla dört Mısır Kupası ve iki Afrika Şampiyonlar Ligi zaferi de eklenir. 1990'lar geldiğinde artık kırmızı-beyazlılar Afrika'nın bir numarasıdır. Milyonlarca Mısırlının milli takım gibi benimsediği bu ekip başarıdan başarıya koşmaktadır. Seçim çalışmalarına bir kuruş ayırmayan Salih Selim, El Ahli'nin başında sekiz sene kaldıktan sonra görevi Muhammed El-Wahsh'a devreder. Ancak dört sene sonra göreve geri çağırılır ve en az ilki kadar başarılı olacak II. Salih Selim başkanlık dönemi başlar. 1993-2000 yılları arasında El Ahli yedi kez Mısır şampiyonu olur. Bu başarılarla 2001 yılında Afrika Şampiyonlar Ligi ve Afrika Süper Kupası da eklenir. FIFA aynı yıl El Ahli'yi "Afrika'da yüzyılın takımı" seçer, ödül Güney Afrika'da

Salih Selim'e takdim edilir. "Maestro", 6 Mayıs 2002'de önce futbolcusu, sonra antrenörü olduğu sevgili kulübünün başkanı olarak hayata gözlerini kapar ve efsaneler arasında yerini alır.

Şampiyonlar Ligi'nin 1 numarası

Salih Selim'siz El Ahli, bir bocalama devresine girer. Ligde şampiyonluğu sırasıyla İsmailiye ve Zamalek'e kaptırır. Ancak Mısır'ın "ulusal" takımının toparlanması uzun sürmez. 2004-05 sezonu El Ahli'nin altın yıllarından biri olur. Takım sezonu yenilgisiz tamamlarken, en yakın rakibine de 31 puan fark atar. 2005 yılında ise geri döndüğü Şampiyonlar Ligi'ni Tunus'un Etoile du Sahel takımını 3-0 ve 0-0'la geçerek kazanır. El Ahli, ligde de Zamalek'e 24 puan fark atarak yine nâmağlup şampiyon olur. 2006 yılı ise El Ahli için yeni bir rekorun yılıdır. Şampiyonlar Ligi finalinde rakip bu kez Tunus'un Sfaxien ekibidir. 1-1'in rövanşında 1-0'lık galibiyet El Ahli'ye beşinci Şampiyonlar Ligi kupasını getirir. Mısır ekibi artık Şampiyonlar Ligi'nin de tescilli bir numarasıdır. El Ahli, 2007'de yüzüncü yılını kutlamaya hazırlanıyor. Kırmızı-beyazlılar geride kalan zamanda 31 Mısır Şampiyonluğu, 34 Mısır Kupası ve 5 Afrika Şampiyonlar Ligi Şampiyonluğu gibi inanılmaz bir başarıya imza attı. Belki daha da inanılmaz olan şu an Mısır'ın çalışan nüfusunun yüzde yetmişinin El Ahli taraftarı olması. Belki de Mısır, El Ahli'nin bu özelliğiyle dünyada iki "ulusal" takımı olan tek ülke. Tabii ki özellikle Zamalek taraftarları bu işten hoşnut değil. İki takım dünyanın en gergin derbilerine imza atarken, maçları yabancı hakemler yönetiyor. Zamalek bir gün El Ahli'ye yetişir mi bilinmez, ama işleri kolay değil. Mısır'dan bir Salih Selim daha çıkar mı o da meçhul ama ikinci "Maestro" yine El Ahli'den çıkarsa Zamalek'in çekeceği var! ■

Onur Tablosu

Mısır Ligi Şampiyonluğu: 31 (1948-49, 1949-50, 1950-51, 1952-53, 1953-54, 1955-56, 1956-57, 1957-58, 1958-59, 1960-61, 1961-62, 1974-75, 1975-76, 1976-77, 1978-79, 1979-80, 1980-81, 1981-82, 1984-85, 1985-86, 1986-87, 1988-89, 1993-94, 1994-95, 1995-96, 1996-97, 1997-98, 1998-99, 1999-00, 2004-05, 2005-06)

Mısır Kupası

Şampiyonluğu: 34 (1923-24, 1924-25, 1926-27, 1927-28, 1929-30, 1930-31, 1936-37, 1939-40, 1941-42, 1942-43, 1944-45, 1945-46, 1946-47, 1948-49, 1949-50, 1950-51, 1952-53, 1955-56, 1957-58, 1960-61, 1965-66, 1977-78, 1980-81, 1982-83, 1983-84, 1984-85, 1988-89, 1990-91, 1991-92, 1992-93, 1995-96, 2000-01, 2002-03, 2005-06)

Mısır Süper Kupası:

3 (2003, 2005, 2006)

Sultan Hüseyin Kupası:

7 (1922-23, 1923-24, 1925-26, 1926-27, 1928-29, 1930-31, 1938-39)

Afrika Şampiyonlar Ligi Şampiyonluğu:

5 (1982, 1987, 2001, 2005, 2006)

Africa Kupa Galipleri Kupası:

4 (1984, 1985, 1986, 1993)

Afrika Süper Kupası:

2 (2002, 2006)

Afro-Asya Kupası:

1 (1989)

Afro-Avrupa Kupası:

1 (2001)

Son durađım Kayseri

İtalya, İspanya, Arjantin hattında dolaşmış bir Paraguaylı. 2006 Dünya Kupası'ndan önce verdiği sözü tutup Kayserispor'a gelmiş. 15 yaşındayken, inşaat ustası babasının yanında gündüzleri amelelik yapmış, akşamları futbol oynamış, geceleri de okula gitmiş. Kaybetmekten nefret edecek kadar hırslı. Kayseri tercihinde farklı bir ülkede yaşama isteği önemli rol oynamış. Futbolu da burada bırakmak istiyor. Tek problemi, İspanya'da yaşayan eşinden ve dört çocuğundan ayrı olmak.

Barış Tarık Mutlu

Delio Cesar Toledo

▼Türk futbol dünyasında Paraguaylı futbolcu pek nadir. Öncelikle Paraguay futbolunu tanıyalım. Ülkenizde yıldız futbolcular nasıl yetişir?

▲Benim ülkemde futbolun durumu Brezilya ve Arjantin'de olduğu kadar iyi değil. Genç futbolcular yurtdışında oynamak için adeta can atıyor.

▼Paraguay futbolu görsel açıdan zengin midir?

▲Paraguay'da futbolun durumu çok iyi değil açıkçası. İnsanlar maçlara gitmiyor. İzledikleri futbol onları pek memnun etmiyor. Gençleri futbolda daha iyi yetiştirmek için yeni girişimler var, futbol okulları açılıyor ama şu an için altyapının pek de yeterli olduğu söylenemez.

Dünya Kupası'nda hayal kırıklığı yaşattık

▼Dünya Kupası'nda sadece Trinidad Tobago'ya karşı galip gelebildiniz ve elendiniz. Paraguay'ın Dünya Kupası'ndaki performansını değerlendirir misin?

▲Paraguaylılar milli takımlarından çok şey bekliyordu. Ancak halkın beklediği güzel futbolu ortaya koyup iyi şeyler yapamadık. İşin gerçeği bu. Almanya'ya büyük umutlarla gittik ama iyi bir şey yapamadık.

▼Dünya Kupası'nda iki Avrupa takımı final oynadı. Brezilya ve Arjantin erken elendi. Sizce Latin futbolu düşüşe mi geçti?

▲Hayır, bu değerlendirmeye katılmıyorum. Latin Amerika'da futbolun düşüşe geçtiğine kesinlikle inanmıyorum. Arjantin ve Brezilya'nın başarılı olamamasından dolayı hayal kırıklığı oldu. Ancak futbol anlamında kalitenin düştüğü söylenemez. Her zaman yeni yetenekler yetişiyor.

Paraguay'daki genç futbolcular yurtdışında oynamak için adeta can atıyor. Ülkemde futbolun durumu çok iyi değil açıkçası. İnsanlar maçlara gitmiyor. İzledikleri futbol onları pek memnun etmiyor.

İtalya'ya adapte olamadım çünkü orası çok farklı bir dünyaydı. Kendimi İspanya'da, Espanyol'de buldum. İlk maçımdan itibaren orada güzel işler yaptım. Yedi yıllık İspanya tecrübesi futboluma çok şey kattı.

İnşaatlarda çalıştım

▼Futbol hayatın nasıl başladı?

▲Futbola 15 yaşında başladım. Ailem bana çok destek oldu. O yaşlarda babamla birlikte çalışırdım. Babam inşaat ustasıydı. Ben de ona yardım ederdim. Akşamları futbol oynardım. Geceleri de okula devam etmek için ders çalışırdım. Futbola her zaman ilgim vardı ve ailem de benim için elinden geleni yaptı. Futbola Atletico Colegiales takımının altyapısında başladım.

▼Avrupa serüvenini anlatır mısın? İtalya Seri A'da Udinese'ye gidişin nasıl oldu?

▲Kupa Amerika'da Paraguay Milli Takımı'nda oynarken Udinese'nin menajeri beni beğenmiş. Onların talebiyle Udinese'nin ikinci takımına transfer oldum.

▼1999-2000'de Seri A'yı 8. olarak bitiren Udinese'de 6 ay kalıp sadece iki maçta oynadın. Bunun sebebi neydi?

▲Gerçek şu ki, Paraguay'dan İtalya'ya geçişte adaptasyon sorunu yaşadım. Tamamen farklı bir dünyaydı.

▼İtalya'daki futbolu Paraguay'dakinden farklı kılan neydi?

▲İtalya'da futbolcular taktiksel olarak çok ağır çalışıyor, çok koşuyor. Paraguay'da olmayan bir çok çalışmayı yapıyorlar.

▼İtalya'da defansif futbol ön planda. Defans oyuncularını bu bakımdan oldukça önemli. İtalya deneyimi sana neler kattı?

▲Konsantrasyon bakımından çok şey öğrendim. Defans oyuncusu olarak çok büyük bir ağırlık var üzerinizde ve çok çalışıp, çok iyi motive olmanız gerekiyor.

İspanya'da kendimi buldum

▼La Liga takımlarından Espanyol'e transferin nasıl oldu?

▲İspanya'ya gittiğim sırada Espanyol çok problemlili bir takımdı. La Liga'da alt sıralardaydı ve iyi bir defans oyuncusuna ihtiyaçları vardı. Orada güzel işler yaptım. İlk çıktığım maçtan itibaren adaptasyonumu başarıyla sağladım.

▼İtalyan ve İspanyol futbolunu karşılaştırdığında neler söyleyebilirsin?

Zaragoza'da oynarken Fenerbahçe'yi yendiğimizde çok mutlu olmuştuk. Şampiyonlar Ligi'nde sık sık yer alan büyük bir takımı yenmiştik. Fenerbahçe taraftarı muhteşemdi. Çok güzel, etkileyici bir atmosferdi.

Farklı bir ülke ve farklı bir futbol tarzını tanımak istediğim için Kayserispor'un teklifini kabul ettim. Kayserispor'un futbolu beni oldukça şaşırttı. Mehmet Topuz, Bülent, Gökhan Ünal çok kaliteli oyuncular.

▲İtalya'da defans oyuncularını daha sert ve daha güçlü. İspanya'da ise futbol biraz daha taktik ve teknik ağırlıklı oynanıyor.

▼Sen İspanyol futbolunu tercih ediyorsun sanırım.

▲İspanya'da yedi sezona yakın oynadım ve oldukça memnun kaldım. İspanya tecrübesi futboluma çok şey kattı.

▼İki yıl Espanyol'de oynadın ve oradan Arjantin'e Colón'a gittin. Sahte pasaport kullandığın iddiaları ortaya atıldı. Gidişinde bu olayın bir etkisi oldu mu?

▲İzin kâğıtlarımda ve pasaportumda sorun çıktı. 1 yıl 2 ay ceza aldım. O nedenle İspanya'da oynamadım ve Arjantin'e gidip 1 sezon Colón takımının formasını giydim.

▼Daha sonra 2002'de Avrupa'ya yine La Liga takımlarından Real Zaragoza ile döndün.

▲Espanyol takımından tanıdığım teknik direktör Paco Flores, Zaragoza'ya geçince beni çağırdı ve Real Zaragoza yıllarım başladı.

▼Latin kökenli hücum oyuncularını Avrupa'da daha revaçta. Peki Latin defans oyuncularını Avrupalı meslektaşları ile karşılaştırdığında durum nedir?

▲Defansif olarak da iyi işler yapan Latin oyuncular var ŞAvrupa'da. Paraguay, Uruguay, Arjantin ve Brezilya'dan defans anlamında iyi işler yapan ve atak oyunculardan daha çok göze çarpan futbolcular da çıkıyor.

▼Avrupa'ya gelen Latin kökenli futbolcular sıklıkla uyum sorunu yaşıyor. Sen bu türden sorunlar yaşadın mı?

▲Espanyol'a gelince takıma çabuk uyum sağladım ve bir sorunum olmadı. Ancak İtalya'da durum böyle değildi. Orada uyum sorunu yaşadığım söylenebilir. Ama Avrupa'ya gelen birçok oyuncu uyum sağlayamıyor, bu doğru. Avrupa'da tamamen farklı bir kültür ve farklı bir futbol anlayışı var. Tabii bu durum kişiden kişiye göre de değişir. Ama hayat şartları farklı. Yemeğinden yaşam biçimine kadar her şey değişik.

Beckham'ı kızdırmak için konuştum

▼Sivri dilli olduğun, lafını esirgemediğin söyleniyor. Dünya Kupası öncesi David Beckham'la ilgili bir soruya "Beckham'ı La Liga'dan tanırım. Yüreksiz ve ürkektir" dedin mi?

▲Evet, o zaman bu sözü söyledim. Çünkü Dünya Kupası'nda Paraguay ile İngiltere oynayacaktı. Biraz da Beckham'ı sinirlendirmek, rahatsız etmek için o sözleri söylemişim.

▼Maç nasıl geçti? Beckham karşısında oynamıştı.

▲Sonuçta onu iyi marke ettim. Maç sırasında aramızda kötü bir şey geçmedi. Ben görevimi yaptım ve onu sıkı markaj altına aldım. O maçta İngiltere'ye talihsiz bir golle yenilmiştik.

Kaybetmekten hoşlanmam

▼Agresif ve hırslı bir oyun yapın var. Nihat Kahveci senin için, "İspanya'da Toledo ile karşı karşıya geldik. Adeta bir hırs küpü. Üstelik istikrarlı" diyor.

▲Her şeyimi sahada kazanmak için veriyorum. Hiçbir maçta kaybetmekten hoşlanmıyorum.

Arkadaşlarım da bana hırslı olduğumu söylüyor. O yüzden maç sırasında zaman zaman sinirlenebiliyorum.

▼Sen Nihat Kahveci'nin futbolunu nasıl değerlendiriyorsun?

▲Çok iyi, çok hızlı ve akıllı bir golcü. Oldukça disiplinli. La Liga'da uzun süre güzel şeyler yaptı. Kötü bir şekilde sakatlanması çok talihsizce oldu.

▼UEFA Kupası'nda İstanbul'da Real Zaragoza formasıyla Fenerbahçe'ye

karşı oynadın ve maçı kazandınız. İstanbul'dan nasıl bir izlenimle ayrılmıştın?

▲Maçtan sonra çok mutluyduk. Şampiyonlar Ligi'nde sık sık yer alan büyük bir takımı yenmiştik. Zaragoza'la Fenerbahçe'yi yenmek büyük mutluluktur bizim için.

▼İstanbul'dan, o maçtan neler hatırlıyorsun?

▲Havalimanından otele gidişimiz trafik yüzünden iki saat gecikmişti. Ama taraftarları hatırlıyorum, muhteşemdi. Çok güzel, etkileyici bir atmosferdi.

Hakan ve Hasan'ı tanıyordum

▼Türk futbolu hakkında ne biliyordun Kayserispor'a gelmeden önce?

▲Çok az şey biliyordum. Fenerbahçe, Galatasaray ve Beşiktaş'ı Avrupa kupası maçlarından dolayı az çok tanıyordum. Türk futbolculardan da Hakan Şükür ve Hasan Şaş'ı biliyordum.

▼Geçtiğimiz Nisan ayında Fenerbahçe ile görüştüğün yönünde haberler çıktı Türk medyasında. Ancak seni sürpriz bir şekilde Kayserispor'da gördük. Fenerbahçe'den teklif aldın mı?

▲Böyle bir konu veya görüşme olmadı benim bildiğim.

▼Neden İspanya'dan Kayserispor'a geldin?

▲İspanya'da uzun yıllar yaşayıp futbol oynadıktan sonra daha değişik bir futbol ve yaşam tarzını tanımak istedim.

▼Buraya gelmeden önce Kayserispor'la ilgili bir bilgin var mıydı?

▲Kayserispor'u bilmiyordum. Menajerim böyle bir teklif getirdi, ben de durumu inceledim. Gidilip gidilemeyeceğini ölçtüm ve sonuçta Kayserispor'un teklifini kabul ettim.

▼Türkiye'yi bilen birisinden fikir aldın mı? Türkiye ve Kayserispor için neler söylendi sana?

▲Öncelikle menajerim Türkiye'yi tanıyordu. Adaptasyon sağlayıp sağlayamayacağımı, oynayıp oynayamayacağımı sordum ve bir problem yaşamayacağım cevabını alınca kabul ettim.

Kayserispor beni şaşırttı

▼Kayserispor'u nasıl buldun?

▲Açıkçası hayretler içinde kaldım. Kayserispor'un oynadığı futbol beni oldukça şaşırttı. Koşuyorlar, iyi mücadele ediyorlar, takım içinde çok iyi oyuncular var.

▼Kimleri beğeniyorsun takımından?

▲Mehmet Topuz, Bülent, Gökhan Ünal. Bu liste daha uzar gider. Tüm takım arkadaşlarım bana göre başarılı.

▼Genelde futbolcular Dünya Kupası sonrası fiyatlarını artırıp transfer olur.

Sen neden Dünya Kupası öncesi Kayserispor'la anlaştın?

▲Değişik bir ambiyans, değişik bir yaşam, değişik bir futbol istiyordum. Dünya Kupası öncesi bir söz vermişim, sözümde durup Kayserispor'a geldim.

▼Ertuğrul Sağlam genç bir teknik direktör olarak Türkiye'de önemli bir çıkış yaptı. Sağlam'ın taktik kurgusu hakkında neler söylemek istersin?

▲Öncelikle genç ve akıllı birisi Ertuğrul Sağlam. Futbolcuları için elinden geleni yapıyor. Takım olarak bizi iyi yerlere taşıdı. Bence genç ve şimdiden başarılı bir hoca. Hep kazanmayı hedefleyen birisi. Gerçekten memnunum bu açıdan.

▼Kendi mevkinde oynayan diğer oyuncularla kıyaslandığında gol pozisyonlarına daha yatkın bir defans oyuncusu görüntüsü veriyorsun.

▲Öncelikli görevim savunma yapmak. Bu arada elimden geldiğince ileride oynayan arkadaşlarıma da yardım etmeye çalışıyorum.

Hücumla katkı yapmayı seviyorum

▼"Bir defans oyuncusu. Ama akli hep hücumda ve rakip kalede" demiş Nihat Kahveci senin için.

▲İki çeşit defans oyuncusu var. Birincisi, İtalya'dakiler gibi sadece defans yapan oyuncular. İkincisi ise атаға çıkan defans oyuncular. Ben iki futbol anlayışını da gördüm ve tercihim ikincisi.

▼Kayserispor'da istediğin tarzda oynayabiliyor musun?

▲Öncelikle teknik direktörün söylediğini disiplinli bir şekilde yerine getirmek gerekiyor. Ama ben oynadığım yerden ve futboldan memnunum.

▼Türk futbolunu nasıl değerlendiriyorsun?

▲Türkiye'ye gelmeden önce kötü olduğuna düşünüyordum. Ama beklediğimden farklı bir futbolla karşılaştım.

▼İspanyol futboluyla Türk futbolu arasındaki farklılıklar neler?

▲İspanya'da dünyanın tanıdığı çok ünlü futbolcular var ve iyi paralar kazanıyorlar. Bu da futbolu daha güzel yapıyor. Onları bütün dünya izliyor. Türk futbolu dünyanın gözünden uzak ama burada da çok kaliteli futbolcular var.

Ümit, Song ve Tomas başarılı

▼Süper Lig'de bugüne kadar gözlemlediğin kadarıyla iyi oynayan ekipler hangileri, kendi mevkinde başarılı gördüğün futbolcular var mı?

▲Fenerbahçe'den Ümit Özat,

Galatasaray'dan Song ve Tomas bence başarılı defans oyuncular.

▼Diğer mevkilerden beğendiğin isimler kimler?

▲Galatasaray'dan Hakan Şükür, Hasan Şaş, Fenerbahçe'den de Alex.

Taraftar futbolu yaşıyor

▼Taraftarın ilgisini yeterli buluyor musun? Türkiye'de seni futbol adına en çok şaşırtan şey ne oldu?

▲Burada taraftar coşkulu, tamamen futbolu yaşıyor. İspanya'da böyle değil, futbolu yaşamıyorlar. Kayseri'deki ilk maçım Alkmaar karşılaşmasıydı. O günkü taraftarı unutamam. Bütün stat doluydu. Maçın başından sonuna kadar hiç susmadan bizi desteklediler. Çok güzel bir ortamdı.

▼Bu sezon için Kayserispor'daki hedefleriniz nedir?

▲Ligi ilk dört içinde bitirmeyi ve Avrupa kupalarına katılmayı umuyoruz.

▼Kendi futbol kariyerin adına gelecek hedeflerin neler?

▲Futbol hayatımı Kayseri'de bitirmek istiyorum.

▼30 yaşındasın, kaç yıl daha oynamak istiyorsun?

▲Kalbim ve vücudum dayanana kadar oynamak istiyorum. Futbolu bıraktıktan da antrenör kursuna katılacağım. Paraguay ya da İspanya'da çalışabilirim.

▼Kayseri nasıl bir şehir yaşamak için?

▲Oldukça güzel ve gelişim içinde. Sakin bir şehir. Burada bir sorun yaşamadım. Sadece çocuklarımı özlüyorum.

▼Ailen nerede yaşıyor?

▲Eşim ve dört çocuğum İspanya'da yaşıyor.

▼Aileni Kayseri'ye getirmeyi düşünüyor musun?

▲İspanyolca-İngilizce eğitim veren bir kolej olsa getirirdim ve aslında çok da güzel olurdu. ■

Spor Federasyonlarının yargı yetkisinin sınırı

Sporu yöneten kurumlarla devlet yargısı arasında sportif faaliyetler ile doğrudan veya dolaylı olarak ilgisi bulunan ihtilafların çözümü hususunda bir anlaşmazlığın süregittiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Avrupa Spor Modeli olarak bilinen ve dayanışmaya önem veren, rekabetçi bir yapı içinde bir üst lige çıkma ve bir alt lige düşme sisteminin hâkim bulunduğu yapının önemli özelliklerinden biri de sporun yargısal ayağının olabildiğince özerkleşmesidir. Bu noktada önemli bir tartışma Avrupa'da ve ülkemizde devam etmektedir. Tartışmanın konusunu ise spor federasyonlarının yargı yetkisinin sınırı oluşturmaktadır.

Günümüzde sporun toplumsal hayattaki anlamı ve gelişen bir ekonomik faaliyet niteliğini kazanması, sportif mücadeleyle doğrudan veya dolaylı olarak bağlantısı bulunan birçok ihtilaf türünün de ortaya çıkmasına neden olmuştur. Sporun yöneten kurumlarla devlet yargısı arasında sportif faaliyetler ile doğrudan veya dolaylı olarak ilgisi bulunan ihtilafların çözümü hususunda bir anlaşmazlığın süregittiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Avrupa Spor Modeli olarak bilinen ve dayanışmaya önem veren, rekabetçi bir yapı içinde bir üst lige çıkma ve bir alt lige düşme sisteminin hâkim bulunduğu yapının önemli özelliklerinden biri de sporun yargısal ayağının olabildiğince özerkleşmesidir. Bu noktada önemli bir tartışma Avrupa'da ve ülkemizde devam etmektedir. Tartışmanın konusunu ise spor federasyonlarının yargı yetkisinin sınırı oluşturmaktadır. Bilindiği gibi sporun "show-business" yönüne ağırlık veren ve sportif nitelikli ihtilafların devlet mahkemeleri eliyle çözümünü benimseyen Amerikan Spor Modeli'nde federasyonların yargı yetkisi sportif faaliyetin kendisinden doğan disiplin ihtilafları ile sınırlandırılmıştır. Bu nedenle de federasyonların yargı yetkisi tartışması Amerikan Spor Modeli'nin benimsendiği ülkelerde önem arz etmemektedir. Öncelikle sportif ihtilafların niteliklerini incelemekte yarar vardır. Temel olarak sportif ihtilaflar,

Spor Tahkim Mahkemesi (CAS) içtihatları ışığında üç sınıfa ayrılmaktadır. Bunlar; disiplin boyutu bulunan ihtilaflar, ekonomik nitelikli ihtilaflar ve oyuncu uygunluğuna (player eligibility) ilişkin ihtilaflardır. Saymış olduğumuz bu ihtilafların sportif faaliyet ile bağlantısı bulunmakta ve bu ihtilaflar hakkında verilecek kararlar da sportif faaliyeti doğrudan etkilemektedir. Özellikle sporcular ile kulüpler arasında çıkan ve ekonomik boyutu bulunan ihtilafların münhasıran federasyonlar eliyle çözüldüğünü söylemek yerinde olmayacaktır. FIFA'nın da talimatlarında belirtmiş olduğu gibi; birçok ülkede ekonomik boyutu bulunan ihtilaflar iş hukukundan doğan birer ihtilaf olarak değerlendirilmekte ve devlet yargısı tarafından çözümlenmektedir. Bununla birlikte disiplin boyutu bulunan ve oyuncu uygunluğunu ilgilendiren ihtilaflar, sporun üst kuruluşlarının düzenlemeleri gereği federasyonların yargı yetkisine girmektedir. Sportif mücadelenin kendisinden doğan disiplin ihtilafları hakkında federasyonların nasıl bir yargılama yapacakları, hangi delillerin kullanılacağı ve bu kararların nasıl uygulanacağı konusunda herhangi bir sorun

yaşanmamaktadır. Cevaplandırılması gereken soru ise şike, yasadışı bahis, yasadışı menajerlik gibi sportif faaliyeti doğrudan etkilese bile yönetici, sporcu, teknik adam gibi sporun aktörleri yanında üçüncü kişilerin de karıştığı eylemlere ilişkin olarak federasyonların ne gibi bir disiplin yargılaması sürdürecekleri ve üçüncü kişiler üzerinde ne gibi bir yargı yetkisine sahip olduklarıdır. Bir kere belirtmekte yarar vardır ki, spor federasyonları tarafından yürütülen disiplin yargılamaları sadece sporun aktörlerine, yani federasyonların kendilerine bağlı şahıslara karşı yürütülmektedir. Verilecek kararlar da nitelik itibarıyla ilgili sportif faaliyet ile sınırlı olmaktadır. Örnek vermek gerekirse; bir yönetici tarafından gerçekleştirilecek bir disiplin ihlali, ihlali gerçekleştiren yöneticiye verilecek hak mahrumiyeti cezası sadece ilgili sportif faaliyete ilişkin olarak sahip olunan belli bazı haklardan mahrumiyeti sonuçlandıracaktır. Disiplin yargılaması, görevliler tarafından tanzim edilen raporlar, var ise televizyon kayıtları ve tanık beyanları üzerinden yürütülmektedir. İlgili ihlalin gerçekleştiği yönünde yeterli kanaatin oluşmasıyla da disiplin cezasına hükmedilmektedir. Spor kamusal bir faaliyettir ve şike, yasadışı bahis, taraftarlarca gerçekleştirilen şiddet gibi eylemlerin bu tarz disiplin cezaları ile sonlandırılması, kamu vicdanını rahatlatmamaktadır. Ancak unutulmamalıdır ki, federasyonlar birer ceza mahkemesi gibi ceza yargılaması yapma hakkına sahip değildir ve olmamalıdır da. Ceza hukuku anlamında cezalandırma erki devlete ve devletin görevlendirdiği birimlere

münhasıran tanınmıştır. Bu erkin doğal bir sonucu olarak ceza yargılaması yürütmekle görevli kurumlar delil toplama, arama yapma, telefon dinleme, banka hesapları inceleme, güç kullanma gibi imkânlara sahiptir. Bu nedenle de ceza yargılamalarında hâkim, eylemin gerçekleştiği yönünde yeterli bir kanaate, vicdani bir kanaate ulaştığında değil, maddi gerçeğe ulaştığı takdirde cezaya hükmetmektedir. Sportif mücadelenin doğrudan birer aktörü olmayan üçüncü kişilerce gerçekleştirilen şike, yasadışı bahis, yasadışı menajerlik gibi konularda federasyonlar, ilgili ihlali gerçekleştiren üçüncü kişileri yargılayamamaktadır. Bunun en önemli nedenlerinden birisi de, federasyonların verebileceği disiplin cezalarının sadece sportif mücadeleye ilişkin olması ve kişilerin sportif mücadele dışı özgürlüklerini etkilememesidir. Sportif mücadelenin bir aktörü konumunda olmayan üçüncü kişilerin spora verecekleri zararları engelleyebilmek, federasyonların elinde değildir. Bu anlamda, sporun sosyal hayatı doğrudan etkilediği günümüzde kamu vicdanını rahatlatabilmek ve spor yoluyla topluma verilen zararları ortadan kaldırmak için devletin de spor federasyonlarına destek vermesi şarttır. Bunu sağlamak amacıyla spor federasyonları ile koordineli olarak yasa çalışmaları yapılmalı, spor federasyonları tarafından yürütülen disiplin soruşturmaları esnasında gerek duyulması halinde savcılık kanalıyla delil toplama imkânı sağlanmalı ve üçüncü kişilerin, sporun özüne zarar verici faaliyetler içinde bulunduğunun tespiti halinde bu kişilerin de devlet mahkemeleri tarafından yargılanmasını sağlayacak yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Sporun kamusal bir faaliyet olması ve sosyal hayatı da doğrudan etkileyici bir etkinlik halini almasının doğal sonucu olarak onu korumak tek başına spor federasyonlarının omuzlarına bırakılmaz ve devletin de federasyonlara desteği şarttır. ■

Cevaplandırılması gereken soru, şike, yasadışı bahis, yasadışı menajerlik gibi sportif faaliyeti doğrudan etkilese bile yönetici, sporcu, teknik adam gibi sporun aktörleri yanında üçüncü kişilerin de karıştığı eylemlere ilişkin olarak federasyonların ne gibi bir disiplin yargılaması sürdürecekleri ve üçüncü kişiler üzerinde ne gibi bir yargı yetkisine sahip olduklarıdır.

Sergio Leonel Agüero

Tangonun son yıldızı

Henüz 18 yaşında ama onu “rekorların adamı” diye tanımlamak mümkün.

Önce Maradona'ya ait “Arjantin Ligi'nde forma giyen en genç oyuncu” unvanını ele geçirdi. O sırada 15 yaşını bitirip 16'sından 35 gün almıştı. Sonra 23 milyon euroluk bonservis bedeliyle Atletico Madrid tarihinin en pahalı transferi oldu. Arjantin U20 Takımı ile dünya şampiyonluğu onurunu yaşadı. Bir Japon çizgi roman kahramanı olan “Kun”u lakap olarak seçti. 1.72'lik boyu ve 74 kiloluk ağırlığıyla, cüsseli savunma oyuncularına karşısında vücut ölçülerini lehine çevirmeyi başarıyor.

İlker Uğur

Arjantin genç yetenekleri dünya piyasasına sürmesiyle ünlü bir ülke. Profesyonel futbol oynanan her yerde Arjantinli futbolcuları görebilirsiniz. Dünya futbolunda her zaman ön sıralarda yer almış bir ekol, her büyük şampiyona öncesi favori gösterilen ve kazandıkları dünya şampiyonluklarıyla bu öngörüye hak eden bir futbol ülkesinden söz ediyoruz.

Daha önce bu sayfalarda Lionel Messi'yi Arjantin'in son yıldızı olarak tanıtmış ve ondaki büyük potansiyele vurgu yapmıştık. Messi 2005 yazından bu yana performansını yükselterek yoluna devam ederken, yazdığımız Messi makalesinin üzerinden 6 ay geçmeden bir başka Arjantinli oyuncu daha Avrupa sahnesinde boy gösterdi ve büyük bir ilgi görmeye başladı: Sergio Leonel Agüero.

Rekorların adamı

2 Haziran 1988 doğumlu genç oyuncu 18 yaşına yeni girdiği bu günlerde aslında pek çok rekoru kırmış durumda. Arjantin Ligi'nde forma giyen en genç oyuncu ki bu unvan daha önce Maradona'ya aitti 23 milyon euroyla Atletico Madrid tarihinin en pahalı transferi, Arjantin U20 Takımı forması altında dünya şampiyonluğu v.b. ışıltılı parlayan bir futbolcuyla karşı karşıyayız. Bahsettiğimiz potansiyelin ne olduğunu görmek isteyenler, 'youtube'da genç yıldızın videolarını aratıp izleyebilir.

15 yaş 35 gün pek çok genç için ergenliğin en sorunlu dönemi olarak nitelendirilirken Sergio Agüero için Arjantin Ligi'ndeki ilk resmi maç anlamına geliyordu. 2 Temmuz 2003'te San Lorenzo karşısında ikinci yarıda oyuna giren genç yıldız, otoriteleri kendisine hayran bırakmış ve Independiente taraftarlarının içine bir umut

ışığı gibi doğmuştu. İlk maçın ardından sessizliğe gömülen ve kenarda hapsolan genç oyuncuların aksine Agüero'nun kariyeri o günden itibaren artan bir ivmeyle yükselişe geçti. 2003 yazından 2006 ilkbaharına kadar geçen 2.5 yıllık süre içerisinde 53 maçta forma giyen ve 23 gol atan Agüero'nun Avrupa'ya gelmesine futbol otoriteleri kesin gözüyle bakıyordu. Nitekim Agüero 2005

kulübünün altyapısında yetişti. Her iki oyuncu da hem hücumda dönük orta saha hem de forvet olarak oynayabiliyor. Her ikisi de tekmelerden korkmuyor ve yapılı savunma oyuncularından çekinmiyor. En önemlisi Arjantin futbolunun en heyecan verici iki genç yıldızı La Liga'da zirve için mücadele ediyor. Ekleme lazım, 2005 yılında Hollanda'da düzenlenen FIFA U20 Avrupa Şampiyonası'nda herkes

yapar. Bir gol atan genç futbolcu, bir asist yapar, bir de penaltı yaptırır. Atletico Madrid sahadan 4-1'lik galibiyetle ayrılırken Agüero maçın adamı seçilir.

Tanrı'nın bir lütfü

Bu maç Agüero'nun İspanya sınırları içerisindeki ilk parlaması olmasının yanı sıra Atletico Madrid taraftarlarının ve yöneticilerinin

rahatlayarak derin bir oh çektikleri maçı aynı zamanda. Maçtan sonra açıklama yapan Yunan defans oyuncusu Seitaridis "O bize Tanrı'nın lütfü adeta. Çok daha büyük işlere imza atacağına eminim, çünkü o çok büyük bir potansiyele sahip. Ancak ona her konuda yardımcı olmamız gerekiyor. Çünkü çok zor bir yaşta" der. Arjantin Milli Takımı'nın yıldızlarından ve Agüero'nun takım arkadaşı Maxi Rodriguez ise "O üst düzey bir oyuncu ve umarım böyle devam eder. Fakat sabırlı olmamız lazım. Bütün beklentilerimizi onun sırtına bindirsek bu beklentilerin altında ezilebilir. Bu yaşta onun kötü oynayacağı günler elbette olacak. Bugün kötü oynasaydı

onun hakkında çok kötü şeyler yazılıp çizilecekti. Bu şehre ve Avrupa futboluna alışması gereken bu ilk sezonunda hepimizin elimizden geldiğince Agüero'ya yardım etmemiz lazım" şeklinde konuşur.

Artık A milli takımda

Sergio Agüero için o günden bu yana işler oldukça iyi gidiyor. Fernando Torres'ten sonra Atletico Madrid'in en çok gol atan ikinci oyuncusu. Bu performansı sonucu İngiltere'de oynanan Arjantin-Brezilya maçının son 20 dakikasında forma şansı buldu. İlk kez A milli olan Agüero bu anı çocukluğundan bu yana hayal ettiğini söylemişti. Son 20 dakikada kendisine örnek aldığı Carlos Tevez'in yerine oyuna giren Agüero takımını hareketlendirse de Arjantin o gün sahadan yenik ayrılmış, mağlubiyeti hazmedemeyen genç futbolcu, Lucio'ya kasıtlı bir tekme atmasına rağmen sarı kartla bu olaydan sıyrılmıştı.

Şaşırtan karşılama

Arjantin gibi ateşli taraftarlarıyla ünlü bir ülkeden gelen Agüero'yu İspanya'da en çok şaşırtan, havaalanında gördüğü ilgi olmuş. "Uçaktan indiğimde havaalanı tıklım tıklım doluydu. Herkes bana tezahürat yapıyordu ve polislin yardımıyla arabaya kadar güçlüklerle gittim. İmza töreni ve taraftarlara tanıtımında da benzer ilgiyi gördüm. O gün kendime sık sık 'Ben bu kadar ilgiyi hak etmek için ne yaptım acaba?' diye sordum" diyen Agüero'ya gösterilen teveccühün sebebi çok açık aslında. Atletico Madrid taraftarları, dünyanın parası dökülen 18 yaşındaki gençten, Ronaldinho, Messi veya Robinho ayarında bir performans beklediklerini bu şekilde göstermişlerdi. Arjantin'de daha serbest oynayan Agüero, Avrupa futbolunda herkesin savunma yaptığını söylüyor ve şunları ekliyor: "Teknik direktörümüz benden çok memnun ama top ayağımda olmadığı zaman orta saha çizgisine dönüp savunma yapmamı ve birebirlerde ne olursa olsun rakibimi geçmeye çalışmamı istiyor."

"Bir tek Diego var!"

Agüero da Messi gibi Maradona'yla karşılaştırılmaktan pek hoşnut değil. Hele onun en genç lig oyuncusu rekorunu kırdıktan sonra. "Maradona benzetmesi çok büyük bir abartı. Hepimiz biliyoruz ki sadece tek bir Diego var ve onun gibisi bir daha gelmeyecek. Bir yanımda bu tip övgüleri duymaktan hoşnut olsa da ben kendi oyunumu oynamak ve kendim olarak sahne almak istiyorum" diyor.

İnternette yer alan çeşitli görüntüler Agüero'yla ilgili bir tehlikeyi göz önüne seriyor. Özellikle Arjantin'de büyük bir ilgi toplayan genç oyuncu, kameraların karşısında oldukça fazla zaman geçiriyor. Nitekim bunun farkında olan Atletico Madrid genç yıldızını medya ilgisinden olabildiğince uzak tutmaya gayret ediyor.

Son yıllarda genç futbolcular oldukça kıymete bindi. Bunun son örneklerinden Agüero'nun nereye kadar gidebileceğini zaman gösterecek elbette. Fakat Agüero astronomik transfer ücretiyle Avrupa'ya gelen ne ilk ne de son oyuncu olacak. Bu tip transferleri daha sık görmeye alışmamız gerekebilir. Agüero'nun Atletico Madrid'deki yerini aldığı Kezman'ın şu an ülkemizde forma giydiğini düşünürsek, kulüplerimizin hareket eden bu trene bir yerlerde binmesi kaçınılmaz görünüyor. ■

yılında Arjantin'de "yılın genç oyuncusu" seçilerek zaten büyük bir başarıya da imza atmıştı.

Ele avuca sığmayan bir ufaklık

Bir Japon çizgi roman kahramanı olan 'Kun'u lakap olarak seçen Agüero komple bir forvet oyuncusu olmayabilir. Sonuç itibarıyla fiziksel yetersizlikleri olan bir oyuncudan söz ediyoruz. Boyu 1.72, kilosu 74. Hava toplarında hiç iyi değil, ama topu yere indirdiği an müthiş bir kontrolle süratlenme yeteneğine sahip. Topa ilk dokunuş ve son vuruş yetenekleri oldukça üst düzeyde olan Agüero, vücut ölçülerini, cüsseli savunma oyuncularının arasından geçerken kendi lehine çevirmeyi başarıyor. Bu paragrafın aynısını Messi özenisiyle yazmak mümkün elbette. İki oyuncu oyun stili olarak birbirine gerçekten çok benziyor. Messi futbol altyapısını Avrupa'da alırken, Agüero Quilmes'te, Independiente

Lionel Messi'yi hayranlıkla izlerken, Agüero hiçbir zaman ilk on bir şansı bulamadığı turnuvada dört maçta oyuna sonradan girmişti.

San Mames'te parladı

Messi'nin çıkışı olarak Chelsea'yle Stamford Bridge'de oynanan Şampiyonlar Ligi çeyrek final ilk maçı gösteriliyorsa eğer, Agüero'nun çıkışı olarak San Mames'te oynanan Athletic Bilbao maçı milat olabilir. Ligin henüz ikinci maçında kendi evinde Valencia'ya mağlup olan Atletico Madrid'de taraftarlar bir hayal kırıklığı sezonu daha karşı karşıya kalınacağından emindir. Sezona iddialı bir kadroyla başlayan Madrid temsilcisi, ligin şampiyonluk adayına karşı sahada pek de iyi bir performans sergileyemez. Bir sonraki hafta Athletic Bilbao deplasmanında alınacak bir kötü sonuç işleri oldukça zora sokacaktır. San Mames'te ilk kez ilk on birde sahaya çıkan Sergio Agüero adeta şov

Lippi seminere geliyor

Türkiye Futbol Federasyonu tarafından düzenlenecek Uluslararası Teknik Direktör Semineri 15-16 Ocak 2007 tarihleri arasında Antalya'da yapılacak. Lara Kervansaray Hotel'de organize edilecek seminere 500'e yakın yerli ve yabancı teknik adamın katılması bekleniyor. Seminerde

Milli Takımlar Teknik Direktörü Fatih Terim, TFF AR-PEG Direktörü Gündüz Tekin Onay, TFF Sağlık Kurulu Başkanı Prof. Dr. Mehmet Binnet, Antalyaspor Teknik Direktörü Yılmaz Vural, İtalya'nın son Dünya Kupası şampiyonluğu sürecinde teknik direktörü olan Marcello Lippi, UEFA Teknik

Komitesi üyeleri Holger Osieck ile Jozef Venglos, Thomas Reilly, Jens Bangsbo ile sanatçı Yılmaz Erdoğan birer konuşma yapacak. İki gün sürecek seminere katılmayan teknik direktörlere, talimat gereği Futbol Federasyonu tarafından bir sonraki seminere kadar çalışma izni verilmeyecek. ■

Gözlemci ve Temsilciler eğitimden geçti

Türkiye Futbol Federasyonu Gözlemciler ve Temsilciler Kurulu, Süper Lig Gözlemci ve Temsilcileri devre arası seminerlerini 22-24 Aralık tarihlerinde Antalya Kremlin Palace Otel'i'nde düzenledi. 34 gözlemci, 12 eğitimci ve 240 temsilcinin yer aldığı seminerlere Turkcell Süper Lig, Türk Telekom Lig A, Lig B ve 3.Lig kulüplerinin temsilcileri de katıldı. Seminerin açılışında bir konuşma yapan TFF Başkanvekili Affan Keçeci ilk yarıda görev yapan gözlemci ve temsilcileri gösterdikleri başarıdan ötürü kutladı. Keçeci konuşmasında ayrıca, "Federasyon olarak, şiddet ve kötü tezahüratı engellemek için

yasalar bize ne emrediyorsa, tüm imkânları seferber etmiş durumdayız. Hiç kimsenin en ufak şüphesi olmasın. Başta Haluk Ulusoy olmak üzere, ülkemiz futbolunda adaletli davranmaktayız. Hiçbir kulübe ne daha fazla yakın ne daha fazla uzağız. Eşitiz, adaletliyiz, bundan kimsenin şüphesi olmasın" ifadelerini kullandı. Seminerde konuşan TFF Gözlemciler ve Temsilciler Kurulu Başkanı Hilmi Ok ise seminerin amacının gözlemci ve temsilcilerin eğitimindeki eksiklerin tamamlanmasını sağlamak ve kulüp temsilcileriyle bilgi alışverişinde bulunmak olduğunu kaydetti. ■

FIFA, hakem listemizi onayladı

FIFA, Türkiye Futbol Federasyonu tarafından gönderilen 2007 FIFA hakem listesini onayladı. Buna göre 2007 yılında Türkiye'nin FIFA listesinde görev yapacak hakemleri şunlar:

Hakemler

İsmet Arzuman, Selçuk Dereli, Kuddusi Müftüoğlu, Bülent Yıldırım, Fırat Aydınus, Bülent Demirlek, Cüneyt Çakır.

Yardımcı Hakemler

Alper Ulusoy, Mustafa Emre Eyisoy, Erhan Sönmez, Serkan Ok, Mehmet Cem Satman, Bahattin Duran, Adil Sinem, Baki Tuncay Akkın, Bülent Gökçü, Cemal Gemici.

Bayan Hakemler

Hilal Tuba Tosun, Kadriye Gökçek, Deniz Dilan Gökçek.

Bayan Yardımcı Hakemler

Necla Akdoğan, Seçim Demirel, Sibel Yamaç, Aynur Akar. ■

UEFA'dan teşekkür

UEFA, Türkiye Futbol Federasyonu'yla ortaklaşa düzenlediği 4. UEFA Sağlık Sempozyumu'ndaki başarısı nedeniyle TFF'ye teşekkür etti. UEFA Teknik Sorumlusu Andy Roxburg imzalı teşekkür mektubunda, TFF'nin organizasyon kapasitesi ve evsahipliği övülürken, TFF Başkanı Haluk Ulusoy'a sempozyum süresince verdiği destek ve açılış seremonisiyle resmi yemekte yaptığı konuşmalar nedeniyle teşekkür edildi. ■

Üç acı kayıp

Aralık ayı 2006 yılında en çok üzüldüğümüz ay oldu. Ay içerisinde yakınlarını kaybeden çalışanlarımızın acısını paylaştık. 19 Aralık Salı günü Hukuk Kurulu üyemiz İsmail Özersin, eşi Necla Özersin'i kaybetti. Hemen ertesi günü Kayseri Bölge Müdürümüz Vahdi Elbaşı'nın babası Habib Elbaşı'nın acılı haberini aldık. 21 Aralık Perşembe günü ise Pazarlama Müdürümüz Cem Ülkeröğlu'nun babası Yıldırım Ülkeröğlu vefat etti. Ölenlere Tanrı'dan rahmet, yakınlarına ve kederli ailelerine Türkiye Futbol Federasyonu olarak başsağlığı dileriz. ■

“Takım arkasındaki takım” güçleniyor

Derneği'nden gelen yetkililer tarafından “Yaşama Döndürme” eğitimi verilirken, bu eğitimin masrafları TFF tarafından karşılandı.

Eğitim programının açılışında bir konuşma yapan TFF Başkan-vekili Affan Keçeci “Bizlere çok önemli görevler düşmekte. İnsanımız futbola sevgiyle bağlıyken, futbola ilgi bu kadar büyükken, bizim de sağlık ekiplerimizi en iyi şekilde eğitmemiz gerekiyor. Ona göre yetiştirmemiz gerekiyor.

Federasyon olarak bu doğrultuda hareket ederek fedakârlıktan kaçmamaktayız” dedi. Affan Keçeci, “Takımın arkasındaki takım” olarak adlandırdığı sağlık ekiplerinin önemine değinerek,

“Futbolcuların performanslarının gelişmesi, sakatlıkların engellenmesi ve meydana gelen sakatlıkların bir an evvel tedavi edilerek sporcuların sağlığına kavuşturulması... Bunları sağlık ekipleri sağlayacak. Buradaki eğitim programı da başarıyla gerçekleşecek” ifadelerini kullandı. Açılışta konuşan Futbol Federasyonu Sağlık Kurulu Başkanı Prof. Dr. Mehmet Binnet, futboldaki sakatlık oranlarının futbol düzeyi için önemli bir gösterge olduğunu söyledi. Hilton Oteli'nde düzenlenen Sağlık Ekipleri Sürekli Eğitim Programı'nda, katılımcılara yönelik “Takımın Arkasındaki Takım” konulu bir konuşma yapan Binnet, UEFA'nın en önemli çalışma konusunun futbolcuyu koruma yöntemleri olduğunu ifade ederek, “Artan riskler için koruyucu önlemlerin alınmasında gerçekçi verilere ihtiyacımız olur. Nasıl bir ülkenin gelişmişlik düzeyini bebek ölüm oranı belirliyorsa, futbolunun düzeyini de sakatlanma oranları ortaya koyar” dedi.

Türkiye'de maç ve antrenman sakatlığı oranlarının Avrupa'nın üzerinde olduğunu vurgulayan ve özellikle antrenman sakatlanmalarının fazlalığına dikkat çeken Binnet, “Yüzde 69 oranında ise kendi kendine sakatlanma var. Ortada bir problem vardı. Federasyona giderek bazı konularda eksiklerimiz olduğunu, eğitim ihtiyacı olduğunu söyledik. Artık kimse takım doktorundan bahsetmiyor, sağlık ekiplerinden bahsediyor” diye konuştu. Öte yandan, futbolla birlikte futbolcu yapısının da farklılaştığını vurgulayan Mehmet Binnet, “Futbolcular artık düzeyli ve varlıklı insanlar. Güçlüler ve daha iyisini talep ediyorlar. Hollandalı futbolcu Edgar Davids'in kendi evinde iki fizyoterapisti var. Artık bilgisiz bir kitle ile karşı karşıya değiliz. Özgürler ve toplum içinde etkililer. Onlara verilecek hizmet de aynı düzeyde kaliteli olmalı” ifadesini kullandı. ■

Türkiye Futbol Federasyonu Sağlık Kurulu, Kulüp Sağlık Ekipleri Sürekli Eğitim Programı çerçevesinde 21-23 Aralık tarihlerinde kulüp doktor, fizyoterapist ve masörlerine yönelik eğitim programı düzenledi. İstanbul Hilton Oteli'nde düzenlenen eğitim programı süresince doktor, fizyoterapistler ve masörler kendi meslek gruplarına ayrılarak belirlenen program çerçevesinde oturumlara iştirak etti. Eğitim programına tüm profesyonel liglerdeki kulüplerin doktor, fizyoterapist ve masörleri katıldı. Programa ayrıca Azerbaycan, Gürcistan ve Kazakistan Futbol Federasyonları'ndan sağlık ekipleri de katıldı. Programda masörlere Resüstasyon

Dersimiz dopingle mücadele

TFF Dopingle Mücadele Kurulu, Kulüp Sağlık Ekipleri Sürekli Eğitim Programı çerçevesinde kulüplerimize Dopingle Mücadele Eğitimi verdi. 23 Aralık'ta İstanbul Hilton Oteli'nde düzenlenen eğitim programı çerçevesinde kulüp doktor ve temsilcilerine dopingin tarihçesi, yasaklanmış maddeler, performans hekimliği ve UEFA'nın dopinge bakışı gibi konular işlendi. İstanbul Hilton Oteli'nde 3 gün süren programın son gününde uzmanlar doping konusundaki görüşlerini açıklarken, Futbol Federasyonu Dopingle Mücadele Kurulu Başkanı Prof. Dr. Turgay Atasü, Türkiye'de doping oranının kesinlikle yüksek olmadığını söyledi.

Atasü, 1994 yılından beri uyguladıkları kontrollerde doping yapan 32 futbolcu tespit ettiklerini belirterek, “Bunların 7'si maalesef uyuşturucu vakasıdır. Bunu çıkarırsak ülkemizde doping yapma oranı çok düşüktür. Esrar kullanan vakaların ağırlığı 3. Lig takımlarındadır. Ben esrar vakası çıktığında çok üzülüyorum” diye konuştu. Dünyada en çok doping kontrolü yapılan ülkelerin Belçika, İspanya, Fransa ve Portekiz olduğunu kaydeden Atasü, şu ana kadar Türkiye Liglerinde 3 bin 361 kontrol yaptıklarını ifade ederek, “Kontrol sayısı gittikçe artıyor. Tabii bu da Federasyona mali bir yük getiriyor” dedi. ■

Futsal Milli Takımımız salona indi...

Avrupa Şampiyonası elemelerine hazırlanan Ömer Kaner yönetimindeki Futsal A Milli Takımımız, tarihindeki ilk maçında Romanya'ya 7-3 mağlup oldu. Romanya Futsal Milli Takımı maçın başlamasıyla birlikte 3-0 öne geçti. Tarihimizdeki ilk golü atan Murat Düzgün buna cevap verdi ve skoru 3-1 yaptı. Rumenlerin bir gol daha bulmasıyla ilk yarı 4-1 sona erdi. İkinci yarıya da golle başlayan Romanya skoru 5-1'e taşıdı. Ardından Cihan Özkan Futsal Milli Takımımızın ikinci golünü kaydetti. Romanya buna da cevap vermekte gecikmedi ve skor 6-2 oldu. Futsal Milli Takımı'nın son golü de Cihan Özkan'dan gelirken, Romanya bir gol daha bularak maçın sonucu belirlendi:7-3. 13 Aralık'ta oynanan ikinci maçı da Millilerimiz 6-2 kaybetti. Maçın ilk yarısı Romanya'nın 3-2 üstünlüğüyle bitti. Milli Takım'ın gollerini ilk maçtaki gibi Cihan Özkan ve Murat Düzgün attı. İkinci yarıda üç gol daha bulan Rumenler salondan 6-2'lik galibiyetle ayrıldı. ■

Ege Kupası 28 Ocak'ta başlıyor

Türkiye Futbol Federasyonu'nun geleneksel olarak düzenlediği Ege Kupası 28 Ocak-2 Şubat tarihleri arasında gerçekleştirilecek. Turnuva ev sahibi Türkiye'nin yanı sıra İspanya, Norveç, Ukrayna, Yunanistan, Romanya, Slovakya ve Belçika'nın U16 Milli Takımları katılacak. Maçlar Akhisar, Turgutlu, Manisa, Kemalpaşa, Turgutlu, Karşıyaka ve Buca Statları'nda oynanacak. Gruplarında birinci olan takımlar finalde karşı karşıya gelirken, ikinciler ise üçüncülük-dördüncülük maçına çıkacak. Turnuvanın maç programı şöyle:

İspanya-Norveç	28.01.2007	Akhisar Stadi	13.30
Ukrayna-Yunanistan	28.01.2007	Turgutlu Stadi	13.30
Türkiye-Romanya	28.01.2007	Manisa Stadi	13.30
Slovakya-Belçika	28.01.2007	Kemalpaşa Stadi	13.30
İspanya-Ukrayna	29.01.2007	Turgutlu Stadi	13.30
Norveç-Yunanistan	29.01.2007	Kemalpaşa Stadi	13.30
Türkiye-Slovakya	29.01.2007	Akhisar Stadi	13.30
Romanya-Belçika	29.01.2007	Karşıyaka Stadi	13.30
İspanya-Yunanistan	31.01.2007	Buca Stadi	13.30
Norveç-Ukrayna	31.01.2007	Manisa Stadi	13.30
Türkiye-Belçika	31.01.2007	Turgutlu Stadi	13.30
Romanya-Slovakya	31.01.2007	Akhisar Stadi	13.30
Üçüncülük-Dördüncülük	02.02.2007	Manisa Stadi	12.00
Final Maçı	02.02.2007	Manisa Stadi	14.00

Elit Tur'daki rakiplerimiz belli oldu

UEFA Avrupa Şampiyonası Elemeleri'nde bir üst tura yükselen U17 ve U19 Milli Takımlarımızın Elit Tur'daki rakipleri belli oldu. U17 Milli Takımımız bahar aylarında düzenlenecek Elit Tur'da Hollanda, Galler ve Beyaz Rusya ile mücadele edecek. Elit Tur organizasyonuna Türkiye evsahipliği yapacak. Grubu lider bitiren takım U17 Avrupa Şampiyonası'na katılmaya hak kazanacak. U19 Milli Takımımız ise yine bahar aylarında İskoçya'da düzenlenecek Elit Tur'da ev sahibi İskoçya'nın yanı sıra Portekiz ve Gürcistan'la mücadele edecek. Grubu lider bitiren takım U19 Avrupa Şampiyonası'na katılmaya hak kazanacak. ■

GTK'ya yeni görevler

Türkiye Futbol Federasyonu Gözlemciler ve Temsilciler Kurulu bünyesinde Gözlemci ve Temsilci İşleri Müdürlüğü kuruldu. Baki Şahin'in müdür olarak görev yaptığı departmana Sadık Yıldırım ve Tuğrul Şahan da şef olarak atandı. ■

Ankara ve Malatya'da yol haritası toplantısı

Milli Takımlarda görevli teknik direktör ve antrenörler, Milli Takımların yol haritasını paylaşmak ve bilgi alışverişini sağlamak amacıyla profesyonel liglerde mücadele eden kulüplerin altyapı sorumlularıyla buluşmaya ay içerisinde devam etti. Konuyla ilgili 12 ve 13 Aralık'ta Ankara ve Malatya'da birer toplantı düzenlendi. Toplantılara Ankara ve Malatya bölgelerine bağlı Turkcell Süper Lig, Türk Telekom Lig A ve Lig B kulüplerinin altyapı sorumlularıyla, 3. Lig kulüplerinin profesyonel takım teknik sorumluları ve altyapı sorumluları katıldı. ■